Monstrul din Florența

POVESTEA UNUI CAZ REAL

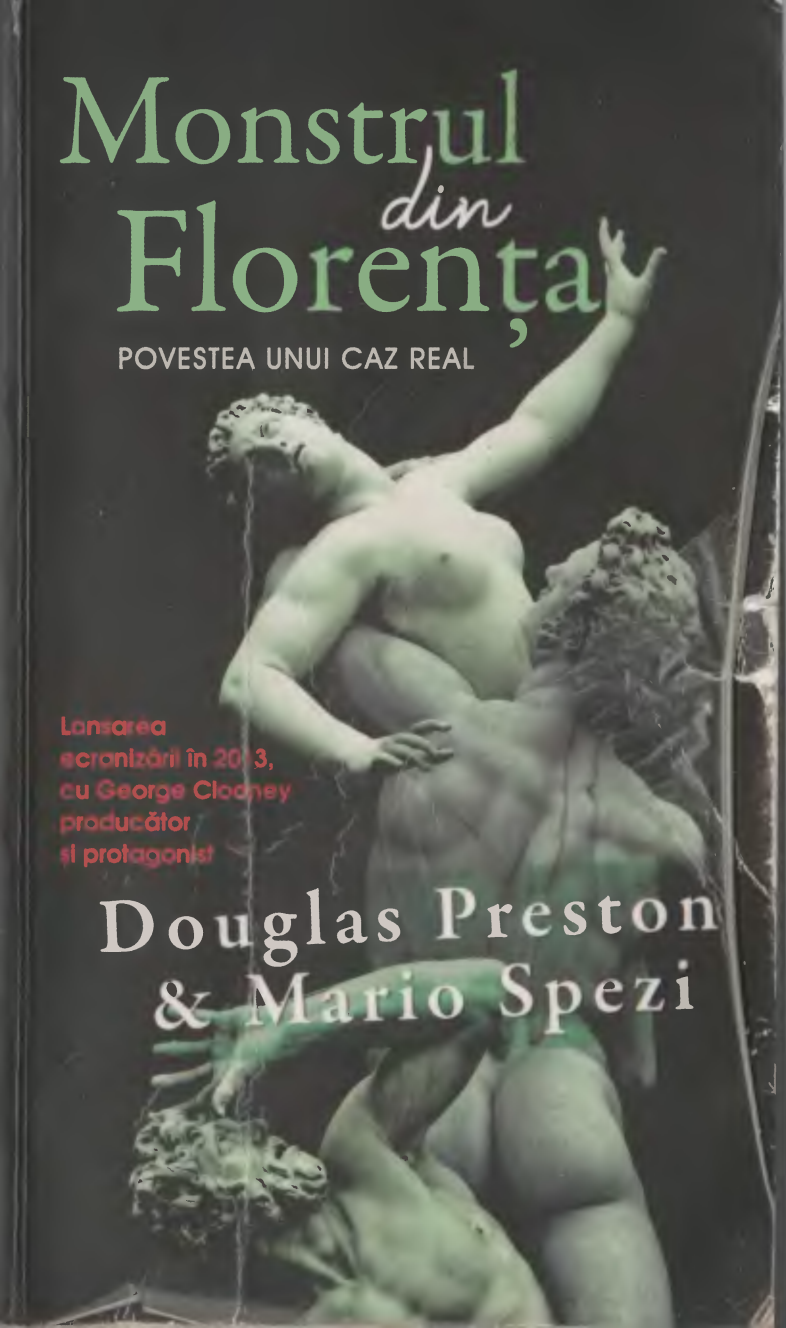

Lansarea ecranizării în 2013, cu George Clooney producător și protagonist

Douglas Preston & Mario Spezi

Douglas Preston
cu
Mario Spezi

MONSTRUL DIN FLORENȚA

editura rao

Cronologie

1951 Pietro Pacciani îl ucide pe cel care i-a sedus logodnica.

1961 14 ianuarie. Soţia lui Salvatore Vinci, Barbarina, este găsită moartă.

1968 21 august. Barbara Locci şi Antonio Lo Bianco sunt ucişi.

1974 14 septembrie. Crimele din Borgo San Lorenzo

1981 6 iunie. Crimele de pe Via dell'Arrigo

22 octombrie. Crimele din Câmpiile Bartoline

1982 19 iunie. Crimele din Montespertoli

17 august. Francesco Vinci este arestat sub acuzaţia că ar fi Monstrul.

1983 10 septembrie. Crimele din Giogoli

19 septembrie. Antonio Vinci este arestat pentru posesie ilegală de arme.

1984 24 ianuarie. Piero Mucciarini şi Giovanni Mele sunt arestaţi sub acuzaţia că ar fi Monştrii.

29 iulie. Crimele din Vicchio

19 august. Prinţul Roberto Corsini este asasinat.

22 septembrie. Mucciarini şi Mele sunt eliberaţi din închisoare.

10 noiembrie. Francesco Vinci este eliberat din închisoare.

1985 7 septembrie. Crimele din Scopeti

8 octombrie. Francesco Narducci se îneacă în lacul Trasimeno.

1986 11 iunie. Salvatore Vinci este arestat pentru asasinarea soţiei lui, Barbarina, în 1961.

1988 17 aprilie. Începe procesul lui Salvatore Vinci.
19 aprilie. Salvatore Vinci este achitat şi i se pierde urma.

1989 2 august. FBI-ul îi face profilul psihologic Monstrului din Florenţa.

1992 27 aprilie – 8 mai. Are loc percheziţia casei lui Pacciani şi a împrejurimilor.

1993 16 ianuarie. Pacciani este arestat sub acuzaţia că ar fi Monstrul din Florenţa.

1994 14 aprilie. Începe procesul lui Pacciani.
1 noiembrie. Pacciani este condamnat.

1995 Octombrie. Inspectorul-şef Michele Giuttari preia ancheta Monstrului.

1996 2 februarie. Pacciani este achitat la apel.
13 februarie. Vanni este arestat sub acuzaţia că este complicele lui Pacciani.

1997 20 mai. Începe procesul lui Lotti şi Vanni, acuzaţi că sunt complicii Monstrului.

1998 24 martie. Lotti şi Vanni sunt condamnaţi.

2000 1 august. Douglas Preston soseşte în Florenţa.

2002 6 aprilie. Este exhumat cadavrul lui Narducci.

2004 14 mai. La televiziunea italiană este transmisă emisiunea *Chi L'ha Visto?*[1]
25 iunie. Preston părăseşte Florenţa.
18 noiembrie. Casa lui Spezi este percheziţionată de poliţie.

2005 24 ianuarie. Are loc a doua percheziţie a poliţiei acasă la Spezi.

2006 22 februarie. Interogatoriul lui Preston
7 aprilie. Spezi este arestat.
19 aprilie. Apare *Dolci Colline di Sangue.*
29 aprilie. Spezi este eliberat din închisoare.
septembrie/octombrie. Preston se întoarce în Italia, lucrând pentru emisiunea *Dateline NBC.*

---

[1] Cine a văzut? (în lb. italiană, în original) (n.tr.)

2007 20 iunie. Se transmite episodul emisiunii *Dateline NBC* având ca temă „Monstrul din Florența".
27 septembrie. Începe procesul lui Francesco Calamandrei, acuzat că este Monstrul din Florența.

2008 16 ianuarie. Are loc prima înfățișare în procesul lui Giuttari și Mignini, puși sub acuzația de abuz în serviciu.

Lista personajelor secundare, respectând cu aproximaţie ordinea apariţiei

Inspectorul-şef Maurizio Cimmino, şeful brigăzii mobile de poliţie din Florenţa

Inspectorul-şef Sandro Federico, detectiv criminalist

Adolfo Izzo, procuror

Carmela De Nuccio şi **Giovanni Foggi,** ucişi pe Via dell'Arrigo, pe data de 6 iunie 1981

Doctorul Mauro Maurri, medic-şef legist

Fosco, asistentul medicului legist

Stefania Pettini şi **Pasquale Gentilcore,** ucişi în apropiere de Borgo San Lorenzo, pe data de 13 septembrie 1974

Enzo Spalletti, un voyeur arestat sub acuzaţia că ar fi Monstrul, este eliberat când acesta din urmă dă o nouă lovitură în timp ce Enzo se afla în închisoare.

Fabbri, un alt voyeur interogat în acest caz

Stefano Baldi şi **Susanna Cambi,** ucişi pe Câmpiile Bartoline, pe data de 22 octombrie 1981

Profesorul Garimeta Gentile, un ginecolog despre care s-a zvonit că ar fi Monstrul

„Doctorul" Carlo Santangelo, un pretins medic legist care bântuia cimitirele în timpul nopţii.

Fratele Galileo Babbini, călugăr franciscan şi psihanalist care l-a ajutat pe Spezi să facă faţă ororii cazului.

Antonella Migliorini şi **Paolo Mainardi,** ucişi în Montespertoli, în apropiere de castelul Poppiano, pe data de 19 iunie 1982.

Silvia Della Monica, un procuror în acest caz, care a primit prin poştă un fragment din rămăşiţele ultimei victime a Monstrului.

Stefano Mele, un imigrant din Sardinia, care a mărturisit asasinarea soţiei lui şi a iubitului acesteia pe data de 21 august, 1968, fiind condamnat la 14 ani de închisoare.

Barbara Locci, soţia lui Stefano Mele, asasinată în apropiere de Signa împreună cu iubitul ei, pe data de 21 august, 1968.

Antonio Lo Bianco, un zidar sicilian asasinat împreună cu Barbara Locci.

Natalino Mele, fiul lui Stefano Mele şi al Barbarei Locci, care dormea pe bancheta din spate a maşinii, fiind, la vârsta de 6 ani, martor ocular la asasinarea mamei lui.

Barbarina Vinci, soţia lui Salvatore Vinci în Sardinia, probabil asasinată de acesta pe 14 ianuarie 1961.

Giovanni Vinci, unul dintre fraţii Vinci, care şi-a violat sora în Sardinia şi care a fost iubitul Barbarei Locci.

Salvatore Vinci, instigatorul dublului asasinat din 1968, iubitul Barbarei Locci, cel care probabil a deţinut arma Monstrului şi gloanţele ce s-ar putea să-i fi fost furate în 1974, cu patru luni înainte să înceapă crimele. Arestat sub acuzaţia că ar fi Monstrul.

Francesco Vinci, cel mai tânăr din clanul Vinci, iubitul Barbarei Locci, unchiul lui Antonio Vinci. Arestat sub acuzaţia că ar fi Monstrul.

Antonio Vinci, fiul lui Salvatore Vinci, nepotul lui Francesco Vinci, arestat pentru posesie ilegală de arme după crimele Monstrului din Giogoli.

Cinzia Torrini, regizoare care a produs un film despre cazul Monstrului din Florenţa.

Horst Meyer şi **Uwe Rüsch,** ambii în vârstă de 24 de ani, asasinaţi în Giogoli, pe 10 septembrie 1983.

Piero Luigi Vigna, procurorul principal în cazul Monstrului, în anii 1980, responsabil pentru arestarea lui Pacciani. Vigna a ajuns la conducerea celei mai puternice brigăzi anti-mafia din Italia.

Mario Rotella, judecător de instrucție în cazul Monstrului, în anii 1980, care era convins că acesta era un membru al unui clan de sarzi – ducând investigația pe așa-numita „Pistă sardă".

Giovanni Mele și **Piero Mucciarini,** fratele și cumnatul lui Stefano Mele, arestați sub acuzația că ar fi cei doi Monștri din Florența.

Paolo Canessa, procuror în cazul Monstrului, în anii 1980, care astăzi este procuror public (echivalent al unui procuror federal în Statele Unite) al Florenței.

Pia Rontini și **Claudio Stefanacci,** asasinați în La Boschetta, în apropiere de Vicchio, pe data de 29 iunie 1984.

Prințul Roberto Corsini, despre care s-a zvonit că ar fi fost Monstrul, este asasinat pe proprietatea lui de către un braconier, pe data de 19 august 1984.

Nadine Mauriot, în vârstă de 36 de ani, și **Jean-Michel Kraveichvili,** de 25 de ani, asasinați de Monstru în luminișul Scopeti, sâmbătă, 7 septembrie 1985.

Sabrina Carmignani, care trece prin luminișul Scopeti duminică, 8 septembrie 1985, când își serba cei 19 ani, descoperind cadavrele celor doi turiști francezi asasinați.

Ruggero Perugini, inspectorul-șef care a preluat Brigada anti-Monstru și l-a pus sub urmărire pe Pietro Pacciani. De asemenea, a servit de model pentru **Rinaldo Pazzi,** inspectorul-șef fictiv din cartea lui Thomas Harris (și din filmul), *Hannibal.*

Pietro Pacciani, fermier toscan, care a fost condamnat sub acuzația că ar fi Monstrul, achitat la apel, după care s-a luat hotărârea să fie rejudecat. El era presupusul lider al așa-numitei organizații *Compagni di merende,* „Prietenii de picnic".

Aldo Fezzi, ultimul *cantastorie* sau „cântăreț de povești", din Toscana, care a compus un cântec despre Pietro Pacciani.

Arturo Minolti, comandant de carabinieri, care credea că glonțul găsit în grădina lui Pacciani, folosit pentru a-l identifica pe acesta drept Monstrul și pentru a-l condamna, putea să fi fost pus intenționat de către anchetatori.

Mario Vanni, poreclit *il Torsolo* (Cotor de măr), fostul poștaș din San Casciano, condamnat că a fost complicele lui Pacciani în ce privește crimele Monstrului. În timpul procesului lui Pacciani, Vanni pronunță fraza ce a ajuns nemuritoare în limba italiană: „Eram prieteni de picnic".

Michele Giuttari, care a preluat investigația Monstrului după ce inspectorul-șef Perugini a fost promovat într-un post la Washington. A format *Gruppo Investigativo Delitti Seriali,* Grupul de anchetare a crimelor în serie, cunoscut și ca GIDES. A pus la cale arestarea lui Spezi și interogarea lui Preston.

Alpha, primul „martor secret", al cărui nume era de fapt **Pucci,** un bărbat retardat mintal care a depus mărturie falsă, declarând că a fost martor când Pacciani a comis una dintre crimele Monstrului.

Beta, al doilea martor secret, **Giancarlo Lotti,** care era poreclit **Katanga** (Iepure de Junglă). Lotti a depus mărturie falsă, declarând că l-a ajutat pe Pacciani în câteva dintre crimele Monstrului.

Gamma, al treilea martor secret, numită **Ghiribelli,** o prostituată îmbătrânită și alcoolică, despre care se afirma că se prostitua pentru un pahar cu vin de 25 de cenți.

Delta, al patrulea martor secret, numit **Galli,** de profesie proxenet

Lorenzo Nesi, „martorul în serie" care, brusc și în repetate rânduri, și-a amintit evenimente din urmă cu zeci de ani, fiind martorul-vedetă din primul proces împotriva lui Pacciani.

Francesco Ferri, președintele Curții de Apel, care a prezidat recursul lui Pacciani împotriva sentinței tribunalului și l-a declarat nevinovat pe acesta. Mai târziu, a scris o carte despre caz.

Profesorul Francesco Introna, entomologul criminalist care a examinat fotografiile turiștilor francezi și a afirmat că

era imposibil din punct de vedere științific ca ei să fi fost uciși duminică noapte, după cum insistau anchetatorii.

Gabriella Carlizzi, administratorul unui site conspiraționist unde Ordinul Trandafirului Roșu a fost identificat drept secta satanistă din spatele crimelor Monstrului (precum și entitatea responsabilă pentru evenimentele din 9 septembrie 2001) și care l-a acuzat pe Mario Spezi că este Monstrul din Florența.

Francesco Narducci, doctorul din Perugia al cărui cadavru a fost descoperit plutind în lacul Trasimeno, în octombrie 1985, subiectul zvonurilor ce-l arătau drept Monstrul din Florența. Aparenta sinucidere a acestuia a fost investigată mai târziu ca fiind crimă, iar Spezi a fost acuzat că a participat la aceasta.

Ugo Narducci, tatăl lui Francesco, un perugian bogat și un membru important al francmasonilor – motivul suspiciunilor oficiale.

Francesca Narducci, soția doctorului mort, moștenitoare a averii casei de modă Luisa Spagnoli.

Francesco Calamandrei, fost farmacist în San Casciano, acuzat că ar fi fost creierul din spatele a cinci duble asasinate ale Monstrului. Procesul lui a început pe data de 27 septembrie 2007.

Fernando Zaccaria, un fost detectiv de poliție care l-a prezentat pe Spezi lui Luigi Ruocco și care i-a însoțit pe Spezi și Preston la Villa Bibbiani.

Luigi Ruocco, un escroc neînsemnat și fost pușcăriaș care i-a spus lui Spezi că-l cunoștea pe Antonio Vinci. El i-a dat indicații lui Spezi cum să ajungă la presupusa ascunzătoare a lui Vinci, aflată în împrejurimile Villei Bibbiani.

Ignazio, așa-numitul prieten al lui Ruocco, care, după cum se presupunea, fusese în ascunzătoarea lui Antonio și văzuse șase cutii de fier și, posibil, o Beretta de calibrul 22.

Inspectorul Castelli, detectiv în cadrul GIDES, care i-a trimis o citație lui Preston și a fost prezent la interogarea acestuia.

Căpitanul Mora, căpitan de poliție prezent la interogarea lui Preston.

Giuliano Mignini, procuror al Perugiei, un procuror public în Italia, omologul unui procuror federal în Statele Unite sau al unui procuror districtual.

Marina De Robertis, judecătoare de instrucție în cazul Spezi, care a invocat legea antiteroristă împotriva acestuia, împiedicându-l să-și întâlnească avocatul după arestare.

Alessandro Traversi, unul dintre avocații lui Mario Spezi

Nino Filasto, unul dintre avocații lui Mario Spezi

Winnie Rontini, mama Piei Rontini, una dintre victimele Monstrului

Renzo Rontini, tatăl Piei Rontini

Introducere

În 1969, anul când omul a ajuns pe Lună, am petrecut o vară de neuitat în Italia. Aveam 13 ani. Familia noastră a închiriat o vilă pe coasta Toscanei, cocoțată pe un promontoriu de calcar deasupra Mediteranei. Eu și cei doi frați ai mei ne-am petrecut vara hoinărind în preajma unui sit arheologic și înotând lângă o mică plajă aflată în umbra unui castel din secolul al XV-lea, numit Turnul lui Puccini, unde compozitorul a scris *Turandot.* Am gătit caracatiță pe plajă, am făcut scufundări cu tubul de oxigen printre recife și am adunat pătrățele de mozaic roman antic de pe țărmul erodat. Într-un coteț de păsări din apropiere, am găsit un ciob al unei amfore romane vechi de două mii de ani, marcate cu literele „SES" și cu imaginea unui trident, despre care arheologii mi-au spus că aparțin-use familiei Sestius, una dintre cele mai bogate familii de negustori din perioada de început a Republicii Romane. Într-o cârciumă sordidă, la un televizor alb-negru vechi, l-am privit pe Neil Armstrong păşind pe Lună. În acel moment, localul a erupt ca un vulcan din iad, iar docherii și pescarii s-au îmbrățișat și s-au sărutat. Lacrimile curgeau pe fețele lor dure, în vreme ce strigau: „Viva l'America! Viva l'America!"

Încă din acea vară, am știut că vreau să trăiesc în Italia.

Între timp m-am maturizat și am ajuns ziarist și autor de povestiri polițiste. În 1999, m-am întors în Italia ca angajat al revistei *The New Yorker,* pentru a scrie un articol despre misteriosul artist Masaccio, cel care a lansat Renașterea cu

frescele lui impunătoare din capela Brancacci din Florența și apoi a murit la 26 de ani, chipurile otrăvit. Într-o noapte rece de februarie, în camera mea de hotel din Florența, în timp ce priveam râul Arno, am sunat-o pe soția mea, Christine, și am întrebat-o ce credea despre ideea de a ne muta în Florența. A fost de acord. În dimineața următoare, am sunat la o agenție imobiliară și am început să vizitez apartamente. În doar două zile, am închiriat ultimul etaj al unui *palazzo* din secolul al XV-lea și am plătit un avans. Ca scriitor, puteam locui oriunde – de ce nu în Florența?

În vreme ce cutreieram prin Florența, în acea săptămână rece, am început să schițez povestea crimei pe care urma s-o scriu când aveam să ne mutăm aici. Florența va fi locul acțiunii și voi vorbi de un tablou pierdut de-al lui Masaccio.

Ne-am mutat în Italia. Am sosit pe data de 1 august 2000, eu și Christine, și cei doi copii ai noștri, Isaac și Aletheia, în vârstă de cinci și șase ani. La început, am locuit în apartamentul închiriat, care avea priveliște spre Piazza Santo Spirito, iar apoi ne-am mutat la țară, într-un orășel numit Giogoli, aflat pe colinele din sudul Florenței. Acolo, am închiriat o fermă din piatră, construită pe panta unui deal, la capătul unui drum prăfos, înconjurată de un crâng de măslini.

Am început să mă documentez pentru cartea mea. Și, cum urma să fie un roman polițist, trebuia să învăț tot ce se putea despre procedurile poliției italiene și anchetele criminalistice. Un prieten italian mi l-a recomandat pe un legendar reporter de investigație toscan numit Mario Spezi, care, mai bine de 20 de ani, scrisese pentru *cronacanera* („povestea neagră" sau rubrica de crime) de la ziarul *La Nazione,* cotidianul Toscanei și al Italiei Centrale.

– Știe despre poliție mai multe decât poliția însăși, mi s-a spus.

Așadar, m-am întâlnit cu Mario Spezi, în camera fără ferestre din spatele cunoscutei Caffè Ricchi, aflate în Piazza Santo Spirito.

Spezi era un jurnalist de modă veche, rezervat, șiret și cinic, cu un simț al absurdului puternic dezvoltat. Nu-l surprindea nimic, oricât de depravat, din ceea ce putea face o ființă umană. O claie de păr cenușiu și bogat îi încadra figura arătoasă, cu pielea tăbăcită, crispată, cu doi ochi căprui și vicleni care spionau din spatele ochelarilor cu ramă aurie. Purta mereu un trenci și o pălărie de fetru, stil Bogart, ca un personaj de-al lui Raymond Chandler. Era un mare fan al bluesului american, al filmului noir și al lui Philip Marlowe.

Chelnerița aduse o tavă cu două cafele espresso și două pahare cu apă minerală. Spezi expiră fumul, ținându-și țigara într-o parte, bău cafeaua cu o singură mișcare rapidă, mai comandă una și-și puse țigara înapoi între buze.

Am început să discutăm. Spezi vorbea rar, deoarece stăpâneam slab limba italiană. I-am povestit intriga cărții mele. Unul dintre personajele principale urma să fie un ofițer din corpul carabinierilor și i-am cerut să-mi spună cum operau aceștia. În timp ce eu îmi luam notițe, Spezi îmi descrise structura carabinierilor, care erau diferențele dintre ei și polițiști și cum își conduceau ei investigațiile. Mi-a promis că mă va prezenta unui colonel de la carabinieri care era un vechi prieten de-al său. În cele din urmă, am ajuns să pălăvrăgim despre Italia. Mă întrebă unde locuiam.

– Într-un orășel numit Giogoli.

Spezi ridică din sprâncene.

– Giogoli? Îl cunosc bine. Unde anume?

I-am dat adresa.

– Giogoli... un oraș istoric, minunat. Are trei repere faimoase. Poate le știi deja?

Nu le știam.

Începu să mi le înşire, zâmbind încântat. Primul era Villa Sfacciata, unde trăise chiar unul dintre străbunii lui, Amerigo Vespucci. Acesta fusese navigatorul florentin, cartograful şi exploratorul care şi-a dat primul seama că prietenul lui, Cristofor Columb, a descoperit un continent nou şi nu vreun ţărm necunoscut din India, şi care a botezat cu propriul nume, Amerigo (Americus, în latină), această Lume Nouă. Al doilea reper, continuă Spezi, era o altă *villa,* numită *I Collazzi,* cu o faţadă despre care se spune că fusese proiectată de către Michelangelo, unde prinţul Charles a stat cu Diana. Aici, prinţul a pictat multe dintre faimoasele lui acuarele ale peisajului toscan.

– Şi al treilea reper?

Zâmbetul lui Spenzi se lărgi.

– Cel mai interesant dintre toate. Se află chiar în faţa uşii tale.

– Nu se găseşte nimic în faţa uşii mele, în afară de un crâng de măslini.

– Exact. Şi în acel crâng a avut loc una dintre cele mai îngrozitoare crime din istoria Italiei. Un dublu asasinat comis de propriul nostru Jack Spintecătorul.

Ca scriitor de romane poliţiste, am fost mai mult intrigat decât înspăimântat.

– Eu i-am dat un nume, spuse Spezi. L-am botezat *il Mostro di Firenze,* Monstrul din Florenţa. M-am ocupat de caz încă de la început. La ziarul *La Nazione* ceilalţi reporteri mă numeau „Monstrologul".

Izbucni brusc în chicoteli lipsite de respect, expirând fumul cu un şuierat printre dinţi.

– Povesteşte-mi despre acest Monstru din Florenţa.

– Nu ai auzit niciodată de el?

– Niciodată.

– Povestea nu este faimoasă în America?

– Este complet necunoscută.

– Asta mă surprinde. Pare... aproape o poveste americană. Până și FBI-ul a fost implicat – cu brigada aceea pe care Thomas Harris a făcut-o atât de faimoasă, Brigada de Științe Comportamentale. L-am văzut pe Thomas Harris la unul dintre procese, luând notițe pe un bloc cu foi de culoare galbenă. Se spune că Monstrul din Florența i-a folosit drept model pentru Hannibal Lecter.

Acum, eram cu adevărat interesat.

– Spune-mi povestea.

Spenzi bău dintr-o înghițitură al doilea espresso, aprinse o altă țigară Gauloise și începu să vorbească în vreme ce expira fumul. Când povestea deveni mai captivantă, scoase din buzunar un caiet și un creion auriu uzat și începu să deseneze o schiță a narațiunii. Creionul tăia și sărea de-a lungul hârtiei, făcând săgeți și cercuri, dreptunghiuri și linii punctate, ilustrând complexitatea legăturilor dintre suspecți, crime, arestări, procese și multiplele piste greșite ale anchetei. Era o poveste lungă, iar el vorbea încet, umplând progresiv pagina albă.

L-am ascultat, fiind uimit la început, apoi surprins. Ca un autor de romane polițiste, mă închipuiam un cunoscător al poveștilor întunecate. Cu siguranță, auzisem destule. Dar, pe măsură ce povestea Monstrului din Florența se dezvăluia, am realizat că era ceva special. O poveste ce-și definea genul. Nu exagerez când spun asta: cazul Monstrului din Florența ar putea fi – și este un *ar putea fi* întemeiat – cea mai extraordinară poveste despre crimă și investigații pe care a auzit-o vreodată lumea.

Între 1974 și 1985, șapte cupluri – însumând 14 persoane – fuseseră asasinate în timp ce făceau dragoste în mașinile parcate pe frumoasele coline din jurul Florenței. Cazul a provocat cea mai lungă și mai scumpă anchetă criminalistică din istoria Italiei. Aproape 100 000 de oameni au fost investigați și mai bine de 12 au fost arestați. Mulți dintre ei erau eliberați imediat ce Monstrul dădea o nouă lovitură. Zeci de

vieţi au fost ruinate de zvonuri şi false acuzaţii. Generaţia de florentini care se maturizase în timpul crimelor zicea că acestea le-au schimbat oraşul şi vieţile. Au avut loc sinucideri, exhumări şi pretinse otrăviri. S-au trimis fragmente de rămăşiţe omeneşti prin poştă şi s-au ţinut întâlniri spiritiste în cimitire. S-au desfăşurat procese, s-au plantat probe false, şi procurorii corupţi au căutat să se răzbune. Ancheta avusese un caracter malign, întinzându-se înapoi în timp şi în spaţiu, metastazând diferite oraşe şi transformându-se în investigaţii noi, cu judecători noi, poliţişti şi procurori, cu mai mulţi suspecţi şi mai multe arestări şi cu din ce în ce mai multe vieţi distruse.

În ciuda celei mai lungi vânători de oameni din istoria Italiei moderne, Monstrul din Florenţa nu a fost descoperit niciodată. Când am ajuns în Italia, în anul 2000, cazul era încă nerezolvat, iar Monstrul, probabil, liber ca pasărea cerului.

Eu şi Spezi am devenit repede prieteni după prima întâlnire şi, în curând, am început să-i împărtăşesc fascinaţia în legătură cu acest caz. În primăvara anului 2001, amândoi am hotărât să descoperim adevărul şi să-l identificăm pe adevăratul ucigaş. Această carte este povestea acelei căutări şi, în cele din urmă, întâlnirea noastră cu bărbatul despre care credem că ar fi putut fi Monstrul din Florenţa.

De-a lungul investigaţiei noastre, eu şi Spezi am pătruns adânc în miezul poveştii. Eu am fost acuzat că sunt complice la crimă şi că am falsificat dovezile, că am mințit şi obstrucţionat justiţia. Am fost ameninţat că voi fi arestat dacă voi mai călca vreodată pe pământ italian. Spezi a păţit-o şi mai rău, fiind acuzat că era el însuşi Monstrul din Florenţa.

Aceasta este povestea pe care a spus-o Spezi.

PARTEA I

POVESTEA LUI MARIO SPEZI

Capitolul 1

Zorii zilei de 7 iunie 1981 răsăriră strălucitori deasupra Florenței, în Italia. Era o duminică liniştită, cu cer senin. Vântul adia uşor din direcția colinelor, purtând în oraş mireasma chiparoşilor încălziți de soare. Fumând şi citind ziarul, Mario Spezi se afla la biroul lui de la ziarul *La Nazione,* unde lucrase ca reporter timp de mai mulți ani. Fu abordat de către reporterul care se ocupa de obicei de investigații, o legendă vie printre ziariști, care supraviețuise 20 de ani scriind despre Mafie.

Bărbatul se aşeză pe marginea biroului lui Spezi.

– În dimineața asta, am o scurtă întâlnire, spuse el. Nu arată rău, e căsătorită...

– La vârsta ta?! exclamă Spezi. Într-o duminică dimineață, înainte de biserică? Nu-i cam mult?

– Cam mult? Mario, sunt sicilian! zise acesta lovindu-se în piept. Provin de pe pământul unde s-au născut zeii. Oricum, speram să acoperi tu investigațiile, în locul meu, în dimineața asta. Treci pe la sediul poliției, în caz că apare ceva. Am dat deja nişte telefoane, nu se întâmplă nimic. Şi, aşa cum ştim cu toții – şi atunci spuse fraza pe care Spezi nu o va uita niciodată –, niciodată nu se întâmplă nimic în Florența, într-o duminică dimineață.

Spezi se aplecă şi apucă mâna omului.

– Dacă Naşul ordonă, mă voi supune. Îți sărut mâna, Don Rosario.

Spezi lenevi la ziar, pierzând vremea până la ora prânzului. Era ziua cea mai lipsită de activitate, ziua moartă a săptămânii. Poate că din cauza aceasta începuse să pună stăpânire pe el un sentiment de îndoială ce-i tulbură profund pe toți reporterii criminaliști – faptul că s-ar putea întâmpla ceva și el ar publica o știre înaintea celorlalți. Așa că Spezi urcă supus în Citroënul lui și conduse aproape un kilometru până la sediul poliției, o clădire învechită și dărăpănată aflată în partea veche a Florenței, care fusese odată o mănăstire străveche și unde oficialii din poliție își aveau birourile mici în fostele chilii ale călugărilor. Urcă scările, câte două o dată, spre biroul comandantului Brigăzii Mobile. Ecoul vocii certărețe și puternice a lui Maurizio Cimmino reverbera de la ușa biroului său în lungul culoarului. Spezi se alarmă.

Ceva *se întâmplase.*

Spezi îl găsi pe comandant în cămașă, în spatele biroului, leoarcă de transpirație, ținând telefonul strâns între bărbie și umăr. Stația radio de poliție trâmbița în fundal, în timp ce câțiva polițiști vorbeau și înjurau în dialect.

Cimmino îl observă pe Spezi în ușă și se întoarse cu violență spre acesta.

– Isuse Hristoase, Mario, te afli deja aici? Nu te apuca să mă strângi de boașe, tot ce știu e că sunt doi.

Spezi se prefăcu că știa tot, indiferent despre ce era vorba.

– Sigur. Nu te mai deranjez. Spune-mi numai unde îi găsesc.

– Via dell'Arrigo, dracu' știe pe unde-i... undeva în Scandicci, cred.

Spezi o luă la goană pe scări și-și sună redactorul-șef de la telefonul cu plată aflat la primul etaj. Acesta știa exact unde se afla Via dell'Arrigo: un prieten de-al lui deținea Villa dell'Arrigo, o proprietate spectaculoasă, situată la capătul micului și întortocheatului drum de țară cu același nume.

– Du-te repede acolo, îi ceru redactorul-șef. O să-ți trimit un fotograf.

Spezi părăsi sediul poliţiei şi se avântă pe străzile medievale şi pustii ale oraşului, spre colinele Florenţei. La ora 1 duminică după-amiază, întreaga populaţie se afla acasă, după slujba de la biserică, pregătindu-se să se aşeze la cea mai sacră masă din săptămână, într-o ţară unde mâncatul *in famiglia* este o activitate sfântă. Via dell'Arrigo urca pe o colină abruptă printre vii, chiparoşi şi crânguri de măslini bătrâni. Îndată ce drumul se înalţa spre culmile împădurite şi abrupte ale colinelor Valicaia, priveliştea devenea vastă, întinzându-se peste oraşul Florenţa, spre măreţii Apenini din depărtare.

Spezi reperă maşina şefului carabinierilor locali şi opri lângă aceasta. Era linişte totală: Cimmino şi echipajul lui nu sosiseră încă şi nici medicul legist sau altcineva. Carabinierul care păzea locul faptei îl ştia bine pe Spezi şi nu-l opri. El îl salută din cap şi trecu mai departe. Continuă să coboare pe o mică potecă plină de praf, printr-un crâng de măslini, spre un chiparos singuratic. Acolo, chiar de partea cealaltă, văzu locul crimei, care nu fusese delimitat.

Scena, îmi spuse Spezi, îi va rămâne întipărită în minte, pentru totdeauna. Regiunea rurală toscană lâncezea sub un cer de un albastru de cobalt. Un castel medieval, încadrat de chiparoşi, încorona un deal din apropiere. La distanţă, prin pâcla verii timpurii, se vedea bolta de teracotă a Domului ridicându-se deasupra oraşului Florenţa, personificarea fizică a Renaşterii. Băiatul părea să doarmă pe locul şoferului, cu capul lăsat pe geamul lateral, având ochii închişi şi faţa calmă şi netulburată. Doar un mic semn negru în dreptul tâmplei, corespunzător unei găuri din geamul ce arăta ca o pânză de păianjen în urma împuşcăturii, indica faptul că avusese loc o crimă.

Pe pământ, în iarbă, se afla o geantă din paie, deschisă larg şi întoarsă cu faţa în jos, de parcă scotocise cineva înăuntrul ei şi apoi o aruncase.

Auzi fâşâitul paşilor în iarbă şi ofiţerul de carabinieri se opri în spatele lui.

– Femeia? îl întrebă Spezi.

Polițistul făcu semn cu bărbia spre partea din spate a mașinii. Cadavrul fetei zăcea la o oarecare distanță, la poalele unei mici pante, printre florile sălbatice. Și ea fusese împușcată și era întinsă pe spate. Era dezbrăcată. Lanțul de aur de la gât îi alunecase între buzele depărtate. Ochii ei albaștri erau deschiși și păreau să privească în sus, la Spezi, cu surprindere. Părea în întregime o compoziție nefirească – precum o diorama într-un muzeu. Totul era nemișcat și nu exista nici un semn de luptă sau dezordine. Însă exista ceva groaznic: zona pubiană de sub abdomenul victimei pur și simplu dispăruse.

Spezi se întoarse și-l descoperi pe polițist lângă el. Bărbatul păru să înțeleagă întrebarea din ochii acestuia.

– În timpul nopții... au venit animalele... Iar soarele fierbinte a făcut restul.

Spezi bâjbâi după un Gauloise prin buzunar și își aprinse țigara la umbra chiparosului. Fumă în liniște, stând la jumătatea distanței dintre cele două victime, reconstruind crima în minte. În mod evident, cei doi fuseseră surprinși în timp ce făceau dragoste în mașină; probabil că veniseră aici după o seară de dans petrecută la Disco Anastasia, un local aflat la poalele colinei și preferat de adolescenți. (Poliția va confirma mai târziu că așa au stat lucrurile.) Fusese o noapte cu lună nouă. Ucigașul se apropiase prin întuneric, pe tăcute; poate că o vreme îi privise făcând dragoste, apoi dăduse lovitura când aceștia erau mai vulnerabili. Fusese o crimă cu risc scăzut pentru asasin, o crimă mișelească. Împușcase de la mică distanță doi oameni închiși în spațiul mic al mașinii, într-un moment când aceștia erau complet neștiutori de ceea ce se petrecea în jurul lor.

Prima împușcătură l-a țintit pe bărbat. Glonțul a fost tras prin geamul mașinii și e posibil ca el să nu fi știut nici măcar o clipă ce se întâmplă. Sfârșitul ei fusese mai crud – ea își dăduse seama. După ce o ucisese, criminalul o târâse de lângă

mașină – Spezi putea vedea urmele din iarbă – și o abandonase la poalele taluzului. Locul era șocant de expus. Se găsea chiar lângă o potecă paralelă cu drumul, în spațiu deschis și era vizibil din multiple direcții.

Reflecțiile lui Spezi fură întrerupte de sosirea inspectorului-șef Sandro Federico și a procurorului Adolfo Izzo împreună cu echipa de criminaliști. Federico avea genul de comportament ușuratic al unui roman, afișând un aer de nonșalanță amuzată. Pe de altă parte, Izzo era la prima acțiune în interes de serviciu și sosi încordat ca un arc. Ieși din mașina de poliție și se repezi la Spezi.

– Ce căutați aici, domnule? întrebă el cu furie.

– Lucrez.

– Trebuie să părăsiți locul imediat. Nu puteți rămâne aici.

– Bine, bine...

Spezi văzuse tot ce dorise să vadă. Își strânse pixul și caietul, se urcă în mașină și se întoarse la sediul poliției. Pe holul din fața biroului lui Cimmino, dădu peste un sergent pe care-l cunoștea bine – își făceau favoruri unul altuia din când în când. Sergentul scoase pe ascuns o fotografie din buzunar și i-o arătă.

– O vrei?

Era o fotografie a celor două victime, în viață, îmbrățișate pe un zid de piatră.

Spezi o luă.

– Ți-o aduc înapoi mai târziu, după-amiază, după ce îi fac o copie.

Cimmino îi dădu lui Spezi numele celor două victime. Carmela De Nuccio, în vârstă de 21 de ani, care lucra pentru casa de modă Gucci din Florența. Bărbatul era Giovanni Foggi, de 30 de ani, angajat la compania electrică locală. Erau logodiți și urmau să se căsătorească. Un polițist aflat în ziua lui liberă, care se bucura de o plimbare la țară într-o dimineață de duminică, descoperise cele două cadavre la 10.30. Crima

avusese loc cu puţin înainte de miezul nopţii şi existase un martor, dacă putea fi numit astfel: un fermier care locuia pe partea cealaltă a drumului. Acesta auzise piesa *Imagine* a lui John Lennon răsunând dintr-o maşină parcată pe câmp. Cântecul fusese întrerupt brusc, la jumătate. Nu auzise nici o împuşcătură. Se trăsese, în mod evident, cu un pistol de calibrul 22, judecând după cartuşele lăsate la locul crimei – gloanţe „H", seria Winchester. Cimmino spuse că victimele nu aveau cazier şi nici duşmani, cu excepţia bărbatului pe care îl părăsise Carmela când începuse să-şi dea întâlnire cu Giovanni.

– Este înspăimântător, îi zise Spezi lui Cimmino. N-am mai văzut nimic asemănător pe-aici... Şi apoi, când te gândeşti ce au făcut animalele.

– Ce animale? îl întrerupse Cimmino.

– Animalele care au venit în timpul nopţii... mizeria însângerată... dintre picioarele fetei.

Cimmino îl privi fix.

– Animale pe dracu'! Ucigaşul a făcut asta.

Spezi simţi că îngheţă.

– Ucigaşul? Ce i-a făcut, a înjunghiat-o?

Inspectorul Cimmino îi răspunse firesc, poate şi ca o modalitate de a-şi ţine repulsia la distanţă.

– Nu, n-a înjunghiat-o. I-a tăiat vaginul... şi l-a luat cu el.

Spezi nu înţelese imediat.

– I-a luat vaginul? Unde?

Îndată ce puse întrebarea, realiză cât de stupid suna.

– Pur şi simplu, nu mai este acolo. L-a luat cu el.

Capitolul 2

În ziua următoare, luni dimineaţă, la ora 11, Spezi se sui în maşină şi porni spre districtul Careggi din Florenţa, aflat la periferia oraşului. Erau 41 de grade la umbră şi umiditatea se apropia de cea produsă de un duş fierbinte. O ceaţă deasă se lăsase ca un giulgiu peste oraş. Conduse de-a lungul unui drum plin cu gropi spre o clădire mare şi galbenă, o *villa* dărăpănată ce făcea parte acum dintr-un complex spitalicesc şi de pe care tencuiala cădea în bucăţi de mărimea unei farfurii.

Camera de primire a biroului medicului legist era o încăpere cu aspectul unei grote, dominată de o masă de marmură masivă, pe care se găsea un computer acoperit cu un cearşaf alb ca un cadavru. În rest, masa era goală. În spate, într-o nişă din perete, un bust de bronz a unei celebrităţi bărboase din domeniul anatomiei umane îi aruncă o privire severă lui Spezi.

O scară de marmură urca şi alta cobora. Spezi coborî.

Scara ducea spre un pasaj de la subsol, cu un şir de uşi şi luminat cu becuri fluorescente care bâzâiau. Pereţii erau acoperiţi cu faianţă. Ultima uşă era deschisă şi dinăuntru se auzea tânguiala stridentă a unui ferăstrău de oase. Un pârâu de lichid negru se scurse pe uşă afară, în hol, unde dispăru într-o gaură de canalizare.

Spezi intră.

– Ia te uită cine-i aici! strigă Fosco, asistentul medicului legist. Închise ochii, îşi întinse braţele şi cită din Dante: „Nu sunt mulţi cei care mă caută aici..."

– Salut, Fosco! spuse Spezi. Cine-i tipul? întrebă făcând semn cu bărbia spre un cadavru întins pe o targă de zinc, la care lucra un angajat al morgii.

Acesta tocmai îi deschisese craniul cu un ferăstrău circular. Pe targă, lângă faţa albă a cadavrului, se putea observa o cană cu cafea şi firimituri rămase de la o brioşă consumată recent.

– El? Un învăţat eminent, un distins profesor de la *Accademia della Crusca,* nici mai mult, nici mai puţin. Dar, aşa cum poţi vedea, în seara aceasta, o altă dezamăgire m-a îmbolnăvit; abia i-am deschis capul şi ce-am descoperit înăuntru? Unde se află toată înţelepciunea? Fleoşc! Înăuntru arată fix ca prostituata albaneză al cărei cap l-am deschis ieri. Poate că profesorul se credea mai bun decât ea! Dar, când le deschid capetele, descopăr că sunt egali! Şi amândoi au ajuns pe targa mea de zinc. Atunci de ce s-a istovit din cale-afară cercetând atâtea cărţi? Fleoşc! Ascultă-mi sfatul, ziaristule: mănâncă, bea, distrează-te!

Din uşă se auzi o voce plăcută care-l făcu pe Fosco să tacă.

– Bună ziua, domnule Spezi!

Era Mauro Maurri, chiar medicul legist, care arăta ca un moşier englez: avea ochi albaştri, păr cenuşiu purtat lung, cum era la modă, şi era îmbrăcat cu un cardigan bej şi pantaloni largi din catifea cord.

– Să ne retragem în biroul meu de la etaj. Cu siguranţă, vom găsi un loc mai plăcut pentru o conversaţie.

Biroul lui Mauro Maurri era o cameră îngustă şi lungă, ticsită cu cărţi şi reviste de criminologie şi patologie legală. Lăsase fereastra închisă pentru a ţine căldura afară şi avea aprinsă doar o singură lampă mică, pe birou, menţinând restul încăperii în întuneric.

Spezi se aşeză. Scoase un pachet de Gauloises şi îi oferi o ţigară lui Maurri, care-l refuză cu o mişcare uşoară din cap. Îşi aprinse una pentru el.

Maurri vorbi cu mare atenţie.

– Ucigașul a folosit un cuțit sau un alt instrument ascuțit. Acesta avea o canelură sau un colț pe mijloc, care putea fi sau nu un defect. Ar fi putut fi un anumit tip de cuțit care are o astfel de formă. Mi se pare mie, deși n-aș băga mâna în foc, că e un cuțit folosit la scufundări. Au fost făcute trei tăieturi pentru a îndepărta organul. Prima, în direcția acelor de ceas, de la ora 11 la ora 6, a doua, în sens invers acelor de ceas, din nou, de la 11 la 6. A treia tăietură a fost făcută de sus până jos, pentru a separa organul de trup. Trei tăieturi ferme, curate, cu o margine extrem de precisă.

– Ca Jack.

– Poftim?

– Jack Spintecătorul.

– Aha, înțeleg, bineînțeles. Jack Spintecătorul. Nu... nu ca el. Ucigașul nostru nu e chirurg. Și nici măcelar. În cazul acesta nu au fost necesare cunoștințe de anatomie. Anchetatorii au vrut să afle dacă operația a fost făcută bine. Ce înseamnă „făcută bine"? Cine a mai făcut vreodată așa ceva? Cu siguranță, a fost făcută de cineva care nu a ezitat nici o clipă, cineva care, poate, folosește anumite instrumente în domeniul în care lucrează. Nu lucra fata ca pielar pentru Gucci? Nu folosea oare un cuțit de pielărie? Tatăl ei nu e și el pielar? Poate că a fost cineva din domeniul ei de activitate... Trebuie să fi fost cineva care se pricepe să utilizeze cuțitul cu abilitatc – un vânător sau un taxidermist... Și, înainte de orice, o persoană cu o hotărâre și niște nervi de oțel. Chiar dacă a lucrat pe un cadavru, la urma urmei, fata *abia* murise.

– Doctore Maurri, ai vreo idee despre ce ar fi putut face cu acest... fetiș?

– Te rog, nu mă întreba asta.

Când aerul din după-amiaza de luni devenise cenușiu ca fumul scos de un furnal și părea sigur că nu vor mai exista noi descoperiri în acea zi, în ce privește cazul, se ținu o

şedinţă cu mai mulţi oameni în biroul redactorului-şef de la ziarul *La Nazione*. Se aflau acolo directorul ziarului, redactorul coordonator, directorul de ştiri, câţiva ziarişti şi Spezi. *La Nazione* era singurul ziar care avea informaţii despre mutilarea cadavrului – celelalte cotidiene nu ştiau nimic. Urma să fie o ştire senzaţională publicată înaintea altora. Redactorul-şef afirmă că detaliile crimei trebuiau să fie prezentate încă din titlul principal. Redactorul coordonator îl contrazise, susţinând că acestea erau prea dure. În timp ce Spezi îşi citea notiţele cu voce tare, pentru a-i ajuta să rezolve disputa, un tânăr ziarist de investigaţii intră brusc în birou.

– Scuzaţi-mă că vă întrerup, spuse el, dar tocmai mi-am amintit ceva. Mi se pare că a mai existat o crimă similară cu cinci sau şase ani în urmă.

Redactorul-şef sări în picioare.

– Şi acum ne zici, chiar la limită! Ce aşteptai, să intre ziarul în tipografie înainte să-ţi aduci aminte?

Reporterul fu intimidat, nerealizând că furia bărbatului nu era decât un spectacol.

– Îmi pare rău, domnule, tocmai mi-a trecut prin cap. Vă amintiţi acel dublu asasinat din apropiere de Borgo San Lorenzo?

Făcu o pauză, aşteptând un răspuns. Borgo San Lorenzo era un oraş din munţi, cam la 30 de kilometri la nord de Florenţa.

– Continuă, spune-ne! ţipă redactorul-şef.

– În Borgo a fost omorât un cuplu de tineri. Şi ei făcuseră sex într-o maşină parcată. Vă amintiţi, e asasinatul în care criminalul a înfipt o creangă în... vaginul ei.

– Parcă-mi amintesc. Ce faci, dormi? Adu-mi dosarul despre asta. Scrie un articol imediat – asemănările, diferenţele... Grăbeşte-te! De ce mai eşti încă aici?

Şedinţa luă sfârşit şi Spezi se duse la biroul lui ca să scrie despre vizita la medicul legist. Înainte să înceapă, parcurse

vechiul articol despre crimele din Borgo San Lorenzo. Asemănările erau uimitoare. Cele două victime, Stefania Pettini, de 18 ani, și Pasquale Gentilcore, de 19 ani, fuseseră ucise în noaptea de 14 septembrie 1974, tot într-o noapte de duminică fără lună. Și aceștia erau logodiți și urmau să se căsătorească. Ucigașul luase poșeta fetei și o întorsese cu susul în jos, împrăștiindu-i conținutul, exact ca în cazul genții de paie aflate în iarbă, după cum văzuse Spezi. Și aceste victime își petrecuseră seara într-o discotecă, la Clubul Adolescenților din Borgo San Lorenzo.

Cartușele fuseseră recuperate și de la locul acestei crime, iar în articol se afirma că erau de calibrul 22 Winchester H, exact precum cele folosite în Arrigo. Acest detaliu nu era chiar atât de semnificativ cum s-ar părea, ținând cont că era cel mai comun tip de gloanțe de calibrul 22 vândute în Italia.

Ucigașul din Borgo San Lorenzo nu extirpase organul sexual al fetei. În schimb, o târâse de lângă mașină și îi împunsese trupul cu un cuțit, de 97 de ori, formând un model elaborat în jurul sânilor și în zona pubiană. O ucisese lângă o vie și apoi o penetrase cu o bucată dintr-un arac. În nici unul dintre cazuri nu exista dovada molestării sexuale a victimei.

Spezi concepu articolul principal, în timp ce reporterul celălalt scrise o coloană rezumând crimele din 1974.

Două zile mai târziu, apăru prima reacție. Polițiștii, citind articolul, făcuseră o comparație între cartușele recuperate de la asasinatele din 1974 și cele actuale. Majoritatea armelor, în afară de revolvere, elimină cartușele după împușcare; dacă omul care trăgea nu se deranja să le recupereze, acestea rămâneau la locul crimei. Raportul balistic al poliției era categoric: același pistol fusese folosit în ambele crime. Era o armă de mână Beretta „long rifle" de calibrul 22, un model proiectat pentru tragerea la țintă. Fără amortizor. Amănuntul crucial era acesta: percutorul avea un mic defect care lăsase

o semnătură inconfundabilă pe marginea glonțului, la fel de unică precum o amprentă digitală.

Când *La Nazione* dădu știrea, aceasta făcu senzație. Însemna că un criminal în serie stătea la pândă pe colinele Florenței.

Investigația ce urmă dezvălui o lume interlopă bizară, de care puțini florentini știau că există pe dealurile din jurul orașului lor. În Italia, majoritatea tinerilor locuiesc cu părinții până ce se căsătoresc, iar majoritatea se căsătoresc târziu. Drept rezultat, să faci sex în mașini parcate este sport național. Se spune că un florentin din trei, din zilele noastre, a fost conceput într-o mașină. În orice noapte din weekend, colinele ce înconjoară Florența erau pline de cupluri tinere aflate în mașini parcate pe alei umbrite și pe drumeagurile lăturalnice pline de praf, prin crânguri de măslini și pe câmpiile fermelor.

Anchetatorii descoperiră că o mulțime de voyeuri colindau regiunile rurale spionând aceste cupluri. Pe plan local, aceștia erau numiți *indiani,* sau indieni, deoarece se furișau pe întuneric. Unii purtau echipament electronic sofisticat, inclusiv antene parabolice și microfoane de captare, magnetofoane și camere video de noapte. *Indianii* împărțiseră colinele în zone de acțiune. De fiecare zonă se ocupa un grup sau „trib" care controla cele mai potrivite locații de vizionare a partidelor de sex. Unele dintre acestea erau foarte căutate fie pentru că permiteau observarea de la mică distanță, fie pentru că erau exact acolo unde se găseau de obicei „mașinile bune". („O mașină bună" este fix ceea ce vă puteți imagina.) O mașină bună putea fi, de asemenea, și o sursă de bani și, câteodată, acestea erau vândute pe loc, ca la un fel de bursă depravată, unde un *indiano* se putea retrage cu un pumn plin de bani, cedând poziția altuia pentru a privi finalul. *Indianii* înstăriți plăteau deseori un ghid care să-i ducă la cele mai bune locuri, cu risc minim.

Apoi existau oamenii îndrăzneți care ieșeau să-i urmărească pe *indiani,* o subcultură din interiorul unei subculturi.

Acești oameni se furișau pe coline noaptea, însă nu ca să-i urmărească pe îndrăgostiți, ci ca să-i spioneze pe *indiani,* pentru a lua notițe despre mașinile lor, numerele de înmatriculare și alte dovezi grăitoare de care se foloseau pentru a-i șantaja pe aceștia, amenințând să le dezvăluie activitățile nocturne soților lor, familiilor, angajatorilor. Se întâmpla câteodată ca unui *indiano* să-i fie întreruptă fericirea voyeuristică de blițul unui aparat foto din apropiere, iar a doua zi, primea un apel telefonic: „Îți aduci aminte de blițul din pădure, noaptea trecută? Poza a ieșit superb, arăți pur și simplu minunat, e o asemănare pe care până și un văr de-al doilea de-al tău ar recunoaște-o! Apropo, negativul e de vânzare..."

Anchetatorilor nu le luă multă vreme să scoată din ascunzătoare un *indiano* care stătuse la pândă pe lângă Via dell'Arrigo în momentul dublului asasinat. Numele lui era Enzo Spalletti și, în timpul zilei, conducea o ambulanță.

Spalletti locuia cu soția și familia în Turbone, un sat de lângă Florența, format dintr-un grup de case de piatră aranjate într-un cerc, în jurul unei *piazza* măturată de vânturi, nefiind foarte departe de imaginea unui oraș de cowboy dintr-un *western spaghetti.* Individul nu era foarte bine văzut de către vecini. Aceștia spuneau că o făcea pe grozavul, gândind despre el că era mai bun decât oricine altcineva. Copiii lui, ziceau aceștia, luau lecții de dans de parcă erau progenituri de nobil. Întregul oraș știa că era voyeur. La șase zile după crimă, poliția veni după șoferul de ambulanță. În momentul acela, nu credeau că aveau de-a face cu criminalul, ci doar cu un martor important.

Spalletti fu dus la sediul poliției și interogat. Era un bărbat mic de statură, cu o mustață enormă, cu ochi apropiați, nas mare, o bărbie ca o clanță ce ieșea în afară și o gură mică, de forma unui sfincter. Arăta ca un om care avea ceva de ascuns. Parcă pentru a confirma această impresie, răspunse la întrebările polițiștilor cu un amestec de aroganță, eschivare

şi sfidare. A spus că plecase de acasă în seara aceea cu ideea de a găsi o prostituată pe gustul lui, pretinzând că agăţase una în Florenţa, pe Lugarno, lângă Consulatul American. Aceasta ar fi fost o tânără din Napoli, îmbrăcată cu o rochie scurtă, de culoare roşie. Fata intrase în Taurusul lui, iar el condusese spre o pădure din apropierea locului unde fuseseră ucişi cei doi tineri. Când terminaseră, Spalletti o adusese pe mica prostituată în roşu înapoi de unde o luase şi o lăsase acolo.

Povestea nu era deloc veridică. În primul rând, era de necrezut că o prostituată ar fi urcat voluntar în maşina unui necunoscut şi că ar fi acceptat să fie dusă la 20 de kilometri distanţă, la ţară, într-o pădure întunecată. Anchetatorii îi indicară inconsistenţele din poveste, dar Spalletti nu dădu înapoi. Fură necesare şase ore de interogatoriu serios înainte să se piardă cu firea. Într-un sfârşit, şoferul de ambulanţă admise, la fel de încrezut şi sigur pe sine, ceea ce toată lumea ştia deja, că era un voyeur, că umblase pe ici, pe colo în seara de sâmbătă, 6 iunie, şi că, de fapt, îşi parcase Taurusul roşu nu foarte departe de locul crimei.

– Şi ce-i cu asta? replică el. N-am fost singurul care a ieşit în acea seară ca să spioneze cuplurile din zonă. Erau o grămadă ca mine.

Continuă spunând că ştia bine Fiatul arămiu al cuplului Giovanni şi Carmela: venea des şi era cunoscută ca „o maşină bună". Îi urmărise de mai multe ori. Şi ştia precis că mai erau şi alţi oameni care iscodeau pe câmp, în noaptea crimei. Cu unul dintre ei, care ar fi putut confirma acest lucru, petrecuse o perioadă destul de lungă de timp. Dădu poliţiei numele bărbatului: Fabbri.

Câteva ore mai târziu, Fabbri fu adus la sediul poliţiei, pentru a se vedea dacă putea confirma alibiul lui Spalletti. În loc de asta, Fabbri afirmă că, aproximativ o oră şi jumătate, chiar în preajma momentului crimei, nu fusese cu Spalletti.

– Sigur, le zise Fabbri anchetatorilor, m-am văzut cu Spalletti. Ca de obicei, ne-am întâlnit la Taverna del Diavolo, un restaurant unde se adună *indiani* ca să facă afaceri şi să schimbe informaţii înainte de a ieşi seara.

Fabbri adăugă că îl văzuse din nou pe Spalletti la sfârşitul serii, cu puţin după ora 11, când acesta se oprise în drumul lui spre Via dell'Arrigo. Aşadar, Spalletti probabil că trecuse la nici zece metri de locul crimei, la ora când anchetatorii au estimat că aceasta se petrecuse.

Însă asta nu era tot. Spalletti susţinea că se întorsese imediat acasă după ce îl salutase pe Fabbri. Dar soţia lui afirma că, atunci când se culcase, la ora două dimineaţă, soţul ei nu se întorsese încă.

Anchetatorii reveniră la Spalletti: unde se afla între miezul nopţii şi cel târziu două dimineaţa? Spalletti nu avu nici un răspuns.

Poliţia îl închise pe acesta în faimoasa închisoare Le Murate („Întemniţaţii"), acuzându-l de *reticenza,* reticenţă – o formă de mărturie mincinoasă. Autorităţile încă nu credeau că el era criminalul, dar erau sigure că ascundea informaţii importante. Câteva zile în închisoare ar fi putut foarte bine să-l facă să vorbească.

Criminaliştii au cercetat maşina şi casa lui Spalletti cu mare grijă. Au găsit un briceag în maşină, iar în torpedou era o armă numită *scacciacani,* „liniştitorul de câini", un pistol ieftin, încărcat cu gloanţe oarbe, folosit pentru a speria câinii, pe care Spalletti îl cumpărase printr-un anunţ publicitar găsit într-o revistă porno. Nu existau urme de sânge.

O interogară pe soţia lui Spalletti. Era cu mult mai tânără decât soţul ei, o fată de la ţară, simplă, cinstită şi grasă, care admise că ştia că acesta e un voyeur.

– De multe ori, spuse ea plângând, mi-a promis că va înceta, dar apoi o lua de la capăt. Şi este adevărat că, în noaptea de 6 iunie, a ieşit „să arunce o privire", cum obişnuia să zică.

Nu avea nici cea mai mică idee cu privire la ora la care soțul ei se întorsese acasă, în afară de faptul că era după ora două. Continuă susținând că acesta nu era vinovat, că nu ar fi putut comite așa o crimă teribilă, ținând cont că îi era așa de frică de sânge, încât, la serviciu, când avea loc un accident pe autostradă, refuza să iasă din ambulanță.

În cele din urmă, la mijlocul lunii iulie, poliția îl acuză pe Spalletti de crimă.

Fiind cel care dibuise povestea, Spezzi continuă să scrie despre ea pentru *La Nazione*. Articolele lui erau sceptice și indicau numeroasele nepotriviri din cazul împotriva lui Spalletti, printre ele fiind și faptul că nu exista nici o dovadă solidă care să facă legătura între el și crimă, precum și faptul că nu era nici o legătură între Spalletti și Borgo San Lorenzo, locul unde au fost comise primele crime, în 1974.

Pe 24 octombrie 1981, Spalletti deschise ziarul în celula lui din închisoare și citi un titlu care, în mod cert, îi aduse o mare ușurare:

CRIMINALUL SE ÎNTOARCE!
Au fost descoperiți doi tineri uciși brutal
pe câmpia fermierului.

Prin acest nou asasinat, Monstrul însuși dovedea nevinovăția voyeurului șofer de ambulanță.

Capitolul 3

Multe țări au un criminal în serie care se definește printr-un proces de negare, exemplificând epoca nu prin preamărirea valorilor ei, ci prin demascarea punctelor sensibile și întunecate. Anglia l-a avut pe Jack Spintecătorul, născut în ceţurile Londrei dickensiene, care își vâna prada în cea mai de jos și mai neglijată clasă socială, prostituatele care trudeau din greu în mahalalele din Whitechapel. Bostonul l-a avut pe Strangulatorul din Boston, ucigașul arătos și suav care colinda cartierele cele mai elegante ale orașului, violând și asasinând femei în vârstă, aranjându-le cadavrele în poziții de o obscenitate indescriptibilă. Germania l-a avut pe Monstrul din Düsseldorf, care a părut să anticipeze venirea lui Hitler prin felul lui sadic și lipsit de discriminare de a ucide bărbați, femei și copii; setea lui de sânge era atât de neostoită, încât, în ajunul execuției lui, și-a numit decapitarea iminentă „plăcerea ce pune capăt tuturor plăcerilor". Fiecare criminal a fost, în felul lui, o întrupare întunecată a locului și a timpului în care a trăit.

Italia l-a avut pe Monstrul din Florența.

Florența a fost dintotdeauna un oraș al contrastelor. Într-o seară înmiresmată de primăvară, cu soarele ce apune aurind palatele grandioase înșirate de-a lungul râului, poate părea unul dintre cele mai frumoase și grațioase orașe din lume. Dar, pe la sfârșitul lunii noiembrie, după două luni de ploaie neîntreruptă, palatele ei străvechi devin cenușii și brăzdate de igrasie, străzile pietruite și înguste, puțind a canal colector

și a fecale de câine, sunt străjuite din toate părțile de fațade sinistre de piatră și acoperișuri ce atârnă deasupra, blocând și mai mult lumina și așa slabă. Podurile peste Arno par să fluture datorită umbrelelor negre folosite împotriva ploii neîncetate. Râul, atât de frumos în timpul verii, curge sub forma unui șuvoi uleios și maroniu, purtând copaci smulși și crengi, și, câteodată, animale moarte ce se strâng lângă pilonii proiectați de Ammanati.

În Florența, sublimul și infectul merg mână în mână: Arderea pe rugul vanității, a lui Savonarola, și *Nașterea lui Venus,* a lui Botticelli, însemnările lui Leonardo da Vinci și *Principele,* de Niccolò Macchiavelli, *Infernul* lui Dante și *Decameronul* lui Boccaccio. În Piazza della Signoria, principalul loc de întâlnire din oraș, se poate admira o expoziție în aer liber de sculpturi renascentiste și romane unde se află câteva dintre cele mai faimoase statui din Florența. E o galerie a spaimelor, o expoziție publică a crimei, violului și mutilării, nemaiîntâlnită în nici un alt oraș din lume. Cu privirea îndreptată spre acest spectacol se află faimoasa sculptură de bronz realizată de Cellini, a lui Perseu ținând triumfător capul retezat al Meduzei, ca un jihadist dintr-o filmare video de pe un website, cu sângele scurgându-i-se din gât, cu trupul ei decapitat întins sub piciorul lui. În spatele lui Perseu se află alte statui care ilustrează faimoase scene legendare ale crimei, violenței și masacrului – printre ele, sculptura ce înfrumusețcază coperta acestei cărți, *Răpirea sabinelor,* de Giambologna. În interiorul zidurilor circulare ale Florenței și pe eșafodurile din exterior fuseseră expuse cele mai rafinate și cele mai sălbatice dintre crime, de la otrăviri delicate la dezmembrări publice brutale, torturi și arderi pe rug. De-a lungul secolelor, Florența își proiectase puterea asupra restului Toscanei cu prețul masacrelor feroce și al războaielor însângerate.

Orașul a fost înființat de Iulius Cezar, în anul 59 d.Hr., ca un loc de retragere pentru soldații care participaseră la

campaniile sale. Fusese numit Florentia sau „Înfloritor". În jurul anului 250 d.Hr., un prinț armean pe nume Miniato, după un pelerinaj făcut la Roma, s-a instalat pe o colină din afara Florenței locuind ca un pustnic, într-o peșteră de unde ieșea ca să le predice păgânilor din oraș. În timpul persecuțiilor creștine din timpul împăratului Decius, Miniato fusese arestat și decapitat în piața orașului, după care (continuă legenda) își luase capul de pe jos, și-l puse înapoi pe umeri și urcase colina pentru a muri cu demnitate în peștera lui. Astăzi, una dintre cele mai frumoase biserici în stil romanic din toată Italia se află ridicată chiar în acel loc, San Miniato al Monte, de unde se poate privi peste oraș, spre colinele din jur.

În 1302, Florența l-a alungat pe Dante, gest care nu a fost niciodată iertat. În replică, Dante și-a populat iadul cu florentini importanți, rezervându-le câteva dintre cele mai atroce torturi.

În secolul al XIV-lea, Florența s-a îmbogățit de pe urma comerțului cu haine de lână și a activităților bancare. Până la sfârșitul veacului, se număra printre primele cinci orașe mari din Europa. În vreme ce secolul al XV-lea apunea, Florența a avut parte de una dintre acele înfloriri inexplicabile a geniilor cum a apărut doar de câteva ori în istoria omenirii. Mai târziu, perioada avea să fie numită *Renaissance,* Renaștere, urmând perioadei lungi și întunecate din Evul Mediu. Între nașterea lui Masaccio, în 1401, și moartea lui Galileo, în 1642, florentinii au inventat, în mare parte, lumea modernă. Au revoluționat arta, arhitectura, muzica, astronomia, matematica și navigația. Au creat sistemul bancar modern, prin inventarea scrisorii de credit. Florinul de aur, având crinul florentin pe o parte și pe Ioan Botezătorul purtând o cămașă aspră din păr de cal pe cealaltă parte, a devenit moneda Europei. Acest oraș fără ieșire la mare, aflat pe cursul unui râu care nu era navigabil, a dat navigatori geniali care au explorat și

au întocmit hărți ale Lumii Noi. Unul dintre ei a numit America după numele lui.

Mai mult decât atât, Florența a inventat chiar ideea de lume modernă. Odată cu Renașterea, florentinii s-au scuturat de jugul medievalismului, care îl plasa pe Dumnezeu în centrul Universului, iar existența umană pe Pământ nu era considerată nimic altceva decât un episod pasager și întunecat în drumul spre viața glorioasă ce urma să vină. Renașterea a plasat umanitatea în centrul Universului și a declarat această viață drept principalul eveniment. Cursul civilizației occidentale a fost schimbat pentru totdeauna.

Renașterea florentină a fost în mare măsură finanțată de o singură familie: de' Medici. Aceasta s-a evidențiat pentru prima dată în 1434, sub conducerea lui Giovanni di Bicci de' Medici, un bancher florentin extrem de bogat. Familia Medici a condus din umbră orașul, printr-un sistem inteligent de protecții, alianțe și influențe. Deși era o familie de negustori, încă de la început au băgat bani cu găleata în arte. Stră-strănepotul lui Giovanni, Lorenzo Magnificul, a fost chiar ilustrarea perfectă a expresiei „bărbat renascentist". Ca băiat, Lorenzo fusese incredibil de înzestrat și avusese parte de cea mai bună educație posibilă, devenind un desăvârșit cavaler de turnir, vânător cu șoimul și crescător de cai de curse. Portretele timpurii ale lui Lorenzo ne înfățișează un tânăr pasional, cu fruntea ridată, cu un nas mare, ca al lui Nixon, și păr drept. În 1469, la moartea tatălui său, când avea doar 20 de ani, și-a asumat conducerea orașului. A adunat în jurul lui oameni ca Leonardo da Vinci, Sandro Botticelli, Filippino Lippi, Michelangelo și filosoful Pico della Mirandola.

Lorenzo a condus Florența într-o epocă de aur. Dar până și pe culmile Renașterii, frumusețea se combina cu sângele, civilizația cu sălbăticia, în acest oraș al paradoxurilor și contradicțiilor. În 1478, o familie rivală de bancheri, Pazzi, a avut o tentativă de lovitură de stat împotriva conducerii familiei

de' Medici. Numele Pazzi înseamnă, literal, „Nebun", şi i-a fost dat unui străbun pentru a-i onora curajul nebunesc de a fi unul dintre primii soldaţi care trecuse de zidurile Ierusalimului, în timpul Primei Cruciade. Familia Pazzi avusese onoarea de a-i vedea pe doi dintre membri săi aruncaţi în iadul lui Dante, care i-a atribuit unuia un „rânjet câinesc".

Într-o duminică liniştită din aprilie, o bandă de ucigaşi de-ai lui Pazzi s-a aruncat asupra lui Lorenzo Magnificul şi a fratelui său, Giuliano, în cel mai vulnerabil moment posibil, în timpul slujbei din ziua de Înălţare ţinute în catedrală. L-au ucis pe Giuliano, însă Lorenzo, înjunghiat de mai multe ori, a reuşit să scape şi s-a închis în sacristie. Pe florentini i-a înfuriat acest atac asupra familiei care-i patrona şi, sub forma unei gloate furibunde, au luat urma conspiratorilor. Unul dintre conducători, Jacopo de' Pazzi, a fost spânzurat de o fereastră de la Palazzo Vecchio, apoi cadavrul i-a fost dezbrăcat, târât pe străzi şi azvârlit în râul Arno. În ciuda acestei contralovituri, familia Pazzi a supravieţuit şi, nu după mult timp, a dat-o lumii pe vestita şi minunata călugăriţă Maria Magdalena de' Pazzi, care îi uimea pe martori cu accesele ei de extaz exprimat prin suspine şi bolboroseli în timpul rugăciunii, când o cuprindea iubirea lui Dumnezeu. Un personaj fictiv numit Pazzi a apărut în secolul XX, când scriitorul Thomas Harris i-a dat acest nume unuia dintre principalele personaje din romanul lui, *Hannibal,* şi anume unui inspector de poliţie florentin care câştigase faimă şi notorietate rezolvând cazul Monstrului din Florenţa.

Moartea lui Lorenzo Magnificul, din 1492, în toiul Renaşterii, a inaugurat una dintre acele perioade care au marcat istoria florentinilor. Un călugăr dominican numit Savonarola, care trăia în mănăstirea San Marco, îl alinase pe Lorenzo pe patul de moarte, doar ca, mai târziu, să predice împotriva familiei Medici. Savonarola era un bărbat care arăta ciudat, ascuns sub gluga unei sutane maronii de călugăr, un individ

fascinant, greoi, mătăhălos, musculos, cu un nas în formă de cârlig şi ochi ca ai lui Rasputin. În biserica San Marco începuse să propovăduiască focul şi pucioasa, proferând injurii la adresa decadenţei Renaşterii, proclamând sosirea Ultimelor Zile, relatându-şi viziunile şi conversaţiile directe purtate cu Dumnezeu.

Mesajul lui a avut efect printre florentinii de rând, care priviseră cu dezaprobare risipa ostentativă şi avuţia imensă a Renaşterii şi a sponsorilor ei, care, se pare, trecuse pe lângă ei. Nemulţumirea lor fusese intensificată de o epidemie de sifilis, adusă din Lumea Nouă, care făcuse ravagii prin oraş. Era o boală cu care Europa nu se mai confruntase şi care s-a dovedit o formă de departe mai virulentă decât ce se cunoaşte în prezent, în care trupul victimei era acoperit cu bube purulente dureroase, faţa se descărna, atacul cufundându-i pe oameni într-o nebunie fulminantă, înainte ca moartea miloasă să-i ia. Se apropia anul 1500, ceea ce pentru unii însemna o cifră rotundă, simbolică, marcând sosirea Ultimelor Zile. În acest climat, Savonarola a avut parte de o audienţă receptivă.

În 1494, Carol al VII-lea al Franţei a invadat Toscana. Piero Cel Fără Noroc, care moştenise conducerea Florenţei de la tatăl lui, Lorenzo, era un lider ineficient şi arogant. Acesta i-a predat lui Carol oraşul în termeni umili, fără a avea măcar decenţa de a încerca să lupte, fapt ce i-a înfuriat teribil pe florentini, care i-au scos pe cei din familia Medici din palatele lor, pe care apoi le-au jefuit. Savonarola, care adunase o mare mulţime de adepţi, a preluat frâiele puterii şi a declarat Florenţa, „Republică Creştină". Imediat, a decretat că sodomia, o activitate populară şi mai mult sau mai puţin acceptată social printre florentinii sofisticaţi, va fi pedepsită cu moartea. Infractorii şi alţi păcătoşi erau arşi pe rug, în mod regulat, în Piazza della Signoria, sau erau spânzuraţi în afara porţilor cetăţii.

Călugărul nebun de la mănăstirea San Marco a avut mână liberă să stârnească fervoarea religioasă printre oamenii

obișnuiți din oraș. A proferat injurii împotriva decadenței, excesului și spiritului umanistic al Renașterii. La câțiva ani de la începutul domniei lui, s-a petrecut faimoasa Ardere pe rug a vanităților. Și-a trimis acoliții din ușă în ușă, să adune obiectele considerate păcătoase: oglinzi, cărți păgâne, cosmetice, muzică profană și instrumente muzicale, table de șah, cărți de joc, haine frumoase și picturi indecente. Totul a fost stivuit în Piazza della Signoria și incendiat. Artistul Botticelli, care căzuse sub influența lui Savonarola, a adăugat multe dintre propriile picturi pe rug, fiind posibil și ca unele lucrări de-ale lui Michelangelo să fi fost incendiate, împreună cu alte opere renascentiste neprețuite.

Sub conducerea lui Savonarola, Florența a cunoscut declinul economic. Ultimele Zile, cele pe care continua să le propovăduiască, nu mai soseau. În loc să binecuvânteze orașul pentru religiozitatea proaspăt descoperită, Dumnezeu părea să-l fi abandonat. Oamenii obișnuiți, în special cei tineri și cei mai puțin descurcăreți, au început să sfideze pe față edictele. În 1497, o gloată de tineri s-a revoltat în timpul unei slujbe religioase ținute de Savonarola, revoltă care s-a întins și a devenit generală. Tavernele s-au redeschis, jocurile de noroc au reînceput, dansul a revenit, iar muzica putea fi auzită răsunând pe străzile întortocheate ale Florenței.

Savonarola, pierzându-și controlul, ținea predici chiar mai furibunde, dar a făcut greșeala fatală să-și îndrepte criticile în direcția Bisericii însăși. Papa l-a excomunicat și a ordonat să fie arestat și executat. O gloată care abia aștepta asta a atacat mănăstirea San Marco, a dărâmat ușile, i-a ucis pe câțiva dintre călugării lui Savonarola și l-a târât afară pe acesta. A fost acuzat de un număr mare de crime, printre care și pentru „eroare religioasă". După ce a fost torturat vreme de câteva săptămâni, a fost atârnat în lanțuri de o cruce în Piazza della Signoria, exact unde ridicase Rugul vanității. Apoi, a fost incendiat. Focul a fost întreținut ore întregi, iar rămășițele

lui, tăiate în bucăţi şi amestecate din nou cu jarul, arzând astfel de mai multe ori, încât nici o parte din el să nu poată supravieţui pentru a fi transformată într-o relicvă bună de venerat. Cenuşa a fost apoi aruncată în râul Arno, care le şterge pe toate, care le cuprinde pe toate.

Renaşterea a reînceput. Vărsarea de sânge şi frumuseţea Florenţei s-au reluat şi ele. Dar nimic nu durează o eternitate şi, de-a lungul secolelor, Florenţa şi-a pierdut treptat locul dintre oraşele conducătoare ale Europei. S-a afundat în ape tulburi, fiind faimoasă pentru trecutul său, dar invizibilă în prezent, în timp ce alte oraşe au crescut în importanţă, remarcabile fiind Roma, Napoli şi Milano.

Astăzi, florentinii sunt oameni închişi din fire şi renumiţi pentru asta, fiind consideraţi de ceilalţi italieni drept aroganţi, cu o anumită conştiinţă de clasă, excesiv de formali, ancoraţi în trecut şi fosilizaţi în tradiţie. Sunt sobri, punctuali şi muncitori de nădejde. În adâncul lor, florentinii ştiu că sunt mai civilizaţi decât alţi italieni. Ei au dat lumii tot ce este mai delicat şi mai frumos şi au făcut destul. Acum, îşi pot încuia uşile şi se pot închide în sinea lor, nefiind datori să răspundă nimănui.

Când a apărut Monstrul din Florenţa, florentinii au privit crimele cu neîncredere, durere, teroare şi cu un soi de fascinaţie bolnavă. Pur şi simplu, nu puteau accepta că oraşul lor frumos şi extraordinar, expresia fizică a Renaşterii, însăşi leagănul civilizaţiei occidentale putea găzdui un asemenea monstru.

Mai presus de toate, erau incapabili să accepte ideea că ucigaşul putea fi unul dintre ei.

Capitolul 4

Seara zilei de joi, 22 octombrie 1981, a fost ploioasă şi neobişnuit de rece. O grevă generală fusese programată pentru ziua următoare – toate magazinele, firmele şi şcolile urmau să fie închise în semn de protest faţă de politicile economice ale guvernului. Drept urmare, era o seară festivă. Stefano Baldi se dusese acasă la prietena lui, Susanna Cambi, cinase cu ea şi cu părinţii ei, apoi o scosese la film. După aceea, parcase maşina pe Câmpiile Bartoline, la vest de Florenţa. Pentru Stefano era un loc familiar. Crescuse în zonă şi se jucase pe câmpii când fusese copil.

În timpul zilei, Câmpiile Bartoline erau vizitate de pensionari bătrâni care plantau legume, luau o gură de aer şi-şi petreceau vremea bârfind. În timpul nopţii, avea loc un du-te-vino continuu de maşini în care se aflau diverse cupluri de tineri în căutare de singurătate şi intimitate. Şi, normal, existau voyeuri.

În mijlocul câmpiilor, era un drum care se termina undeva printre vii. Acolo parcară maşina Stefano şi Susanna. În faţa lor se ridicau siluetele întunecate şi masive ale munţilor Calvana, iar din spatele lor se auzea huruiala slabă a traficului de pe autostradă. În acea noapte, stelele şi luna erau ascunse de nori, întunericul aşternându-se greu peste tot.

La ora 11 în dimineaţa următoare, un cuplu în vârstă care venise să-şi ude grădina de legume descoperi crima. VW-ul Golf negru blocase drumul. Portiera din stânga era închisă,

geamul era împăienjenit de crăpături, iar uşa din dreapta era larg deschisă – exact ca în cazul asasinatelor anterioare.

Spezi sosi la locul crimei puţin după venirea poliţiei. Din nou, poliţia şi carabinierii nu făcuseră nici un efort să izoleze locul crimei, împrejmuindu-l cu bandă. Toată lumea mişuna de colo-colo, făcând glume proaste – ziarişti, poliţişti, procurori, medicul legist –, glume lipsite de umor, într-o încercare inutilă de a diminua oroarea.

Imediat după sosirea lui, Spezi reperă un colonel de la carabinieri pe care-l cunoştea, îmbrăcat cu o jachetă elegantă din piele gri, încheiată până sus pentru a nu lăsa să pătrundă răcoarea toamnei, care fuma încontinuu ţigări americane. Colonelul ţinea în mână o piatră pe care o găsise la 20 de metri de locul crimei. De forma unui trunchi de piramidă, avea cam opt centimetri grosime şi era din granit. Spezi recunoscu în ea o piedică de uşă, de tipul celor găsite deseori în vechile case toscane de la ţară, folosite în timpul verilor fierbinţi pentru a ţine deschise uşile dintre camere, ca să circule aerul.

Răsucind piatra în mână, colonelul se apropie de Spezi.

– Piatra asta este singurul lucru pe care l-am găsit aici şi care ar putea avea o posibilă semnificaţie. O iau ca probă, ţinând cont că e tot ce am. Poate că a folosit-o ca să spargă geamul.

Exact 20 de ani mai târziu, acea banală piedică de uşă, culeasă doar dintr-o şansă de pe câmp, avea să devină punctul de plecare al unei noi şi bizare investigaţii.

– Nimic altceva, colonele? întrebă Spezi. Nici o urmă? Solul e ud şi moale.

– Am găsit urma lăsată în sol de o gheată de cauciuc, model Chantilly, lângă rândul de viţă-de-vie perpendicular pe drumul de ţară, chiar lângă maşină. Am prelevat amprenta. Dar ştii la fel de bine ca mine că oricine putea lăsa acea urmă... exact cum este cazul şi cu piatra aceasta.

Spezi își aminti că datoria lui de ziarist era de a observa cu propriii ochi și nu de a prelua informații la mâna a doua. Se îndreptă cu repulsie către victima de sex feminin. Trupul ei fusese târât la peste zece metri de mașină și tăiat într-un loc surprinzător de expus, la fel ca la crimele anterioare. Fusese lăsată în iarbă, cu brațele încrucișate, având aceleași mutilări pe corp ca fetele celelalte.

Victimele fură examinate de medicul legist Mauro Maurri, care concluzionă că tăieturile din regiunea pubiană fuseseră făcute cu același cuțit crestat ce aducea cu un cuțit folosit la scufundări. Observă că, la fel ca la crimele anterioare, nu exista nici o dovadă de viol, nici un semn de molestare a trupului și nici nu erau prezente urme de spermă. Echipa mobilă adunase nouă cartușe Winchester H de pe pământ și încă două din mașină. Examinarea lor dovedi că toate fuseseră trase de aceeași armă folosită în celelalte două duble asasinate, având acea amprentă unică făcută pe margine de percutor.

Spezi îl chestionă pe șeful echipei mobile în legătură cu faptul aparent aberant că o Beretta de calibrul 22 avea doar nouă gloanțe în încărcător, dar, totuși, existau 11 cartușe la locul faptei. Șeful îi spuse că un cunoscător putea forța un al zecelea glonț în încărcător și, cu altul deja pe țeavă, transforma o Beretta cu nouă focuri într-una cu 11.

În ziua următoare asasinatului, Enzo Spalletti fu eliberat.

N-ar fi o exagerare să folosim cuvântul „isterie" pentru a descrie reacția oamenilor la acest nou dublu asasinat. Poliția și carabinierii fură asaltați cu scrisori, anonime și semnate, care trebuiau cercetate. Doctori, chirurgi, ginecologi, până și preoți se aflau printre cei suspectați, împreună cu tați, gineri, iubiți și rivali. Până în acest moment, italienii consideraseră un criminal în serie ca fiind un fenomen nord-european, ceva care se întâmpla în Anglia, Germania sau în Scandinavia și, bineînțeles, în America, unde orice era violent părea să capete o amploare de zece ori mai mare. Dar niciodată în Italia.

Tinerii erau înspăimântați. Regiunea rurală, pe timp de noapte, fusese complet părăsită. În loc de asta, anumite străzi întunecate din oraș, în special cele din jurul bisericii San Miniato al Monte, aflate deasupra Florenței, erau ticsite de mașini bară la bară, cu geamurile acoperite de ziare sau prosoape, cu tineri îndrăgostiți înăuntru.

După comiterea crimelor, Spezi lucră non-stop vreme de o lună, scriind 57 de articole pentru *La Nazione*. Aproape întotdeauna avea știrea senzațională înaintea celorlalți, iar tirajul ziarului se înălță ca o rachetă până la cele mai înalte cote din istorie. Mulți ziariști se apucară să-l urmărească, încercând să-i descopere sursele.

De-a lungul anilor, Spezi găsise multe metode ca să smulgă informații de la polițiști și procurori. În fiecare dimineață, își făcea tura pe la tribunal și prin birourile procurorilor, ca să afle dacă apăruse ceva nou. Lâncezea pe culoare, discutând cu avocați și polițiști, culegând fărâme de informații. De asemenea, îl suna pe Fosco, asistentul medicului legist, întrebându-l dacă sosise vreun cadavru interesant. Mai suna și pe cineva din Departamentul pompierilor, deoarece, câteodată, aceștia erau chemați la locul crimei pentru a recupera un cadavru, mai ales dacă acesta plutea în apă.

Însă cea mai bună sursă a lui Spezi era un bărbat mărunțel care lucra în subsolurile clădirii tribunalului, un individ neimportant, cu o slujbă nesemnificativă, ignorat de ceilalți ziariști. Acesta era însărcinat cu curățatul prafului și păstrarea în ordine a tomurilor în care erau scrise, în fiecare zi, numele persoanelor *indagato* – adică, investigați – și motivele pentru care se aflau în această situație. Spezi aranjase ca acest funcționar simplu să primească un abonament gratuit la ziarul *La Nazione,* de care acesta era peste măsură de mândru. În schimb, îi permitea lui Spezi să se uite prin dosare. Pentru a păstra această profitabilă sursă de informații secretă față de ziariștii care-l urmăreau, Spezi aștepta până la 1.30 p.m.,

când aceştia se adunau în faţa tribunalului pentru a merge acasă să prânzească. Apoi, se furişa pe o străduţă laterală care ducea pe căi ocolite şi lăturalnice la o intrare din spate a tribunalului şi-şi vizita prietenul secret.

Când Spezi aduna câteva fragmente incitante – destul cât să ştie că povestea e bună –, îşi făcea drum pe la biroul procurorului şi pretindea că ştie totul. Procurorul care se ocupa de caz, nerăbdător să afle cât de multe ştie ziaristul, se angaja în conversaţie cu el. Prin ocolişuri îndemânatice, bluf şi prefăcătorie, Spezi era capabil să confirme ceea ce aflase şi să umple golurile rămase, în timp ce se îndeplinea cea mai mare teamă a procurorului, aceea că ziaristul ştia totul.

Tinerii avocaţi ai apărării care soseau şi plecau din tribunal erau o ultimă sursă indispensabilă de informaţii. Aceştia erau disperaţi să-şi vadă numele publicate în ziare – era un aspect critic al avansării în carieră. Când Spezi avea nevoie să cerceteze un dosar important, cum ar fi transcrierea unui proces sau a unui interogatoriu, apela la unul dintre avocaţi pentru a-l obţine, făcând aluzie la o menţionare favorabilă. Dacă acesta ezita, iar dosarul era destul de interesant, Spezi îl ameninţa: „Dacă nu-mi faci această favoare, o să am grijă să nu-ţi apară numele în ziar cel puţin un an". Era o mare cacealma, deoarece Spezi nu avea o astfel de putere, însă era o perspectivă terifiantă pentru un avocat tânăr şi naiv. Astfel intimidaţi, câteodată, avocaţii îl lăsau pe Spezi să care acasă maldăre de dosare legate de o investigaţie, petrecându-şi noaptea fotocopiindu-le şi returnându-le dimineaţa.

Nu ducea niciodată lipsă de informaţii privind investigaţia Monstrului. Chiar dacă nu apăreau noi piste în urma anchetelor, Spezi găsea întotdeauna ceva de scris, inspirându-se din zvonuri, teorii ale conspiraţiilor şi din isteria generală ce înconjura cazul.

Zvonurile cele mai fanteziste şi teoriile conspiraţioniste cele mai improbabile abundau, multe dintre ele implicând

profesia medicală, iar Spezi scria despre toate. Un titlu nefericit din *La Nazione* hrăni frenezia avidă: „Chirurgul morții s-a întors". Autorul intenționase să lanseze o metaforă spectaculoasă, dar mulți oameni o luaseră de bună, iar zvonurile că ucigașul probabil era un doctor se intensificară. Dintr-odată, mulți medici se văzură subiectul bârfelor răuvoitoare și al percheziților.

Unele dintre scrisorile anonime primite de polițiști ofereau informații destul de plauzibile, încât aceștia se simțiră obligați să investigheze, să facă razii și să percheziționeze cabinetele unor doctori. Încercară să acționeze discret, pentru a evita generarea și mai multor zvonuri, dar, într-un oraș mic cum e Florența, orice anchetă părea să devină publică, alimentând isteria și convingerea că ucigașul era un doctor. Opinia publică începuse să creioneze un portret al Monstrului: era un om cultivat și educat, făcea parte din clasa de sus a societății și, mai presus de toate, era chirurg. Nu afirmase oare medicul legist că operația efectuată pe Carmela și Susanna fusese făcută cu „mare abilitate"? Nu se spusese oare că operația probabil fusese făcută cu un bisturiu? Și apoi cum rămânea cu stilul meticulos și calculat, cu executarea cu sânge-rece a crimei înseși, ceea ce indica un asasin inteligent și educat. Zvonuri similare răspândeau ideea că ucigașul era un nobil. Florentinii nutriseră întotdeauna gânduri suspicioase vizavi de propria nobilime – atât de mult, încât prima republică florentină le interzisese să dețină posturi publice.

La o săptămână după crimele de pe Câmpiile Bartoline, poliția, ziarul *La Nazione* și biroul procurorului fură asediate de nenumărate apeluri telefonice. Colegi, prieteni și superiori ai unui ginecolog remarcabil, pe nume Garimeta Gentile, doreau confirmarea unei povești despre care vorbea toată Florența. Presa și poliția refuzară să confirme că bărbatul fusese arestat, fiind bănuit că ar fi ucigașul. Gentile era unul dintre cei mai importanți ginecologi din Toscana și directorul

clinicii Villa Le Rose, din apropiere de Fiesole. Soția lui, se zvonea, găsise în frigider, îndesate între mozzarella și rucola, teribilele trofee pe care acesta le luase de la victime. Zvonul pornise când o persoană spusese poliției că Gentile își ascunsese pistolul într-o casetă de valori. Poliția cercetase cutia în mare secret și nu descoperise nimic, dar angajații băncii începură să bârfească și calomnia se răspândi. Anchetatorii negară zvonul în cei mai înverșunați termeni, dar acesta continuă să se răspândească. O mulțime agitată se strânse în fața casei doctorului și trebui să fie dispersată de poliție. În cele din urmă, procurorul-șef se duse la televiziune pentru a curma zvonul, amenințând să-i pună sub acuzație pe cei care-l răspândeau.

La sfârșitul lunii noiembrie, Spezi primi un premiu jurnalistic pentru munca depusă, fără legătură cu cazul. Fu invitat la Urbino pentru a-și ridica premiul, un kilogram din cele mai bune trufe albe de Umbria. Redactorul-șef îi permise să meargă doar după ce promise să scrie un articol din Urbino. Departe de sursele lui și neavând nimic nou despre care să scrie, el relată poveștile câtorva dintre faimoșii criminali în serie din trecut, de la Jack Spintecătorul la Monstrul din Düseldorf. Concluzionă că Florența avea acum propriul monstru – și acolo, înconjurat de parfumul trufelor, îi dădu ucigașului un nume: *il Mostro di Firenze,* Monstrul din Florența.

Capitolul 5

Spezi devenise jurnalistul acreditat permanent subiectului Monstrului din Florența la ziarul *La Nazione.* Cazul Monstrului îi oferi tânărului ziarist un număr impresionant de poveşti şi le scrise pe cele mai multe. În timp ce anchetatorii urmăreau fiecare pistă, indiferent cât de improbabilă, ieşeau la iveală întâmplări stranii, personaje ciudate şi incidente bizare pe care Spezi, un cunoscător al nefirescului uman, le sesiza şi le descria – subiecte pe care alţi ziarişti le ignorau. Articolele care-i ieşeau de sub peniţă erau foarte interesante şi, chiar dacă multe implicau fapte improbabile şi neîntemeiate, toate erau adevărate. Articolele lui Spezi deveniră faimoase pentru modul de exprimare sec şi pentru acel unic amănunt cumplit care rămânea în mintea cititorilor mult timp după ce-şi băuseră cafeaua de dimineaţă.

Într-o zi, află de la un poliţist de patrulă că anchetatorii chestionaseră şi eliberaseră un personaj ciudat care se prezenta ca fiind medic legist. Spezi găsi povestea interesantă şi o cercetă pentru ziar. Bărbatul era „doctor" Carlo Santangelo, un florentin de 36 de ani, cu o înfăţişare plăcută, un iubitor de singurătate, despărţit de soţie, care se îmbrăca în negru şi purta ochelari cu lentile fumurii. În mâna stângă, ţinea o geantă de doctor. Pe cartea lui de vizită, puteai citi:

Prof. dr. Carlo Santangelo

MEDIC LEGIST

INSTITUTUL DE PATOLOGIE, FLORENŢA

INSTITUTUL DE PATOLOGIE, PISA – SECŢIA DE CRIMINALISTICĂ

În geanta de doctor, mereu prezentă, se aflau instrumentele profesiunii lui, un număr de bisturie perfect lucioase și netede. În loc să aibă o locuință stabilă, doctorul Santangelo prefera să-și petreacă zilele în diferite hoteluri din orășelele din apropierea Florenței. Când alegea un hotel, se asigura că era lângă un mic cimitir. Dacă exista și o cameră cu vedere spre pietrele de mormânt, cu atât mai bine. Figura doctorului Santangelo, cu ochii acoperiți de lentile fumurii și groase, le devenise familiară angajaților de la OFISA, cea mai importantă firmă de pompe funebre din Florența, unde își petrecea deseori timpul, de parcă participa la o afacere importantă. Doctorul cu lentile întunecate împărțea cu țârâita rețete, consulta pacienți și chiar condusese un cabinet de psihanaliză, printre altele.

Singura problemă era că doctorul Santangelo nu era medic legist sau patolog. Nu era nici măcar doctor, deși se părea că își asumase rolul de a trata oameni în viață, conform cel puțin unui martor.

Santangelo fusese demascat cu ocazia unui grav accident de mașină petrecut pe autostrada din sudul Florenței și cineva își amintise că în hotelul din apropiere locuia un medic. Doctorul Santangelo fusese adus pentru a oferi primul ajutor și toți rămăseseră uimiți să afle că nu era nimeni altul decât medicul legist care efectuase autopsiile cadavrului Susannei Cambi și al lui Stefano Baldi, ultimele victime ale Monstrului. Cel puțin, asta ziseseră câțiva angajați ai hotelului, că auziseră chiar de la doctorul Santangelo, atunci când acesta își deschisese mândru geanta și le arătase instrumentele profesiei sale.

Ciudata afirmație a lui Santangelo ajunsese și la urechile carabinierilor, iar acestora nu le luă mult să descopere că nu era doctor. Aflaseră de predilecția lui pentru micile cimitire și pentru saloanele mortuare și, chiar mai alarmant, despre înclinația lui pentru bisturie. Imediat, carabinierii îl săltară pe Santangelo pentru interogatoriu.

Prefăcutul medic legist admise de bunăvoie că era un mincinos şi un explorator al supranaturalului, deşi nu a fost capabil să-şi explice dragostea faţă de cimitire pe timp de noapte. Negă însă cu ardoare povestea spusă de prietena lui, cum că întrerupsese o noapte pasională de dragoste luând o doză de somnifere şi zicând că aceasta era singura modalitate prin care putea rezista tentaţiei de a părăsi patul iubirii pentru a face o plimbare printre pietrele funerare.

Suspiciunea că doctorul Santangelo era Monstrul dură puţin. Pentru fiecare noapte în care se petrecuse un dublu asasinat, avea un alibi din partea angajaţilor hotelului unde stătea. Doctorul, confirmară martorii, se ducea la culcare devreme, între 8.30 şi 9, pentru a se trezi la 3 dimineaţă, atunci când *îl chemau* cimitirele.

– Ştiu că fac lucruri ciudate, îi spuse Santangelo magistratului care-l interoga. Câteodată, mi-a trecut prin minte că s-ar putea să fiu un pic nebun.

Povestea lui Santangelo fusese doar una din puzderia de articole interesante pe care Spezi le scrisese din postura de „Monstrolog" oficial al ziarului. Relatase despre mulţimea de mediumuri, cititori în cărţi de tarot, clarvăzători, ghicitori în formele reliefului şi în globuri de cristal, care-şi oferiseră serviciile poliţiei – şi unii dintre ei chiar fuseseră angajaţi, iar apoi concediaţi, transcrierile „citirilor" lor fiind studiate, notate şi îndosariate. În camerele de zi ale familiilor din clasa mijlocie din oraş, seara culmina câteodată cu gazda şi invitaţii, aşezaţi în jurul unei mese cu trei picioare pe care era pus un păhărel întors cu faţa în jos, luând-o la întrebări pe una dintre victimele Monstrului şi primind replicile criptice ale lui sau ale ei. Rezultatele erau deseori trimise lui Spezi, la redacţia ziarului *La Nazione,* poliţiei sau circulau cu înfrigurare printre creduli. Pe lângă ancheta oficială a poliţiei, se dezvoltase una paralelă, în lumea „civilă", pe care Spezi o explora spre amuzamentul cititorilor lui, pe măsură ce scria

despre incantaţii şi adunări ţinute în cimitire cu clarvăzători care intenţionau să stea de vorbă cu morţii.

Cazul Monstrului şocă atât de mult oraşul, încât păru să trezească spiritul mort de veacuri al călugărului demonic de la San Marco, Savonarola, cu ale lui propovăduiri infernale îndreptate împotriva decadenţei epocii. Existau oameni care se agăţaseră de cazul Monstrului ca de o oportunitate, pentru a ataca vehement Florenţa şi aşa-zisa imoralitate a oraşului, depravarea spirituală, lăcomia şi mercantilismul clasei de mijloc. „Monstrul, scria un editorialist, este expresia vie a acestui oraş de proprietari de magazine cufundat într-o orgie de slăbiciuni narcisiste perpetuate de către preoţii lui, oameni de afaceri veroşi, politicieni corupţi, profesori care se umflă în pene şi diverşi scriitoraşi care se cred mari ziarişti... Monstrul este un răzbunător al clasei de mijloc ieftine, care se ascunde în spatele unei faţade de burghezie respectabilă. Este, pur şi simplu, un om cu apucături rele."

Alţii credeau că Monstrul trebuie să fie un călugăr sau un preot. Cineva scrisese într-o scrisoare venită pe adresa ziarului că acele cartuşe găsite la locul crimelor erau vechi şi decolorate „deoarece, într-o mănăstire, un pistol vechi şi câteva gloanţe puteau zace uitate în vreun colţ întunecat aproape o veşnicie". Autorul scrisorii continuă evidenţiind ceva ce deja fusese îndelung discutat printre florentini: şi anume că asasinul putea fi un preot care, asemenea lui Savonarola, abătea furia lui Dumnezeu asupra tinerilor pentru păcatele trupeşti şi depravarea lor. El arătă că aracul de viţă-de-vie înfipt în prima victimă putea fi un mesaj biblic, amintind de cuvintele lui Isus: „Pe orice mlădiţă care este în Mine şi n-aduce roadă El o taie".

Şi detectivii luaseră în serios teoria savonaroliană, începând să-i cerceteze cu discreţie pe anumiţi preoţi despre care se ştia că au obiceiuri neobişnuite sau ciudate. Câteva prostituate florentine declaraseră poliţiei că, din când în când, aveau

de-a face cu un preot cu gusturi mai degrabă excentrice. Acesta le plătea generos nu pentru a face sex normal, ci pentru privilegiul de a le rade părul pubian. Poliția fu interesată, motivată de faptul că era vorba despre un bărbat căruia îi plăcea să-și facă de lucru cu o lamă în zona respectivă. Fetele dădură poliției numele și adresa lui.

Într-o dimineață răcoroasă de duminică, un mic grup de polițiști și carabinieri îmbrăcați în haine civile, conduși de o pereche de procurori, intră într-o străveche biserică de țară, cocoțată, printre chiparoși, pe frumoasele coline din sud-vestul Florenței. Aceștia fură primiți în sacristie, unde preotul se afla în plin proces de îmbrăcare a robei, înfășurându-se în sacrele veșminte în care urma să oficieze liturghia. Îi arătară un mandat și-i comunicară motivul vizitei lor, declarându-și intenția de a cerceta biserica, împrejurimile, confesionalele, altarele, relicvariile și tabernacului.

Preotul se clătină și aproape căzu la podea leșinat. Nu încercă nici măcar pentru o clipă să-și nege pasiunea nocturnă de a fi bărbier al doamnelor, dar se jură în termenii cei mai aspri că nu el era Monstrul. Spuse că înțelegea de ce trebuiau să cerceteze locul, dar îi imploră să păstreze secret motivul vizitei lor și să-și amâne percheziția până după terminarea liturghiei.

Preotului i se permise să oficieze liturghia înaintea enoriașilor cărora li se alăturară polițiștii și anchetatorii, care rămaseră în timpul slujbei privind și comportându-se exact ca niște orășeni sosiți să se bucure de o liturghie de la țară. Aceștia îl vegheară cu atenție pe preot, astfel încât să nu existe riscul să o șteargă cu niște indicii vitale.

Percheziția se derulă imediat ce enoriașii plecară unul câte unul, însă tot ce scoaseră anchetatorii la iveală fu lama de ras a preotului, iar în curând acesta fu lăsat liber.

Capitolul 6

În ciuda uriaşului succes înregistrat de cariera sa jurnalistică, în urma prezentării cazului Monstrului, nu toate mergeau bine pentru Spezi. Sălbăticia crimelor îi chinuia neîncetat mintea. Începuse să aibă coşmaruri şi se temea pentru siguranţa frumoasei lui soţii flamande, Myriam, şi a bebeluşului lor, Eleonora. Familia Spezi locuia într-o vilă veche, ce fusese compartimentată în apartamente şi care se afla pe o colină, deasupra oraşului, chiar în inima regiunii rurale unde acţiona Monstrul. Scriind despre caz, îşi pusese în minte multe întrebări chinuitoare şi fără răspuns despre bine şi rău, Dumnezeu şi natura umană.

Myriam insistase ca soţul ei să caute ajutor şi, într-un târziu, acesta fu de acord. În loc să meargă la un psihiatru, Spezi, un catolic practicant, se îndreptă către un călugăr care avea un fel de cabinet de sănătate mentală în chilia lui dintr-o mănăstire franciscană năruită, din secolul al XI-lea. Fratele Galileo Babbini era scund şi avea ochelari cu lentile groase, care îi măreau exagerat ochii negri şi pătrunzători. Îi era întotdeauna frig, chiar şi vara, şi purta o haină ponosită, lungă până la glezne, pe dedesubtul sutanei maro de călugăr. Părea să fi descins din Evul Mediu, dar totuşi era un psihanalist bine pregătit, cu doctoratul luat la Universitatea din Florenţa.

Fratele Galileo combina psihanaliza cu creştinismul mistic pentru a-i consilia pe oamenii care se recuperau după o traumă devastatoare. Metodele lui nu erau blânde şi era de

neclintit în aflarea adevărului. Avea o intuiție aproape supranaturală în ce privește partea întunecată a sufletului omenesc. Spezi avea să-l viziteze pe toată durata cazului și mi-a spus că fratele Galileo îi salvase sănătatea psihică, poate chiar viața.

În noaptea crimei de pe Câmpiile Bartoline, un cuplu care mergea cu mașina prin zonă trecuse pe lângă o Alfa Romeo roșie, pe un drum îngustat și mărginit de un zid, drumuri atât de comune zonei rurale florentine. Cele două vehicule trebuiră să înainteze încet unul pe lângă altul, astfel încât cei doi îl văzuseră bine pe omul din cealaltă mașină. Spuseseră poliției că era un bărbat atât de nervos, încât chipul îi era schimonosit de neliniște. Făcuseră o descriere unei echipe de portretiști, care realizară portretul-robot al unui bărbat cu trăsături aspre. O frunte adânc brăzdată străjuia o figură ciudată, cu ochi încruntați, mari, cu un nas ca un cârlig și cu o gură cu buze strânse și subțiri, ca o tăietură.

Însă cei de la procuratură, fiindu-le frică de isteria care ar fi cuprins Florența, deciseră să nu transmită presei portretul, de teamă să nu declanșeze o vânătoare de vrăjitoare.

Trecuse un an de la crima de pe Câmpiile Bartoline, iar ancheta nu progresase deloc. Pe măsură ce vara anului 1982 se apropia, teama cuprinse orașul. Parcă respectând un orar, în prima duminică fără lună a verii, în ziua de 19 iunie 1982, Monstrul lovi din nou în inima regiunii rurale Chianti, aflate la sud de Florența. Cele două victime fură Antonella Migliorini și Paolo Mainardi. Amândoi aveau puțin peste 20 de ani și erau logodiți, urmând să se căsătorească. Petreceau atât de mult timp împreună, încât prietenii lor îi tachinau poreclindu-i Vinavyl, după numele unei mărci populare de lipici.

Cuplul provenea din Montespertoli, un oraș legendar pentru vinurile lui și pentru trufele albe, la fel ca și pentru cele câteva castele uimitoare ce încoronau colinele dimprejur. Își

petrecuseră prima parte a serii cu o gașcă mare de tineri în Piazza del Popolo, bând cola, mâncând înghețată și ascultând muzică pop ce răsuna din gelaterii în nopțile călduroase de sâmbătă.

După aceea, Paolo reușise s-o convingă pe Antonella să facă un drum la țară, în ciuda groazei ei, deseori declarate, de Monstru. O luară în catifelata noapte toscană pe un drumeag care mergea paralel cu un râu ce curgea grăbit de pe coline. Trecură de porțile giganticului castel crenelat Poppiano, deținut timp de nouă sute de ani de conții de Gucciardini, și cotiră pe un drum ce se termina într-o fundătură, unde greierii cântau strident în aerul încins al nopții. Stelele sclipeau deasupra lor și două ziduri întunecate de vegetație înmiresmată, aflate de fiecare parte a mașinii, le ofereau intimitate.

În acel moment, Antonella și Paolo se aflau aproape exact în centrul geografic a ceea ce s-ar fi putut numi harta crimelor Monstrului, trecute și viitoare.

O reconstituire a crimei lămuri ce urmase apoi. Cuplul terminase de făcut dragoste și Antonella se mutase pe bancheta din spate ca să se îmbrace. Se pare că Paolo devenise conștient de prezența criminalului care stătea la pândă chiar lângă mașină și merse cu viteză în marșarier pe drumul care se înfunda. Monstrul, luat prin surprindere, trase un foc de armă în mașină, nimerind umărul lui Paolo. Fata, înspăimântată, își aruncă brațele în jurul capului prietenului ei, apucându-l atât de strâns, încât, mai târziu, catarama ceasului ei fu găsită încâlcită în părul lui. Mașina ieșise cu spatele de pe drumeag, traversase ca un proiectil drumul principal și intrase în șanțul aflat de partea cealaltă. Paolo băgase mașina în viteză și încercase să demareze, dar roțile din spate se blocaseră cu fermitate în șanț și se învârteau în gol.

Monstrul, aflat de partea cealaltă a drumului, era scăldat în lumina puternică a farurilor mașinii. Țintise calm cu Beretta lui și distrusese fiecare far, unul după altul, cu două gloanțe

perfect plasate. Două cartuşe rămăseseră pe drum pentru a arăta unde stătuse. Traversase drumul, deschisese portiera şi mai trăsese două gloanţe, câte unul în capul fiecărei victime. Trăsese cadavrul băiatului din maşină, se strecurase pe scaunul şoferului şi încercase să scoată maşina din şanţ. Aceasta era însă înţepenită. Renunţase şi, fără să mai comită mutilarea obişnuită, îşi luase tălpăşiţa pe colina de lângă drum, aruncând cheile maşinii cam la o sută de metri de aceasta. Lângă chei, anchetatorii descoperiră o cutie goală de norzetam (piracetam), un supliment dietetic vândut fără reţetă medicală, despre care se credea că îmbunătăţeşte memoria şi funcţiile creierului. Nu i se putu lua urma.

Monstrul îşi asumase un risc enorm comiţând crima lângă un drum principal, într-o noapte de duminică aglomerată, şi scăpase doar acţionând cu un calm supraomenesc. Anchetatorii au constatat mai târziu că au fost cel puţin şase maşini care au trecut pe acolo în ora când s-a petrecut crima. La un kilometru distanţă, doi oameni făceau jogging pe drum, profitând de aerul răcoros al nopţii, şi, chiar lângă bifurcaţia spre Castelul Poppiano, un alt cuplu îşi parcase maşina pe marginea drumului şi discuta înăuntru, cu lumina aprinsă.

Următoarea maşină care trecu opri, şoferul gândindu-se că avusese loc un accident. Când sosiră medicii, fata era moartă. Băiatul încă respira. A murit la spital fără să-şi recapete cunoştinţa.

În dimineaţa următoare, un procuror care se ocupa de caz, Silvia Della Monica, îi chemă pe Mario Spezi şi pe alţi câţiva ziarişti în biroul ei.

– Va trebui să mă ajutaţi aici, spuse ea. Aş vrea să scrieţi cu toţii că băiatul a fost dus la spital în viaţă şi că ar fi zis ceva folositor. Ar putea fi o pierdere de vreme, dar, dacă înspăimântă pe cineva şi-l determină să facă un pas greşit, cine ştie...?

Ziariştii făcură cum li se ceruse. Nu ieşi nimic din asta sau aşa păru iniţial.

În aceeași zi, după o discuție lungă și aprinsă, procurorii care se ocupau de caz hotărâră să distribuie portretul-robot al suspectului, desenat după crima dublă anterioară, ce avusese loc pe Câmpiile Bartoline. Pe 30 iunie, chipul brutal al suspectului necunoscut apăru pe primele pagini ale ziarelor din toată Italia, împreună cu descrierea unei Alfa Romeo de culoare roșie.

Reacția îi sperie pe anchetatori. Saci de scrisori și nenumărate apeluri telefonice potopiră birourile poliției, carabinierilor, procurorilor și ziarelor locale. Mulți oameni recunoscură în acea față crudă și rea un rival în afaceri sau în dragoste, un vecin, un doctor local sau un măcelar. „Monstrul este un profesor de obstetrică, fost șef al Secției de ginecologie a spitalului din..." era o acuzație tipică. Altcineva era sigur că e un vecin „a cărui primă soție îl părăsise, apoi o iubită și încă una, iar acum locuia cu mama lui". Poliția și carabinierii fură copleșiți, încercând să verifice fiecare informație.

Foarte mulți oameni descoperiră că erau obiectul privirilor cercetătoare și al neîncrederii. În ziua când portretul a fost publicat, o mulțime amenințătoare se adună în fața unei măcelării din apropiere de Porta Romana din Florența, mulți strângând în pumni ziarele în care apăruse portretul. Când venea o nouă persoană, aceasta intra mai întâi în măcelărie să vadă cu propriii ochi, apoi se alătura mulțimii aflate acolo. Măcelăria a trebuit să fie închisă pentru o săptămână.

În aceeași zi, un bucătar din pizzeria Red Pony deveni, de asemenea, ținta suspiciunilor, deoarece se asemăna frapant cu portretul-robot. Un grup de băieți începu să se amuze pe seama lui, intrând în pizzerie cu portretul, dându-se în spectacol în timp ce subliniau asemănarea, iar apoi puștii se grăbiră afară înspăimântați. A doua zi după prânz, bărbatul își tăie gâtul. Poliția primi 32 de apeluri telefonice prin care era identificat cu Monstrul un anumit taximetrist din vechiul cartier San Frediano, din Florența. Un inspector de poliție

decise s-o verifice pe acea persoană; sună compania de taxiuri şi aranjă să vină şoferul în cauză, chipurile ca să-l ia de la sediul poliţiei. Oamenii lui înconjurară taxiul şi îi ordonară taximetristului să iasă din maşină. Când acesta se conformă, poliţiştii fură uimiţi: şoferul se potrivea cu portretul-robot atât de bine, încât putea fi o fotografie a lui. Inspectorul puse să fie adus taximetristul în biroul lui şi, spre surprinderea sa, bărbatul scoase un suspin de uşurare.

– Dacă nu m-aţi fi adus aici, spuse el, aş fi venit singur imediat ce mi se termina tura. De când a fost publicată poza, mi-a mers ca dracu'. N-am avut parte decât de clienţi care brusc voiau să se dea jos din taxi, în mijlocul cursei.

O investigaţie concluzionă repede că taximetristul n-ar fi putut comite crimele – asemănarea era o coincidenţă.

O mulţime uriaşă participă la înmormântarea celor două victime, Paolo şi Antonella. Cardinalul Benelli, arhiepiscopul Florenţei, ţinu predica, transformând-o într-o acuzaţie la adresa lumii moderne.

– S-au spus multe, rosti el, în aceste recente zile tragice, despre monştri, nebunie şi crime de o ticăloşie de neimaginat, dar ştim prea bine că nebunia nu răsare din neant – nebunia este explozia violentă şi iraţională a lumii, a societăţii care şi-a pierdut valorile, a faptului că fiecare zi devine ostilă spiritului uman. În această după-amiază, concluzionă cardinalul, ne-am adunat aici, martori muţi la o înfrângere groaznică a tot ceea ce este bun în rasa omenească.

Logodnicii fură îngropaţi unul lângă celălalt şi singura fotografie făcută împreună fu aşezată între mormintele lor.

În avalanşa de acuzaţii, scrisori şi apeluri telefonice ce sosiră la sediul carabinierilor din Florenţa, o epistolă ciudată ieşi în evidenţă. Înăuntrul unui plic nu se afla nimic altceva decât un decupaj dintr-un ziar rupt şi îngălbenit, un articol vechi publicat în *La Nazione,* în care se vorbea despre asasinarea de mult uitată a unui cuplu ce făcuse dragoste într-o

mașină parcată în zona rurală a Florenței. Fuseseră împușcați cu un pistol Beretta cu gloanțe Winchester H, cartușele fiind recuperate de la locul crimei. Cineva mâzgălise pe bucata de ziar: „Mai cercetați o dată crima aceasta". Cel mai înfiorător lucru în legătură cu acel articol era data când fusese publicat ziarul: 23 august 1968.

Crima fusese comisă cu 14 ani în urmă.

Capitolul 7

Din cauza unei erori birocratice norocoase, cartuşele culese de la locul vechii crime, care ar fi trebuit să fi fost aruncate, se aflau încă într-o punguţă de nailon, printre dosarele prăfuite ale cazului.

Fiecare dintre ele purta pe margine semnătura unică a armei Monstrului.

Furioşi, anchetatorii au redeschis cazul cel vechi. Dar imediat s-au simţit frustraţi: dublul asasinat din 1968 fusese rezolvat, fiind un caz foarte clar. Un bărbat mărturisise şi fusese condamnat pentru dubla crimă. Acesta nu putea fi Monstrul din Florenţa, deoarece se aflase în închisoare în timpul primelor asasinate şi, de când fusese eliberat, trăise într-un centru de reabilitare, sub supravegherea atentă a călugăriţelor. În plus, era atât de slăbit, încât de-abia putea păşi. Nu exista nici cea mai mică posibilitate ca el să fi comis vreuna dintre crimele Monstrului. Dar nici mărturia lui nu era falsă – oferea detalii amănunţite ale acelui dublu asasinat, pe care doar o persoană prezentă la locul faptei le putea cunoaşte.

În aparenţă, crimele din 1968 fuseseră simple, sordide, chiar banale. O femeie măritată, Barbara Locci, avusese o aventură cu un zidar sicilian. Într-o noapte, după ce au fost la film, au parcat maşina pe un drum retras, ca să facă sex. Soţul gelos al femeii i-a atacat prin surprindere în timpul actului sexual şi i-a împuşcat. Acesta, un imigrant din Sardinia, numit Stefano Mele, a fost arestat câteva ore mai târziu. După ce

testul cu parafină a dovedit că trăsese recent cu o armă, acesta a cedat și a mărturisit uciderea soției lui și a amantului acesteia, într-un acces de gelozie. A primit o sentință de 14 ani, cu reducere din cauza „debilității mintale".

Caz rezolvat.

Pistolul folosit nu fusese niciodată recuperat. La acea vreme, Mele a pretins că-l azvârlise într-un canal de irigații din apropiere. Acesta și întreaga zonă au fost cercetate amănunțit în noaptea crimei, însă nu se găsise nici un pistol. Nimeni nu acordase atunci prea multă atenție armei dispărute.

Anchetatorii s-au deplasat la instituția de lângă Verona, unde trăia Mele, și l-au interogat fără milă. Voiau să afle, în special, ce făcuse cu pistolul după comiterea crimelor. Dar nimic din ce spunea Mele nu avea sens, acesta fiind cam țăcănit. Se contrazicea constant și lăsa impresia că ascundea ceva, fiind prudent și încordat. Nu au obținut nimic valoros de la el. Indiferent ce secret ascundea, o făcea atât de bine, încât lăsa impresia că, mai curând, îl lua cu el în mormânt decât să-l dezvăluie.

Stefano Mele primise adăpost într-o clădire albă și urâtă aflată pe o câmpie întinsă de lângă râul Adige, în apropiere de romanticul oraș Verona. Locuia cu alți foști pușcăriași care, după ce își ispășiseră pedeapsa față de societate, nu aveau nici un loc unde să meargă, nici o familie și nici o posibilitate de a obține vreo slujbă. Preotul care conducea această instituție mărinimică și-a dat brusc seama că, pe lângă celelalte griji apăsătoare pe care le avea, trebuia, în plus, să-l protejeze pe micuțul sard de haitele de jurnaliști avizi de informație. Toți ziariștii însetați de sânge din Italia voiau să-i ia un interviu lui Mele, iar preotul era ferm hotărât să-i țină la distanță.

Spezi, Monstrologul de la ziarul *La Nazione,* nu era la fel de ușor de descurajat precum ceilalți ziariști. Acesta sosi într-o zi, împreună cu un realizator de filme documentare, cu

pretextul că voiau să realizeze un film despre actele caritabile de la centrul de reabilitate. După ce i-au luat un interviu flatant preotului şi după o serie de pretinse interviuri luate diferiţilor deţinuţi, într-un final, au ajuns faţă în faţă cu Stefano Mele.

O primă privire fugară îi descurajă: sardul, deşi nu era bătrân, umbla prin cameră cu paşi mici şi nervoşi. Avea picioarele anchilozate şi părea gata să se prăvălească. Mutatul unui scaun ar fi fost o faptă supraomenească pentru el. Îngheţat pe faţă, un zâmbet lipsit de expresie lăsa la vedere un cimitir de dinţi cariaţi. Cu greu putea fi asociat imaginii unui criminal cu sânge-rece care, cu 15 ani în urmă, asasinase cu pricepere şi cruzime doi oameni.

La început, interviul se desfăşură cu greutate. Mele era prudent şi neîncrezător. Dar, puţin câte puţin, se relaxă şi începu să fie chiar mai vioi faţă de cei doi documentarişti, fiind bucuros că, în sfârşit, găsise ascultători înţelegători, în care se putea încrede. Într-un târziu, îi invită la el în cameră, unde le arătă fotografiile vechi ale „cucoanei" lui (după cum o numea pe soţia lui ucisă, Barbara), precum şi fotografiile fiului lor, Natalino.

Însă, ori de câte ori Spezi încercă să abordeze vechea poveste a crimei din 1968, Mele devenea incoerent. Răspunsurile lui erau lungi şi incoerente, şi părea să peroreze despre orice îi trecea prin minte. Părea o situaţie fără speranţă.

La sfârşit, spuse ceva ciudat.

– Trebuie să găsească pistolul, altfel vor fi şi mai multe crime... *Ei* vor continua să ucidă... *Ei* vor continua...

Când Spezi se pregătea de plecare, Mele îi dădu un dar: o carte poştală cu imaginea unui balcon din Verona, despre care se zicea că era locul unde Romeo îşi mărturisise dragostea Julietei.

– Ia-o, spuse Mele. Eu sunt „omul perechii de îndrăgostiţi", iar aceasta este cea mai faimoasă pereche de îndrăgostiţi din lume.

„Ei vor continua..." Doar după ce plecă, îşi dădu brusc seama de folosirea neobişnuită a pluralului. Mele folosise în mod repetat „ei", de parcă se referea la mai mulţi Monştri. De ce ar fi crezut că erau mai mulţi? Păruse să insinueze că nu era singur când soţia şi iubitul ei fuseseră ucişi. Avusese complici. Mele credea în mod evident că aceşti complici continuau să asasineze cupluri.

Apoi, Spezi îşi dădu seama de un lucru pe care-l aflase şi poliţia: crima din 1968 nu fusese o crimă pasională, ci o crimă a unui grup, a unui clan. Mele nu fusese singur la locul faptei – avusese complici.

Continuase oare unul sau mai mulţi dintre aceştia să omoare, devenind astfel Monstrul din Florenţa?

Poliţia începu să investigheze cine ar fi putut să-l însoţească pe Mele în acea noapte fatidică. Această etapă a investigaţiei pătrunse adânc în lumea ciudată şi violentă a sarzilor, din care făcea parte Mele. Şi deveni cunoscută sub numele de *Pista Sarda,* Pista Sardă.

Capitolul 8

Investigarea Pistei Sarde făcu lumină asupra unui moment neobişnuit şi aproape uitat din istoria Italiei, şi anume emigrarea în masă din anii 1960, din insula Sardinia pe continent, în Italia. Mulţi dintre aceşti emigranţi au ajuns în Toscana, schimbând reputaţia provinciei pentru totdeauna.

Pentru a înţelege Italia anilor 1960 trebuie făcută o călătorie spirituală mai lungă de 40–50 de ani. Italia era o altă ţară pe-atunci, o lume care a dispărut complet astăzi.

Unificarea ţării avusese loc în 1871 şi existase un proces improvizat de anexare a diferite ducate şi feude importante. Teritorii străvechi au fost alipite cu stângăcie pentru a forma o nouă naţiune. Locuitorii vorbeau aproximativ şase sute de limbi şi dialecte. Când noul stat italian alesese dialectul florentin să fie „limba italiană" oficială, doar două procente din populaţie vorbea, de fapt, această limbă. (Florentina fusese preferată romanei şi napoletanei, deoarece era limba lui Dante.) Chiar şi în 1960, mai puţin de jumătate din populaţie vorbea limba italiană literară. Ţara era săracă şi izolată. Încă în curs de recuperare în urma distrugerii masive din timpul celui de-al Doilea Război Mondial, ţara era răvăşită de foamete şi malarie. Puţini italieni aveau apă curentă trasă în case, maşini sau electricitate. Marele miracol economic şi industrial al Italiei moderne se afla de-abia la început.

În 1960, cea mai săracă şi mai înapoiată regiune din toată Italia era arida, muntoasa şi arsa de soare insulă Sardinia.

Aceasta era o Sardinie existentă cu mult timp înainte de apariția stațiunii Costa Smeralda, a porturilor și a cluburilor de iahting, a arabilor bogați și a terenurilor de golf ori a vilelor de un milion de dolari de pe litoral. Era o civilizație izolată, care întorsese spatele mării. Sarzilor le-a fost întotdeauna frică de mare, de vreme ce, în secolele trecute, aceasta nu le adusese decât moarte, jafuri și violuri. „Cel care vine de pe mare jefuiește", spune un vechi proverb sard. De pe mare au sosit vasele creștine ale locuitorilor din Pisa care au tăiat pădurile sarzilor pentru a-și construi flota. De pe mare au sosit felucile de culoare neagră ale piraților arabi care au răpit femei și copii. Și, cu multe secole în urmă – după cum spunea legenda –, tot de pe mare venise un tsunami uriaș ce distrusese orașele de pe țărm, împingându-i pe locuitori pentru totdeauna în munți.

Polițiștii și carabinierii însărcinați cu anchetarea *Pista Sarda,* Pistei Sarde, au urcat în acei munți, înapoi în timp, în localitatea Villacidro, de unde se trăgeau mulți dintre sarzii înrudiți cu clanul Mele.

În 1960, aproape nimeni din Sardinia nu vorbea limba italiană, folosind, în schimb, un dialect local numit *logudorese,* considerat a fi dialectul cel mai vechi și mai puțin alterat dintre toate limbile latine. Sarzii trăiau fără să le pese de legile impuse de *sos italianos,* după cum îi numeau pe locuitorii de pe continent. Ei își urmau propriile legi nescrise, codul barbagian, născut în străvechea regiune a Sardiniei centrale, numită La Barbagia, una dintre zonele cele mai sălbatice și mai puțin populate din Europa.

Elementul central al codului barbagian era bărbatul cunoscut sub numele de *balente,* proscrisul viclean, șiret, abil și curajos, care se îngrijește de ai lui. Furatul, în special al animalelor din gospodării, era o activitate glorificată conform acestui cod, când era un act comis împotriva altui trib, un act de *balentìa.* Prin furt, hoțul își demonstra vicleniа și

superioritatea față de adversarul lui, care plătea astfel un preț meritat pentru neputința de a-și păzi proprietatea și turmele. Răpirea și chiar crima erau justificate conform aceloraşi legi. Trebuia să se știe de frica de *balente* și trebuia respectat.

Sarzii și în special păstorii care-și trăiau mare parte din viață într-o izolare nomadă dispreţuiau statul italian ca putere ocupantă. Dacă un păstor, urmând codul *balentìa,* încălca legile impuse de „străini" (italieni) și, în loc să îndure ruşinea închisorii, prefera să devină un proscris, atunci se alătura grupurilor similare de fugari și briganzi care trăiau în munți și prădau alte comunități. Chiar și din postura de proscris, el putea continua să trăiască în secret în sânul poporului său, unde i se oferea protecție, o primire călduroasă și, dincolo de toate acestea, era admirat. La schimb, banditii ofereau comunității o parte din prada lor și niciodată nu jefuiau pământul natal. Oamenii din Sardinia îl priveau pe brigand ca pe un om care își apărase cu vitejie drepturile și onoarea comunității împotriva asupritorilor străini, acordându-i un respect aproape mitic, atribuindu-i o înfățișare misterioasă și un curaj de admirat.

În acest climat dominat de clanuri, anchetatorii făcură cercetări și, pe măsură ce urmau sinuozitatea Pistei Sarde, scoaseră la iveală o civilizație străveche, care făcea conceptul sicilian de *omertà* să pară aproape modern.

Satul Villacidro era izolat chiar și după normele sarde. Era o aşezare frumoasă, în ciuda sărăciei lucii, și se afla pe un platou împărțit în două de râul Leni și încercuit de piscuri stâncoase. Căprioarele hoinăreau prin pădurile de stejari de dincolo de sat și vulturii regali se avântau spre culmi, pe deasupra stâncilor de granit de culoare roșie. Uriașa cascadă Sa Spendula, din afara oraşului, una dintre minunile naturale ale Sardiniei, fusese o sursă de inspirație pentru poetul Gabriele D'Annunzio aflat în vizită pe insulă, în 1882. În timp ce privea cuprins de uimire căderile succesive de apă printre rocile stâncoase, acesta îl spionă pe un localnic: „În valea luxuriantă,

un păstor vigilent, înfășurat în blănuri de animal, stă în echilibru pe stâncile abrupte de calcar, ca un faun de bronz tăcut și nemișcat".

Restul Sardiniei, pe de altă parte, considera Villacidro un teritoriu blestemat, o „țară a umbrelor și a vrăjitoarelor", conform unei vechi zicale. Toată lumea spunea că vrăjitoarele din Villacidro, *is cogas,* se acopereau cu haine lungi ce măturau pământul pentru a-și ascunde urmele.

Villacidro era locul de baștină al unei familii numite Vinci.

Erau trei frați Vinci. Cel mai în vârstă, Giovanni, își violase una dintre surori și era evitat de membrii comunității. Cel mai tânăr, Francesco, avea reputația că este violent și era cunoscut pentru îndemânarea cu care mânuia cuțitul – putea să ucidă, să jupoaie, să eviscereze și să măcelărească o oaie în timp record.

Pe cel mijlociu îl chema Salvatore. Acesta se căsătorise cu o adolescentă, Barbarina, „Mica Barbara", care îi dăruise un fiu, Antonio. Într-o noapte, Barbarina a fost găsită moartă în pat, iar moartea ei, declarată sinucidere prin inhalare de gaz. Dar zvonurile din Villacidro despre această presupusă „sinucidere" erau urâte. Se șoptea că îl luase cineva pe Antonio din patul mamei lui, după ce dăduse drumul la gaz, salvându-i astfel viața și lăsând-o pe mamă să moară. Cei mai mulți dintre locuitori credeau că Salvatore o ucisese.

Moartea Barbarinei a fost picătura care a umplut paharul. Oamenii din Villacidro s-au unit împotriva fraților Vinci și aceștia au fost obligați să plece. Într-o zi frumoasă din 1961, s-au urcat la bordul unui feribot care naviga spre continent, alăturându-se marii emigrații din Sardinia. Au ajuns în Toscana pentru a începe o nouă viață.

De cealaltă parte a mării, îi aștepta o altă Barbara.

Capitolul 9

Când cei trei fraţi Vinci au sosit pe docurile din Livorno nu arătau deloc ca imigranţii sarzi tipici care veneau în Toscana. De obicei, aceştia coborau de pe feribot ţinând strâns valizele de carton, având expresii de uluială pe feţe. Mulţi ieşeau pentru prima dată din sătucurile lor de munte şi de-abia aveau o liră în buzunare. Cei trei Vinci erau încrezători în ei, se puteau adapta cu uşurinţă şi erau surprinzător de sofisticaţi.

Salvatore şi Francesco erau cei doi fraţi care vor juca un rol major în povestea Monstrului din Florenţa. Fizic, semănau între ei: erau scunzi şi robuşti, arătoşi, aveau păr negru ca pana corbului, cârlionţat. Ochii lor neliniştiţi priveau atenţi din gănvanele adânc săpate în feţele arogante şi aspre. Amândoi erau binecuvântaţi cu o inteligenţă mult mai mare decât se putea aştepta de la mediul limitat din care proveneau. Însă, în ciuda asemănării lor, cei doi fraţi erau cât se poate de diferiţi. Salvatore era tăcut, meditativ, introvertit, înclinat spre argumente şi discuţii raţionale pe care le întreţinea cu o curtoazie plăcută, de modă veche. Purta o pereche de ochelari care îi dădeau aerul unui profesor de latină. Francesco, cel mai tânăr, era extrovertit şi încrezut, un om de acţiune, fudul ca un macho, adevăratul *balente* dintre cei doi.

Normal, cei doi se urau.

Ajuns în Toscana, Salvatore găsi de lucru ca zidar. Francesco, în schimb, îşi petrecu mare parte din timp într-un bar aflat în afara Florenţei, unde era locul de întâlnire al

infractorilor sarzi. Aici era cartierul general neoficial a trei faimoşi gangsteri sarzi, care exportaseră în Toscana o afacere sardă clasică: răpirea pentru răscumpărare. Aceşti bărbaţi au fost, în parte, responsabili pentru valul de răpiri care a cuprins Toscana la sfârşitul anilor 1960 şi începutul anilor 1970. Într-un caz în care plata răscumpărării a fost amânată, uciseseră victima şi scăpaseră de cadavru dându-l hrană porcilor – un amănunt pe care Thomas Harris l-a folosit cu mare efect în romanul lui, *Hannibal.* Francesco Vinci, din câte ştim, nu a luat niciodată parte la răpiri. El se dedică, în schimb, spargerilor mărunte, hoţiei şi unei alte tradiţii sarde venerabile: furtul animalelor din gospodării.

Salvatore închirie o cameră într-o casă dărăpănată ocupată de o familie sardă numită Mele, unde locuiau Stefano Mele cu tatăl lui, cu fraţii şi cu soţia lui, Barbara Locci. (În Italia, soţia îşi păstrează în mod tradiţional numele de fecioară după căsătorie.) Aceasta era suplă şi avea ochii migdalaţi, un nas turtit şi buze cărnoase, frumos conturate. Îi plăcea să poarte fuste mulate de culoare roşie, ce îi evidenţiau formele împlinite. Când era adolescentă, în Sardinia, familia ei săracă îi aranjase căsătoria cu Stefano, a cărui situaţie financiară era puţin mai bună. Acesta era mult mai în vârstă decât ea şi, mai presus de orice, era *uno stupido,* un prostănac. Când familia Mele emigră în Toscana, ea o însoţi.

Ajunsă aici, tânăra şi vioaia Barbara se apucă să distrugă onoarea familiei Mele. Deseori, fura bani de la rudele ei şi ieşea în oraş în căutare de bărbaţi, oferindu-le bani şi băgându-i pe ascuns în casa Mele. Stefano nu era deloc capabil să o stăpânească.

Într-un efort de a pune capăt aventurilor ei nocturne, patriarhul familiei, tatăl lui Stefano, puse bare de fier la ferestrele de la primul etaj şi încercă să o ţină încuiată în casă. Degeaba, însă. În curând, Barbara îşi făcea de cap cu chiriaşul lor, Salvatore Vinci.

Soțul Barbarei nu fu un obstacol în calea aventurii amoroase. Ba chiar o încurajă. Salvatore Vinci avea să depună mărturie mai târziu:

– Nu era gelos. El a fost cel care m-a invitat să locuiesc în casa lor atunci când căutam un loc unde să stau. „Vino și locuiește cu noi! mi-a spus. Avem o cameră liberă." „Și cum rămâne cu banii", l-am întrebat. „Dai și tu ce poți", mi-a răspuns. Așa că m-am mutat în casa familiei Mele. Și, imediat după aceea, m-a dus să fac cunoștință cu soția lui în timp ce aceasta era în pat. Apoi, m-a îndemnat s-o scot la filme. Spunea că nu-l deranjează. Sau se ducea să joace cărți la club și mă lăsa singur cu ea în casă.

Într-o zi, Stefano avu un accident de motocicletă, fiind lovit de o mașină, și zăcu în spital recuperându-se timp de câteva luni. În anul ce urmă, Barbara îi născu un fiu, Natalino, dar oricine era capabil să numere până la zece își dădea seama că paternitatea acestuia se afla sub semnul îndoielii.

Sătul până în gât, cu onoarea pătată, patriarhul familiei îi alungă pe Stefano și pe soția lui din casă, împreună cu Salvatore. Stefano și Barbara închiriară o cocioabă într-o suburbie de muncitori aflată în vestul Florenței, unde aceasta continuă să se vadă cu Salvatore, având acordul complet (și chiar entuziast) al soțului ei.

– Ce avea atât de atrăgător?

– Ei bine, când făcea dragoste, nu stătea ca o statuie. Știa despre ce joc era vorba și se pricepea să-l joace, depuse mărturie Salvatore mai târziu despre Barbara.

În vara anului 1968, Barbara îl părăsi pe Salvatore și se combină cu fratele lui, Francesco, *balentele* care juca rolul de macho. Alături de acesta, Barbara interpretă rolul unei amante de gangster, frecventând barul sard, glumind cu durii și unduindu-și șoldurile. Se îmbrăca precum o *femme fatale.* Cu o anumită ocazie exageră însă, cel puțin după părerea lui Francesco, care o apucă de păr, o târî în stradă și îi sfâșie

rochia provocatoare, lăsând-o îmbrăcată doar în furou și ciorapi, în mijlocul unei gloate cu gura căscată.

La începutul lunii august, în 1968, un nou amant intră în scenă: Antonio Lo Bianco – un zidar din Sicilia, înalt, bine făcut, cu părul negru. Și acesta era căsătorit, dar asta nu-l opri să-l provoace pe Francesco:

– Barbara? ar fi spus el. Am s-o fut într-o săptămână.

Ceea ce și făcu.

Acum, atât Salvatore, cât și Francesco aveau motiv să fie furioși și umiliți. În plus, Barbara tocmai furase 600 000 de lire de la Stefano, bani pe care acesta îi primise despăgubire pentru accidentul de motocicletă. Se temură că Barbara îi va da banii lui Lo Bianco, așa că se hotărâră să-i recupereze.

Povestea vieții Barbarei Locci ajungea la ultimul capitol.

Sfârșitul sosi pe 2 august 1968. O reconstituire atentă a crimei, făcută după mulți ani, dezvălui cum se întâmplase. Barbara s-a dus cu noul ei amant, Antonio Lo Bianco, la film, să vadă ultimul horror japonez. Și-a luat și fiul, pe Natalino, în vârstă de șase ani. Ulterior, au ieșit din oraș cu mașina lui Lo Bianco, o Alfa Romeo de culoare albă. Au luat-o pe un drum îngust de țară care trecea pe lângă un cimitir. Au mai mers câteva zeci de metri și au oprit lângă o întindere de stuf, un loc unde mergeau deseori pentru a face sex.

Trăgătorul și complicii lui erau deja ascunși în stufăriș. Au așteptat până ce Barbara și Lo Bianco au început să facă sex – ea deasupra, călărindu-l. Geamul din spate, din partea stângă a mașinii, era coborât, fiind o noapte călduroasă, iar trăgătorul s-a apropiat în liniște de mașină, și-a băgat mâna înăuntru țintind cu pistolul Beretta de calibrul 22. Arma se afla la câțiva centimetri de capul lui Natalino, care dormea pe bancheta din spate. De la o distanță infimă – se găsise praf de pușcă –, criminalul a tras șapte focuri de armă: patru în el și trei în ea. Fiecare glonț a fost perfect țintit, nimerind organele vitale, și amândoi au murit imediat. Natalino s-a trezit

de la prima împuşcătură şi a văzut, în faţa ochilor, fulgerele galbene şi strălucitoare.

În magazia armei a rămas un ultim glonţ. Trăgătorul i-a înmânat pistolul lui Stefano Mele, care l-a luat, a ţintit cadavrul soţiei cu o mână nesigură şi a apăsat trăgaciul. Împuşcătura, deşi de la acea distanţă mică, a fost imprecisă şi a nimerit femeia în braţ. Nu mai conta – aceasta era moartă –, dar împuşcătura îşi atinsese scopul: mâna lui Stefano avea acum urme de praf de puşcă pe care testul cu parafină, utilizat pe atunci, în mod cert avea să le identifice. Mele, prostănacul, urma să suporte consecinţele. Cineva a căutat în torpedou cele 600 000 de lire, dar banii nu au fost găsiţi. (Anchetatorii îi vor descoperi mai târziu, ascunşi în alt loc din maşină.)

Mai rămânea o problemă: copilul, Natalino. Nu putea fi lăsat în maşină, lângă cadavrul mamei lui. După crimă, şi-a văzut tatăl cu pistolul în mână şi a ţipat:

– Asta-i arma care a ucis-o pe mami!

Mele a aruncat pistolul, şi-a luat fiul, l-a pus pe umeri şi a pornit la drum. A fredonat un cântec numit *Apusul,* ca să-l calmeze. După doi kilometri şi jumătate, Stefano l-a lăsat la uşa din faţă a casei unui străin, a sunat şi s-a făcut nevăzut. Când proprietarul a privit pe fereastră, a văzut un băieţel speriat, stând în lumina uşii.

– Mama şi unchiul sunt morţi în maşină, a ţipat băieţelul cu o voce tremurătoare, stridentă.

Capitolul 10

La data comiterii dublului asasinat din 1968, anchetatorii ignorară multe dintre indiciile ce arătau că asasinatul fusese comis de un grup de oameni.

Polițiștii îl interogară minuțios pe Natalino, băiețelul în vârstă de șase ani, sigurul martor la crimă. Relatarea acestuia era confuză. Tatăl lui fusese acolo. La un moment dat, în timpul interogatoriului, spuse: „L-am văzut pe Salvatore în stufăriș". Imediat însă, schimbă declarația, zicând că nu era Salvatore, ci Francesco, apoi recunoscu că tatăl lui îi ceruse să spună că era Francesco. Descrise „umbra" unui alt bărbat aflat la locul crimei și pomeni de un „unchi Piero", care ar fi fost și el prezent, un bărbat „cu cărare în păr pe dreapta și care muncea noaptea" – care trebuie să fi fost unchiul lui, Piero Mucciarini, un brutar. Apoi, zise că nu-și mai amintea nimic.

Unul dintre ofițerii de la carabinieri, frustrat de contradicțiile neîncetate ale copilului, îl amenință:

– Dacă nu ne spui adevărul, te duc înapoi la moarta de maică-ta.

Anchetatorii simțeau că singura informație serioasă pe care o obținuseră de la băiat era că acesta își văzuse tatăl la locul crimei ținând o armă în mână. Îl arestară pe Stefano Mele chiar în acea noapte și îi distruseră rapid alibiul neconvingător că stătuse acasă bolnav. Testul cu parafină relevă urme de praf de pușcă între degetul mare și arătător, tiparul clasic în cazul unei persoane care trăsese recent cu o armă. Chiar și

un prostănac precum Mele realiză, după test, că nu avea sens să mai nege, aşa că mărturisi că fusese prezent la locul crimei. Poate că începea să priceapă că i se înscenase totul.

Prudent şi temător, Mele le zise carabinierilor care-l interogau că Salvatore Vinci era, de fapt, criminalul.

– Într-o zi, spuse el, mi-a zis că are un pistol... El a fost făptaşul, el era iubitul gelos al soţiei mele. El a fost cel care, după ce ea l-a părăsit, a ameninţat că o ucide. A spus-o de mai multe ori. Într-o zi, când i-am cerut să-mi înapoieze nişte bani, ştiţi ce mi-a zis? „O s-o ucid pe soţia ta pentru tine, asta a spus, şi atunci vom fi chit. Chiar a spus asta!"

Apoi însă, brusc, Mele îşi retrase acuzaţiile aduse lui Salvatore Vinci şi-şi asumă responsabilitatea deplină pentru crimă. Cât despre ce se întâmplase cu arma, nu dădu nici un răspuns satisfăcător.

– Am aruncat-o în şanţul de irigaţie, pretinse el. Dar o cercetare amănunţită făcută în acea noapte în şanţ şi în zona înconjurătoare nu scoase nimic la iveală.

Carabinierii nu erau pe deplin convinşi de povestea lui. Nu părea verosimil ca bărbatul acesta, căruia îi era greu să se descurce într-o încăpere, să fie în stare, de capul lui, să găsească locul faptei, fără maşină, la mulţi kilometri distanţă de casă, să-i ia prin surprindere pe amanţi şi să-i împuşte de şapte ori. Când au insistat, Stefano l-a acuzat din nou pe Salvatore.

– El era singurul care avea maşină, spuse el.

Carabinierii deciseră să-i confrunte pe cei doi şi să vadă ce se întâmplă. L-au săltat pe Salvatore şi l-au adus la sediul carabinierilor. Cei prezenţi au zis că nu vor uita niciodată acea întâlnire.

Salvatore intră în încăpere, transformat dintr-odată într-un *balente,* ţanţoş şi încrezător. Se opri şi-l privi cu asprime pe Mele, ţintuindu-l în tăcere, supunându-l. Izbucnind în lacrimi, Mele se aruncă la pământ hohotind, târându-se la picioarele lui Salvatore.

– Iartă-mă! Te rog, iartă-mă! strigă acesta.

Vinci se întoarse și plecă fără să scoată un cuvânt. Avea o influență inexplicabilă asupra lui Stefano Mele, abilitatea de a impune o *omertà* atât de puternică, încât acesta ar fi preferat să rişte închisoare pe viață decât să-l provoace pe Salvatore. Imediat, Mele își retrase acuzațiile că Salvatore era criminalul și, încă o dată, îl acuză pe fratele acestuia, Francesco. Însă, când fu din nou chestionat mai insistent, Mele, într-un final, reveni la mărturisirea că el comisese dublul asasinat de unul singur.

În acel moment, polițiștii și judecătorul de instrucție (judecătorul care supraveghează investigația) fură satisfăcuți. Ignorând unele detalii, crima era rezolvată în mare: aveau mărturisirea soțului înșelat susținută de probele criminalistice și declarațiile fiului său. Mele fu singurul acuzat de crimă.

În timpul procesului de la tribunal, avu loc un episod ciudat, atunci când Salvatore Vinci fu chemat să depună mărturie. În vreme ce acesta gesticula și vorbea, mâna lui atrase atenția judecătorului. Pe un deget purta inelul de logodnă al unei femei.

– Ce-i cu inelul acela? întrebă judecătorul.

– Este inelul de logodnă al Barbarei, răspunse acesta fără să-l privească pe judecător, ci aruncându-i lui Mele o altă privire dură. Ea mi l-a dăruit.

Mele fu condamnat drept singurul făptaș al dublului asasinat și primi o sentință de 14 ani.

În 1982, anchetatorii începură să alcătuiască o listă cu posibilii complici la crima din 1968. Pe aceasta erau trecuți cei doi frați Vinci, Salvatore și Francesco, precum și Piero Mucciarini, și „umbra" menționată de Natalino.

Anchetatorii erau siguri că arma nu fusese aruncată în șanț, așa cum insistase Stefano. O armă folosită la o crimă nu este aproape niciodată vândută pur și simplu și nici dată

de pomană sau aruncată. Considerau că unul dintre complicii lui Mele o luase în mod cert acasă şi o ascunsese cu grijă. Şase ani mai târziu, acea armă ieşi din ascunzătoare, împreună cu respectiva cutie cu gloanţe, pentru a deveni arma Monstrului din Florenţa.

Au realizat că, pentru a rezolva cazul, trebuiau să dea de urma armei.

Investigaţia Pistei Sarde îl viză la început pe Francesco Vinci, pentru că el era *balentele* cel înfumurat şi obraznic, individul cu un cazier judiciar. Era violent, îşi bătuse prietenele şi-şi pierdea vremea cu gangsterii. Salvatore, pe de altă parte, părea mai liniştit, un bărbat care întotdeauna muncise din greu şi se ţinuse departe de scandaluri. Nu avea cazier. Pentru poliţia toscană, care nu avea nici un fel de experienţă cu criminalii în serie, Francesco Vinci păru alegerea evidentă.

Anchetatorii descoperiră amănunte ce se constituiau în probe circumstanţiale împotriva lui Francesco. Aceştia stabiliră că nu fusese departe de locul crimelor în zilele când acestea fuseseră comise. Între jafuri şi aventuri amoroase cu femei, se tot mişca de colo-colo. De exemplu, în 1974, în momentul comiterii dublului asasinat din Borgo San Lorenzo, fu localizat în apropiere de locul faptei, unde se afla din cauza unui scandal petrecut între el şi un soţ gelos. La ceartă a luat parte şi nepotul său preferat, Antonio, fiul lui Salvatore Vinci. În momentul crimei din Montespertoli, Francesco, de asemenea, se afla în preajmă, vizitându-l din nou pe Antonio, care se întâmpla să locuiască pe atunci într-un orăşel aflat la şase kilometri de locul faptei.

Oricum, dură ceva vreme până când apăru o probă importantă împotriva lui Francesco. Pe la mijlocul lunii iulie, carabinierii dintr-un oraş aflat în sudul coastei toscane raportară investigatorilor din Florenţa că, în data de 21 iunie, descoperiseră o maşină ascunsă în pădure, acoperită cu crengi. În

sfârșit, verificară numerele de înmatriculare și aflară că mașina îi aparținea lui Francesco Vinci.

Acest amănunt păru extrem de semnificativ: 21 iunie fusese ziua în care Spezi și alți ziariști publicaseră știrea (falsă) cum că una dintre victimele crimelor din Montespertoli supraviețuise destul cât să vorbească. Poate că asta îl speriase în cele din urmă pe Monstru, determinându-l să-și ascundă mașina.

Carabinierii îl săltară pe Vinci și îl interogară, cerându-i explicații. Acesta începu să depene o poveste despre o femeie și un soț gelos, dar nu prea avea sens și, în plus, nu explica de ce ascunsese mașina.

Francesco Vinci fu arestat în august 1982, la două luni după crimele din Montespertoli. La acea vreme, judecătorul de instrucție se adresă ziariștilor și le spuse:

– Pericolul de acum este că ar putea avea loc o nouă crimă, poate chiar mai spectaculoasă decât cele de dinainte. Monstrul, de fapt, ar putea fi tentat să reacționeze pentru a-și revendica paternitatea crimelor.

A fost o declarație ciudată dată de un judecător în ziua arestării unui suspect și arăta gradul mare de incertitudine care exista printre anchetatori că prinseseră omul potrivit.

Veni toamna, apoi iarna, și nu mai avură loc crime noi. Francesco Vinci rămase în arest. Oricum, florentinii nu se liniștiră ușor: Francesco nu arăta deloc ca Monstrul aristocratic și inteligent pe care și-l imaginaseră ei; Francesco avea parcă prea mult din imaginea unui pungaș ieftin, a unui afemeiat și a unui macho fermecător.

Întreaga Florență aștepta tulburată sosirea vremii călduroase a verii, perioada preferată de Monstru.

Capitolul 11

În timpul acelei toamne şi ierni din 1982–1983, Mario Spezi scrise o carte despre cazul Monstrului din Florenţa. Intitulată *Il Mostro di Firenze,* fu publicată în luna mai. Spunea povestea cazului, de la crimele din 1968 până la dublul asasinat de la Montespertoli. Cartea fu devorată de un public îngrozit de ce ar putea aduce următorul sezon. Însă nopţile înmiresmate ale verii se lăsară peste colinele verzi ale Florenţei şi nici o crimă nu mai apăru. Florentinii începură să spere că, poate, poliţia pusese mâna pe omul potrivit, la urma urmelor.

În plus faţă de carte şi articolele despre cazul Monstrului, în acea vară, Spezi scrise un articol laudativ despre o tânără realizatoare de filme, pe nume Cinzia Torrini, care făcuse un scurt documentar foarte reuşit despre viaţa lui Berto, ultimul barcagiu de pe râul Arno – un bărbat zbârcit, bătrân, care-şi fermeca pasagerii spunându-le poveşti, legende şi vechi istorii toscane. Torrini fu mulţumită de articolul lui Spezi şi îi citi cu interes cartea despre Monstru. Îl sună şi-i propuse să facă un film despre Monstrul din Florenţa, iar Spezi o invită la cină, în apartamentul lui. Urma să fie o cină târzie chiar şi după standardele italiene, deoarece Spezi trăia după un program de ziarist.

Astfel, în seara zilei de 10 septembrie 1983, Torrini sui cu maşina colina abruptă pe care se afla apartamentul lui Spezi. După cum este de aşteptat de la un realizator de filme,

Torrini avea o imaginație bogată. Copacii de pe ambele laturi ale drumului, a zis ea mai târziu, păreau mâini scheletice care se răsuceau ca niște gheare în bătaia vântului. Se întrebase, bineînțeles, cât de înțelept era să se deplaseze în inima colinelor florentine, într-o noapte de sâmbătă, fără lună, ca să discute cu o persoană despre crimele hidoase comise pe aceste coline, în astfel de nopți. În apropierea unei curbe de pe drumul șerpuitor, farurile vechiului Fiat 127 luminară o chestie albicioasă aflată în mijlocul șoselei. „Chestia" se lăți, devenind enormă. Se desprinse de pe asfalt și se înălță fără zgomot, ca un cearșaf murdar purtat de vânt. De fapt, era o bufniță mare, de culoare albă. Torrini simți un gol în stomac, deoarece italienii credeau, așa cum o făcuseră și romanii înaintea lor, că nu era de bun-augur să întâlnești o bufniță în timpul nopții. Aproape că se întoarse din drum.

Își lăsă mașina în mica parcare aflată în fața porților de fier ale vechii vile transformate într-o clădire de apartamente și sună la ușă. Îndată ce Spezi deschise ușa verde a apartamentului său, senzația ei de neliniște dispăru. Locuința era primitoare, călduroasă și excentrică. Era mobilată cu o masă de jocuri de noroc, din secolul al XVII-lea, numită *scagliola,* folosită pe post de măsuță de cafea. Pe pereți se vedeau fotografii vechi și schițe, iar într-un colț al camerei se afla un șemineu. Masa unde urmau să cineze fusese deja pregătită pe terasă, sub o copertină din pânză de culoare albă, de unde se puteau vedea colinele ce păreau stropite cu lumini care licăreau. Torrini râse în sinea ei de neliniștea absurdă pe care o simțise mai devreme și nu se mai gândi la asta.

Petrecură mare parte din seară vorbind despre posibilitatea de a face un film despre cazul Monstrului din Florența.

– Cred că va fi dificil, spuse Spezi. Lipsește un personaj principal din poveste: ucigașul. Am îndoielile mele că poliția a pus mâna pe omul potrivit, mă refer la bărbatul acela

din închisoare, care-şi aşteaptă procesul, Francesco Vinci. Ar fi o misterioasă poveste poliţistă fără final.

– Asta nu-i o problemă, explică Torrini. Personajul principal nu e criminalul, este chiar oraşul Florenţa, oraşul care descoperă că adăposteşte un monstru.

Spezi o lămuri de ce nu credea că Francesco Vinci era Monstrul.

– Singurile dovezi împotriva lui sunt că a fost iubitul primei femei asasinate, că-şi bate prietenele şi că e un pungaş. Din punctul meu de vedere, toate acestea sunt în favoarea lui.

– De ce spui asta? întrebă Torrini.

– Lui îi plac femeile. Are succes mare la femei, iar acest fapt este destul ca să mă convingă că nu e Monstrul. Le loveşte, dar nu le omoară. Monstrul *distruge* femeile. Le urăşte pentru că le doreşte şi nu le poate avea. Asta e frustrarea lui, lucrul care-l osândeşte, şi astfel le posedă fizic în singurul mod în care poate, adică furând partea cea mai semnificativă a feminităţii lor.

– Tu crezi asta, zise Torrini, că Monstrul e impotent? Da?

– Mai mult sau mai puţin.

– Ce-ţi spun atunci aspectele ritualice ale crimelor, aranjarea atentă a cadavrului? Aracul de viţă-de-vie introdus în vagin, de exemplu, care aduce aminte de vorbele Sfântului Ioan: „Pe orice mlădiţă care este în Mine şi n-aduce rod El o taie"? Un criminal care pedepseşte cupluri de îndrăgostiţi că fac sex nefiind căsătoriţi?

Spezi expiră fumul ţigării spre tavan şi râse.

– Astea nu sunt decât o grămadă de baliverne. Ştii de ce a folosit aracul viţei-de-vie? Dacă priveşti fotografiile de la locul crimei, vezi că maşina era parcată chiar lângă o vie! Criminalul pur şi simplu a apucat cel mai apropiat băţ pe care l-a putut găsi. Pentru mine, faptul că a folosit un băţ pentru a-i lui o femeie pare să confirme că nu e tocmai Superman. Nu a violat şi probabil că nu-şi poate viola victimele.

Spre sfârșitul serii, Spezi își deschise cartea și citi cu voce tare ultima pagină.

– „Mulți investigatori cred că au rezolvat cazul Monstrului din Florența. Dar dacă, la sfârșitul unei cine petrecute în cadrul unei companii plăcute, m-ați întreba ce părere am, v-aș spune adevărul: că am un puternic sentiment de neliniște când răspund la primul apel telefonic, într-o duminică dimineață. Mai ales dacă noaptea de sâmbătă a fost una cu lună nouă."

După ce Mario puse cartea la loc, se lăsă liniștea peste terasa cu vedere spre colinele florentine.

Apoi sună telefonul.

Era un locotenent de la secția de carabinieri locali, unul dintre contactele lui Spezi.

– Mario, tocmai au fost descoperiți doi oameni uciși într-o dubiță VW, în Giogoli, mai sus de Galluzzo. Dacă este Monstrul? Nu știu. Morții sunt bărbați. Dar, dacă aș fi în locul tău, aș veni să arunc o privire.

Capitolul 12

Pentru a ajunge la Giogoli, Spezi şi Torrini urmară o şosea ce urca pe o colină abruptă din spatele măreţei mănăstiri La Certosa. Drumul este numit Via Volterrana şi e unul dintre cele mai vechi din Europa, fiind construit de etrusci, cu trei mii de ani în urmă. În vârful colinei, Via Volterrana face o curbă lină şi continuă de-a lungul crestei. Imediat în partea dreaptă se află un al doilea drum, Via di Giogoli, care este o stradă îngustă, mărginită de ziduri de piatră acoperite cu muşchi. Cel din partea dreaptă îngrădeşte împrejurimile Villei Sfacciata, care aparţinea nobilei familii Martelli. *Sfacciata* înseamnă „neruşinat" sau „obraznic" în limba italiană, iar misterioasa denumire fusese dată cu cinci sute de ani în urmă, cam în perioada când vila era căminul bărbatului care dăduse Americii propriul nume.

Zidul din partea stângă a străzii Via di Giogoli împrejmuia un crâng mare de măslini. Cam la 50 de metri distanţă de începutul drumului, aproape vizavi de vilă, în zid se afla o breşă prin care fermierii îşi puteau trece utilajele în crâng. Deschiderea dădea spre un teren aflat la înălţime, de unde te puteai bucura de o privelişte magică asupra colinelor sudice ale Florenţei, presărate cu castele străvechi, turnuri, biserici şi vile. La câteva sute de metri mai departe, pe vârful celei mai apropiate coline, era un turn în stil romanic cunoscut ca Sant'Alessandro a Giogoli. Pe următoarea colină se ridica o vilă splendidă, din secolul al XVI-lea, numită I Collazzi, ascunsă

pe jumătate în spatele unui pâlc de chiparoşi şi sub pinii-umbrelă. Vila îi aparţinea familiei Marchi. Una dintre moştenitoarele acestei familii devenise, prin căsătorie, marchiza Frescobaldi. Fiind o prietenă personală a prinţului Charles şi a lui Lady Diana, ea găzduise perechea regală la puţin timp după căsătoria lor.

Dincolo de această privelişte extraordinară, Via di Giogoli cobora, prin bruşte şi chinuitoare schimbări de direcţie, printre sătucuri şi ferme mici, terminându-se în suburbiile monotone ale clasei muncitoare din Florenţa, aflate în vale. Pe timpul nopţii, aceste suburbii cenuşii deveneau un covor de lumini sclipitoare.

Cu greu se putea găsi un loc mai frumos în toată Toscana.

Mai târziu – prea târziu –, oficialii oraşului Florenţa vor pune un semn de atenţionare în acest loc, pe care era scris în limbile germană, engleză, franceză şi italiană următorul mesaj: „Parcarea interzisă de la 7.00 p.m. la 7.00 a.m. Camparea interzisă din motive de siguranţă". În acea seară, în noaptea zilei de 10 septembrie 1983, nu existase nici un astfel de semn, şi cineva se instalase acolo.

Când Spezi şi Torrini sosiră, găsiră la locul faptei toate personajele implicate în investigaţia Monstrului. Era prezentă Silvia Della Monica, procuror, împreună cu Piero Luigi Vigna, procuror-şef. Faţa atrăgătoare a acestuia era atât de trasă şi de cenuşie, încât părea gata să leşine. Medicul legist Mauro Maurri, cu ochii lui albaştri şi strălucitori, se ocupa de două cadavre. De asemenea, era prezent şi inspectorul-şef Sandro Federico, care se plimba de colo-colo, cuprins de o puternică stare de nervozitate.

Un reflector fixat pe acoperişul unei maşini de poliţie lumina fantomatic locul crimei. Grupul de oameni postaţi în semicerc, în jurul unei dubiţe VW de culoare bleu, cu numere de Germania, aşternea umbre lungi. Lumina dezolantă accentua urâţenia locului, zgârieturile de pe maşina rablagită, trăsăturile figurilor anchetatorilor, crengile ca nişte elice ale

unui măslin ce se conturau pe cerul întunecat. În partea stângă a dubiței, câmpia aluneca în pantă, pierzându-se în întuneric, spre un grup de case din piatră unde, 20 de ani mai târziu, voi locui o vreme, împreună cu familia mea.

Când au sosit, portiera din partea șoferului era deschisă și dinăuntru se auzea sfârșitul coloanei sonore a filmului *Blade Runner*. Muzica se auzise toată ziua, fără încetare, deoarece casetofonul derula caseta de la început când se termina. Inspectorul Sandro Federico se apropie și, desfăcând palma, le arătă două cartușe de calibrul 22. La bază aveau aceeași amprentă inconfundabilă făcută de arma Monstrului.

Acesta lovise din nou, iar acum numărul victimelor lui ajunsese la zece. Francesco Vinci, fiind în închisoare, nu avusese cum să comită aceste crime.

– De ce a împușcat doi bărbați de data aceasta? întrebă Spezi.

– Aruncă o privire în dubiță, îl îndemnă Federico făcându-i semn cu capul.

Spezi se îndreptă spre mașină. Mergând pe lângă ea, observă găurile gloanțelor în partea de sus a gemulețelor, acolo unde se afla o fâșie îngustă de sticlă transparentă. Pentru a se uita înăuntru, trebui să se ridice pe vârful picioarelor. Criminalul, pentru a ținti cum se cuvine, ar fi trebuit să fie mai înalt decât Spezi, să aibă cel puțin 1,78 metri. De asemenea, observă găuri făcute de gloanțe și în caroseria dubiței.

În jurul ușii deschise a mașinii stăteau mai mulți oameni: polițiști îmbrăcați în haine civile, carabinieri și anchetatori. Urmele pașilor acestora se găseau peste tot în iarba plină de rouă, ștergând orice alt semn lăsat de criminal. Spezi se gândi că era încă un loc al crimei făcut varză.

Dar, înainte să se uite în interiorul dubiței, privirea îi fu atrasă de o revistă pornografică lucioasă, numită *Golden Gay*[1], împrăștiată pe jos, cu paginile smulse.

[1] Homosexualul de aur (în lb. engleză, în original) (n.tr.)

O lumină slabă pătrundea în interior. Cele două locuri din față erau goale: imediat în spatele acestora se afla cadavrul unui tânăr cu o mustață groasă, cu ochii deveniți sticloși, întins pe o saltea dublă, cu picioarele îndreptate spre fundul dubiței. Al doilea cadavru se afla în partea din spate a dubiței, într-un colț. Era în poziție ghemuită, de parcă încerca să se facă tot mai mic, împietrit de groază, având pumnii strânși și fața ascunsă de plete blonde și lungi. Părul era pătat de sângele înnegrit și coagulat.

– Seamănă cu o fată, nu crezi? întrebă Sandro Federico trezindu-l pe Spezi din surpriză. Și noi am fost păcăliți la început. Dar e bărbat. Se pare că și prietenul nostru a făcut aceeași greșeală. Îți imaginezi cum s-a simțit când și-a dat seama?

Luni, 12 septembrie, ziarele anunțau noutățile:

TEROARE ÎN FLORENȚA
Monstrul își alege victimele la întâmplare

Cele două victime, Horst Meyer și Uwe Rüsch, ambii în vârstă de 24 de ani, călătoriseră împreună prin Italia și-și parcaseră minivanul VW în acest loc, pe data de 8 septembrie. Cadavrele lor aproape dezbrăcate fuseseră descoperite în jurul orei 7 seara, pe 10 septembrie.

Până în acel moment, Francesco Vinci petrecuse 13 luni în închisoare, iar oamenii ajunseseră să creadă că el era Monstrul din Florența. Se părea că, încă o dată, cum se întâmplase și în cazul lui Enzo Spalletti, Monstrul însuși demonstrase nevinovăția acuzatului.

Monstrul din Florența era de-acum știre internațională. Ziarul *Times* din Londra dedică o întreagă secțiune de duminică acestui caz. Echipe de televiziune sosiră din locuri îndepărtate, cum ar fi Australia.

În ziarul *La Nazione* se scrise: „Chiar și după douăsprezece victime, nu știm decât că Monstrul e liber și că pistolul lui Beretta de calibrul 22 poate ucide din nou".

Acum, că Monstrul ucisese în timp ce Francesco Vinci se afla în închisoare, eliberarea acestuia părea iminentă. Dar zilele trecură şi Vinci rămase încarcerat. Anchetatorii bănuiau că dublul asasinat fusese „comis la comandă". Poate că, speculară aceştia, cineva apropiat lui Vinci dorise să demonstreze că acesta nu putea fi criminalul. Crimele din Giogoli erau anormale, improvizate, diferite. Părea ciudat că Monstrul făcuse o greşeală atât de gravă, presupunându-se că privise cuplul făcând sex înainte să-i omoare. Şi apoi îi ucisese într-o noapte de vineri, nu într-una de sâmbătă, după cum obişnuia.

Un nou judecător de instrucţie sosise în Florenţa, cu puţin timp înainte de crime, iar acum conducea investigaţia legată de Monstru. Numele lui era Mario Rotella. Acesta făcu publicul să îngheţe cu ocazia uneia dintre primele lui declaraţii, în care spuse:

– Nu l-am identificat niciodată pe aşa-numitul Monstru din Florenţa cu Francesco Vinci. Pentru crimele comise după asasinatul din 1968, acesta nu este decât un suspect. Apoi, adăugă provocând mânie: Nu este singurul suspect.

Unul dintre procurori, Silvia Della Monica, spori şi mai mult confuzia când afirmă:

– Vinci nu este Monstrul. Dar nici nu-i nevinovat.

Capitolul 13

La câteva zile după crimele din Giogoli, avu loc o întâlnire importantă şi tensionată în birourile procuraturii, la al doilea etaj dintr-un palat construit în stil baroc, în Piazza San Firenze. (Palatul este unul dintre puţinele edificii din secolul al XVII-lea, din oraş, discreditat de florentini, fiind vorba de o „construcţie nouă".) Şedinţa se ţinu în micul birou al lui Piero Luigi Vigna, unde aerul era la fel de dens precum ceaţa din Maremma. Vigna avea obiceiul să-şi rupă ţigările în două şi să fumeze ambele bucăţi, iluzionându-se că fuma mai puţin. Era prezentă şi Silvia Della Monica – mică, blondă şi înconjurată, la rându-i, cu un nor de fum de la propriile ţigări. De asemenea, din auditoriu făcea parte şi un colonel de la carabinieri, care adusese două pachete de Marlboro, marca lui preferată, şi inspectorul-şef Sandro Federico, care nu înceta nici un moment să tortureze între dinţi un ofilit trabuc „toscan". Un procuror asistent fuma ţigară după ţigară, din pachetul lui de Gauloises de culoarea gudronului. Singurul nefumător din încăpere era Adolfo Izzo, care trebuia doar să respire pentru a deprinde obiceiul.

Federico şi colonelul de la carabinieri prezentară o reconstituire a crimelor din Giogoli. Folosind grafice şi diagrame, expuseră momentele evenimentului, felul în care criminalul îl împuşcase pe unul dintre bărbaţi prin gemuleţ şi cum, după aceea, trăsese printr-o laterală a dubiţei, ucigându-l şi pe celălalt bărbat în colţul unde se ghemuise. Apoi, Monstrul intrase

în dubiță, mai trăsese câteva gloanțe în ei și își descoperise greșeala. Înfuriat, ridicase o revistă pentru homosexuali și îi smulsese paginile, împrăștiind bucățile rupte, după care plecase.

Procurorul Vigna își exprimă opinia că asasinatul părea anormal și improvizat – pe scurt, că nu fusese comis de Monstru, ci de altcineva care încerca să demonstreze nevinovăția lui Francesco Vinci. Anchetatorii suspectau că nepotul lui Vinci, Antonio, înfăptuise crimele ca o modalitate de a-l scoate din închisoare pe unchiul său iubit. (Antonio, vă amintiți, era bebelușul salvat de la moartea prin intoxicație cu gaze, în Sardinia.) Spre deosebire de ceilalți din familia lui, acesta părea destul de înalt ca să țintească prin fâșia transparentă de sticlă aflată în partea de sus a geamului dubiței.

În secret fu pus în aplicare un plan de o ingeniozitate simplă. Urmările acestuia se iviră la zece zile după crimele din Giogoli, când, aparent fără nici o legătură, în ultimele pagini ale ziarelor apăru o mică știre prin care se afirma că Antonio Vinci, nepotul lui Francesco Vinci, fusese arestat pentru posesie ilegală de arme. Antonio și Francesco erau extrem de apropiați, parteneri în multe activități suspecte și aventuri dubioase. Arestarea lui Antonio fu un semnal că anchetatorii își lărgeau aria de investigație a Pistei Sarde. Judecătorul de instrucție din cazul Monstrului, Mario Rotella, și un procuror, Silvia Della Monica, erau convinși că atât Francesco, cât și Antonio cunoșteau identitatea Monstrului din Florența. De fapt, ei erau convinși că secretul acesta teribil era cunoscut de tot clanul sard. Monstrul era unul dintre ei, iar ceilalți îi cunoșteau identitatea.

Ambii bărbați se aflau în închisoarea Le Murate din Florența. Puteau fi manipulați unul împotriva celuilalt, și poate cedau. Suspecții fură ținuți separat, iar în acest timp prin închisoare circulau zvonuri meșteșugite, create pentru a da naștere suspiciunilor și pentru a-i asmuți unul împotriva celuilalt. Apoi, începu un program de interogare a celor doi

prizonieri, dând unuia impresia că al doilea vorbise. În fața fiecăruia în parte, „lăsau să le scape un cuvânt" despre celălalt, cum că făcuse acuzații serioase la adresa lui și că respectivul se putea salva doar dacă mărturisea adevărul.

Nu a funcționat. Nici unul nu a vorbit. Într-o după-amiază, în vechea cameră de interogare de la închisoarea Le Murate, procurorul-șef Piero Luigi Vigna se sătură. Decise să pună presiune pe Francesco cât de tare putea. Vigna avea profilul unui șoim și era arătos, elegant și educat. De-a lungul carierei, înfruntase mafioți, criminali, răpitori, cămătari și traficanți de droguri. Însă nu era pe măsura micuțului sard.

Timp de o jumătate de oră, procurorul îl strivi pe Vinci. Cu o logică imbatabilă, evidențiе o serie de indicii, probe și concluzii care dovedeau vina bărbatului. Apoi, brusc, folosind un clișeu împrumutat dintr-un film hollywoodian, își apropie chipul la doi centimetri de fața bărboasă a sardului și țipă împroșcându-l cu salivă:

– Mărturisește, Vinci! Tu ești Monstrul!

Francesco Vinci rămase perfect calm. Zâmbi și ochii lui negri precum cărbunele străluciră. Cu o voce liniștită, pe un ton scăzut, răspunse cu o întrebare care părea să nu aibă nimic de-a face cu subiectul în sine:

– Scuzați-mă, domnule, dar dacă vreți un răspuns din partea mea, spuneți-mi mai întâi ce este acel lucru de pe masă. Vă rog!

Indică pachetul de țigări al lui Vigna.

Procurorul, dorind să urmeze șirul gândurilor acestuia, zise:

– Este un pachet de țigări, evident.

– Scuzați-mă, dar nu este *gol?*

Vigna fu de acord.

– Atunci, spuse sardul, nu este un pachet de țigări. *A fost* un pachet de țigări. Acum e pur și simplu un pachet. Și acum, pot să vă mai cer o favoare? Vă rog, luați-l în mână și distrugeți-l.

Curios să vadă unde voia să ajungă Vinci, Vigna luă pachetul şi-l mototoli.

– Iată! exclamă Francesco dezvelindu-şi dantura albă. Şi acum nu-i nici măcar un pachet. Probele dumitale, domnule, sunt la fel: poţi să le mototoleşti şi să le combini pentru a se potrivi cu orice teorie doreşti, dar vor rămâne pentru totdeauna la fel: speculaţii fără fond – nu vor fi niciodată dovezi.

Antonio, nepotul, se dovedi la fel de deştept. Nu doar că făcu faţă interogatoriilor, dar, la procesul său pentru posesie ilegală de arme, se comportă ca un avocat. Arătă că armele nu fuseseră găsite în casa lui, ci la o oarecare distanţă de aceasta şi că nu fusese prezentată nici o dovadă care să facă legătura dintre el şi armele în discuţie. Nu i se înscenase oare prezenţa armelor, poate ca o modalitate de a-l aresta şi astfel să fie asmuţit împotriva unchiului său printr-un oarecare tertip în timpul interogatoriului?

Antonio câştigă rapid procesul şi fu eliberat.

Capitolul 14

Vremea trecea şi reţinerea în închisoare a lui Francesco Vinci deveni tot mai dificilă. Ţinând cont că nepotul său fusese achitat şi cum anchetatorii nu reuşiseră să găsească răspunsuri la întrebări, eliberarea acestuia era doar o chestiune de timp.

Frustrat din cauza trenării cazului, Mario Rotella, judecătorul de instrucţie, decise să-l interogheze personal pe Stefano Mele, într-o ultimă încercare de a scoate informaţii de la el. Înainte să se ducă la Verona, Rotella se pregăti bine. Într-un dosar burduşit, acesta adună o mulţime de declaraţii, începând cu primele interogatorii legate de crimele din 1968. Printre acestea se aflau şi mărturiile micuţului Natalino şi ale tatălui său – Stefano Mele –, precum şi cele ale fraţilor lui Mele şi ale celor trei surori ale lui, dar şi ale unui cumnat. De asemenea, adună declaraţiile de la interogatoriile mai recente ale diferitelor persoane implicate. Era convins că asasinatele din 1968 erau o crimă a clanului şi că toţi cei care participaseră ştiau cine luase arma. Cu toţii cunoşteau identitatea Monstrului din Florenţa. Rotella era hotărât să distrugă zidul tăcerii.

Noul interogatoriu avu loc pe 16 ianuarie 1984. Rotella îl întrebă pe Mele dacă Francesco Vinci participase la omoruri.

– Nu, răspunse Mele, Francesco Vinci nu era cu mine în noaptea de 21 august 1968. L-am acuzat doar ca să i-o plătesc pentru că era amantul soţiei mele.

– Spune-mi, atunci: cine *a fost* cu tine în noaptea aceea?

– Nu-mi amintesc.

Era clar că mințea intenționat. Cineva – poate că Monstrul – avea o putere de neclintit asupra lui. De ce? Care era secretul de care se temea Mele, pentru care ar fi intrat și la închisoare?

Rotella se întoarse la Florența. Ziariștii presupuseră că misiunea lui eșuase. De fapt, acesta avea la dosar o bucată de hârtie scrisă de mână, foarte pătată, care fusese împăturită și despăturită de sute de ori, pe care o găsise în portofelul lui Stefano Mele. Era un document pe care-l considera de o importanță extremă.

Pe 25 ianuarie 1984, Rotella anunță că va ține o conferință de presă importantă, în biroul său, la ora 10.30 a.m. în ziua următoare. Pe data de 26, biroul lui era plin ochi cu reporteri și fotografi, majoritatea dintre ei fiind convinși că vor auzi anunțarea eliberării lui Francesco Vinci.

Rotella avea însă o surpriză de proporții pentru aceștia.

– „Judecătorul de instrucție, citi el pe un ton pompos, cu acordul procurorului public al provinciei Florența, a arestat doi indivizi pentru crimele atribuite lui Francesco Vinci".

Două ore mai târziu, ziarul *La Nazione* fu primul de pe standurile de presă care scosese o ediție suplimentară. Știrea ocupa prima pagină în întregime.

ARESTAȚI!
SUNT DOI MONȘTRI

Capitolul 15

Deasupra îndoiturii, sub titlul scris cu litere de-o şchiopă, erau expuse fotografiile prin care erau prezentaţi opiniei publice presupuşii monştri: Giovanni Mele, fratele lui Stefano, şi Piero Mucciarini, cumnatul acestuia.

Majoritatea florentinilor au privit neîncrezători pozele din ziar. Expresiile tâmpe ale celor doi suspecţi nu le păreau a se potrivi cu cele ale unui Monstru extrem de inteligent şi viclean, aşa cum şi-l imaginaseră ei.

Se află imediat din ce motiv erau bănuiţi cei doi bărbaţi. La sfârşitul interogatoriului lui Mele, Rotella îi cercetase portofelul şi descoperise o bucăţică de hârtie împăturită. Pe aceasta erau notate, ca un soi de memento, câteva răspunsuri punctuale pe care urma să le dea acesta la întrebările anchetatorilor. Fusese scrisă de către fratele lui, Giovanni Mele. Acesta i-o dăduse cu doi ani în urmă, atunci când apăruse pentru prima dată în presă legătura dintre Monstrul din Florenţa şi asasinatele obscure din 1968. Scrisul era şovăitor. Literele erau scrise cu stângăcia unui elev de clasa a doua, jumătate dintre ele fiind de tipar. Cuvintele erau pline de greşeli din cauza amestecului dintre limba italiană şi cea sardă.

DECLARAŢIA LUI NATALINO *ce priveşte*
UNCLE PIETO.
Că ai fi FOST SPUS *numele dupe*
ISPĂŞIREA SENSTINŢEI.

CUM ESTE *Arătat* DIN TEST BALISTIC *al împuşcăturile trase*

Când Rotella îi puse sub nas lui Mele bucata de hârtie, acesta „mărturisi" că, da, de fapt, cei doi complici ai lui din 1968 fuseseră fratele său Giovanni şi Piero Mucciarini, iar cel din urmă trăsese cu arma „sau, mai degrabă, nu, a fost fratele meu, nu-mi amintesc, s-a întâmplat în urmă cu 17 ani".

Judecătorul Rotella fu absorbit zile întregi de aceste fraze enigmatice. Într-un târziu, după multe încercări, crezu că le descifrase. În interogatoriul original al lui Natalino, băieţelul în vârstă de şase ani, luat după asasinarea din 1968, spusese că un „unchi Pietro sau Piero" fusese prezent la locul crimei. Informaţiile oferite de Natalino îl indicau pe unchiul său Piero Mucciarini, brutarul. Însă Barbara Locci avea un frate numit Pietro, iar Rotella interpretă biletul ca fiind o instrucţiune de a-i induce în eroare pe anchetatori, făcându-i să creadă că Natalino vorbise mai degrabă despre *acest* unchi. Cu alte cuvinte, biletul îl avertiza pe Stefano să răspundă la interogatoriu cam aşa: „Voi vorbi în cele din urmă, dar după ce îmi ispăşesc sentinţa. În ce priveşte informaţia oferită de Natalino, că unchiul Piero se afla la locul crimei, pot să spun în sfârşit că s-a referit la fratele soţiei mele, Pietro. Testele balistice vor arăta că el a fost cel care a tras cu arma".

Altfel spus, biletul îl instruia pe Stefano să deturneze suspiciunile de la soţul surorii lui, Piero Mucciarini, către fratele soţiei lui moarte, Pietro. Rotella crezu că asta înseamnă că Piero Mucciarini era vinovat împreună cu Giovanni Mele, autorul biletului. Altminteri, de ce ar fi încercat să abată suspiciunile? *Quod erat demonstrandum:* ambii bărbaţi erau Monstrul.

Dacă această logică vi se pare greu de urmărit, să ştiţi că nu sunteţi singurii. În afară de Mario Rotella, cu greu găseai pe cineva care să pretindă că înţelegea acest fir de deducţii sucite.

Rotella ordonă o percheziţie acasă la Giovanni şi în maşina acestuia. Au descoperit un bisturiu, câteva cuţite ciudate

folosite la tăiat pielea, funii strânse în colaci în portbagajul mașinii, un vraf de reviste pornografice, note suspecte despre fazele lunii și o sticlă cu lichid parfumat pentru spălatul mâinilor. Anchetatorii aflară informații suplimentare de la fosta iubită a lui Giovanni, care dezvălui detalii desfrânate despre obiceiurile lui sexuale perverse și despre extraordinara dimensiune a organului lui, atât de mare, încât făcea dificilă întreținerea relațiilor sexuale normale.

Toate acestea erau foarte suspecte.

„Vechiul" Monstru, Francesco Vinci, încă era ținut în închisoare. Nu mai era considerat Monstrul, însă Rotella credea că ascunde informații. Așadar, trei membri ai clanului sard se aflau în închisoare. Încă o dată, procurorii lansară vechea strategie a răspândirii zvonurilor și neîncrederii, anchetatorii montându-l pe unul împotriva altuia, sperând să descopere o fisură în această *omertà* sardă.

Însă descoperiră o fisură în propria investigație.

Capitolul 16

Până în acest moment, numărul procurorilor care lucrau la cazul Monstrului crescuse la aproape şase, dintre care cel mai eficient şi charismatic era Piero Luigi Vigna. Aceşti procurori jucau un rol asemănător unui procuror adjunct din Statele Unite: conduceau investigaţiile, verificau probele şi analizele care se adunau, lucrau la o teorie a crimei şi formulau strategii pentru a-i urmări în justiţie pe vinovaţi. În sistemul italian, aceşti procurori sunt independenţi unul de altul, fiecare dintre ei fiind responsabil de o parte din anchetă – mai precis, să zicem că se ocupau de crimele ce apăreau când ei erau „la datorie". (În acest fel, munca este împărţită unui grup de procurori, fiecare dintre ei luând cazurile ce apăreau când erau de serviciu.) În plus, mai era un procuror care deţinea titlul pompos de *pubblico ministero,* procuror public. Acest procuror (care de obicei este şi judecător) reprezintă interesele statului italian şi pledează cazul la tribunal. În cazul Monstrului, rolul de procuror public fu schimbat de mai multe ori pe parcursul comiterii crimelor şi a derulării anchetelor – pe măsură ce apăreau mai multe crime, şi numărul procurorilor se mărea.

Cel care îi verifică pe toţi aceşti procurori, pe poliţişti şi pe investigatorii de la carabinieri este *giudice istruttore,* magistratul sau, mai potrivit, judecătorul de instrucţie. În cazul Monstrului, judecătorul de instrucţie era Mario Rotella. Rolul său era de a supraveghea acţiunile poliţiştilor, ale procurorilor şi ale procurorului public şi de a se asigura că toate activităţile

lor se desfășurau corect, conform legii, și erau susținute de un număr suficient de dovezi. Pentru ca sistemul să funcționeze, procurorii, procurorul public și judecătorul de instrucție trebuiau să fie de acord cu toții, mai mult sau mai puțin, în legătură cu principalul aspect al investigației.

În cazul Monstrului, Vigna și Rotella – procurorul-șef și judecătorul de instrucție – aveau personalități foarte diferite și ar fi fost greu de găsit doi oameni care să se potrivească mai puțin când era vorba de cooperare. Aflați sub presiunea intensă de a rezolva cazul, în mod firesc, cei doi au început să se contrazică.

Vigna își avea curtea la al doilea etaj al Tribunalului din Florența, în mai multe camere înșiruite de-a lungul unui coridor îngust, unde, în secolele trecute, fuseseră chiliile călugărilor. În prezent, aceste chilii sunt birourile procurorilor. Aici, pe acest culoar străvechi, jurnaliștii erau întotdeauna bine-veniți. Aceștia se perindau deseori pe aici și glumeau cu procurorii, care îi tratau ca pe niște prieteni. Vigna însuși avea un statut aproape mitic. El pusese capăt răpirilor din Toscana printr-o metodă simplă: atunci când o persoană era răpită, statul înghețа imediat conturile bancare ale familiei victimei, prevenind astfel plata răscumpărării. Vigna refuza să fie păzit de gărzi de corp. În plus, își trecuse numele în cartea de telefoane și sub soneria de la intrare, la fel ca oricare cetățean obișnuit, un gest de sfidare pe care italienii îl găsiră admirabil. Presa îi înghițea pe nerăsuflate cuvintele pline de miez, remarcele spirituale și glumele seci. Era florentin, și asta se vedea din felul cum se îmbrăca, în costume croite elegant și cu cravate la modă, și, pentru o țară unde un chip plăcut înseamnă foarte mult, acesta arăta foarte chipeș, având trăsături fine, ochi limpezi, de culoare albastră, și un zâmbet relaxat. Procurorii din echipa lui erau la fel de fermecători. Un nou-venit genial, Paolo Canessa, avea o fire deschisă și se exprima limpede. Silvia Della Monica, atrăgătoare și curajoasă, îi încânta

deseori pe ziarişti cu poveşti despre cazurile ei de la începutul carierei. Un ziarist care ajungea la al doilea etaj al tribunalului pleca întotdeauna cu un carnet de notiţe plin cu ştiri şi citate tăioase.

La al treilea etaj erau aceleaşi şiruri de chilii monastice, dar atmosfera era în întregime diferită. Aici era locul unde îşi avea curtea Mario Rotella. Acesta era din sudul Italiei, un motiv de neîncredere pentru florentini. Mustaţa lui de modă veche şi ochelarii cu ramă groasă de culoare neagră îl făceau să semene mai degrabă cu un zarzavagiu decât cu un judecător. Era rafinat, educat şi inteligent, dar şi pedant. Era o plictiseală de om. La întrebările ziariştilor dădea răspunsuri lungi, dar fără să spună ceva. Frazele lui complexe, bogate în citate luate din cărţile de jurisprudenţă, erau intraductibile pentru un cititor obişnuit şi deseori de neînţeles chiar şi pentru ziarişti. Când aceştia păräseau biroul lui Rotella, în loc de un carnet plin de pasaje savuroase şi citate uşor de asamblat într-un articol, aveau o grămadă îmbâcsită de cuvinte ce sfidau orice încercare de organizare şi de simplificare.

Spezi înregistră un dialog tipic cu judecătorul, după arestarea lui Giovanni Mele şi Piero Mucciarini, ambii fiind acuzaţi de crimă.

– Aveţi dovezi? întrebă Spezi.

– Da, fu răspunsul laconic al lui Rotella.

Spezi insistă, căutând un titlu pentru articol.

– Aţi arestat doi oameni: este adevărat că *amândoi* au îndeplinit rolul Monstrului?

– Monstrul nu există ca un concept. Există cineva care a repetat primele asasinate, replică Rotella.

– Mărturia lui Stefano Mele a fost cea care a declanşat arestarea?

– Ce a declarat Mele a fost important. Sunt anumite aspecte care se confirmă. Nu avem doar una, ci cinci dovezi importante, şi le voi face cunoscute doar când va fi timpul

să-i trimit pe acești doi noi acuzați în fața instanței, unde vor fi judecați.

Îndepărtarea de la subiect îl înnebunea pe Spezi și pe ceilalți ziariști.

O singură dată făcu și Rotella o declarație categorică.

– Cel puțin, vă pot spune un singur lucru. Florentinii pot sta liniștiți de-acum.

Ca un avertisment că nu toate erau la locul lor, Rotella fu contrazis imediat de unul dintre procurorii aflați cu un etaj mai jos, care îi anunță pe ziariști – în ciuda a ceea ce auziseră cu un etaj mai sus:

– Le-aș sfătui prietenește pe cuplurile de tineri să găsească alte modalități de a-și menține sănătatea, decât să iasă la aer, la țară, în timpul nopții.

Publicul și presa nu înghițiră teoria celor doi monștri. În vreme ce vara anului 1984 se apropia, starea de agitație creștea în Florența. Rețeaua ca o pânză de păianjen a șoselelor înguste și a drumeagurilor ce coteau printre colinele din jurul orașului era pustie pe timp de noapte. Un tânăr consilier, reacționând la intensificarea stării de nervozitate, propuse înființarea „sătucurilor iubirii", niște locuri plăcute, înconjurate de grădini, care le-ar garanta intimitatea cuplurilor. Acestea urmau să dispună de anumite servicii de specialitate și de garduri de jur împrejur, plus paznici. Ideea provocă imediat scandal, iar unii oameni spuseră că, la fel de bine, în Florența ar fi putut să se deschidă un bordel. Consilierul își apără ideea.

– Satul iubirii este o modalitate de a afirma că fiecare dintre noi are dreptul la o viață sexuală liberă și fericită.

Când primele zile călduroase ale anului 1984 gâdilară orașul, neliniștea atinse cote alarmante. Până acum, Monstrul reușise să atragă atenția lumii întregi: multe ziare și televiziuni transmiteau rapoarte speciale despre caz, printre ele numărându-se *Sunday Times* din Londra și *Asahi Shimbun* din Tokio. În Franța, Germania și Marea Britanie erau transmise reportaje

de televiziune. Interesul de peste graniță nu era doar pentru criminalul în serie în sine: era o fascinație legată de personajul principal din povestea Monstrului: orașul Florența. Pentru majoritatea oamenilor, Florența nu era un loc real unde trăiau oameni reali, era un muzeu vast, un loc unde poeții și artiștii celebraseră frumusețea înfățișării feminine și masculine – dovadă stăteau multitudinea de madone și de davizi mândri –, era un oraș al palatelor elegante, al vilelor cocoțate pe coline, al grădinilor, podurilor, al cumpărăturilor fine și al mâncării ireproșabile. Nu era un oraș al mizeriei și al crimei, al străzilor gălăgioase și al aerului poluat, al desenelor graffiti și traficanților de droguri – ca să nu mai vorbim despre criminali în serie. Prezența Monstrului dezvăluia faptul că Florența nu era magicul oraș al Renașterii din broșurile turistice, ci era, în mod tragic, sordid de modern.

În timp ce vara își intra în drepturi, starea de încordare deveni aproape de nesuportat. Foarte puțini locuitori ai Florenței credeau că Monstrul se afla în închisoare. Mario Spezi își cercetă calendarul și observă că nu era decât o singură noapte de sâmbătă fără lună în toată vara: noaptea dintre 28 și 29 iulie. Cu câteva zile înainte de acel weekend, Spezi dădu peste inspectorul-șef Sandro Federico, la sediul poliției. După ce discutară o perioadă, îi spuse:

– Sandro, mi-e teamă că, în această duminică, am putea să-i vedem pe toți ieșiți la țară.

Polițistul își făcu degetele coarne de diavol, pentru a îndepărta prezența răului.

Ziua de duminică, 29 iulie, veni și trecu în liniște. Luni dimineață devreme, în 30, încă era întuneric când în casa lui Spezi sună telefonul.

Capitolul 17

Era o dimineaţă minunată, înviorătoare şi senină, care părea un dar de la zei. Spezi se afla pe o câmpie idilică, plină cu flori şi plante medicinale, de lângă oraşul Vicchio, locul de naştere al artistului Giotto, la 40 de kilometri nord-est de Florenţa.

Cadavrele ultimelor victime, Pia Rontini şi Claudio Stefanacci, fuseseră descoperite înaintea zorilor, la capătul unei scurte cărări năpădite de iarbă, de către prietenii lor care îi căutaseră toată noaptea. Ea avea 19 ani, iar el de-abia împlinise 20. Locul se afla la mai puţin de opt kilometri distanţă de câmpia din Borgo San Lorenzo, acolo unde Monstrul le omorâse pe primele două victime, în 1974.

Claudio era încă în maşina parcată de partea împădurită a unei coline numite La Boschetta, Mica Pădure. Pia fusese târâtă peste 20 de metri în spate, în spaţiu deschis, într-un alt loc expus, la mai puţin de 200 de metri de o fermă. Suferise aceleaşi mutilări ca şi celelalte victime de sex feminin. Însă, de data aceasta, criminalul mersese şi mai departe: îi smulsese – cuvântul „îndepărtase" nu este potrivit – sânul stâng. Ora morţii fu stabilită de un martor: un fermier auzise împuşcături la 9.40 p.m., dar presupusese că erau rateurile unui scuter.

Noua crimă avusese loc în timp ce toţi suspecţii principali în cazul Monstrului – Francesco Vinci, Piero Mucciarini şi Giovanni Mele – erau în închisoare.

Dublul asasinat provocă teroare, confuzie şi un potop de incriminări înverşunate îndreptate împotriva poliţiei. Încă o

dată, cazul ajunse pe prima pagină a ziarelor din Europa. Oamenii trăiau cu impresia că, în vreme ce criminalul îngroşa hotărât numărul victimelor, poliţia nu făcea nimic altceva decât să aresteze suspecţi a căror nevinovăţie era apoi dovedită de atacurile Monstrului. Oricum, Mario Rotella refuză să-i elibereze pe cei trei suspecţi arestaţi. Acesta era sigur că ei participaseră la crima din 1968 şi, prin urmare, cunoşteau identitatea Monstrului.

Poliţiştii şi procurorii implicaţi în caz se panicară. Vigna apelă la opinia publică:

– Oricine ştie ceva trebuie să vorbească, spuse el. Cu siguranţă, sunt oameni care ştiu, dar, din motive numai de ei cunoscute, nu vorbesc. Cineva cu o asemenea deviere patologică trebuie să fi lăsat cel puţin câteva indicii sau urme în familia sa.

Un val proaspăt de scrisori anonime se năpusti asupra autorităţilor – zeci de mii, unele scrise cu litere tăiate din reviste. Acestea umplură raft după raft sediul poliţiei, identificându-l pe Monstru în persoana unui vecin, a unei rude, a unui prieten cu obiceiuri sexuale ciudate, a preotului local sau a doctorului de familie. Din nou, ginecologii deveniră ţinta numeroaselor acuzaţii. Alte scrisori de incriminare erau semnate, unele chiar de intelectuali bine-cunoscuţi, care ofereau teorii aiuritoare presărate cu pasaje literare erudite şi citate în latină.

După dublul asasinat din Vicchio, Monstrul din Florenţa deveni mai mult decât un criminal, el fu transformat într-o oglindă întunecată ce reflecta însăşi identitatea oraşului – fanteziile sale întunecate, gândurile-i ciudate, ideile preconcepute şi comportamentele cele mai înfricoşătoare. Multe acuzaţii pretindeau că în spatele asasinatelor se aflau culte sataniste şi ezoterice. Diverşi profesori şi experţi autoproclamaţi, care nu cunoşteau absolut nimic despre criminalistică sau criminali în serie, îşi prezentau teoriile la televiziuni şi

ziariștilor. Un astfel de „expert" repetă o convingere generală că Monstrul ar putea fi englez.

– Aceasta este o crimă mai curând tipică Angliei sau vecinei ei, Germania.

Un alt figurant elocvent în legătură cu teoria aceasta scrise pe adresa ziarelor:

„Imaginați-vă Londra. Orașul. O noapte adâncă, plină de ceață. Un cetățean-model din Londra, ireproșabil sare brusc din întuneric și atacă un cuplu de tineri inocenți. Imaginați-vă violența, erotismul, fragilitatea, tortura..."

Sfaturile nu încetau niciodată:

„Îi puteți lua ușor urma, să-l descoperiți și să-l arestați pe criminal. Tot ce trebuie să faceți este să căutați în locurile potrivite: în măcelării și spitale, fiind atât de evident că avem de-a face cu un măcelar sau un chirurg ori cu vreun asistent."

Un altul:

„Cu siguranță, e vorba de un burlac de aproximativ 40 de ani. Locuiește împreună cu mama lui, care îi cunoaște «secretul», dar și preotul lui i-l cunoaște din confesiunile acestuia, ținând cont că frecventează regulat biserica."

O interpretare feministă:

„Monstrul este o femeie, genul de femeie-jandarm, care provine din Marea Britanie, unde predă la o școală florentină în care se găsesc copii cu vârste de până la 13 ani."

Sute de pretinși detectivi privați sosiră în Florența, venind din toate părțile Italiei, mulți dintre ei având deja în buzunare rezolvarea crimelor. Unii mergeau pe colinele florentine în toiul nopții, înarmați până în dinți, căutând Monstrul sau pozându-le fotografilor timorați, pentru a-și vedea chipurile publicate în ziare.

Mai mulți oameni își făcură apariția la sediul poliției pretinzând că ei sunt Monstrul. Un individ chiar reuși să intre pe frecvența radio a Serviciului de ambulanțe din Florența și anunță:

– Eu sunt Monstrul şi voi lovi din nou.

Mulţi florentini erau şocaţi de revărsarea de perversitate, gândire conspiraţionistă şi nebunie clasică pe care crimele Monstrului păreau să o fi declanşat printre ceilalţi concitadini.

– N-aş fi crezut niciodată că în Florenţa există oameni atât de ciudaţi, zise Paolo Canessa, unul dintre procurorii implicaţi în anchetă.

– Mi-e teamă că tocmai în această mlaştină de nebunie anonimă se află indiciul de care avem nevoie şi îl vom rata, spuse cu amărăciune inspectorul-şef Sandro Federico.

Multe dintre scrisorile anonime erau adresate direct lui Mario Spezi, Monstrologul de la ziarul *La Nazione*. O astfel de misivă, scrisă cu litere de tipar, ieşi în evidenţă. Spezi nu era sigur de ce, însă îl îngheţă. Era singura care, pentru el, păru adevărată.

SUNT FOARTE APROAPE DE TINE. NICIODATĂ NU VEI
PUNE MÂNA PE MINE DECÂT DACĂ NU ALEG EU SĂ SE
ÎNTÂMPLE AŞA. NUMĂRUL FINAL ÎNCĂ E DEPARTE.
16 NU SUNT MULŢI. NU URĂSC PE NIMENI,
DAR TREBUIE S-O FAC DACĂ VREAU SĂ TRĂIESC.
SÂNGELE ŞI LACRIMILE SE VOR OPRI ÎN CURÂND.
ÎN FELUL ÎN CARE ABORDEZI PROBLEMA, NU FACI
NICI UN PROGRES. AI ÎNŢELES TOTUL GREŞIT. CU
ATÂT MAI RĂU PENTRU TINE. NU VOI MAI FACE GREŞELI,
DAR POLIŢIA VA FACE ÎN CONTINUARE. ÎNLĂUNTRUL MEU,
NOAPTEA VA DĂINUI PENTRU TOTDEAUNA.
AM PLÂNS PENTRU EI. AŞTEAPTĂ-MĂ!

Referirea la 16 victime era confuză, ţinând cont că, până în momentul dublului asasinat din apropiere de Vicchio, se ajunsese la numai 12 victime (14, dacă număram şi victimele din 1968). Părea o altă fantezie bolnavă. Însă cineva îşi aminti că, în anul anterior, în Lucca, o altă pereche de îndrăgostiţi fusese ucisă în maşina lor. Arma nu era o Beretta de calibrul

22 și nu existase nici o mutilare. Acea crimă nu-i fusese atribuită oficial Monstrului din Florența, dar a rămas nerezolvată până în ziua de azi.

Zvonurile continuară să se răspândească în Florența, până când un incident păru să cristalizeze opinia publică. În după-amiaza zilei de 19 august 1984, la aproape trei săptămâni după crimele din Vicchio, prințul Roberto Corsini dispăru în vastele păduri ce înconjoară castelul familiei din Scarperia, la 12 kilometri de Vicchio. Descendent al ultimei linii princiare din Toscana, prințul Roberto se trăgea dintr-o familie înstărită și străveche. Familia Corsini a dat lumii un papă, pe Clement al XII-lea, și a construit un palat minunat și uriaș în Florența, pe malul râului Arno. Înăuntrul palatului Corsini, somptuoasa sală a tronului papei rămăsese neschimbată, la fel și o colecție neprețuită de artă barocă și renascentistă. Deși, în ultimii ani, familia ajunsese să fie strâmtorată financiar – într-atât de mult, încât mare parte din palatul Corsini nu fusese încă legată la electricitate –, de-a lungul secolelor, adunase proprietăți enorme. Bunicul lui Roberto, prințul Neri, obișnuia să se laude că era în stare să călărească de la Florența până la Roma – cam 300 de kilometri – fără să-și părăsească propriul domeniu.

Prințul Roberto era un om aspru și tăcut, care nu îndrăgea viața socială sau obligațiile unui aristocrat. Prefera să locuiască în castelul familiei de la țară, întâlnindu-se doar cu câțiva prieteni intimi. Nu se căsătorise niciodată și nu părea să aibă o iubită. Cei care îl cunoșteau bine îl numeau cu afecțiune „Ursul", pentru stilul său solitar și morocănos. Pentru alții, era pur și simplu un ciudat.

În jurul orei 4, într-o duminică după-amiază, în data de 19 august 1984, prințul Roberto își lăsă câțiva prieteni germani la castel și se duse singur în pădurea din preajmă. Nu era înarmat, dar avea un binoclu. Cum nu se întoarse până la 9 seara, prietenii lui se alarmară și îi anunțară rudele, apoi, pe

carabinierii din oraşul vecin, Borgo San Lorenzo. Carabinierii şi prietenii acestuia cercetară amănunţit pădurea, aproape toată noaptea. Când căutarea fu suspendată, nu se dăduse de nici o urmă a prinţului.

La răsărit, se reluă căutarea pe imensa proprietate. Unul dintre prietenii lui descoperi o creangă acoperită de sânge. Bărbatul înaintă într-o viroagă din apropierea unui râu gălăgios, iar acolo descoperi ochelarii sparţi ai prinţului. Un pic mai departe, iarba era pătată cu roşu. Ascuns în nămolul de pe fundul râului, găsi binoclul prinţului. Câţiva metri mai în faţă era un fazan împuşcat. Apoi, dădu chiar peste prinţ, mort, întors cu faţa în jos. Avea corpul scufundat în apă şi capul înţepenit de curent într-o stâncă despicată.

Bărbatul întoarse cadavrul: chipul prinţului fusese distrus în totalitate de o împuşcătură trasă de la o distanţă foarte mică.

Zvonurile se extinseră în Florenţa cu rapiditatea unui incendiu scăpat de sub control. Faptul că Monstrul părea să fie inteligent, viclean, nepăsător şi meticulos le sugerase unora că acesta era un nobil înstărit. Misterioasa asasinare a unui prinţ cunoscut drept un individ ciudat, care trăia de unul singur într-un castel sinistru şi întunecat, chiar în zona unde avuseseră loc câteva crime ale Monstrului, nu lăsa loc de îndoială în minţile oamenilor: prinţul Roberto Corsini fusese Monstrul din Florenţa.

Nici anchetatorii şi nici ziariştii nu dăduseră nici cel mai mic indiciu că asasinarea prinţului ar fi avut legătură cu Monstrul din Florenţa. Opinia publică interpretă această discreţie drept o dovadă în plus a vinovăţiei bărbatului: în mod normal, o familie puternică şi aristocrată ca familia Corsini şi-ar apăra reputaţia cu orice preţ. Nu îi convenea oare familiei că prinţul, fiind Monstrul, era mort şi nu mai putea fi adus în faţa instanţei şi astfel să păteze numele?

Două zile mai târziu, un alt eveniment misterios dădu un nou avânt zvonurilor. Castelul Corsini fu spart, însă, în

aparență, nimic nu dispăruse. Nimeni nu putea înțelege de ce spărgătorii ar pătrunde prin efracție într-un loc ce mișuna de polițiști care se ocupau de o anchetă criminalistică. Zvonul lăsa să se înțeleagă că răspunzători de intrarea prin efracție nu erau niște hoți, ci oameni angajați să facă dispărute din castel, înainte ca poliția să le descopere, câteva obiecte importante, poate chiar înspăimântătoare.

Zvonurile continuară să capete amploare, în ciuda faptului că, după patru zile, asasinul prințului fu prins. Acesta, un tânăr braconier care-și mărturisi crima, vâna fazani pe domeniu. Prințul dăduse peste el, chiar după ce tânărul băgase în desagă o pasăre, și îl urmărise. Braconierul spuse că încercase să-l împuște pe prinț în picior, pentru a-i zădărnici urmărirea, însă Corsini, văzând arma îndreptată spre el, se aplecase într-o încercare de a se apăra, iar glonțul îi explodase în față.

Absurd, comentă opinia publică. Nimeni nu ucide un om pentru atât de puțin. Povestea nu putea fi adevărată – era, într-adevăr, mai degrabă o dovadă că familia Corsini voia să mușamalizeze adevărul. Mai mult, povestea braconierului nu explica misterioasa intrare prin efracție de la castel, două zile mai târziu.

O istorisire complicată – *adevărata* poveste – circulă din gură în gură, din marile saloane ale aristocrației florentine până în localurile clasei muncitoare. Prințul Roberto Corsini era Monstrul din Florența. Familia lui aflase adevărul și făcuse tot ce era posibil pentru a ascunde acest lucru. Însă mai era cineva – nimeni nu știa cine – care descoperise teribilul secret. În loc să-l raporteze poliției, această persoană păstrase secretul pentru sine și îl șantajase pe prinț, obținând periodic sume importante pentru a nu-l da în vileag. În acea duminică de 19 august, la 20 de zile după crimele din Vicchio, cei doi își dăduseră întâlnire pe malul râului, unde se certaseră. Avusese loc o altercație furioasă, iar șantajistul îl împușcase pe prinț.

Se spuse că mai era încă o persoană care știa că prințul era Monstrul. Șantajul continuă, de data aceasta îndreptat împotriva familiei. Dar, ca șantajul să aibă succes, șantajiștii aveau nevoie de dovezi că prințul Roberto era Monstrul – dovezi sinistre ascunse în ungherele castelului. Acest fapt explica pătrunderea prin efracție: hoții aveau nevoie să pună mâna pe probe, cum ar fi pistolul Beretta, poate gloanțe netrase Winchester H și, Dumnezeu știe, poate chiar pe trofeele pe care Monstrul le tăiase de la victime.

Acest zvon, rodul imaginației bolnave a Florenței, era complet fals, în mod evident de necrezut, nefiind confirmat de nici un articol publicat în ziare sau de anchetatori. Fantezia dură peste un an, până când realitatea îl distruse în cel mai categoric mod posibil: printr-o altă crimă.

Capitolul 18

Până la sfârşitul anului 1984, cazul Monstrului din Florenţa ajunsese una dintre cele mai vizibile şi discutate investigaţii criminale din Europa. Un intelectual francez, membru al Academiei, Jean-Pierre Angremy, care în acei ani era consul în Florenţa, deveni fascinat de poveste şi publică o carte, *Une Ville Immortelle*[1]. Scriitoarea italiană Laura Grimaldi scrise un vestit roman despre caz, numit *Suspiciunea*. Magdalen Nabb, autoarea engleză de romane de suspans, scrise o carte numită *Monstrul din Florenţa*. Era începutul unei efervescenţe literare care va duce la publicarea unui mare număr de cărţi de nonficţiune şi de romane bazate pe acest caz. Atrase până şi atenţia lui Thomas Harris, care introduse povestea Monstrului în romanul său, *Hannibal*, continuarea cărţii *Tăcerea mieilor*. (În *Hannibal*, Hannibal Lecter s-a mutat în Florenţa, unde locuieşte sub pseudonimul de „Doctor Fell". El lucrează pe post de curator al arhivelor şi al bibliotecii palatului familiei Capponi, după ce, în prealabil, îşi facilitase obţinerea serviciului ucigându-şi predecesorul.) Cea mai mare editură din Japonia îi propuse lui Spezi să scrie o carte despre Monstru, ceea ce acesta făcu. (Încă se mai tipăreşte, a ajuns la a şasea ediţie.) Mai mult de 12 cărţi au fost publicate în legătură cu cazul Monstrului, precum şi o bandă desenată terifiantă, ce se adresa adolescenţilor, numită

[1] Un oraş nemuritor (în lb. franceză, în original) (n.red.)

Il Monello (Ticălosul), care stârni mânie. Creatorul acesteia evitase în mod inteligent să-şi treacă numele pe copertă.

Inevitabil, s-au făcut filme inspirate din acest caz, iar în 1984, erau două realizate în acelaşi timp. Primul regizor preferă să le dea personajelor nume fictive, dar al doilea film fu un documentar făţiş, la finalul căruia se trase concluzia că Monstrul provenea dintr-o familie incestuoasă, iar mama lui ştia că el este criminalul. Majoritatea florentinilor au fost scandalizaţi când au aflat că regizorii filmau chiar în locurile crimelor. Părinţii victimelor au angajat un avocat pentru a interzice documentarul. Nu au reuşit să oprească producţia, însă efortul a avut drept rezultat o decizie judecătorească bizară: judecătorul a declarat că filmul putea rula oriunde în Italia, dar nu şi în Florenţa.

Poliţiştii şi carabinierii au răspuns protestului zgomotos al publicului prin atribuirea sarcinii investigaţiei unei unităţi speciale, *Squadra Anti-Mostro*[1] sau SAM, condusă de inspectorul-şef Sandro Federico. SAM ocupa mare parte parte din etajul patru în sediul poliţiei din Florenţa. I-au fost puse la dispoziţie fonduri şi resurse enorme, inclusiv una dintre acele noi maşinării care păreau aproape miraculoase în abilitatea lor de a descoperi răspunsul la orice problemă: un computer IBM. Dar, pentru o vreme, nu a fost folosit: nimeni nu ştia cum să lucreze cu el.

Cam în aceeaşi perioadă cu crimele din Vicchio, un alt ucigaş în serie a părut să lovească în Florenţa. Şase prostituate au fost ucise într-o succesiune rapidă în centrul oraşului. În ciuda asasinatelor Monstrului, crimele erau totuşi rar întâlnite în Florenţa. Oraşul era şocat. Deşi modul de operare era diferit de la o crimă la alta, şi faţă de crimele Monstrului, anumite elemente îi făcură pe poliţişti să se gândească la faptul că ar putea exista totuşi o legătură între ele. Toate

[1] Brigada Anti-Monstru (în lb. italiană, în original) (n.tr.)

prostituatele au fost asasinate în apartamentele unde își prestau serviciile. Crimele erau deosebit de sadice, iar criminalul sau criminalii nu își însușeau bijuteriile ori banii. Jaful nu era un motiv.

Medicul legist Mauro Mauri, cel care se ocupase de autopsiile victimelor Monstrului, rămase perplex când examină rănile unei femei asasinate, ucisă cu un cuțit după ce fusese torturată. Doctorul constată că rănile lăsate de cuțit pe trupul unei femei ucise semănau cu cele de pe corpurile unor victime ale Monstrului, fiind făcute, probabil, cu un cuțit folosit la scufundări.

Era posibil ca Monstrul să-și schimbe modul de operare, alegându-și altfel de victime?

– Nu știu, spuse Mauri când Spezi îi puse întrebarea. Ar merita să fac examinări comparative între rănile de cuțit de pe cadavrele prostituatelor și cele de pe victimele Monstrului.

Anchetatorii, din motive neștiute, nu au solicitat această examinare.

Ultima prostituată ucisă locuia într-o magherniță de pe Via della Chiesa, pe atunci o stradă lovită de sărăcie din cartierul Oltrarno, din Florența. Apartamentul era mobilat cu câteva piese sărăcăcioase, iar pereții erau acoperiți cu desene naive făcute de fiica ei, pe care statul o luase în grijă cu câțiva ani înainte. O descoperiră pe prostituată întinsă pe podea, lângă fereastră. Criminalul folosise un pulover pentru a-i prinde brațele ca într-o cămașă de forță, apoi o sufocase împingându-i o bucată de pânză pe gât.

Polițiștii cercetară în amănunt fiecare centimetru din apartament în căutare de indicii. Observară că boilerul fusese reparat de curând de angajații firmei Reparații casnice la minut, care lăsaseră o etichetă în urmă, pe obiectul reparat. Unul dintre detectivi, văzând numele și făcând o conexiune importantă,

se întoarse în camera unde se afla inspectorul-şef Sandro Federico, care încă examina cadavrul prostituatei ucise.

– *Dottore,* zise acesta agitat, veniţi în camera alăturată, am descoperit ceva foarte interesant.

Din câte ştia, echipamentul firmei Reparaţii casnice la minut îi aparţinea lui Salvatore Vinci.

Capitolul 19

Această descoperire îi determină pe investigatori să-l cerceteze cu atenție, în sfârșit, pe Salvatore Vinci. Acesta era bărbatul pe care Stefano Mele îl indicase prima dată ca fiind complicele său la crima din 1968. Rotella credea că Salvatore era cel de-al patrulea complice de la această crimă, pe lângă Piero Mucciarini, Giovanni Mele și (poate) Francesco Vinci. Și cum trei dintre ei fuseseră în închisoare în timpul ultimelor asasinate ale Monstrului, Salvatore rămânea ultima posibilitate.

Când investigatorii începură să cerceteze trecutul lui Vinci, aflară imediat de zvonurile că-și ucisese soția, pe Barbarina, în localitatea Villacidro. Rotella redeschise ancheta morții acesteia, tratând-o de data asta ca pe o crimă, nu ca pe o sinucidere. În 1984, anchetatorii se duseseră în Sardinia unde, în mijlocul frumuseții sălbatice și al sărăciei apăsătoare din Villacidro, începuseră să descopere câte ceva despre trecutul unei persoane care părea destul de capabilă să fie Monstrul din Florența.

În 1961, când murise, Barbarina avea doar 17 ani. Ea se întâlnea cu un băiat pe nume Antonio, pe care Salvatore îl detesta. Acesta din urmă o atacase prin surprindere pe un câmp și o violase, posibil cu scopul de a-l umili pe Antonio. Fata rămase însărcinată, iar și Salvatore „își făcu datoria" și se căsători cu ea. Toată lumea din localitate spunea că o trata rău, că o bătea și că nu-i dădea destui bani pentru mâncare,

ci doar cât să cumpere lapte pentru bebeluş. Copilul era singura ei bucurie. Îi dădu numele Antonio, după iubitul ei, şi continuă să se întâlnească în taină cu acesta.

Acel nume şi copilul erau nişte ghimpi înfipţi în mândria lui Salvatore – se zicea că se îndoia chiar că el era tatăl. Odată cu trecerea anilor, ura se intensifică între tată şi fiu, între Salvatore şi Antonio, o ură ce va deveni necruţătoare şi fără sfârşit.

Asasinarea Barbarinei – dacă fusese un asasinat – îşi avea originea într-un fapt din noiembrie 1960, când cineva o surprinsese cu iubitul ei, Antonio, la ţară, şi le făcuse fotografii. Adulterul deveni cunoscut în localitate. Pe acel tărâm străvechi din Sardinia, condus după codul barbagian, Salvatore avea două căi de a-şi recupera onoarea: ori o dădea pe soţia lui afară din casă, ori o ucidea.

La început, păru că va alege prima modalitate. Îi ceru să plece, iar ea începu să-şi caute de lucru. La începutul lunii ianuarie 1961, primi o scrisoare de la o călugăriţă de la un orfelinat. Aceasta se oferea să-i primească în găzduire pe ea şi pe copil dacă, în schimbul camerei şi hranei, va servi la mese, la orfelinat. Urma să se prezinte acolo în data de 21 ianuarie.

Dar nu a mai ajuns niciodată.

În seara zilei de 14 ianuarie 1961, Barbarina era singură cu bebeluşul ei în căsuţa unde locuia cu Salvatore. Acesta, ca de obicei, era pe-afară, la barul local unde bea *vermentino*[1] sau juca biliard.

La ora cinei, Barbarina descoperi că butelia cu gaz era goală şi nu putea să încălzească laptele pentru copil. Îi ceru voie unei vecine să o lase să folosească aragazul acesteia. Era un fapt nesemnificativ, însă, după câteva ore, va deveni important în demontarea versiunii oficiale a morţii Barbarinei: sinucidere prin intoxicaţie cu gaz. Dacă butelia fusese goală

[1] Vin alb din Sardinia (n.red.)

cu trei ore înainte să moară și nu exista nici o posibilitate să o fi umplut, cum de existase destul gaz în ea încât să o omoare?

În acea seară, chiar înainte de miezul nopții, Vinci îl lăsase pe cumnatul său la bar și se întorsese acasă. Mai târziu, avea să declare că găsise ușa încuiată pe dinăuntru și că o deschisese dându-i un brânci puternic. Aprinsese lumina și văzuse că leagănul lui Antonio, unde dormea bebelușul de 11 luni, care în mod normal trebuia să fie în dormitor, fusese mutat în bucătărie. Ușa de la dormitor era încuiată pe dinăuntru, iar acest lucru, afirmase el, îl îngrijorase. Mai ales că, adăugase el, vedea lumină pe sub ușă, în ciuda orei târzii.

– Am ciocănit o dată și am strigat-o pe Barbara, le spuse el câteva ore mai târziu carabinierilor, dar nu a răspuns nimeni. Imediat, m-am gândit că era cu iubitul ei, așa că am fugit din casă, temându-mă de un atac.

Dacă acest comportament laș pare improbabil astăzi, în 1961, să o iei la goană de frica unui bărbat care i-o pune soției tale, în patul tău, pare și mai absurd, mai ales dacă ești un tânăr sard de 24 de ani.

Salvatore fugi acasă la socrul său și se duse cu acesta la bar, pentru a-și lua prietenul, care se întâmpla să fie fratele Barbarinei. Împreună cu ei, se întoarse acasă.

Câțiva ani mai târziu, un localnic declară exprimând opinia generală:

– Nu făcea decât să caute martori la o sinucidere înscenată.

Aflat împreună cu socrul și cumnatul său, Salvatore deschise ușa cu un ghiont ușor, aceasta neopunând nici cea mai mică rezistență. Imediat, el strigă că simte miros de gaz, deși ceilalți nu simțeau. Butelia cu gaz fusese mutată lângă pat, robinetul era deschis, iar furtunul, încolăcit pe perna unde-și odihnea Barbarina capul. Părea că se sinucisese cu gazul din butelie, gaz care nu existase cu câteva ore mai devreme, nici măcar cât să încălzească laptele. Dar nimeni nu observase atunci discrepanța: nici carabinierii, nici medicul legist și nici

prietenii ei. În plus, legistul nici măcar nu considerase că vânătăile din jurul gâtului ori zgârieturile subțiri de pe față, ce arătau de parcă se luptase cu cineva înainte să se sufoce, ar fi destul de importante încât să le acorde atenție.

Când au redeschis cazul, investigatorii au pus cap la cap toate aceste indicii, plus multe altele, convingându-se că Salvatore își omorâse soția.

Rotella încercă să afle dacă Salvatore adusese cu el o Beretta de calibrul 22 din Villacidro în Toscana, atunci când emigrase. Anchetatorii din Villacidro aflară că, în 1961, în oraș existau 11 astfel de pistoale, iar unul dintre ele fusese furat chiar înainte ca Salvatore Vinci să plece spre Toscana. Pistolul îi aparținea unei rude în vârstă de-a lui Vinci, care îl adusese din Olanda, după ce lucrase o perioadă acolo. O anchetă fu inițiată în Amsterdam, de către Interpol, însă nu se află proveniența armei.

În același timp, investigatorii de pe continent cercetau viața lui Salvatore Vinci de după sosirea în Toscana, din 1961. Aceștia descoperiră chiar și mai multe probe care îi făcură să creadă că el ar putea fi Monstrul. Se dovedi că acesta era un bărbat care, în ce privește gusturile și activitățile sexuale, l-ar fi făcut invidios pe Marchizul de Sade.

– Eram proaspăt căsătoriți, povesti Rosina, noua lui soție, când, într-o seară, Salvatore a sosit acasă cu un cuplu de prieteni și mi-a spus că ne vor fi oaspeți peste noapte. Toate bune. Mai târziu, când m-am ridicat să mă duc la baie, am auzit șoapte din camera unde dormeau cei doi și am recunoscut vocea soțului meu. Am intrat și ce să vezi? Salvatore era în pat cu ei! Normal că m-am enervat. Le-am cerut femeii și soțului ei – dacă *era* chiar soțul ei – să plece imediat. Și știți ce a făcut Salvatore? A izbucnit într-o furie teribilă, m-a apucat de păr și m-a forțat să îngenunchez în fața celor doi și să le implor iertarea! Și asta nu a fost tot, continuă ea. Altă dată, mi-a făcut cunoștință cu un cuplu de tineri care tocmai se

căsătoriseră și am început să ne întâlnim cu ei. Într-o seară, am rămas și am dormit peste noapte la ei. Și, în noaptea aia, am simțit o mână rece care mă atingea și am auzit un sunet ciudat, ca și cum ar fi căzut ceva. Am vrut să aprind lampa, dar l-am auzit pe soțul meu spunându-mi să n-o fac, că nu s-a întâmplat nimic. A mai trecut o oră și am simțit iarăși aceeași atingere, pe picior, și, de data asta, am sărit din pat și am aprins lumina. Ei bine, în pat, pe lângă soțul meu, se afla și prietenul lui, Saverio! Am ieșit din cameră și m-am dus în bucătărie, eram complet amețită și încercam să înțeleg ce se întâmpla. Salvatore a venit după mine. A încercat să mă calmeze, mi-a zis că nu era vorba de nimic surprinzător, nimic ciudat, și m-a chemat înapoi în pat. Și apoi, o zi mai târziu, a început să-mi povestească mai mult, spunându-mi că deja și-o pusese în trei cu Gina, soția prietenului său, și mi-a zis să fac la fel, că va fi distractiv și că, pe continent, așa se făcea. Așa că, oricum, în cele din urmă, am ajuns în pat cu Saverio și Salvatore, care mai întâi a făcut sex cu mine, iar apoi cu prietenul lui. Asta a continuat o vreme. Dacă protestam, mă lovea. M-a obligat să fac sex cu Saverio în timp ce el privea, apoi am făcut-o în patru. Și când am făcut-o așa, Salvatore și Saverio se atingeau, se mângâiau, fiecare jucându-și rolul, mai întâi de bărbat, apoi de femeie, în fața mea și a Ginei! De-atunci, Salvatore a început să mă ducă în casele prietenilor lui, chiar și în cele ale unor cunoștințe oarecare, și trebuia să fiu cu ei. Mă ducea la filme porno, ochea pe câte cineva și apoi ne făcea cunoștință, și apoi trebuia să fac sex cu ei în mașină, dar mai ales acasă. Și a fost și mai rău pentru mine când, în acea perioadă, fiul său, Antonio, a sosit din Sardinia. Avea numai patru ani. Îl numeau Antonello pe-atunci. Mi-era frică să nu fie martor la unele dintre perversiunile acestea cu alte cupluri și la certurile noastre, și când mă abuza.

În cele din urmă, Rosina s-a săturat și a fugit la Trieste cu alt bărbat.

– Ce pot să vă spun, relată o altă iubită a lui Vinci, este că Salvatore a fost bărbatul, *singurul* bărbat care m-a satisfăcut total în materie de sex. Avea idei ciudate, şi ce...? Îi plăcea să facă dragoste cu mine, în timp ce un bărbat i-o băga pe la spate...

Salvatore Vinci îşi alegea participanţii la orgii de unde putea, cu ajutorul iubitelor lui, ademenindu-i din parcările de tiruri de pe autostradă, din cartierele bordelurilor şi din parcul Cascine de la periferia Florenţei. Conform spuselor celor care îl cunoşteau, sexualitatea lui nu avea limite. Făcea sex cu aproape oricine, bărbat sau femeie, şi se folosea de o gamă largă de accesorii ce includeau vibratoare, dovlecei şi vinete. Dacă o femeie se împotrivea, o lua la palme un pic, ca să-i vină cheful.

Când Barbara Locci intrase în scenă, totul devenise mai uşor. Salvatore, în sfârşit, găsise o femeie care îi împărtăşea total apetitul sexual şi înclinaţiile ciudate. Avea un succes atât de mare în a atrage bărbaţi şi băieţi la orgii, încât Salvatore începu să o numească „Regina albinelor".

În această atmosferă, în aceeaşi casă mică, fiul lui Salvatore, Antonio Vinci, creştea. Tânărul băiat auzise zvonurile că moartea mamei lui nu fusese o sinucidere, ci o crimă, şi că tatăl lui o ucisese. Antonio se ataşase puternic de Rosina, a doua soţie a lui Salvatore. Atunci când ea fugise la Trieste, Antonio se simţi de parcă îşi pierduse din nou mama. În cele din urmă, plecă de acasă şi-şi petrecu mare parte din timpul liber cu unchiul său Francesco, care deveni un tată-surogat pentru el. Acelaşi Antonio va fi arestat mai târziu şi pus sub acuzare pentru posesie de arme, într-o încercare a procurorilor de a-l face pe unchiul Francesco să vorbească.

Dubla anchetă din Villacidro şi Toscana îi convinseră pe Mario Rotella şi pe anchetatorii carabinieri că, în sfârşit, îşi găsiseră omul. Salvatore Vinci fusese al patrulea complice

la asasinarea Barbarei Locci. Probabil că deținea o Beretta de calibrul 22. Era singurul dintre conspiratori care avea mașină. El adusese arma la locul crimei, el trăsese aproape toate gloanțele, apoi luase arma acasă. Investigația confirmă că era un ucigaș cu sânge-rece și un obsedat sexual.

Salvatore Vinci era Monstrul din Florența.

Capitolul 20

În mijlocul zgomotului şi al furiei, anumite fapte dovedite se ridicau deasupra adevărului neînduplecat şi gălăgios. La acestea s-a ajuns prin muncă poliţienească asiduă şi în urma analizelor ştiinţifice.

Prima dintre acestea a fost analiza pistolului. Nu mai puţin de cinci analize balistice fuseseră făcute, iar răspunsul era mereu acelaşi: Monstrul folosea o Beretta de calibrul 22 „veche şi uzată", cu percutorul defect, care lăsa urme incontestabile la baza fiecărui cartuş. Gloanţele erau al doilea fapt dovedit. Toate erau Winchester H. Şi toate gloanţele trase pentru înfăptuirea crimelor fuseseră luate din aceleaşi două cutii. Acest fapt fu demonstrat printr-o examinare cu un microscop electronic cu scanare a literei „H" ştanţate la baza fiecărui cartuş – toate prezentau aceleaşi microimperfecţiuni, ceea ce dovedea că fuseseră ştanţate cu acelaşi poanson. Acesta, care era înlocuit în mod regulat când începea să se uzeze, dovedea că ambele cutii fuseseră scoase la vânzare înainte de anul 1968.

În fiecare cutie erau 50 de cartuşe. Numărând de la primele crime, din 1968, ucigaşul, după ce trăsese 50 de gloanţe dintr-o cutie, o deschisese şi pe a doua. Primele 50 aveau înveliş de aramă, iar celelalte, de plumb. Nu se găsise niciodată nimic care să sugereze că fusese folosită o a doua armă la locurile crimelor sau că erau mai mulţi ucigaşi. Într-adevăr, cadavrele victimelor fuseseră toate mutate prin târâre,

ceea ce sugera că nu existase o a doua persoană care să ajute la ridicatul acestora.

La fel stăteau lucrurile și în privința cuțitului folosit de ucigaș. Fiecare analiză științifică duse la concluzia că fusese folosit un singur cuțit, unul foarte bine ascuțit, cu un detaliu caracteristic: un șanț pe lamă și trei dinți de ferăstrău situați mai jos de acesta, cam de doi milimetri în adâncime. Unii experți speculară că era vorba de o *pattada,* cuțitul tipic folosit de păstorii sarzi, însă majoritatea experților vorbeau, cu o anumită nesiguranță, de un cuțit folosit la scufundări. Aceștia căzură de acord că extirpările erau aproape identice și fuseseră făcute de același dreptaci.

În sfârșit, Monstrul evita atingerea victimelor, exceptând momentele când era necesar, și le dezbrăca tăindu-le hainele cu acest cuțit. Nu existau urme de viol sau molestare sexuală.

Experții psihologi avură cu toții aceleași opinii în privința psihopatologiei Monstrului. „Lucrează întotdeauna singur, a scris un expert. Prezența unei alte persoane i-ar răpi autorului crimelor toată plăcerea. Aceste crime sunt, în esență, crime sexuale sadice: Monstrul este un criminal în serie și acționează de unul singur... Absența oricărui interes sexual, altul decât extirparea organelor, ne face să ne gândim la o impotență totală sau la o inhibare marcantă a coitului."

În septembrie 1984, Rotella, în cele din urmă, îi eliberă pe „Cei doi Monștri", Piero Mucciarini și Giovanni Mele, care fuseseră întemnițați în timpul crimelor din Vicchio. Două luni mai târziu, îl eliberă și pe Francesco Vinci care, de asemenea, fusese în închisoare în momentul ultimelor crime comise de Monstru.

Cercul de suspecți se restrânse la o singură persoană: Salvatore Vinci. I-au pus casa sub observație 24 de ore pe zi, șapte zile pe săptămână. Apelurile telefonice îi erau monitorizate. Când ieșea din casă, era urmărit.

În vreme ce iarna trecea şi se apropia următoarea vară – cea a anului 1985 –, o teamă intensă îi cuprinse pe anchetatorii şi locuitorii oraşului Florenţa. Toată lumea era sigură că Monstrul va lovi din nou. Noua brigadă de elită însărcinată cu investigare cazului, *Squadra Anti-Mostro,* lucra intens, dar făcea progrese mici.

Când Francesco Vinci fu eliberat din închisoare, Mario Spezi, care deseori îi susţinuse nevinovăţia în articolele lui, fu invitat acasă la acesta, în Montelupo, la sărbătorirea ieşirii din închisoare. Spezi acceptă neobişnuita invitaţie, sperând să se aleagă cu un interviu. Mesele erau umplute până la refuz cu salam picant, brânză de oaie cu gust înţepător din Sardinia, *vermentino di Sardegna* şi *fil'e ferru,* ameţitorul brandy distilat din tescovină. La sfârşitul petrecerii, Vinci fu de acord să-i dea un interviu lui Spezi. Răspunse întrebărilor cu reţinere, inteligenţă şi precauţie excesivă.

– Ce vârstă aveţi?

– Am 41. Sau cam aşa ceva, cred.

Interviul nu fu foarte edificator, cu excepţia unui răspuns care rămase în mintea lui Spezi mulţi ani. Acesta îl întrebă cum îşi imagina că era adevăratul Monstru.

– Este foarte inteligent, zise Vinci, o persoană care ştie cum să se mişte noaptea pe coline, chiar şi cu ochii închişi. E cineva care ştie cum să folosească un cuţit mai bine decât majoritatea oamenilor. Un om, adăugă el fixându-l pe Spezi cu ochii săi negri şi strălucitori, care odată, demult, a trăit o foarte mare dezamăgire.

Capitolul 21

Vara lui 1985 a fost una dintre cele mai călduroase din ultimii ani. O secetă serioasă cuprinse regiunea Toscanei, iar colinele Florenței zăceau amorțite și uscate. Pământul se crăpa, frunzele se colorau în maroniu și cădeau din copaci. Apeductele orașului începură să se usuce, iar preoții își îndemnau enoriașii la rugăciuni arzătoare, implorând ploaie de la Dumnezeu. Împreună cu căldura, frica de Monstru plana asupra orașului ca o pătură sufocantă.

Ziua de 8 septembrie a fost o altă zi senină și călduroasă din ceea ce părea a fi un lung șir de astfel de zile. Însă pentru Sabrina Carmignani era o zi minunată, ziua când împlinea 19 ani. Nu va uita niciodată această zi.

În acea duminică, în jurul orei cinci după-amiază, Sabrina și prietenul ei parcară într-un mic luminiș din pădure, chiar lângă drumul principal care duce la San Casciano. Luminișul poartă numele Scopeti, după șoseaua din zonă, de care era separat printr-o perdea de stejari, chiparoși și pini-umbrelă. Era cunoscut bine de tineri – un loc bun să faci sex. Se află în inima regiunii rurale Chianti și aproape că poate fi văzut din vechea casă de piatră unde Niccolò Machiavelli își petrecuse anii de exil scriind *Principele*. Astăzi, această zonă de vile, castele, viță-de-vie minunat îngrijită formează una dintre cele mai scumpe regiuni imobiliare din lume.

Cei doi tineri și-au parcat mașina lângă o alta, un VW Golf de culoare albă, cu plăcuțe de înmatriculare franțuzești.

În mijlocul banchetei din spate, prins în centură, observară un scaun pentru copii. La câțiva metri în fața Volkswagenului era ridicat un mic cort-iglu de un albastru metalic. Lumina cădea în așa fel pe acesta, încât fu posibil să vadă conturul unui om în interiorul lui.

– O singură persoană, spuse Sabrina mai târziu, care era întinsă pe jos și probabil dormea. Cortul era aproape dărâmat, iar intrarea era plină de praf și, în aerul împuțit, ca de mort, zbura o mulțime de musculițe.

Nu le-a plăcut cum arătau lucrurile și au întors ca să plece. În timp ce ieșeau din luminiș, o altă mașină tocmai intra de pe drumul principal. Șoferul dădu un pic înapoi pentru a le permite să treacă. Nici Sabrina, nici prietenul ei nu au observat marca mașinii și nici persoana dinăuntru.

Tocmai rataseră descoperirea noilor victime ale Monstrului.

O zi mai târziu, luni, 9 septembrie, la ora două după-amiază, un pasionat consumator de ciuperci sosi cu mașina în luminișul Scopeti. Îndată ce coborî din mașină, fu asaltat de „o miasmă ciudată și de un bâzâit infernal de muște. M-am gândit că, pe-acolo pe undeva, era o pisică moartă. În jurul cortului, n-am observat nimic. Apoi, m-am îndreptat spre desișul de pe partea cealaltă. Și atunci le-am văzut: două picioare goale ce ieșeau din frunziș... N-am avut curaj să mă apropii mai mult".

Brigada nou-formată, SAM, intră în acțiune. Victimele erau doi turiști francezi care campaseră în luminișul Scopeti. Pentru prima dată, locul unei crime înfăptuite de Monstru era protejat în mod profesionist. SAM securiză nu doar luminișul Scopeti, ci și toată zona pe o rază de un kilometru în jurul acestuia. Descoperirea unui scaun pentru copii pe bancheta din spate a mașinii îi neliniști pe anchetatori vreme de câteva ore. Apoi sosiră informațiile cerute din Franța și aflară că fata cea mică a femeii asasinate era în țara ei de origine, în grija rudelor. Un elicopter ateriză la locul crimei, avându-l

la bord pe un faimos criminalist care, mai devreme, făcuse un profil comportamental și psihologic al Monstrului. Jurnaliștilor și fotografilor li se permitea un acces limitat. Stăteau după un gard de plastic vopsit în roșu și alb, aflat la 90 de metri distanță, printre copaci, sub ochii vigilenți a doi polițiști înarmați cu mitraliere, aflați în poziție de tragere. Ziariștii erau furioși din cauză că nu li se permitea accesul obișnuit. Într-un târziu, procurorul asistent îi permise unuia singur, lui Mario Spezi, să cerceteze locul faptei și să le comunice și celorlalți. Spezi trecu peste bariera de plastic, sub privirile furioase ale colegilor lui. Când văzu ultima grozăvie a Monstrului, îi invidie pe cei lăsați în urmă.

Victima de sex feminin era Nadine Mauriot, în vârstă de 36 de ani, proprietara unui magazin de pantofi în Montbèliard, Franța, nu departe de granița franco-elvețiană. Se despărțise de soțul ei și, de câteva luni, trăia cu Jean-Michel Kraveichvili, în vârstă de 25 de ani, un împătimit al sprintului pe 100 de metri, pe care îl practica în cadrul echipei locale de atletism. Făceau o excursie prin Italia și, în ziua de luni, trebuiau să fie înapoi în Franța, pentru prima zi de școală a fiicei lui Nadine.

La aflarea veștilor despre crimă, Sabrina și prietenul ei merseră imediat la sediul carabinierilor să raporteze ce văzuseră în după-amiaza de duminică, 8 septembrie. Fata relată exact aceeași poveste câțiva ani mai târziu, în fața unui judecător de la *Corte d'Assise,* Curtea cu Juri. După 20 de ani, într-un interviu luat de Spezi, Sabrina era în continuare sigură că nu greșise data, mai ales că în acea duminică fusese ziua ei.

Depoziția ei avea o importanță critică vizavi de data la care fusese comisă crima. Confirma faptul că perechea franceză fusese ucisă sâmbătă noapte, așa cum sugerau probele, și nu duminică noapte, cum vor insista mai târziu anchetatorii. Mărturia Sabrinei nu le-a convenit, așa că au ignorat-o complet – și atunci, și acum.

Mai exista un indiciu important că francezii fuseseră uciși sâmbătă noapte: cei doi erau așteptați să ajungă acasă la timp pentru a fi prezenți la prima zi de școală a fiicei lui Nadine. Asta însemna că duminică ar fi trebuit să se afle deja pe drumul de întoarcere în Franța.

Starea în care se găsea cadavrul lui Mauriot în acea luni după-amiază era înspăimântătoare. Fața ei, grotesc umflată și înnegrită, era de nerecunoscut. Căldura avusese efecte devastatoare, amplificate de aerul închis din cort. Cadavrul era plin de viermi.

Anchetatorii de la SAM reconstituiră desfășurarea ultimului asasinat. Fusese, într-un cuvânt, înfiorător.

Criminalul se apropiase pe furiș de cortul celor doi turiști francezi, care erau dezbrăcați și făceau dragoste. Acesta își anunță prezența făcând o tăietură de 17 centimetri în învelitoarea cortului, cu vârful cuțitului – însă fără a găuri cortul propriu-zis. Probabil că zgomotul i-a înspăimântat pe cei doi îndrăgostiți. Au desfăcut fermoarul pentru a vedea despre ce era vorba. Monstrul își ocupase deja poziția, cu pistolul pregătit, și, îndată ce au apărut, au fost loviți de o ploaie de gloanțe. Nadine fusese ucisă imediat. Patru gloanțe îl nimeriseră pe Jean-Michel în încheietura mâinii, într-un deget, într-un cot, iar unul îi zdrelise buza, lăsându-l viu și nevătămat.

Tânărul atlet sări în picioare și ieși în viteză, doborându-l pe Monstru, și o luă la goană în întuneric. Dacă ar fi luat-o în partea stângă, după câțiva pași doar, s-ar fi găsit pe drumul principal, unde ar fi putut fi salvat. Însă fugi direct înainte, spre pădure. Monstrul alergă după el. Jean-Michel sări peste niște tufișuri care despărțea luminișul în două, fiind urmărit de Monstru. Acesta din urmă îl ajunse după 12 metri, îl înjunghie în spate, piept și stomac, apoi îi tăie gâtul.

Uitându-se la cadavrul care încă se afla sub tufișuri, Spezi observă că frunzele din copacul de deasupra acestuia, cele mai apropiate de mort, erau împroșcate cu sânge.

După ce îl ucise pe Jean-Michel, Monstrul se întoarse la cort. O apucă pe Nadine de picioare, o trase afară şi o mutilă, extirpându-i vaginul şi sânul stâng. Apoi, îi târî corpul înapoi în cort şi trase fermoarul. Ascunse cadavrul bărbatului sub gunoiul strâns în jurul luminişului şi îi acoperi capul cu un capac de plastic de la o cutie de vopsea.

În ciuda colectării sârguincioase de probe din luminişul Scopeti, SAM nu se alesese mai cu nimic. Părea să fi fost o crimă aproape perfectă.

Joi, sosi o scrisoare la birourile procuraturii. Numele adresantului era scris cu litere de tipar tăiate dintr-o revistă.

DOTT.
DELLA MONICA SILVIA
PROCURA DELLA REPUBLI
CA FIRENZE

În interiorul plicului, împăturit într-un şervețel de hârtie, era o parte din sânul tăiat aparținând turistei franceze.

Scrisoarea fusese trimisă în timpul weekendului, dintr-un oraş din apropiere de Vicchio, şi intrase în sistemul poştal luni dimineață.

Silvia Della Monica era singura femeie dintre investigatorii din cazul Monstrului. Sosirea acestei misive îi schimbă viața. O îngrozi teribil. Se retrase imediat din anchetă. I se dădură două gărzi de corp care stăteau în biroul ei chiar şi când aceasta lucra, de teamă că asasinul s-ar putea amesteca printre oamenii care intrau în Palazzo di Giustizia şi ar putea avea astfel acces la biroul ei. Astfel se sfârşi implicarea ei în caz.

Scrisoarea, reprodusă în ziare, provocă o furtună de speculații, deoarece criminalul scrisese greşit cuvântul italian „REPUBBLICA", cu un singur „B", în loc de doi. Era numai greşeala unui ignorant sau indica faptul că Monstrul era un străin? Printre limbile latine din Europa, doar în italiană cuvântul „republică" se scria cu doi „b".

Pentru prima dată, Monstrul se străduise să ascundă cadavrele. Acest fapt combinat cu trimiterea scrisorii ar fi constrâns autoritățile să demareze o căutare disperată a victimelor, în cazul că acestea nu ar fi fost deja găsite. Totul sugera motivul pentru care Monstrul își schimbase modul de operare – concepuse un plan meticulos, menit să umilească poliția.

Aproape că a funcționat.

Capitolul 22

După crimele din luminişul Scopeti, primarii din Florenţa şi din oraşele învecinate au lansat o campanie de prevenire. Deşi tinerii din Florenţa erau complet traumatizaţi, iar ideea opririi în afara zidurilor oraşului după apusul soarelui era acum de neconceput, existau însă milioane de străini care soseau puhoi în Toscana, în fiecare an, cu maşini şi corturi, inconştienţi de riscurile la care se expuneau. În toate zonele unde campau oamenii de obicei fuseseră amplasate panouri scrise în mai multe limbi, ce avertizau asupra pericolului rămânerii în acel loc, de la apus la răsărit. Însă menţionarea unui criminal în serie era evitată cu grijă, astfel încât să nu-i sperie complet pe turişti.

Municipalitatea oraşului Florenţa tipări mii de postere concepute de faimosul artist grafician Mario Lovergine, care schiţase un ochi înconjurat de frunze. „*Occhio ragazzi!* Aveţi grijă, copii! Atenţie! *Jeunes gens, danger! Atenciòn chicos y chicas! Pericolo di aggressione!* Pericol de violenţă!" atenţiona posterul. Folosind acelaşi model, zeci de mii de cărţi poştale au fost tipărite şi împărţite la gherete, prin gări, locuri de campare, cămine pentru tineret şi în autobuzele publice. Spoturi publicitare difuzate la televizor întăreau mesajul.

În ciuda celor mai zeloase eforturi, anchetatorii din SAM se aleseseră cu puţine indicii noi sau probe din luminişul Scopeti. Presiunea asupra lor era imensă. Thomas Harris, în romanul lui, *Hannibal,* enumeră câteva dintre tehnicile folosite

de SAM pentru a-l prinde pe Monstru. „Pe unele alei frecventate de îndrăgostiți și în anumite locuri din cimitir întâlneai mai mulți polițiști stând perechi în mașini decât iubiți. Însă printre ofițeri nu erau destule femei. În timpul vremii călduroase, bărbații purtau cu rândul peruci și multe mustăți fură sacrificate."

Ideea de a oferi o recompensă fusese respinsă mai înainte, dar acum fu reluată de procurorul Vigna, care era convins că Monstrul se bucura de protecția *omertà,* legea tăcerii ce nu putea fi înfrântă decât cu o sumă foarte mare de bani. Era o idee controversată. Recompensele și premiile în bani nu făcuseră niciodată parte din cultura italiană, acestea fiind cunoscute doar din westernurile americane. Mulți se temură că ar putea genera o vânătoare de vrăjitoare sau că ar scoate la iveală o grămadă de vânători de recompense demenți. Decizia era atât de controversată, încât trebui luată chiar de prim-ministrul Italiei, care stabili recompensa la jumătate de miliard de lire – o sumă imensă la acea vreme.

Recompensa fu anunțată, dar nimeni nu veni cu informații pentru a o pretinde.

La fel ca înainte, SAM fu năpădit de acuzații anonime și zvonuri nefondate, ce trebuiau cercetate, indiferent cât de neplăcut era. Printre ele se găsea o scrisoare pe care o primise poliția, datată 11 septembrie 1985. În ea se sugera polițiștilor „să-l ancheteze pe cetățeanul Pietro Pacciani, născut în Vicchio". Informațiile continuau: „Mulți spun că individul acesta a stat în închisoare pentru că și-a ucis propria logodnică. Se pricepe la o mie de lucruri: e un om iscusit, șiret, un fermier cu picioare mari și împiedicate, dar are minte ageră. Își ține întreaga familie ostatică, soția e o proastă, fiicele nu au voie niciodată să iasă, nu au nici un prieten".

Anchetatorii cercetară informațiile. Nu era adevărat că Pacciani își ucisese logodnica, dar, în 1951, omorâse un bărbat pe care îl prinsese seducându-i logodnica într-o parcare.

Pentru această faptă, fusese condamnat la mulți ani de închisoare. Pacciani trăia în Mercatale, la șase kilometri de luminișul Scopeti. Poliția făcu o percheziție de rutină în casa acestuia, dar nu găsi nimic important.

Cu toate acestea, numele bătrânului fermier rămase pe listă.

Câteva săptămâni mai târziu se răspândi un nou zvon, din Perugia, de la 150 de kilometri distanță. Un tânăr doctor, Francesco Narducci, descendentul uneia dintre cele mai bogate familii din oraș, aparent se sinucisese înecându-se în lacul Trasimeno. Imediat, bârfitorii de serviciu începură să speculeze că Narducci fusese Monstrul, care, copleșit de remușcări, își pusese capăt zilelor. O investigație rapidă demonstră că supoziția nu era adevărată, iar anchetatorii clasară informația împreună cu alte piste false care potopiseră cazul.

Între timp, în 1985, operațiunea de investigare începu să se destrame, anchetatorii fiind permanent presați să obțină rezultate. Despărțirea procurorului-șef Piero Luigi Vigna de judecătorul de instrucție Mario Rotella părea inevitabilă.

Neînțelegerea dintre cei doi era legată, în principal, de anchetarea Pistei Sarde. Rotella era convins că arma folosită în asasinatul clanului din 1968 nu părăsise niciodată cercul sarzilor, iar unul dintre ei continuase să ucidă și devenise Monstrul. Suspiciunile lui îl vizau pe Salvatore Vinci. Judecătorul își construia cu migală cazul împotriva acestuia, cu ajutorul carabinierilor. Vigna, pe de altă parte, simțea că Pista Sardă ajunsese într-un punct mort. El voia să renunțe la tot și să ia investigația de la capăt. *Polizia,* poliția, era de partea acestuia.

Brigada specială cunoscută sub numele de SAM era formată atât din polițiști, cât și din carabinieri care lucrau chipurile împreună. Problema era că rareori cădeau de acord și deseori aveau opinii diferite. *Polizia di Stato* este o instituție civilă, iar corpul carabinierilor reprezintă o ramificație a armatei, dar ambele se ocupă cu aplicarea legii pe plan local. Când apare o infracțiune de o importanță majoră, cum ar fi o

crimă, deseori, cele două instituții se grăbesc spre locul faptei și fiecare pretinde dreptul de a rezolva crima. Circula și o poveste, probabil inventată, despre această relație. Avusese loc un jaf la o bancă și atât polițiștii, cât și carabinierii îi urmăriseră și îi prinseră pe făptași. În fața celor din urmă izbucni o ceartă despre cine ar trebui să pună cătușele. Într-un final, totul se aranjase împărțind prada. Poliția se alesese cu jefuitorii, iar carabinierii, cu mașina, banii și armele.

Conflictul dintre Vigna și Rotella, care deveni incredibil de înverșunat, fu ținut secret printre investigatori timp de mai mulți ani. Pentru cei din exterior, Pista Sardă continuă să fie principala linie de investigație, însă criticile sporiră la adresa acestui fapt și împotriva judecătorului Mario Rotella.

În 1985, Rotella îl închise pentru o scurtă perioadă pe Stefano Mele, aducându-i false acuzații, într-o ultimă încercare de a-l face să vorbească. Acțiunea sa stârni un cor de plângeri că Rotella tortura în mod inutil un bătrân terminat, ale cărui aiureli și așa provocaseră un rău colosal anchetei și persoanelor pe care le acuza. Rotella era în pom, izolat și sub tirul constant al presei. Cel mai mare ziar din Sardinia, *Unione Sarda,* îl atacă fără milă: „Întotdeauna e la fel. De fiecare dată când investigația Monstrului din Florența se împotmolește, anchetatorii reînvie așa-numita Pistă Sardă". Asociația sarzilor din Toscana puse în discuție problema rasismului, și un cor de indignări, venit din toate direcțiile, amenință investigația. Dogmatismul și digresiunile lui Rotella nu făceau decât să înrăutățească lucrurile.

Însă acesta, având o putere considerabilă ca judecător de instrucție în cazul Monstrului, o ținea pe-a lui. Scurta perioadă de detenție și interogatoriul lui Stefano Mele, atât de fățiș criticate, într-un final, duseră la elucidarea unuia dintre misterele principale ale cazului: de ce Stefano îl protejase pe Salvatore Vinci atât de mult timp, chiar cu prețul propriei încarcerări vreme de 14 ani. De ce Mele consimțise atât de

supus să i se pună în cârcă asasinarea Barbarei Locci și a lui Antonio Lo Bianco, când crima fusese pusă la cale și executată de Salvatore? De ce tăcuse în timpul procesului, când Salvatore fusese destul de imprudent să poarte inelul de logodnă al soției lui Stefano, în vreme ce luase loc în boxa martorilor? De ce, chiar și după 14 ani de închisoare, Mele refuza în continuare să le spună anchetatorilor că Salvatore fusese unul dintre complicii lui?

În cele din urmă, Mele ceda și recunoscu. Motivul era rușinea. Participase la orgiile lui Salvatore Vinci și îi plăcuse să facă sex cu bărbații, în special cu acesta. Iată secretul teribil cu care îl amenințase Salvatore timp de aproape 20 de ani, silindu-l să tacă. În acest mod, Vinci reușise, în 1968, cu o singură privire aspră, să-l înjosească și să-l facă să plângă. Îl amenințase că-i dă în vileag homosexualitatea.

Dublul asasinat al turiștilor francezi din luminișul Scopeti avea să fie ultima crimă cunoscută a Monstrului din Florența. Deși va mai trece o vreme până când florentinii vor realiza acest lucru, seria de crime care îi terorizase atât de mult timp se sfârșise.

Ancheta însă de-abia începea. Odată cu trecerea vremii va deveni ea însăși o monstruozitate, înghițind totul în cale, devorând și umflându-se cu viețile nevinovaților pe care îi distrusese.

Anul 1985 era doar începutul.

Capitolul 23

La sfârşitul anului 1985, judecătorul Mario Rotella era ferm convins că Salvatore Vinci era Monstrul din Florenţa. În timp ce studia dosarele lui Vinci, devenea tot mai frustrat din cauza multiplelor oportunităţi ratate de a-l aresta. De exemplu, casa acestuia fusese percheziţionată imediat după asasinatul din 1984, din Vicchio, iar poliţiştii găsiseră o cârpă în dormitorul acestuia, îndesată în geanta de paie a unei femei, cu urme de praf de puşcă şi pătată de sânge. Erau 38 de pete de sânge. Rotella verifică în dosar şi descoperi că această cârpă nu fusese analizată nici măcar o dată. Furios, o denunţă ca pe o dovadă de necontestat a incompetenţei anchetatorilor. Procurorul care se ocupase de acea probă încercă să explice: era imposibil de crezut că un bărbat care ştia deja că se afla pe lista suspecţilor ar ţine în camera lui aşa un indiciu evident.

Rotella ceru o expertiză a cârpei. Cei de la laboratorul unde fusese trimisă nu reuşiră să stabilească dacă sângele provenea de la una sau două grupe de sânge. Experţii erau incapabili să compare sângele de pe cârpă cu cel al victimelor din 1984, pentru că, oricât ar părea de incredibil, anchetatorii nu păstraseră probe de sânge de la nici o victimă. Cârpa fu trimisă în Marea Britanie pentru analize suplimentare, dar răspunsul de la laborator fu că era prea deteriorată pentru a mai face ceva cu ea. (Astăzi, testele ADN ar putea recupera

informații importante de pe cârpă, dar, până acum, din câte știm, nu există vreo intenție de a o testa.)

Rotella mai avea un motiv pentru care se simțea frustrat. De peste un an, carabinierii îl țineau pe Salvatore Vinci sub supraveghere atentă, în special în weekenduri. Știind că e urmărit, acesta se distra câteodată trecând cu mașina pe roșu sau făcând tot posibilul pentru a i se pierde urma. Totuși, chiar în weekendul asasinatelor din luminișul Scopeti, carabinierii suspendaseră în mod inexplicabil supravegherea. Brusc, Vinci era liber să meargă unde dorea, fără ca autoritățile să aibă habar ce făcea. Rotella simțea că, dacă supravegherea ar fi continuat, poate că dublul asasinat nu ar fi avut loc.

La sfârșitul anului 1985, Rotella îi înmână lui Salvatore Vinci un *avviso di garanzia,* notificarea prin care era înștiințat că era suspectul oficial în cazul a 16 omucideri – toate crimele din 1968 până în 1985.

Între timp, procurorul-șef Piero Luigi Vigna se săturase până peste cap de Rotella cel metodic și băgăreț, dar și de urmărirea obsesivă a Pistei Sarde. Vigna și polițiștii erau nerăbdători să o ia de la capăt, un nou început, și așteptau liniștiți ca judecătorul să facă un pas greșit.

În ziua de 11 iunie 1986, Mario Rotella ordonă arestarea lui Salvatore Vinci pentru crimă. Spre imensa surprindere a tuturor, acesta nu fu arestat pentru crimele comise de Monstru, ci pentru uciderea soției lui, Barbarina, în data de 14 ianuarie 1961, în Villacidro. Strategia lui Rotella era să-l condamne pe Vinci de crimă într-un caz ce părea mai simplu și mai ușor de dovedit. Apoi, dorea să se folosească de această situație și să-l condamne pentru crimele Monstrului din Florența.

Timp de doi ani, cât îl ținu pe Salvatore Vinci în închisoare, Rotella pregăti minuțios cazul împotriva acestuia, pentru asasinarea soției în vârstă de 17 ani. Monstrul nu mai ucise între timp, iar acest fapt îi întărea lui Rotella convingerea că pusese mâna pe omul potrivit.

Procesul lui Salvatore Vinci pentru uciderea soției lui începu în 12 aprilie 1988, în Cagliari, capitala Sardiniei. Spezi scrise despre proces pentru ziarul *La Nazione*.

Comportamentul lui Vinci în boxa acuzaților fu surprinzător. Stătu în picioare în permanență, strângând în pumni barele cuștii în care era închis. Răspunse cu o grijă conștiincioasă întrebărilor judecătorului. Vorbi politicos, pe un ton strident, aproape de falset. În timpul pauzelor discuta cu Spezi și cu ceilalți ziariști pe teme cum ar fi libertatea sexuală și rolul dreptului de *habeas corpus* într-un proces.

Fiul său, Antonio, care avea atunci în jur de 27 de ani, fu adus în sala de judecată pentru a depune mărturie împotriva tatălui. Acesta era întemnițat pentru o altă infracțiune, așa că sosi cu mâinile încătușate. Toată lumea luă notă de personalitatea lui puternică, de tensiunea pe care o răspândea. Fu așezat în dreapta judecătorilor, pe partea opusă tatălui său. Tânărul nu-și scoase nici un moment ochelarii mari și negri care îi ascundeau ochii. Își ținu buzele strâns lipite, iar nările nasului său acvilin se dilatau de ură. Chiar și ascunsă de lentilele întunecate, era clar că-și fixase privirea asupra tatălui său, neuitându-se nici măcar o singură dată în altă parte, în sala de judecată. Salvatore rămase nemișcat, înfruntând privirea fiului său cu o expresie enigmatică și mohorâtă. Cei doi au stat așa ore întregi, sala de judecată încărcându-se de tensiunea creată de confruntarea lor tăcută și încordată.

Antonio Vinci refuză să vorbească. Pur și simplu, se holbă. Mai târziu, îi spuse lui Spezi că, dacă nu ar fi existat carabinierii între el și tatăl lui, în dubița cu care fuseseră duși, „l-aș fi strangulat".

Finalul procesului a fost dezastruos. Salvatore Vinci fu achitat pe neașteptate. Crima avusese loc cu prea mult timp în urmă, unii martori muriseră, iar alții nu-și aminteau, probele fizice dispăruseră și, de fapt, foarte puține lucruri puteau fi dovedite.

Vinci ieși liber din sala de judecată. Se opri pe trepte și se adresă presei cu calm: „S-a ajuns la o concluzie satisfăcătoare". Apoi, plecă. Se duse în munți să-și viziteze locul nașterii, Villacidro, și, ca un bandit sard din bătrâni, dispăru pentru totdeauna.

Achitarea lui Salvatore Vinci stârni o furtună de plângeri împotriva lui Rotella. Aceasta era mișcarea greșită pe care o așteptase Vigna și procurorii lui. Acționară ca niște rechini, în tăcere, fără să agitate apele. În următorii ani, între Vigna și Rotella, poliție și corpul de carabinieri, avură loc tot felul de schimburi de lovituri, petrecute atât de secret, încât nu ajunseseră niciodată în atenția presei.

După achitare, Vigna și poliția și-au urmat propriul traseu, ignorându-l pe Rotella. Au decis să renunțe la tot și să ia de la capăt investigația Monstrului din Florența. Între timp, Rotella și carabinierii continuau să investigheze Pista Sardă. Încet, cele două anchete au luat-o în direcții diferite, dacă nu chiar opuse.

În cele din urmă, cineva trebuia să cedeze.

Capitolul 24

Squadra Anti-Mostro fu preluată de un nou inspector-şef de poliţie, un bărbat pe nume Ruggero Perugini. Câţiva ani mai târziu, Thomas Harris avea să creeze un portret fictiv al acestuia, în romanul său, *Hannibal,* dându-i numele uşor schimbat de Rinaldo Pazzi. În vreme ce se documenta pentru carte, Harris fusese invitat în casa din Florenţa a inspectorului-şef Perugini. (Se spunea că acesta nu fusese mulţumit de felul în care scriitorul răspunsese ospitalităţii lui, americanul scoţându-i maţele şi spânzurându-l pe alter egoul său de Palazzo Vecchio.) Adevăratul inspector-şef avea o atitudine mult mai distinsă decât copia lui tulburată şi asudată din film, rol interpretat de Giancarlo Giannini. Perugini vorbea cu accent roman, însă felul de a se mişca şi de a se îmbrăca, plus modul în care folosea pipa de măceş îl făceau să pară mai degrabă englez decât italian.

Când acesta preluă SAM-ul, el şi Vigna şterseră trecutul cu buretele. Perugini presupuse că arma şi gloanţele ieşiseră cumva din cercul sarzilor înainte să înceapă crimele Monstrului. Pista Sardă era o linie moartă şi nu era deloc interesat de aceasta. De asemenea, privi cu scepticism probele adunate de la locul crimelor, şi poate că era îndreptăţit. Analizele criminalistice efectuate se dovediseră incompetente, în general. Doar ultimul loc al crimei fusese de fapt închis şi prezervat. În celelalte, oamenii se făţâiseră de colo-colo, culegând cartuşe, făcând fotografii, fumând şi aruncându-şi gunoaiele pe

jos, călcând iarba în picioare, lăsând fire de păr și fibre peste tot. Mare parte din probele criminalistice adunate – și erau extrem de puține – nu fuseseră analizate profesionist, iar altele, cum se întâmplase în cazul cârpei, se pierduseră sau se alteraseră. În general, anchetatorii nu păstraseră probe din părul victimelor, din haine sau de sânge, pentru a verifica dacă acestea puteau fi asociate cu vreun suspect.

În loc să verifice încă o dată probele și să recitească mii de pagini de interogatorii, Perugini era fascinat de ideea de a rezolva crimele prin metode moderne: cu ajutorul computerelor. Era îndrăgostit de metodele științifice folosite de FBI pentru a-i vâna pe criminalii în serie. În sfârșit, șterse de praf PC-ul IBM oferit SAM-ului de ministrul de Interne și îl porni.

Cu ajutorul său, verifică numele fiecărui bărbat cu vârsta cuprinsă între 30 și 60 de ani, din zona Florenței, care fusese arestat de poliție, cerându-i calculatorului să efectueze o triere și să-i aleagă pe cei condamnați pentru crime sexuale. Apoi, Perugini potrivi perioadele de încarcerare cu datele crimelor Monstrului, identificându-i pe cei care erau în închisoare când acesta nu ucisese și care erau afară când o făcuse. Selecția reduse numărul suspecților de la câteva mii la câteva zeci. Și acolo, în mijlocul acestui grup rarefiat, descoperi numele lui Pietro Pacciani – țăranul care fusese denunțat într-o scrisoare anonimă, după ultimele crime ale Monstrului.

Perugini făcu atunci o altă triere pe computer, pentru a vedea câți dintre acești suspecți locuiseră în apropierea zonelor unde Monstrul dăduse loviturile. Încă o dată, numele lui Pacciani ieși la suprafață, asta după ce Perugini extinse în mod generos înțelesul expresiei „în apropiere de" pentru a acoperi mare parte din Florența și împrejurimi.

Apariția numelui și în această a doua selecție spori importanța mesajului anonim care sosise în 11 septembrie 1985, prin care poliția era invitată „să-l ancheteze pe cetățeanul Pietro Pacciani născut în Vicchio". Astfel, cel mai avansat

instrument al investigației criminalistice, computerul, se combină cu cel mai vechi, scrisoarea anonimă și ambele indicară același om: Pietro Pacciani.

Acesta deveni suspectul preferat al lui Perugini. Nu mai rămânea decât să adune probe împotriva lui.

Inspectorul Perugini ordonă o percheziție a casei lui Pacciani și descoperi ceea ce va considera mai departe ca fiind probe incriminatorii. Prima dintre acestea era o reproducere după *Primavera,* de Botticelli, faimosul tablou ce se afla în Galeria Uffizi, în care este reprezentată, printre altele, o nimfă păgână din gura căreia curg flori. Tabloul îi aminti lui Perugini de lanțul de aur ce zăcea în gura uneia dintre primele victime ale Monstrului. Acest indiciu îl captivă atât de mult, încât ajunse pe coperta cărții pe care avea să o publice mai târziu despre caz. Pe aceasta apărea nimfa lui Botticelli vomitând sânge, în loc să-i iasă flori din gură. Ca o confirmare a acestei interpretări, Perugini descoperi posterul pornografic țintuit pe un perete din bucătăria lui Pacciani. Afișul, înconjurat de reprezentări ale Fecioarei Maria și ale sfinților, expunea o femeie dezbrăcată ce ținea provocator o floare între dinți.

Imediat după ultima crimă dublă a Monstrului, Pietro Pacciani fusese arestat pentru că-și violase fiicele. Pentru Perugini, acest lucru era un alt indiciu important. Explica de ce nu mai avuseseră loc crime în ultimii trei ani.

Dintre toate, crima din 1951 a fost cea care i-a atras atenția lui Perugini. Aceasta avusese loc lângă Vicchio, locul de naștere al lui Pacciani, acolo unde Monstrul lovise de două ori. În aparență, părea fapta acestuia. Doi tineri care făceau dragoste într-o mașină parcată în pădurea Tassinaia fuseseră atacați prin surprindere de criminalul ascuns în tufișurile din apropiere. Ea de-abia împlinise 16 ani și era frumusețea orașului și prietena lui Pacciani. Amantul ei era un vânzător ambulant care mergea din sat în sat să vândă mașini de cusut.

Însă, la o cercetare mai atentă, crima se dovedi a fi chiar diferită – dezordonată, furioasă și spontană. Pacciani lovise capul individului cu o piatră înainte să-l înjunghie. Apoi, își trântise prietena în iarbă și o violase lângă cadavrul rivalului său. După aceea, își aruncase mortul pe umeri ca să-l care la un lac din apropiere. Se sforțase o vreme, însă renunță și-l abandonă în mijlocul unui câmp. Criminaliștii aveau să-i spună crimă „dezorganizată", spre deosebire de cele organizate ale Monstrului. Într-atât de dezorganizată, de fapt, încât Pacciani fu imediat arestat și condamnat.

Crima din pădurea Tassinaia avea un aer străvechi, părea o crimă pasională din altă epocă. Posibil să fi fost ultima poveste despre dragoste și crimă imortalizată într-un cântec, în stilul tradițional toscan. La acea vreme, mai era doar un singur om în Toscana care practica vechea profesiune de *cantastorie* sau „cântăreț de povești", un soi de trubadur rătăcitor care culegea povești pentru a le transforma în cântece. Aldo Fezzi umbla prin Toscana îmbrăcat cu o jachetă de un roșu strălucitor, chiar și în timpul căldurilor din august, din oraș în oraș, de la un bâlci la altul, cântând povești scrise cu rimă în timp ce arăta schițe ce ilustrau acțiunea. Fezzi compusese majoritatea cântecelor pe baza poveștilor adunate în călătorii – unele erau hazlii, savuroase și fără perdea, în vreme ce altele erau povești tragice de gelozie și despre crime, iubiri disperate și vendete sălbatice.

Fezzi compusese un cântec despre o crimă petrecută în pădurea Tassinaia, pe care îl cânta în timp ce traversa nordul Toscanei:

„Vă cânt despre-o măreață și tragică poveste
Petrecută-n Vicchio, oraș din regiunea Mugello,
La ferma Iaccia de pe proprietatea Paterno,
Locuia un tânăr bărbat brutal și crud.

Stai şi auzi, şi lacrimile-ţi vor curge,
Numele lui era Pier Pacciani, de ani 26,
O, ascultă povestea pe care-o voi zice,
Să vorbesc numai şi-ţi va îngheţa sângele..."

Pacciani le spuse anchetatorilor că, în timp ce-i spiona pe cei doi iubiţi din tufişuri, îşi văzuse iubita dezgolindu-şi sânul stâng pentru amant. În acel moment, fusese cuprins de o furie nebunească şi o luase razna. Perugini consideră dezgolirea sânului o probă crucială, fiindcă îi reaminti de sânul stâng tăiat în cazul ultimelor două victime. Căută să demonstreze că gestul în sine fusese evenimentul ce declanşase pentru prima oară furia criminală, iar acel moment rămăsese îngropat în subconştient, pentru a reapărea ani mai târziu, de fiecare dată când se iveau aceleaşi circumstanţe – atunci când vedea doi tineri iubindu-se într-o maşină.

Alţii afirmară că sânul stâng fusese tăiat cel mai probabil din cauză că asasinul era dreptaci – aşa cum se ştia că ar fi Monstrul. Însă această explicaţie era mult prea simplă pentru a fi pe gustul lui Perugini.

El desconsideră primele reconstituiri ale crimelor Monstrului, care păreau să contrazică foarte mult ipostaza de criminal a lui Pacciani. De exemplu, era dificil să-l plasezi pe un ţăran bătrân, îndesat, alcoolic, scund şi gras, care de-abia atingea o înălţime de 1,60 metri, la locul crimei din Giogoli, unde criminalul ţintise printr-un gemuleţ îngust ce se afla la un 1,75 metri distanţă de pământ. Era şi mai dificil să-l plasezi pe acest ţăran senil la locul ultimei crime, în luminişul Scopeti, când criminalul reuşise să ajungă din urmă un tânăr de 25 de ani care era un campion de amatori la 100 de metri viteză. În anul acelei crime, Pacciani avea 60 de ani, suferise un atac de cord şi i se făcuse o operaţie de bypass. Dosarul lui medical arăta că, printre alte probleme, avea scolioză, un genunchi

slăbit, angină pectorală, emfizem pulmonar, infecție cronică la ureche, multiple deplasări de disc, spondiloartroză, hipertensiune, diabet și polipi în gât și la rinichi.

Celelalte „probe" incriminatorii pe care Perugini și echipa lui le recuperaseră din casa lui Pacciani erau un glonț de la o carabină de vânătoare, două carcase de obuz din al Doilea Război Mondial (dintre care una era folosită pe post de vază de flori), o fotografie a suspectului de când era tânăr, pozând cu o mitralieră, cinci cuțite, o carte poștală trimisă din Calenzano, un registru în care, pe prima pagină, se afla o schiță grosolană a unui drum ce nu putu fi identificat, plus un vraf de reviste pornografice. De asemenea, fură chestionați o serie de martori care îl descriseră pe Pacciani drept un om violent, un braconier, un bărbat care, la festivalurile din oraș, nu-și ținea mâinile acasă și deranja toate femeile.

Însă cireașa de pe tort a probelor descoperite în casa acestuia era un tablou tulburător, în care era reprezentat un cub mare înăuntrul căruia era vizibil un centaur. Jumătatea umană a acestuia înfățișa un general cu un craniu, în loc de cap, și care rotea un paloș în mâna dreaptă. Partea animală aparținea unui taur ale cărui coarne se transformaseră într-o liră. Această creatură ciudată avea atât organe sexuale masculine, cât și feminine, și picioare uriașe de clovn. Mai erau pictate mumii care arătau ca niște polițiști, dintre care una făcea un gest vulgar. Un șarpe sâsâitor stătea încolăcit într-un colț și purta o pălărie. Și, în fața tuturor acestor bestii, foarte semnificativ, erau șapte cruci înfipte în pământ, înconjurate de flori.

Șapte cruci. Șapte crime comise de Monstru.

Tabloul era semnat „Pacciani Pietro" și avea o greșeală în titlu: „Un vis science-fition". Inspectorul-șef Perugini îi dădu tabloul unui expert pentru o analiză psihologică. Acesta trase următoarea concluzie: pictura era „compatibilă cu personalitatea așa-numitului Monstru".

Până în 1989, laţul lui Perugini se strânse în jurul lui Pacciani. Însă, înainte să-i poată atârna de gât tăbliţa cu inscripţia „Monstrul", inspectorul-şef trebuia să explice cum ajunsese în mâinile lui Pacciani arma folosită în crimele clanului din 1968. El rezolvă problema în cel mai simplu mod posibil: îl acuză pe acesta şi de comiterea crimelor din 1968.

Mario Rotella, ca judecător de instrucţie, urmărise exasperat investigaţia lui Perugini, considerând-o o încercare de a crea un monstru din nimic, folosind ca punct de pornire o persoană brutală, pe convenabilul Pietro Pacciani. Dar tentativa de a-l acuza pe Pacciani de dublul asasinat din 1968 fără nici cea mai mică dovadă era ceva mult prea exagerat. Era o provocare directă la adresa investigaţiei Pistei Sarde. Din postura de judecător de instrucţie, Rotella refuză să accepte acuzaţiile.

Inspectorul Perugini era susţinut de doi suporteri puternici în anchetarea lui Pacciani: procurorul Vigna şi poliţia. Carabinierii îl susţineau pe Rotella.

În cele din urmă, lupta dintre Vigna şi Rotella – dintre poliţie şi carabinieri – deveni critică. Vigna atacă primul. El argumentă că investigarea Pistei Sarde nu dusese la nimic altceva decât la un rezultat steril în urma atenţiei acordate aiurelilor lui Stefano Mele. Fusese o pistă falsă ce deviase investigaţia mai mult de cinci ani. Rotella şi carabinierii se aflau pe poziţii defensive, protejându-şi munca, însă erau perdanţi. Ei îi permiseseră suspectului lor principal, Salvatore Vinci, să le alunece printre degete după ce acesta fusese achitat în Sardinia. Rotella, cu aerul său de pontif condescendent şi fiind total lipsit de farmec, le devenise profund antipatic ziariştilor şi publicului larg. Vigna, pe de altă parte, era văzut ca un erou. Şi iată, în sfârşit, îl avem şi pe Pacciani – un criminal brutal, violatorul propriei fiice, un individ care-şi bătea soţia, un alcoolic, un om care-şi obliga familia să mănânce hrană pentru câini – o fiinţă umană monstruoasă oricum ai lua-o. Pentru

mulți florentini, chiar dacă nu era cu adevărat Monstrul, se asemăna destul de mult cu acesta.

Vigna câștigă. Colonelul de la carabinieri care era responsabil cu investigația Monstrului fu transferat din Florența în alt loc, iar lui Rotella i se ordonă să închidă dosarul, să pregătească un raport final și să renunțe la caz. Primi ordine ca, în raport, să-i exonereze pe toți sarzii din caz de orice implicare în crimele Monstrului.

Carabinierii se înfuriară în fața acestei turnuri a situației și se retraseră oficial din ancheta Monstrului.

– Dacă, într-o zi, îi spuse un colonel de la carabinieri lui Spezi, adevăratul Monstru ar veni la sediul nostru cu pistolul și, poate, cu o bucată din rămășițele unei victime, i-am zice: „Du-te la sediul poliției, pe noi nu ne interesează povestea ta".

Rotella pregăti raportul final. Acesta era un document amănunțit. În mai mult de o sută de pagini de prezentare logică, limpede, expunea cazul construit împotriva sarzilor. Descrise în amănunt asasinatele clanului din 1968, cum au fost executate și cine era implicat. Trasă parcursul probabil al pistolului Beretta de calibru 22 din Olanda în Sardinia și de aici în Toscana, după care ajunsese în mâinile lui Salvatore Vinci. Prezentă convingător faptul că sarzii care au participat la crimele din 1968 știau cine a luat arma și, prin urmare, cunoșteau identitatea Monstrului din Florența. Iar această persoană era Salvatore Vinci.

Și apoi, brusc, pe ultima pagină, scrise: „P.Q.M. *[per questi motivi*, din aceste motive], această investigație nu va fi continuată". Renunță la toate acuzațiile aduse sarzilor și, în mod oficial, îi absolvi de orice implicare în asasinatele Monstrului din Florența și în crimele din 1968. După care, Mario Rotella se retrase din investigația cazului și fu mutat la Roma.

– Nu mai aveam nici o altă opțiune în afară de aceasta, îi spuse Rotella lui Spezi într-un interviu. Acest final este un motiv de mare amărăciune pentru mine și pentru mulți alții.

Atunci fu clar – aşa cum este şi astăzi – că Rotella şi carabinierii, în ciuda tuturor paşilor greşiţi, urmăriseră, de fapt, o pistă corectă. Monstrul din Florenţa era, foarte posibil, un membru al clanului sard.

Închiderea oficială a Pistei Sarde însemna că ancheta Monstrului putea de-acum să se îndrepte în orice direcţie, în afara celei bune.

Capitolul 25

Carabinierii îşi retraseră omul din SAM, iar Brigada specială anti-Monstru fu reorganizată, sub comanda inspectorului-şef Perugini, ca o forţă în întregime poliţienească. Pacciani era acum singurul suspect şi îl hăituiră cu toate forţele. Inspectorul-şef era convins că se apropia sfârşitul jocului, şi era hotărât să forţeze tragerea unei concluzii.

Era în 1989, iar Monstrul nu mai ucisese de patru ani. Florentinii începură să spere că, poate, în cele din urmă, poliţia pusese mâna pe omul potrivit.

Perugini apăru la o populară emisiune de televiziune şi deveni instantaneu o celebritate când, la sfârşit, îşi îndreptă spre cameră ochelarii de soare Ray-Ban şi i se adresă direct Monstrului, pe un ton ferm, însă nu lipsit de înţelegere:

– Nu eşti atât de nebun cum spun oamenii. Fanteziile, impulsurile ţi-au scăpat de sub control şi-ţi dirijează acţiunile. Ştiu că, în acest moment, încerci să lupţi cu ele. Vrem să ştii că te vom ajuta să le depăşeşti. Ştiu că trecutul te-a învăţat doar neîncrederea şi tăcerea, dar nu te mint şi nu te voi minţi niciodată dacă vei decide să te eliberezi de acest Monstru care te torturează. Făcu o pauză. Ştii cum, când şi unde să mă găseşti. Te voi aştepta!

Discursul, care păru minunat de spontan milioanelor de ascultători, fusese scris, de fapt, mai demult, de o echipă de psihologi. Perugini îl memorase. Îi era adresat direct lui Pacciani, despre care ştiau că se afla acasă, urmărind programul. În zilele

de dinaintea emisiunii, poliția îi pusese microfoane în locuință, sperând să obțină vreo reacție incriminatorie atunci când Perugini avea să rostească ingeniosul discurs.

Înregistrarea din casa lui Pacciani fu ascultată cu mare interes după program. Chiar existase o reacție. Când Perugini își încheiase declarația de la televizor, Pacciani izbucni într-un torent de înjurături într-un dialect toscan atât de vechi și de uitat, încât i-ar fi făcut fericiți pe lingviști dacă l-ar fi ascultat. Apoi, se jeli tot în dialect:

– Mai bine n-ar da nume, pentru că sunt un sărman și nevinovat nefericit!

Trecură trei ani. Între 1989 și 1992, investigația condusă de Perugini împotriva lui Pacciani avansă foarte puțin. Nu fu găsită nici o armă. Probele adunate de pe urma percheziților efectuate în casa și pe proprietatea acestuia erau atât cât să satisfacă fanteziile anchetatorilor, însă nu îndeajuns pentru a-l aresta totuși pe individ pentru crimă.

Când Pacciani fu interogat, răspunse foarte diferit de frații Vinci, care fuseseră atât de calmi și de liniștiți. Acesta neagă zgomotos totul, minți până și în legătură cu lucrurile lipsite de importanță, se contrazise continuu, izbucni în lacrimi și se jeli că era un sărman nevinovat persecutat pe nedrept.

Cu cât Pacciani mințea și zbiera mai mult, cu atât era Perugini mai convins de vinovăția acestuia.

Într-o dimineață de la începutul anilor 1990, Mario Spezi, care era acum scriitor profesionist, trecu pe la sediul poliției și-l căută pe un vechi prieten din perioada când scria despre investigații criminale, sperând să facă rost de vreo poveste. Auzise zvonuri că Perugini și SAM-ul, cu ani în urmă, ceruseră ajutorul FBI-ului. Rezultatul fusese un profil secret al Monstrului pregătit de faimoasa Brigadă de Științe Comportamentale de la Quantico. Dar nimeni nu văzuse vreodată raportul – dacă exista unul.

Cunoștința lui Spezi dispăru și se întoarse după o jumătate de oră cu un teanc de hârtii.

– Nu ți-am dat nimic, spuse el, înmânându-i teancul lui Spezi, nici nu ne-am întâlnit.

Spezi luă dosarul și se duse la o cafenea aflată în loggia din Piazza Cavour. Comandă o bere și începu să citească. (În mod util, raportul fusese tradus în italiană; eu l-am tradus înapoi în engleză, nereușind să găsesc documentul original.)

Academia FBI, Quantico, Virginia, 22135.

Cerere de colaborare din partea *Polizia di Stato Italiano* cu privire la investigația cazului MONSTRUL DIN FLORENȚA, FPC-GCM GBIHQ 00; FBIHQ. Următoarea analiză a fost realizată de agenții speciali John T. Dunn Jr., John Galindo, Mary Eileen O'Toole, Fernando M. Rivera, Richard Robley și Frans B. Wagner sub conducerea agentului special Ronald Walker și a altor membri ai Centrului Național pentru Analizarea Crimelor Violente (NCAVC).

Era datat 2 august 1989: MONSTRUL DIN FLORENȚA / Dosarul nostru 163A-3915.

Vă rog să luați notă, începea prefața precaută a experților americani, că analiza atașată se bazează pe examinarea materialelor furnizate de către biroul dumneavoastră și nu trebuie luată în considerare ca un substitut pentru o investigație bine concepută. De asemenea, nu trebuie să fie considerată definitivă sau completă.

Raportul preciza că Monstrul din Florența nu era unic. Era un criminal în serie încadrat într-un tipar cunoscut celor de la FBI, despre care aveau o bază de date: era un bărbat singuratic, impotent sexual, cu o ură patologică față de femei, care-și satisfăcea poftele libidinoase prin crimă. În limbajul sec preferat de cei care aplică legea, raportul FBI-ului

enumeră caracteristicile probabile ale Monstrului, explicând posibilele motive şi speculând despre felul în care ucidea şi de ce ucidea, cum îşi alegea victimele, ce făcea cu bucăţile din cadavrele pe care le tăia, incluzând chiar detalii cum ar fi zona unde locuia şi dacă avea sau nu o maşină.

Spezi citi cu o fascinaţie crescândă. Îi era tot mai clar de ce raportul fusese eliminat: descria portretul unui asasin foarte diferit de Pietro Pacciani.

Raportul afirma că Monstrul alegea locurile, nu victimele, şi ucidea numai în locurile pe care le cunoştea bine.

> Agresorul, după toate probabilităţile, supraveghează victimele până când acestea se angajează într-o activitate sexuală. În acest moment, agresorul alege să atace, dispunând de avantajul surprizei, al vitezei şi al folosirii unei arme capabile să-i împiedice imediat pe oameni să reacţioneze. Această metodă specifică de abordare este specifică unui agresor care are îndoieli cu privire la propria abilitate de a-şi controla victimele, care nu se simte suficient de pregătit să interacţioneze cu victimele lui aflate „în viaţă" sau care nu se simte capabil să le înfrunte direct.
>
> Agresorul, folosind o abordare bruscă, îşi descarcă arma de la mică distanţă, împuşcându-l prima dată pe bărbat, eliminând astfel cel mai mare pericol la adresa propriei persoane. Îndată ce victima de sex masculin este neutralizată, agresorul se simte suficient de sigur să-şi înfăptuiască atacul asupra femeii. Faptul că trage atât de multe focuri ne arată că agresorul vrea să se asigure că ambele victime sunt decedate înainte să iniţieze mutilarea post-mortem a cadavrului femeii. Acesta este adevăratul obiectiv al agresorului; bărbatul nu reprezintă decât un obstacol care trebuie îndepărtat.

Conform raportului FBI, Monstrul acţiona de unul singur. Se spunea că asasinul probabil avea cazier, însă doar pentru

infracțiuni cum ar fi incendierea sau un furt neînsemnat. În mod obișnuit, nu era o persoană violentă care să fi comis infracțiuni serioase de agresiune. Și nici nu era violator. „Agresorul este o persoană cu un comportament prea puțin adecvat și imatură din punct de vedere sexual, care a avut parte de puține contacte sexuale cu femei din propriul grup." Se mai zicea că motivul pentru misterioasa pauză în asasinate din 1974 până în 1981 se datora probabil absenței criminalului din Florența în acea perioadă. „Agresorul poate fi descris ca o persoană de o inteligență medie. A absolvit studiile secundare sau echivalentul acestora din sistemul educațional italian. Are experiență în muncile manuale." Și continua: „Agresorul a locuit singur într-o zonă muncitorească, în anii în care au avut loc crimele". Și avea mașină proprie.

Însă cea mai interesantă parte, chiar și azi, este modalitatea de comitere a crimelor, ceea ce FBI-ul numea „semnătura" lui. „Posedarea și ritualul sunt foarte importante pentru acest tip de agresor. Asta ar explica de ce victima de sex feminin este, în general, mutată la câțiva metri distanță de vehiculul în care partenerul este lăsat. Necesitatea *posedării* ca un ritual pus în scenă de agresor trădează ura îndreptată spre femei, în general. Mutilarea organelor sexuale ale victimelor reprezintă ori defectele agresorului, ori ranchiuna pe care le-o poartă femeilor."

Raportul FBI observa că tipul acesta de criminal în serie deseori încearcă să controleze investigația prin contact direct sau indirect, prezentându-se drept informator, trimițând scrisori anonime ori contactând presa.

Un capitol din analiza FBI aducea în discuție așa-numitele „suvenire" – organele tăiate și, poate, podoabele și bijuteriile – pe care Monstrul le lua de la victime. „Aceste lucruri sunt păstrate pentru o perioadă lungă de timp și, odată ce nu-i mai sunt folositoare agresorului, sunt aduse înapoi la locul crimei sau la mormântul victimei. Ocazional, consemna sec

raportul, ucigaşul poate, din motive libidinoase, să consume organul victimei pentru a completa actul posedării."

Un paragraf era dedicat scrisorii trimise procurorului Silvia Della Monica, în care se afla o bucată din sânul unei victime. „Scrisoarea poate sugera că agresorul încearcă să-şi bată joc de poliţie, indicând că publicitatea şi atenţia acordată acestui caz sunt lucruri importante pentru el. De asemenea, reprezintă o dovadă a faptului că se simte tot mai în siguranţă."

Despre arma folosită de Monstru, cei de la FBI scriseseră că „pentru el, probabil, pistolul este un fetiş". Folosirea aceleiaşi arme de foc şi a aceloraşi cutii de gloanţe făcea parte din caracterul ritualic al uciderii. Era posibil să îmbrace anumite haine şi să poarte unele accesorii doar când ucidea, ţinându-le bine ascunse în restul timpului. „În general, comportamentul agresorului la locul crimei, inclusiv în ce priveşte folosirea anumitor accesorii şi a unor instrumente specifice pentru ucis, sugerează că ritualul inerent din această înşiruire de acte de violenţă este atât de important pentru el, încât trebuie să repete crima în mod identic, până când este satisfăcut."

În primii trei ani, din 1989 până în 1992, Perugini şi anchetatorii săi deveniră tot mai frustraţi pentru că nu reuşeau să adune destule probe pentru a-l acuza pe Pacciani. Într-un final, deciseră să organizeze o percheziţie masivă, de douăsprezece zile, a proprietăţii şi a mizerabilei case a ţăranului.

În luna aprilie a anului 1992, Perugini şi oamenii săi lansară ceea ce va deveni cea mai lungă şi mai avansată tehnologic percheziţie de proprietate din istoria Italiei. De la ora 9.50 din dimineaţa zilei de 27 aprilie până la prânz, pe 8 mai 1992, o echipă bine dotată de criminalişti de elită cercetă cocioaba şi grădina lui Pacciani: aceştia studiară pereţii centimetru cu centimetru, căutară sub pavele şi în fiecare gaură şi groapă existentă, scotociră fiecare sertar, răsturnară mobila, paturile, scaunele, canapelele, dulapurile şi mesele, scoaseră

țiglele de pe acoperiș una câte una, săpară cu un excavator la o adâncime de aproape un metru solul din grădină și cercetară cu ultrasunete fiecare milimetru pătrat din pământul din jurul casei.

Pompierii verificară proprietatea cu metodele lor speciale. Reprezentanții unei firme private folosiră detectoare de metal și de căldură. Existau operatori care filmau cu minuțiozitate locurile percheziționate. Un doctor era prezent pentru a verifica starea de sănătate a lui Pacciani, existând temeri că mult prea nervosul țăran ar putea suferi un atac de cord în timpul percheziției. Fu adus un expert în „diagnosticarea arhitecturii", un individ capabil să indice locul exact dintr-un perete aparent solid unde, de exemplu, putea fi ascunsă o nișă sau un spațiu gol.

La ora 5.56 după-amiază, în ziua de 29 aprilie, când polițiștii extenuați hotărâseră să abandoneze percheziția „sub cerul ce amenința cu ploaia", fu făcută o descoperire. Ruggero Perugini avea să scrie despre acest moment triumfător în romanul lui *Un bărbat destul de normal* (cartea pe coperta căreia se afla nimfa lui Botticelli vomitând sânge). „În lumina după-amiezii târzii, mi-a atras atenția pe pământ o strălucire aproape imperceptibilă", scrisese inspectorul-șef.

Era vorba despre un cartuș Winchester H complet oxidat. Glonțul nu fusese tras, astfel că baza acestuia nu purta semnătura percutorului armei Monstrului. Avea însă urme ce indicau că fusese băgat într-o armă. Fu analizat de experții balistici care traseră concluzia că „nu era imposibil" să fi fost băgat în pistolul Monstrului. „Nu era imposibil" – doar atât puteau afirma, în ciuda faptului că fuseseră presați neîncetat (după cum avea să se plângă un expert mai târziu).

Dar era destul. Pacciani fu arestat pe 16 ianuarie 1993 și acuzat că era Monstrul din Florența.

Capitolul 26

Procesul lui Pietro Pacciani începu pe data de 14 aprilie 1994. Sala de judecată cu aspect de buncăr era plină ochi cu un public împărţit între cei care-l considerau vinovat şi cei care-i susţineau nevinovăţia. Fetele făceau paradă îmbrăcate cu tricouri pe care scria în engleză: „Îl ♥ pe Pacciani". Era prezentă o veritabilă hoardă de fotografi, realizatori de filme şi jurnalişti, în mijlocul căreia, protejat şi însoţit de inspectorul-şef Ruggero Perugi, se afla scriitorul Thomas Harris.

Un proces este ca o piesă de teatru perfectă: avem o perioadă delimitată de timp, o încăpere închisă şi declamări ale personajelor. Aceştia – procurori, avocaţi, judecători, acuzaţi – au rolurile hotărâte dinainte. Iar procesul lui Pacciani a fost o piesă de teatru perfectă, cum nu a mai existat o alta: o melodramă demnă de Puccini.

Ţăranul se clătină şi suspină cât durară procedurile, iar câteodată izbucnea în dialectul său toscan străvechi: „Sunt un biet mieluşel!... Mă aflu aici precum Hristos pe cruce!" Din când în când, se înălţa cât era el de scund, scotea dintr-un buzunar ascuns o mică icoană reprezentând Inima Sacră[1] şi o flutura în faţa judecătorilor, iar preşedintele instanţei bătea cu ciocănelul şi-i cerea să ia loc. Altă dată, se dezlănţuia furios, cu faţa înroşită de parcă-i luase foc, iar saliva îi zbura

[1] O icoană în care inima fizică a lui Isus reprezintă dragostea Lui divină pentru umanitate. (n.tr.)

de pe buze în vreme ce blestema un martor sau îl blestema chiar pe Monstru, invocându-l pe Dumnezeu cu mâinile împreunate și cu ochii dați peste cap, răcnind: „Arde-l în iad pentru totdeauna!"

După numai patru zile de proces, Spezi scrise primul articol important. O probă semnificativă împotriva lui Pacciani era bizara pictură a acestuia – cea cu centaurul și cu cele șapte cruci –, despre care psihologii spuseseră că „era compatibilă" cu personalitatea psihopată a Monstrului. Tabloul fusese păstrat într-un ambalaj, dar Spezi reușise să facă rost de o fotografie a acestuia de la biroul procuraturii. Îi luă doar câteva zile ca să-l descopere pe adevăratul pictor – un chilian în vârstă de 50 de ani, pe nume Christian Olivares, care emigrase în Europa, în timpul lui Pinochet. Olivares se indignă când auzi că tabloul lui era folosit ca probă împotriva unui criminal în serie.

– În acest tablou, îi spuse lui Spezi, am vrut să redau spaima grotescă a dictaturii. Este ridicol să zici că e munca unui psihopat. Este ca și cum ai zice că *Dezastrele războiului,* de Goya, e o dovadă că pictorul era un nebun, un monstru care trebuia închis.

Spezi îl sună pe Perugini.

– Mâine, îi spuse inspectorului-șef, ziarul meu va publica un articol care va demonstra că tabloul atribuit lui Pacciani nu a fost pictat de el, ci de un artist chilian. Ați vrea să comentați?

Articolul îi făcu de toată rușinea pe anchetatori. Vigna, procurorul-șef, încercă să minimalizeze însemnătatea tabloului. „Mass-media este cea care i-a exagerat importanța", zise el. Un alt procuror, Paolo Canessa, încercă să bagatelizeze daunele provocate, explicând că: „Pacciani a semnat într-adevăr tabloul și le-a spus unor prieteni că era propriul vis".

Procesul continuă încă șase luni. Dintr-un colț al sălii de judecată, operatorii îi filmau pe Pacciani și pe cei care depuneau mărturie împotriva lui. Imaginile erau proiectate pe un

ecran aflat în partea stângă a sălii, astfel încât chiar şi cei care nu aveau locuri bune puteau urmări spectacolul. În fiecare seară, momentele cele mai importante de pe parcursul procesului erau reluate la televizor, atingând cote de audienţă ameţitoare. La ora cinei, toată lumea se aduna în jurul televizorului şi privea un spectacol în mai multe părţi, mai bun decât orice serial romanţios.

Punctul culminant fu atunci când sosi rândul fiicelor lui Pacciani să vorbească din boxa martorilor. Toată Toscana era lipită de televizor, urmărindu-le depoziţiile.

Florentinii nu au uitat niciodată imaginea celor două fiice (dintre care una se călugărise) plângând în vreme ce povesteau, dând detalii înfiorătoare, cum fuseseră violate de tatăl lor. În faţa tuturor se derula un episod din viaţa toscană la ţară, foarte diferit de *Sub soarele Toscanei*[1]. Mărturiile lor descriau o familie în care femeile îndurau insulte, abuzuri în urma beţiilor, bătăi cu ciomagul şi violenţă sexuală.

– Nu voia să aibă fiice, spuse una dintre ele jelindu-se. Odată, mama a pierdut o sarcină şi el a aflat că era băiat. Atunci, ne-a spus: „Voi două ar fi trebuit să muriţi şi el să trăiască". Odată, ne-a dat să mâncăm carnea unei marmote pe care o prinsese pentru blană. Ne bătea când nu voiam să ne culcăm cu el.

Nimic din toate acestea nu aveau de-a face cu Monstrul din Florenţa. Când interogatoriul se îndreptă în această direcţie, fiicele nu au fost capabile să-şi amintească nici măcar un singur lucru condamnabil – nu văzuseră nici o armă şi nici pete de sânge, nu auziseră nici o vorbă scăpată în timpul beţiilor nocturne – care să facă legătura dintre tatăl lor şi crimele Monstrului.

Procurorii prezentară aşa-zisele probe: un glonţ şi o cârpă, plus o savonieră de plastic descoperită acasă la Pacciani. (Mama uneia dintre victime spuse că i se părea că arăta ca

[1] Un film siropos din 2003, plin de clişee despre regiunea Toscana (n.tr.)

un lucru ce-i aparținuse fiului ei.) Fu prezentată o imagine a nimfei lui Botticelli lângă o fotografie mărită a victimei cu lățișorul de aur în gură. Un bloc de desen produs în Germania și descoperit în casa acuzatului fu prezentat ca probă după ce rudele celor doi nemți spuseră că era posibil ca ei să fi avut unul la fel. Pacciani pretinse că-l găsise într-un container, cu câțiva ani înainte de crime, iar însemnările fuseseră făcute cu mult timp înainte de crime. Procurorii susținură în continuare că țăranul cel isteț adăugase notele mai târziu, ca să nu trezească suspiciuni. (Spezi sublinie într-un articol că ar fi fost mult mai simplu pentru Pacciani să-și fi aruncat în foc blocul de desen care-l incrimina.)

Printre martori s-au aflat vechii prieteni ai lui Pacciani de la Casa del Popolo, clădirea unde se întâlneau comuniștii și muncitorimea din San Casciano. Aceștia erau mai ales bădărani de la țară, fără educație, distruși de vinul prost și prostituție. Printre ei era un bărbat pe nume Mario Vanni, un fost poștaș încet la minte din San Casciano, care fusese poreclit Torsolo, „Cotor de măr", de amicii lui – cu alte cuvinte, partea mărului care nu e bună de nimic și este aruncată.

În sala de judecată, Vanni fu înspăimântat și confuz. La prima întrebare („Cu ce vă ocupați acum?"), în loc să răspundă, se pierdu într-o explicație dată cu o voce tremurătoare că, da, îl știa pe Pacciani, dar nu erau decât „prieteni de picnic", și nimic mai mult. În încercarea de a nu răspunde greșit, deveni evident că memorase acea expresie cu care răspunse la aproape fiecare întrebare, indiferent dacă era sau nu relevant. *Eravamo compagni di merende,* repeta el încontinuu. „Eram prieteni de picnic."

„Eram prieteni de picnic." Cu aceste cuvinte, nefericitul poștaș inventă o expresie care avea să intre în dicționarul limbii italiene. *Compagni di merende,* prieteni de picnic, este acum o expresie colocvială în Italia ce face referire la prieteni care pretind că fac ceva nevinovat când, de fapt, sunt implicați

până peste cap în ticăloşii. Expresia a devenit atât de populară, încât are şi un articol dedicat pe site-ul Wikipedia, varianta în limba italiană.

„Suntem prieteni de picnic", repeta Vanni după fiecare întrebare, cu bărbia căzută în piept, privind chiorâş prin sala de judecată.

Pe procuror începu să-l enerveze tot mai mult martorul şi expresia pe care o repeta. În plus, Vanni retractă tot ce declarase la examinările anterioare. Negă că vânase cu Pacciani, negă diferite afirmaţii pe care le făcuse şi încheie negând totul, jurându-se că nu ştia nimic, protestând în gura mare că el şi Pacciani nu erau decât prieteni de picnic, şi nimic altceva. În cele din urmă, preşedintele Curţii îşi pierdu răbdarea:

– *Signor* Vanni, dumneavoastră sunteţi ceea ce noi numim un martor ostil şi, dacă veţi continua să aveţi aceeaşi atitudine, riscaţi să fiţi acuzat de mărturie mincinoasă.

– Dar nu eram decât prieteni de picnic, continuă acesta să se lamenteze în hohotele audienţei în timp ce judecătorul lovea cu ciocănelul cerând linişte în sală.

Comportamentul lui Vanni din boxa martorilor trezi bănuielile unui ofiţer de poliţie pe nume Michele Giuttari. Acesta va prelua mai târziu investigaţia Monstrului de la inspectorul-şef Perugini, care avea să fie răsplătit pentru capturarea Monstrului (Pacciani) oferindu-i-se cel mai râvnit post: fu trimis la Waghinton D.C., unde ajunse ofiţer de legătură între poliţia italiană şi FBI.

Giuttari va duce investigaţia Monstrului la un nivel nou şi spectaculos. Însă, deocamdată, era în aşteptare, privind şi ascultând, dezvoltându-şi propriile teorii despre crime.

Sosi şi ziua procesului pe care italienii o numesc „cotitură" – acel moment de tipul Perry Mason[1] când un martor-cheie

[1] Perry Mason – numele unui avocat al apărării, personaj celebru din romanele poliţiste ale lui Erle Stanley Gardner, după care s-a făcut şi un serial de televiziune. (n.tr.)

depune mărturie şi pecetluieşte soarta acuzatului. În procesul lui Pacciani, acest martor fu un bărbat pe nume Lorenzo Nesi, un individ deşirat şi linguşitor, cu părul lins spre spate, care purta ochelari de soare Ray-Ban, cămaşă descheiată şi un lanţ de aur zornăitor pe pieptul păros. Era un tip mieros şi un gigolo de ocazie. Indiferent dacă de dragul atenţiei sau din dorinţa de a fi pe prima pagină, Nesi avea să ajungă un martor în serie veritabil, apărând când era mai mare nevoia, amintindu-şi brusc evenimente îngropate de ani de zile. Acest moment fu debutul său, dar aveau să fie multe altele.

În prima lui depoziţie, dată spontan, Nesi spuse că Pacciani i se lăudase că noaptea ieşea la vânătoare cu un pistol ca să împuşte fazanii ce se odihneau în copaci. Declaraţia fu luată ca o altă dovadă care-l inculpa pe Pacciani, deoarece arăta că ţăranul, care negase că are vreun pistol, deţinea unul până la urmă – neîndoielnic, „acel" pistol.

După 20 de zile, Nesi îşi aminti brusc altceva.

În seara de duminică, 8 septembrie 1985, presupusa noapte a uciderii celor doi turişti francezi, Nesi se întorcea dintr-o călătorie şi fusese obligat să facă un ocol în apropierea luminişului Scopeti, deoarece autostrada Florenţa – Siena, traseul său obişnuit, era blocată fiindcă se făceau lucrări. (În orice caz, mai târziu se stabili că lucrările la autostradă se făcuseră în weekendul următor.) Nesi zise că, în acea seară, cu aproximaţie între 9.30 şi 10.30, se afla cam la un kilometru distanţă de luminişul Scopeti când se oprise la o intersecţie pentru a lăsa un Ford Fiesta să treacă. Maşina avea o culoare roşiatică sau trandafirie şi era convins în cuantum de 90 la sută că era condusă de Pacciani. Alături de acesta mai era un individ pe care nu-l cunoştea.

De ce nu raportase toate acestea în urmă cu 10 ani?

Nesi răspunse că, la acea vreme, era sigur doar în proporţie de 70–80 la sută şi că trebuie să raportezi numai lucrurile

de care eşti sigur. Acum, oricum, devenise sigur 90 la sută de identificarea lui, iar acest lucru, concluzionă el, îl făcea destul de sigur încât să fie raportat. Judecătorul avea să-l laude mai târziu pentru conştiinciozitatea lui.

În mod normal, nimeni nu s-ar fi gândit că Nesi, care avea o mică afacere cu pulovere, ar putea greşi culoarea. Dar se înşelă cu totul. Maşina lui Pacciani nu avea o culoare „roşiatică sau trandafirie", ci era cât se poate de albă. (Poate că Nesi se gândise mai degrabă la acea Alfa Romeo de culoare roşie raportată de martorii care ajutaseră la întocmirea infamului portret-robot.)

Cu toate acestea, mărturia lui Nesi îl plasă pe Pacciani la nici un kilometru de luminişul Scopeti, în acea noapte de duminică, iar acest lucru fu suficient ca să hotărască soarta ţăranului. Judecătorii îl condamnară pe Pacciani la 14 ani de închisoare, pentru crimă. În opinia lor, confuzia lui Nesi se datora faptului că reflexia luminilor de poziţie pe timp de noapte făcuse ca maşina de culoare albă să pară roşie. Îl achitară pe Pacciani de crimele din 1968, deoarece procurorii nu veniră cu nici o dovadă care să-l lege de acel asasinat, în afară de faptul că fusese comis cu aceeaşi armă. Judecătorii nu întrebaseră nici măcar o dată cum de ajunsese Pacciani în posesia armei, dacă nu avusese nici o legătură cu acea crimă.

La ora 7.02 seara, pe data de 1 noiembrie 1994, preşedintele instanţei dădu citire verdictului. Toate reţelele naţionale din Italia îşi întrerupseră programele pentru a transmite ştirea.

– Vinovat de uciderea lui Pasquale Gentilcore şi a Stefaniei Pettini, intonă preşedintele instanţei, vinovat de uciderea lui Giovanni Foggi şi Carmela De Nuccio, vinovat de uciderea lui Paolo Mainardi şi Antonella Migliorini, vinovat de uciderea lui Frederich Wilhelm Horst Meyer şi Uwe Jens Rüsch, vinovat de uciderea lui Claudio Stefanacci şi Pia Gilda

Rontini, vinovat de uciderea lui Jean-Michel Kraveichvili și Nadine Mauriot.

Îndată ce vocea bubuitoare a judecătorului anunță ultimul „vinovat", Pacciani își duse mâna la inimă, își închise ochii și murmură:

– Un nevinovat moare.

Capitolul 27

În friguroasa lună februarie din 1996, Mario Spezi traversă mica *piazza* spre cazarma carabinierilor din localitatea San Casciano. Gâfâia, şi nu doar din cauza ţigărilor Gauloises pe care le fuma neîncetat. Purta o haină imensă şi extrem de urâtă, în culori ţipătoare, plină de fermoare, curele şi catarame ce nu foloseau la nimic altceva decât să complice adevărata utilitate a îmbrăcămintii. Un nasture mic de lângă guler era, de fapt, un microfon. În spatele etichetei penibile de plastic din piept se afla o cameră video. Între materialul exterior şi căptuşeală se găseau un aparat de înregistrare, baterii, fire. Acest aparat nu scotea nici cel mai mic bâzâit. Un tehnician de la o staţie de televiziune o activase în interiorul bisericii Collegiata di San Cassiano, în spatele unei coloane de piatră aflate între confesional şi cristelniţă. Nu mai fusese nimeni în biserică, în afara unei bătrâne obosite, care îngenunchease ca pentru rugăciune, dinaintea unei păduri de lumânări de plastic care-şi răspândeau lumina electrică în întuneric.

În cei doi ani de când Pacciani fusese condamnat, Spezi scrisese multe articole ce puneau sub semnul întrebării vinovăţia ţăranului. Însă această ştire senzaţională promitea să fie acea ştire care să pună capăt tuturor celorlalte.

Camera video urma să funcţioneze vreme de o oră. În acest timp, Spezi trebuia să-l convingă pe Arturo Minoliti, comandantul cazarmei carabinierilor din San Casciano, să vorbească. Trebuia să-l facă să-i spună adevărul despre descoperirea cartuşului

de către Perugini în grădina de zarzavaturi a lui Pacciani. Minoliti, datorită funcției lui oficiale de carabinier local, fusese prezent în perioada percheziției de douăsprezece zile și era singurul om de acolo fără legătură cu SAM sau cu poliția care asistase la recuperarea cartușului infam.

Spezi avusese dintotdeauna îndoieli cu privire la acest mod de a practica jurnalismul și deseori jurase că el nu o va face. Era o practică murdară. Însemna să distrugi pe cineva pentru o știre senzațională. Însă, chiar înainte de a intra în cazarmă, unde îl aștepta Minoliti, conștiința lui se evaporă ca apa sfințită pe vârful degetului. Să-l înregistreze pe Minoliti pe ascuns era, poate, singura cale de a afla parțial adevărul, dacă nu în întregime. Miza era mare: Spezi era convins că Pacciani era nevinovat și că avusese loc o eroare judiciară imensă.

Se opri în fața intrării în cazarmă și se întoarse astfel încât camera să filmeze tăblița pe care scria „Carabinieri". Apăsă soneria și așteptă. Un câine lătră pe undeva și un vânt de gheață îi șfichiui fața. Nu se gândi nici măcar o clipă că exista riscul să fie descoperit. Dorința de a avea o știre senzațională îl făcea să se simtă invincibil.

Ușa fu deschisă de un bărbat cu o privire vigilentă, îmbrăcat într-o uniformă albastră.

– Sunt Mario Spezi. Am o întâlnire cu comandantul Minoliti.

Îl lăsară într-o încăpere mică destul de mult timp ca să mai fumeze o țigară Gauloise. Din locul unde se afla, Spezi putu vedea biroul gol al unui funcționar mai puțin important de la care spera să afle adevărul. Observă că scaunul din fața biroului, cel pe care urma să-l ocupe Minoliti, era plasat în partea dreaptă și își dădu seama că lentila camerei video din partea stângă a pieptului său va filma doar un perete. Își spuse că imediat ce va lua loc, își va întoarce scaunul, cu un gest banal, pentru a-l înregistra pe ofițerul de la carabinieri în timp ce vorbea.

„Nu va ieşi nimic din asta, se gândi Spezi simţindu-se brusc nesigur. Parcă ar fi un film hollywoodian, şi numai nişte dependenţi de televizor ar putea crede că voi avea succes."

Minoliti sosi. Era un bărbat înalt, care se apropia de 40 de ani. Era îmbrăcat într-un costum banal şi purta ochelari de soare cu ramă aurie, ce nu reuşeau să-i ascundă expresia de om inteligent.

– Îmi cer scuze că am întârziat.

Spezi pusese la punct un plan prin care să-l facă să vorbească despre momentul crucial. Intenţiona să-i înlăture rezistenţa puţin câte puţin, trezindu-i conştiinţa de adept şi aplicant al legii. Urma să se joace puţin cu vanitatea lui, dacă avea aşa ceva.

Minoliti îi arătă un scaun. Spezi apucă spătarul acestuia şi, dintr-o singură mişcare lejeră, îl puse în poziţia dorită. Se aşeză cu faţa la comandant şi-şi puse ţigările şi bricheta pe birou. Era sigur că îl avea pe Minoliti în bătaia camerei.

– Îmi pare rău că te deranjez, începu el ezitant, însă mâine am o întâlnire cu redactorul-şef din Milano şi caut informaţii despre Monstrul din Florenţa. Ceva nou, ştiri adevărate. Până acum, ştii mai bine decât mine, s-a spus tot ce era de spus pro şi contra, aşa că nimeni nu mai dă doi bani pe subiect.

Minoliti se foi pe scaun şi-şi răsuci gâtul într-un mod amuzant. Îşi mută privirea de la Spezi la fereastră şi apoi din nou la acesta. În cele din urmă, căută ajutor într-o ţigară.

– Ce vrei să ştii? întrebă el, suflând fum pe nări.

– Arturo, zise Spezi aplecându-se confidenţial, Florenţa e un oraş mic. Eu şi cu tine ne învârtim în aceleaşi cercuri. Amândoi am auzit anumite zvonuri, e inevitabil. Scuză-mă că sunt direct, dar se pare că ai dubii în legătură cu investigaţia împotriva lui Pacciani. Îndoieli substanţiale...

Comandantul îşi luă bărbia în mâini şi, de data aceasta, se strâmbă în mod ciudat. Apoi, vorbi cu o răbufnire de uşurare:

– Ei bine, da... În sensul că... Pe scurt, dacă se întâmplă o coincidență ciudată, hai, treacă de la mine. Dacă au loc două astfel de fapte, încă mai treci cu vederea. Însă a treia oară, în cele din urmă, va trebui să admiți că nu mai este o coincidență. Și, în cazul acesta, coincidențele sau mai degrabă întâmplările ciudate care s-au petrecut, aș zice că au fost un pic cam multe.

În spatele microcamerei, inima lui Spezi bătea cu rapiditate.

– Ce vrei să spui? A fost ceva în neregulă cu investigația?

– Să zicem că da. Uite ce e, sunt convins că Pacciani este vinovat. Dar a depins de noi să o dovedim... Nu poți să scurtezi drumul.

– Ceea ce înseamnă că...?

– Ceea ce înseamnă că... De exemplu, cârpa. Chestia aia pur și simplu nu are sens pentru mine, chiar n-are.

Cârpa la care făcea aluzie fusese o probă importantă împotriva lui Pacciani. La o lună după îndelungata percheziționare a proprietății acestuia, în urma căreia fusese descoperit cartușul, Minoliti primise un pachet anonim. Înăuntru se afla o tijă culisantă cu arcul recuperator al unei arme, învelite într-o bucată de cârpă. Pe o hârtie era scris cu litere de tipar următorul mesaj:

ACEASTA ESTE O PARTE DIN PISTOLUL MONSTRULUI DIN FLORENȚA. SE AFLA ÎNTR-UN BORCAN PUS (CINEVA L-A GĂSIT ÎNAINTEA MEA) SUB UN COPAC. PACCIANI OBIȘNUIA SĂ SE PLIMBE PE ACOLO. PACCIANI ESTE UN DIAVOL ȘI-L CUNOSC BINE ȘI-L CUNOȘTI ȘI TU. PEDEPSEȘTE-L ȘI DUMNEZEU O SĂ TE BINECUVÂNTEZE PENTRU CĂ NU-I UN OM, CI O BESTIE. MULȚUMESC.

Toată afacerea păruse imediat ciudată. Și apoi, la câteva zile după această întâmplare, în timpul unei alte cercetări în garajul lui Pacciani, agenții SAM au găsit o bucată de cârpă

identică, pe care, cumva, o trecuseră cu vederea în timpul celor douăsprezece zile de percheziție. Puse cap la cap, cele două bucăți de cârpă se potriveau de minune.

Perugini veni cu o teorie cum că Monstrul însuși trimisese pachetul cu cârpa, dorind în subconștient să se autoincrimineze.

– Cârpa aceea nu e o probă credibilă, spuse Minoliti întorcându-se spre camera ascunsă în haina lui Spezi. Pentru că nu am fost chemat când a fost găsită. Toate operațiunile trebuiau să fie conduse împreună de SAM și carabinierii din San Casciano. Dar, când au găsit cârpa, nu m-au chemat. Ciudat. Îți zic, cârpa e o dovadă contrafăcută. Am fost și noi în garajul acela și am găsit multe bucăți de material pe care le-am inventariat. Cârpa nu era printre ele.

Spezi mai aprinse o țigară Gauloise ca să-și tempereze încântarea. Avea o știre senzațională deja, însă trebuiau să discute și despre glonțul descoperit în grădină.

– După tine, de unde provenea cârpa?

Ofițerul își deschise larg brațele.

– Ei, nu știu. N-am fost acolo. Asta e problema. Și apoi, de ce să trimiți o tijă cu arc? Din toate părțile din care e compus un pistol, aceasta e singura care nu poate fi identificată ca aparținând unei anumite arme de foc. Și tocmai pe aia s-a întâmplat s-o trimită prin poștă!

Spezi decise să-i îndrepte atenția spre glonțul Winchester.

– Și cartușul? Și acela e o probă contrafăcută?

Minoliti respiră adânc și tăcu preț de câteva secunde. Se întoarse și începu dintr-odată să vorbească.

– Chiar m-a chinuit felul în care a fost găsit cartușul acela. Mi-a displăcut cum ne-a pus inspectorul-șef Perugini într-o situație atât de dificilă în privința adevărului...

Tot ce avea de făcut Spezi era să rămână calm. Inima însă îi bătea cu putere.

– Eram în grădina lui Pacciani, spuse comandantul, cu Perugini şi încă doi agenţi din brigadă. Ăia doi îşi curăţau tălpile pantofilor de un arac de ciment aflat pe jos şi glumeau despre faptul că ambii purtau acelaşi tip de pantofi. În acel moment, lângă pantoful unuia dintre ei a apărut pur şi simplu vârful cartuşului.

– Dar Perugini a descris momentul cu totul altfel în cartea lui, îl întrerupse Spezi pentru a se asigura că se înţelegea clar în înregistrare despre ce vorbeau.

– Sigur! Sigur că da, pentru că zice „Cartuşul luci în bătaia razei de lumină". Care rază de lumină? Uite ce e, poate că a vrut să înfrumuseţeze un pic scena.

– Minoliti, ei au pus cartuşul? îl întrebă Spezi.

Faţa comandantului se întunecă.

– E o ipoteză. Poate chiar mai mult decât o ipoteză... Nu spun că sunt sigur... Mă gândesc la asta împotriva voinţei mele. E o cvasicertitudine.

– O cvasicertitudine?

– Păi, da, deoarece, date fiind faptele, nu pot să găsesc o altă explicaţie... Apoi, când Perugini a scris că am fost martor la scena cu raza de lumină, am îngheţat. I-am spus: „Inspectore, nu mă respectaţi deloc. Dacă mă apuc să vă contrazic, am belit-o". Ce vreau să zic e asta: pe cine vor crede judecătorii? Pe un comandant de garnizoană sau pe un inspector-şef? De la un punct încolo, sunt nevoit să-i susţin povestea.

Spezi se simţea de parcă filma un câştigător al premiului Oscar. Interpretarea era atât de minunată, iar accentul napolitan al lui Minoliti nu făcea decât să dea şi mai mult farmec. Jurnalistul se uită la ceas şi văzu că mai avea 15 minute rămase neînregistrate pe casetă. Trebuia să forţeze nota.

– Arturo, au fabricat dovada?

Minoliti suferea.

– Pur şi simplu, nu-mi vine să cred că prietenii mei, colegii...

Spezi nu mai putea pierde timpul.

– OK, te înțeleg. Însă, dacă pentru o clipă ai uita că sunt colegi pe care îi cunoști de foarte mult timp, faptele te-ar face să declari că glonțul acesta a fost pus intenționat?

Minoliti împietri.

– Ca să spun drept, da. Trebuie să recunosc că a fost pus intenționat. Am ajuns la concluzia că anumite dovezi sunt făcături: cartușul, tija cu arc, cârpa. Minoliti continuă să vorbească pe un ton scăzut, de parcă se adresa propriei persoane: Mă aflu în fața unei decizii extrem de dificile... Mi-au pus sub ascultare telefonul... Mi-e frică... Chiar îmi este...

Ca o confirmare, Spezi încercă să afle dacă mai zisese cuiva toate acestea.

– N-ai spus nimănui nimic?

– Am vorbit cu Canessa.

Acesta era unul dintre procurori.

– Și ce a zis?

– Nimic.

Câteva minute mai târziu, la ușa cazărmii, Minoliti își luă rămas-bun de la Spezi.

– Mario, spuse el, uită ce ți-am zis. N-am făcut decât să-mi descarc nervii. Am vorbit cu tine pentru că am încredere în tine. Însă îți spun, pe colegii tăi, înainte să intre aici, pun să-i percheziționeze!

Simțindu-se ca un gunoi, Spezi traversă *piazza* și înaintă pe trotuar, ștergând zidul cu umărul stâng. Avea brațele înțepenite și nu mai simțea vântul rece.

„Doamne, se gândi el, a funcționat!"

Intră în *Casa del Popolo,* localul unde oamenii de la televiziune îl așteptau bând bere. Aplecându-se peste masă, se așeză fără să scoată un cuvânt. Le simțea privirile ațintite asupra lui. Continuă să tacă și nici ei nu-l întrebară nimic. Cumva, înțeleseseră cu toții că fusese un succes.

Mai târziu în acea seară, reuniți la cină, după ce vizionaseră filmul cu Minoliti, deveniseră euforici. Era știrea

secolului. Lui Spezi îi părea rău că-l punea la zid pe nevinovatul comandant Minoliti. „Însă, își zise el, chiar și adevărul trebuie să aibă victimele lui."

A doua zi, ANSA, agenția italiană de știri, care auzise de înregistrare, transmise un material pe această temă. Îndată ce apăru, toate cele trei canale de televiziune naționale îl sunară pe Spezi să-i ia un interviu. La ora când se difuzau știrile, el se așeză confortabil pe canapea, cu telecomanda în mână, pentru a urmări felul în care vor fi prezentate informațiile.

Nu se pomeni nici un cuvânt. Nici în ziare, în dimineața următoare, nu apăru nimic, nu se scrise nici măcar un rând. Rai Tre, postul național de televiziune care aranjase înregistrarea lui Minoliti, anulă emisiunea.

În mod evident, cineva important îi pusese cruce.

Capitolul 28

În Italia, un om condamnat la închisoare pe viață are automat dreptul la apel la *Corte d'Assise d'Appello,* fiind judecat de un nou procuror și un grup nou de juraţi. În 1996, la doi ani după condamnare, fu rândul cazului lui Pacciani să compară în fața Curții. Procuror-șef era Piero Tony, un aristocrat venețian și un iubitor al muzicii clasice. Avea chelie în față, iar la ceafă, șuvițele de păr îi cădeau peste guler. Președintele instanței era impozantul Francesco Ferri, un bărbat în etate, jurist cu o carieră remarcabilă și de lungă durată.

Pe Piero Tony nu-l interesa condamnarea inițială a lui Pacciani și nici nu urmărea să acopere pe cineva. Unul dintre cele mai măreţe aspecte ale sistemului judiciar italian este acest drept la apel, un proces în care nici unul dintre cei implicați – procurori sau judecători – nu are interese personale.

Tony, însărcinat cu susținerea condamnării lui Pacciani, revăzu cu indiferență și obiectivitate probele împotriva țăranului.

Și se îngrozi.

– Ancheta aceasta, se adresă el instanței, dacă nu ar fi ceva atât de tragic, ne-ar aminti de Pantera Roz.

În loc să-și ducă la bun sfârșit acuzarea, Tony își folosi timpul pentru a dezavua investigația și pentru a critica aspru probele aduse împotriva lui Pacciani, desființându-le cu o logică nemiloasă, una câte una, până când nu mai rămase nimic din ele. Avocații lui Pacciani, văzându-și argumentele preluate de procuror, nu mai avură ce face și rămaseră nemișcați,

în liniște, iar când le veni rândul, uimiți, se declarară de acord cu acuzarea.

În vreme ce procesul își urma procedura, printre anchetatori se stârni panică și uimire. Cum însuși procurorul declara nevinovăția lui Pacciani, era clar că țăranul va fi achitat, ceea ce avea să fie pentru polițiști o umilință de nesuportat și pierderea încrederii în ei. Trebuia făcut ceva și, de data aceasta, îi veni rândul inspectorului-șef Michele Giuttari să o facă.

Cu șase luni înainte, la sfârșitul lunii octombrie 1985, inspectorul-șef Giuttari fusese instalat într-un birou însorit aflat cu mult deasupra râului Arno, lângă Ambasada SUA. Acesta preluase cazul Monstrului din Florența după ce inspectorul-șef Perugini plecase la Washington. Brigada Anti-Monstru fusese dizolvată, dat fiind faptul că se considera că era vorba de un caz rezolvat, însă, în curând, Giuttari avea să constituie o unitate de elită care să preia responsabilitățile acesteia. Între timp, el se înhămă la herculeana muncă de a citi toate dosarele cazului, zeci de mii de pagini cu sute de interviuri cu martorii, o mulțime de rapoarte ale experților și analize științifice, precum și transcrierile integrale ale procesului. De asemenea, cercetă amănunțit dulapurile cu probe, examinând tot ce fusese adunat de la locurile crimelor, indiferent cât de nesemnificativ ar fi fost.

Inspectorul-șef descoperi multe piste neinvestigate până la capăt, probe a căror semnificație nu fusese lămurită și enigme complicate rămase nerezolvate. Pe parcursul acestei etape, ajunse la o concluzie inevitabilă: cazul nu fusese rezolvat. Nimeni, nici măcar Perugini, nu-i înțelesese în întregime dimensiunile înspăimântătoare.

Michele Giuttari era un sicilian din Messina, un individ elegant și elocvent, un romancier aspirant și un cunoscător al sucitelor teorii conspiraționiste. Își vedea de treabă cu o jumătate de trabuc „toscano" înfipt în colțul gurii, cu gulerul hainei ridicat, purtându-și părul negru, bogat și strălucitor

pe spate. Semăna uimitor cu Al Pacino în rolul său din filmul *Scarface* şi, într-adevăr, avea ceva actoricesc în felul de a se comporta, stilat şi volubil, de parcă se învăţase să fie urmărit de o cameră de filmat.

În timp ce Giuttari studia dosarele, descoperi indicii importante, dar trecute cu vederea, care, în opinia lui, sugerau ceva mult mai sinistru decât un criminal în serie singuratic. Începu cu afirmaţia lui Lorenzo Nesi că îl văzuse pe Pacciani *cu o altă persoană* într-o maşină roşie (care, de fapt, era albă), într-o noapte de sâmbătă, la un kilometru distanţă de locul ultimelor asasinate. Giuttari deschise o anchetă în legătură cu această persoană obscură. Cine era? Ce anume căuta în maşină? Participase la crime? Prin dezvăluirea adevărului, a adevărului *real,* inspectorul-şef îşi făcea şi sieşi o favoare. Perugini se folosise de Monstru ca să facă un salt imens în carieră, şi Vigna, în curând, avea să procedeze la fel. Dar rămăsese drum lung de parcurs în cazul Monstrului din Florenţa.

Şase luni mai târziu, achitarea iminentă a lui Pacciani ameninţa să distrugă teoriile în formare şi planurile minuţios ticluite de inspectorul-şef Giuttari. Acesta trebuia să acţioneze, să diminueze pagubele produse de achitarea lui Pacciani. Aşa că puse la cale un plan.

În dimineaţa zilei de 5 februarie 1996, procurorul-şef Piero Tony petrecu patru ore prezentând un rezumat al cazului. Acuzarea lui Pacciani, spuse el, nu se baza pe nici o probă, pe nici un indiciu şi pe nici o dovadă. Nu existau piese ale unui pistol care să-l asocieze cu asasinatele, nu existau gloanţe răspândite în grădină capabile să-l condamne, nu exista nici măcar un singur martor în care să se poată avea încredere. Nu exista nimic. Pentru Tony, fapta principală pe care se baza acuzarea rămăsese nelămurită: anchetatorii nu explicaseră niciodată cum trecuse infamul pistol Beretta folosit în crima din 1968 din clanul sarzilor în mâinile lui Pacciani.

– O jumătate de indiciu plus o altă jumătate de indiciu, rosti Tony cu glas tunător, nu fac un indiciu întreg: mai degrabă e egal cu zero!

Pe 12 februarie, avocații lui Pacciani, rămași fără argumente, rostiră puține cuvinte în prezentarea finală. A doua zi, Ferri se închise cu juraţii în sala de şedinţe pentru a delibera.

În după-amiaza aceleiași zile, inspectorul-şef Giuttari își puse haina neagră, își ridică gulerul, bägă o jumătate de „toscano" în gură şi-şi adună oamenii. Maşinile lor civile ieşiră în trombă din curtea sediului poliției şi se îndreptară spre San Casciano, unde înconjurară casa lui Mario Vanni – fostul poştaş care, la primul proces al lui Pacciani, bâiguise încontinuu că el şi Pacciani erau doar „prieteni de picnic". Giuttari şi oamenii lui îl prinseră pe Vanni şi-l grăbiră să intre într-o maşină, fără să-i dea timp sărmanului măcar să-şi pună dinții falşi. Vanni, spuseră ei, era „celălalt bărbat" pe care îl văzuse Lorenzo Nesi în maşină. L-au acuzat că a fost complicele lui Pacciani.

Coordonarea fu excelentă. În dimineața de 13 februarie, chiar în ziua când judecătorii Curții de Apel urmau să-şi anunțe verdictul, ziarele trâmbițau vestea arestării lui Vanni ca părtaş al lui Pacciani Monstrul.

Drept urmare, imensa sală de judecată cu aspect de buncăr deveni asemenea unui vulcan înaintea unei erupții. Arestarea lui Vanni era o provocare făţişă la adresa Curții cu Juri dacă îndrăzneau să-l achite pe Pacciani.

De îndată ce procedurile începură, un polițist trimis de inspectorul-şef Giuttari sosi cu sufletul la gură la Curtea de Apel, aducând cu el un vraf de hârtii. Acesta ceru dreptul să vorbească. Ferri, preşedintele instanței, fu enervat de această intervenție de ultim minut. Cu toate acestea, îl invită calm pe emisarul poliției să-şi transmită mesajul.

Bărbatul anunță că apăruseră patru noi martori în cazul Monstrului. Îi identifică pe aceştia cu litere greceşti: Alpha,

Beta, Gamma şi Delta. Din motive de siguranţă, zise el, nu putea împărtăşi numele lor instanţei. Mărturia lor era absolut crucială în acest caz, asta deoarece doi dintre aceşti martori, spuse emisarul audienţei stupefiate, fuseseră cu adevărat prezenţi la dublul asasinat petrecut în 1985, atunci când au fost ucişi cei doi turişti francezi. Ei îl însoţiseră la locul faptei pe Pacciani, care comisese crimele, iar unul dintre ei chiar mărturisise că îl ajutase pe acesta. Ceilalţi îi puteau confirma mărturia. Aceşti patru martori, după mai mult de un deceniu de tăcere, brusc s-au simţit obligaţi să vorbească, fix cu 24 de ore înainte ca ultima sentinţă să-i decidă soarta lui Pacciani.

O linişte de gheaţă se lăsă peste sala de judecată. Până şi pixurile jurnaliştilor rămaseră în aer. Aceasta era o descoperire incredibilă, genul de situaţie pe care o vedeai în filme, niciodată în viaţa reală.

Dacă Ferri se simţise enervat, acum era incitat. Însă îşi menţinu calmul de gheaţă şi rosti pe un ton sarcastic:

– Nu putem audia nişte litere greceşti. Şi nici nu ne aflăm aici ca să primim o lecţie de algebră. Nu putem aştepta ca *Procura* (Procuratura) să ridice voalul secretomaniei pentru a le afla numele. Ori îmi spui imediat cine sunt Alpha, Beta, Gamma şi Delta şi îi invităm în sala de judecată să le ascultăm mărturiile, ori ignorăm toate acestea şi nu vom acţiona sub nici o formă în acest sens.

Poliţistul refuză să dea numele. Ferri era livid din cauza ofensei aduse instanţei şi-l expedie pe emisar cu tot cu noutăţile lui. Apoi, el şi ceilalţi judecători se ridicară şi se retraseră în sala de şedinţe pentru a delibera.

Mai târziu, se sugeră că Ferri căzuse într-o capcană isteaţă. Introducându-şi martorii într-o manieră intenţionat ofensivă, Giuttari îl provocase pe Ferri să refuze audierea lor, creând astfel posibilitatea de a face apel la verdictul dat de Ferri, la Curtea Supremă din Italia.

Era ora 11 dimineața. Până la 4 după-amiaza, zvonurile începură să circule: judecătorii erau gata să dea un verdict. În toate barurile din Italia, televizoarele erau pe același canal, în timp ce fațiunile pro și contra Pacciani se confruntau, certându-se și punând rămășaguri. Cu această ocazie, multe tricouri cu inscripția „Îl ♥ pe Pacciani" fură scoase de la naftalină și oferite oamenilor.

În picioare, cu o voce marcată de trecerea anilor, Ferri, președintele instanței, anunță achitarea necondiționată și deplină a lui Pacciani pentru acuzația că ar fi Monstrul din Florența. Țăranul bătrân și neputincios era liber. Mai târziu, avea să le mulțumească tuturor celor care-i doriseră binele de la fereastra sărăcăcioasă a casei lui, flancat de avocați, lamentându-se și întinzându-și brațele pentru a binecuvânta mulțimea, de parcă era papa.

Procesul public se încheiase, însă procesul opiniei publice continuă. Arestarea oportună a lui Vanni de către Giuttari și mutarea de șah din sala de judecată și-au atins scopul. Pacciani fusese achitat de o crimă despre care doi indivizi, complicii lui, declaraseră că îl *văzuseră* comițând-o. Publicul se revoltă. Pacciani era vinovat – trebuia să fie. Și totuși, Curtea de Apel îl achitase. Ferri ajunse ținta criticilor publicului. Desigur, mulți erau de părere că trebuie să existe o modalitate de a anula această bătaie de joc la adresa justiției.

Și chiar era una, și anume cea bazată pe refuzul lui Ferri de a-i audia pe cei patru martori. Curtea italiană de Casație (echivalentă Curții Supreme) se ocupă de problemă, anulă achitarea și lăsă cale liberă unui nou proces.

Giuttari se avântă în acțiune, aranjând probele și pregătindu-se de noi incriminări și de un nou proces. Doar că, de data aceasta, Pacciani nu mai era un criminal în serie singuratic. Avusese complici: pe prietenii lui de picnic.

Capitolul 29

Spezi şi ceilalţi jurnalişti răspunseră imediat provocării de a-i identifica pe cei patru martori „algebrici". Voalul secretomaniei fu uşor de rupt. Se dovedi că erau, de fapt, o colecţie de debili mintali şi persoane josnice. Alpha era un retardat mintal pe nume Pucci. Gamma era o prostituată pe nume Ghiribelli, aflată în ultimul stadiu de alcoolism, cunoscută că se prostitua pentru un pahar cu vin de 25 de cenţi. Delta era un proxenet pe nume Galli.

Dintre toţi, Beta va fi cel mai important personaj, deoarece mărturisise că-l ajutase pe Pacciani să-i ucidă pe turiştii francezi. Numele lui era Giancarlo Lotti şi provenea din acelaşi oraş ca Vanni, San Casciano. Toată lumea de aici îl cunoştea pe Lotti. Îl botezaseră Katanga, o poreclă rasistă, un termen italian în argou ce ar putea fi oarecum tradus prin „Iepurele Junglei", în ciuda faptului că era alb. Lotti era un soi de idiot al satului, genul acela clasic de personaj care a cam dispărut în mare măsură din lumea modernă, un bărbat care trăia din mila sătenilor. Acesta era hrănit, îmbrăcat şi găzduit de ceilalţi locuitori, iar el îi distra cu bufoneriile lui nevinovate. Lotti se învârtea prin piaţa centrală a oraşului, rânjind şi strigând la oameni. Deseori, era subiectul poznelor şi al zeflemelilor şcolarilor. Aceştia obişnuiau să-l pună pe fugă strigându-i: „Katanga! Katanga! Fugi! Fugi! Marţienii au aterizat pe terenul de fotbal!" Şi Lotti, bucuros, începea să

alerge. Se menținea într-o stare de amețeală fericită, consumând doi litri de vin pe zi și chiar mai mult de sărbători.

Spezi, căutând informații despre acesta, petrecu multe ore cu proprietarul localului unde Lotti primea o masă gratis în fiecare seară. Proprietarul îl încântă cu povestiri amuzante. Îi spuse cum, odată, unul dintre chelneri – același individ care în fiecare seară lăsa gratis o porție de *ribollita* sub fălcile ca de câine bătut și sub privirea injectată a sărmanului nefericit – îmbrăcat ca o femeie, cu o pereche de șervețele puse pe cap în chip de pălărie și cu cârpe îndesate în cămașă pe post de sâni, se vânturase țanțoș și provocator prin fața lui, făcându-i lasciv cu ochiul. Lotti se îndrăgosti brusc. „Ea" pretinse că acceptă o întâlnire în tufișuri, în noaptea următoare. La timpul potrivit, Lotti se întoarse în local, lăudându-se cu voce tare cu iminenta lui cucerire, și mâncă, și bău cu avânt. Apoi sosi proprietarul, zicându-i acestuia că e căutat la telefon. Lotti fu uimit și încântat că primise un apel telefonic într-un restaurant, ca un om de afaceri, și se îndreptă fandosindu-se spre aparat. În realitate, la capătul firului era un alt chelner aflat în bucătărie, care pretinse că era tatăl tinerei doamne.

– Dacă o atingi pe fiica mea chiar și cu un deget, urlă presupusul tată, îți sparg fața de căcat!

– Care fiică? se bâlbâi Lotti înspăimântat, cu genunchii tremurând. Mă jur că nu știu nici o fiică, trebuie să mă crezi!

Toată lumea se distrase pe cinste.

Mai puțin amuzantă era povestea pe care Lotti și ceilalți martori algebrici i-o spuseseră lui Giuttari, poveste care, în curând, fu dezvăluită în presă.

Pucci spuse că, în urmă cu zece ani, el și Lotti se întorceau în Florența, într-o seară de duminică, pe 8 septembrie 1985. Aceasta era noaptea, afirmaseră anchetatorii, în care fuseseră uciși turiștii francezi, noaptea în care Lorenzo Nesi

pretinsese că-l văzuse pe Pacciani cu un alt bărbat. Cei doi se opriră în luminişul Scopeti pentru a se uşura.

– Îmi amintesc bine, spuse Pucci, că am văzut o maşină deschisă la culoare oprindu-se la câţiva metri de un cort şi de noi. Doi bărbaţi au ieşit din maşină şi au început să strige la noi făcând gesturi ameninţătoare, aşa că am plecat. Cei doi ne-au ameninţat că ne ucid dacă nu plecăm imediat. „Ce căutaţi aici? Ne călcaţi pe nervi! Căraţi-vă dracului de aici sau vă omorâm pe amândoi!" Eram înspăimântaţi şi am plecat de-acolo.

Pucci pretinse că el şi Lotti s-au nimerit la locul ultimei crime înfăptuite de Monstru chiar în momentul când aceasta era comisă. Lotti confirmă relatarea şi adăugă că, în mod cert, îi recunoscuse pe ambii bărbaţi. Aceştia erau Pacciani şi Vanni – primul fluturând un pistol, iar cel din urmă strângând în pumn un cuţit.

De asemenea, Lotti lăsă să se înţeleagă că acei doi oameni nu erau străini de dublul asasinat din 1984, din Vicchio. Şi apoi spuse că nu era o coincidenţă că se opriseră în zona Scopeti, în acea noapte, ca să urineze. Ştia că asasinatul era programat să se întâmple şi se oprise pentru a asista la crimă. Da, spuse Lotti, trebuia s-o mărturisească, nu mai putea ţine secretul – şi el era unul dintre criminali! Împreună cu Vanni, era unul dintre complicii Monstrului din Florenţa.

Confesiunea acestuia era extrem de importantă pentru poliţişti. Fiind principalul lor martor, se îngrijeau bine de el. L-au mutat într-un loc secret care, după cum s-a aflat mult mai târziu, era sediul poliţiei din Arezzo, un oraş medieval frumos, aflat la sud de Florenţa. După ce locuise în cazarma poliţiştilor timp de luni de zile, povestea lui Lotti, care debutase cu multe contradicţii, începu să se potrivească faptelor deja constatate de anchetatori. Dar acesta nu fu capabil să furnizeze nici măcar o singură dovadă pe care ei să nu o aibă deja. Prima dată când îşi repetase povestea, înainte să

petreacă luni întregi în Arezzo, nu prea nimerise descrierea probelor prelevate de la locul crimei. De exemplu, se jură că-l văzuse pe Vanni făcând o tăietură în cort. Apoi, zise că Pacciani intrase în cort prin tăietură. Cât ai clipi din ochi, Kraveichvili sărise dincolo de Pacciani, iar acesta din urmă, bătrânul grăsan de 60 de ani îl urmări în pădure, trăgând cu pistolul și ucigându-l.

Nimic din toate acestea nu se potrivea cu probele. Tăietura avea cam 20 de centimetri și fusese făcută în învelișul de protecție al cortului, nu în cortul propriu-zis. Nimeni n-ar fi putut intra prin acea tăietură. Dacă se întâmplase cum pretindea Lotti, cartușele ar fi fost împrăștiate de-a lungul urmăririi. Descrierea inițială a crimei comise de Lotti nu contrazicea doar probele adunate din luminișul Scopeti, ci și analiza comportamentală și psihiatrică, rezultatele autopsiilor și reconstituirea crimei.

Chiar și mai nesigură era „confesiunea" lui Lotti în privința asasinatelor din Vicchio. Acesta spuse că fata era doar rănită în urma primelor împușcături și că Vanni, ca să nu se murdărească, își pusese pe el un trenci. Apoi, în timp ce ea țipa, el o trăsese afară din mașină, o târâse pe pajiștea plină de flori și buruieni și îi făcuse felul cu un cuțit. Din nou, nimic din toate acestea nu se potrivea cu probele: fata fusese ucisă de primul glonț tras, care o nimerise în creier, și nu avusese vreme nici măcar să țipe. Medicul legist stabilise că toate tăieturile de cuțit erau post-mortem. În plus, nu existau dovezi la nici unul dintre locurile crimelor care să indice mai mulți asasini.

În cele din urmă, rămânea întrebarea fundamentală: *Când* avusese loc uciderea turiștilor francezi? Investigatorii stabiliseră că duminică noapte. Normal, Lotti pretinse la fel, iar Nesi, în mărturia lui, vorbea tot despre noaptea de duminică. Însă existau foarte multe dovezi, printre care și mărturia Sabrinei Carmignani, care susținea că fuseseră uciși sâmbătă noapte.

De ce ar depune Lotti o mărturie falsă? Răspunsul nu este greu de descoperit. Lotti ajunsese de la idiotul satului la statutul de martor-vedetă şi complice al Monstrului din Florenţa. Era în centrul atenţiei întregii ţări, fotografia lui se afla pe prima pagină a ziarelor, iar anchetatorii se agăţau de fiecare cuvânt spus de el. Mai presus de toate, avea casă şi masă gratis în Arezzo şi poate că beneficia chiar şi de o aprovizionare generoasă cu vin.

În plus faţă de povestea principală, Giuttari şi echipa lui de anchetatori luară depoziţii de la martorii „algebrici" despre depravarea sexuală a lui Vanni. Unele dintre acestea erau, în mod involuntar, nostime. Într-una dintre mărturii, se povestea cum fostul poştaş se urcase în autobuz pentru a vizita o târfă din Florenţa. Şoferul luase o curbă cu viteză şi din buzunarul lui Vanni căzuse un vibrator. Acesta se rostogolise prin autobuz, în timp ce Vanni, bâjbâind în patru labe, încerca să-l prindă.

– A doua investigaţie în cazul Monstrului din Florenţa a trecut de la cercetarea crimelor în serie comise de un singur individ la o serie de crime comise de mai multe persoane, declară procurorul Vigna presei.

În loc de un criminal psihopat singuratic, o bandă de monştri rătăcea prin zona rurală a Toscanei – prietenii de picnic.

Ghiribelli, prostituata alcoolică, le spuse anchetatorilor o altă poveste care, în cele din urmă, avea să se contureze amenințător în cadrul investigaţiei. Ea susţinu că Paccini şi prietenii lui de picnic frecventau casa unui pretins druid ori vrăjitor (a cărui slujbă zilnică era cea de proxenet), unde ţineau liturghii negre prin care-l venerau pe diavol.

– În cameră, îndată ce intrai, zise Ghiribelli, vedeai lumânări vechi de ceară, o stea în cinci colţuri desenată cu cărbune pe podea, o dezordine şi o mizerie de neimaginat, prezervative şi sticle de băutură. Pe cuvertura de pe imensul pat se zăreau urme de sânge. Erau pete mari cât hârtia pentru scrisori.

Am văzut aceste urme în fiecare duminică dimineață din 1984 și 1985.

Proxenetul-vrăjitor identificat de ea murise cu zece ani în urmă, iar verificarea afirmațiilor lui Ghiribelli se dovedi imposibilă. Cu toate acestea, Giuttari acceptă depoziția fără să protesteze și continuă investigația, fiind convins că, în sfârșit, se afla pe drumul cel bun.

Președintele Curții de Apel, Francesco Ferri, cel care îl achitase pe Pacciani, urmărea desfășurarea noii investigații cu o furie și o exasperare crescânde. Demisionă din funcția de judecător pentru a scrie o carte, numită *Cazul Pacciani,* care fu trimisă repede spre publicare, către finele anului 1996.

În roman, Ferri denunța anchetarea prietenilor de picnic. „Cel mai rău lucru, scrise el despre noii martorii ai lui Giuttari, nu este improbabilitatea relatărilor lor, lipsa credibilității, ci falsitatea evidentă a acestor depoziții. Acești doi indivizi (Pucci și Lotti)... au descris amănuntele crimelor pe care susțineau că le-au văzut cu propriii ochi. Însă, în realitate, nu se potriveau cu dovezile descoperite în momentul imediat ulterior comiterii acestora... Pucci și Lotti sunt, în mod categoric, niște mincinoși patentați și vulgari... E foarte greu să crezi că în relatările lor se pot găsi urme de adevăr."

Judecătorul continuă: „Este strigător la cer... Oricum, e stupefiant că nimeni până în acest moment nu a demascat lipsurile grave din mărturiile lui Pucci și Lotti, indiferent că este vorba de anchetatori, avocații apărării sau jurnaliști... În fine, cel mai extraordinar lucru, și e cu atât mai extraordinar cu cât nimeni nu l-a băgat în seamă, este faptul că, timp de luni de zile, Lotti a fost ținut în custodie într-o locație nedivulgată, unde a dormit, a mâncat și, probabil, mai presus de toate, a băut. În plus, este posibil să fi primit și o remunerație – aflându-se într-un loc departe de ochii presei, ca o găină de aur de la care se cerea, din când în când, un ou de aur. În acest fel,

descoperirile se scurg picătură cu picătură, mai mult sau mai puțin contradictorii."

Ferri veni cu o explicație: „Flexibilitatea mintală a subiecților, absența totală a moralității și speranța de a câștiga imunitate sau de a obține alte avantaje sunt argumente suficiente pentru a le explica mărturiile distorsionate". Judecătorul concluzionă: „Nu puteam să tac în fața unei investigații care până acum nu a fost nici logică și nici dreaptă, care a fost condusă cu rea intenție și presărată cu confesiuni menținute cu orice preț".

Din păcate, Ferri nu era un scriitor din cale-afară de talentat, plus că era necunoscător în ce privește publicarea. Își încredință cartea unui editor de mică importanță, care nu avea parte de o distribuție largă și care tipări foarte puține exemplare. *Cazul Pacciani* dispăru la fel de repede ca o stâncă înghițită de ape, realmente neobservată de ziariști sau de oamenii simpli. Noua investigație a Monstrului din Florența continuă sub curajoasa conducere a inspectorului-șef Michele Giuttari, fără a fi deranjată de acuzațiile aduse de Ferri.

În luna octombrie a anului 1996, Vigna, procurorul-șef din cazul Monstrului, fu numit în funcția de director al Departamentului de Investigații Antimafia din Italia, cea mai puternică și mai prestigioasă poziție din sistemul juridic al țării. (Perugini, după cum vă amintiți, se folosise mai devreme de caz ca de o rampă de lansare, pentru a ocupa o funcție importantă la Washington D.C.) Și ceilalți responsabili de acuzarea lui Pacciani se folosiseră de caz ca de o trambulină pentru alte lucruri măreție. În ceea ce privește investigația, un ofițer cu funcție înaltă de la carabinieri veni cu o teorie remarcabilă pe care i-o împărtăși lui Spezi:

– Te-ai gândit vreodată, întrebă el, că procesul lui Pacciani ar putea fi doar un caz de obținere și exploatare a puterii?

Capitolul 30

Pacciani rămase liber şi, formal, era considerat nevinovat. Asta în timp ce Giuttari construia un nou caz împotriva lui. Dar încântarea fu ceva mult prea greu de suportat pentru ţăranul toscan. În data de 22 februarie, 1998, „bietul mieluşel" muri în urma unui atac de cord.

Nu dură mult şi maşinăria de fabricat zvonuri lansă ipoteza că Pacciani nu murise de atac de cord, ci, în realitate, fusese asasinat. Giuttari se grăbi să acţioneze şi ordonă exhumarea mortului. Rămăşiţele fură testate pentru urme de otravă. Rezultatele? Moartea lui era „compatibilă" cu posibilitatea de a fi fost otrăvit cu o supradoză din medicamentele pentru inimă pe care le lua. Doctorii explicară că pacienţii care suportau chinurile unui atac de cord exagerau deseori cu medicamentele. Însă această explicaţie era mult prea banală pentru inspectorul-şef Giuttari, care avea o altă teorie: Pacciani ar fi putut fi ucis de o persoană sau de mai multe persoane necunoscute, ca să nu spună ce ştia.

Procesul lui Vanni şi Lotti, prietenii de picnic ai lui Pacciani, începu în luna iunie a anului 1997. Dovada împotriva lor era cuvântul lui Lotti, susţinut de Pucci cel sărac cu duhul, împotriva protestelor neconvingătoare ale lui Vanni că era nevinovat. Fu un spectacol trist. Vanni şi Lotti au fost condamnaţi pentru toate cele 14 crime ale Monstrului, primul fiind condamnat la închisoare pe viaţă, iar al doilea, la 26 de ani. Atât presa, cât şi opinia publică păreau sceptice

față de ideea că trei beţivi cvasianalfabeţi şi cu o inteligenţă sub medie puteau să ucidă 14 oameni timp de 11 ani, din dorinţa de a-şi însuşi organele sexuale ale femeilor.

În plus, procesul nu tratase principalul motiv: de ce furau Pacciani şi prietenii lui de picnic acele organe sexuale? În orice caz, inspectorul-şef Giuttari se angajase deja într-o investigaţie pentru a răspunde la această întrebare. Şi găsi un răspuns: în spatele crimelor Monstrului se afla un cult satanist. Acest grup conspirativ obscur, format din oameni puternici şi înstăriţi, aparent fără cusur, care ocupau cele mai înalte poziţii în societate, în domeniul afacerilor, judiciar şi medical, îi angajase pe Pacciani, Vanni şi Lotti să ucidă perechi de îndrăgostiţi pentru a obţine organele sexuale ale fetelor în scopuri obscene şi blasfematoare, fiind folosite ca „jertfe" în liturghiile lor satanice.

Pentru a investiga această nouă teorie, inspectorul-şef Giuttari formă o brigadă de poliţişti de elită, pe care o numi *Gruppo Investigativo Delitti Seriali,* sau GIDES, adică Grupul de investigaţie a crimelor în serie. Aceştia îşi amenajară birourile la ultimul etaj al unei moderne şi impunătoare clădiri de ciment numite *Il Magnifico,* după Lorenzo il Magnifico, ridicată în apropierea aeroportului din Florenţa. Aici se puseră bazele unei echipe de detectivi de elită. Principala lor misiune era să identifice şi să-i aresteze pe *mandanti,* „creierele" sau instigatorii din spatele crimelor aşa-numitului Monstru din Florenţa.

În afară de muntele de probe din cazul Monstrului, Giuttari stoarse informaţii şi din câteva pietre seci despre care considera că-i susţineau teoria. Mai întâi, Lotti dăduse o declaraţie pe nepregătite, ignorată la început, cum că „un doctor îi ceruse lui Pacciani să facă nişte treburi pentru el". Pentru Giuttari, această relatare resuscita vechea bănuială că un doctor era responsabil de asasinate – de data asta însă

nu din postura de criminal, ci de creier al operațiunii. Și apoi cum rămânea cu banii lui Pacciani? După ce bătrânul țăran murise, se descoperise că era bogat. Era proprietarul a două case și avea obligațiuni la poștă ce valorau, în lire, mai mult de 100 000 de dolari. Giuttari nu reuși să identifice sursa averii. Însă acest fapt nu trebuie privit cu surprindere – un mare procentaj din economia Italiei din acea perioadă nu era declarat și mulți oameni aveau averi inexplicabile. Dar Giuttari justifică bogăția lui Pacciani atribuindu-i un motiv sinistru: țăranul se îmbogățise vânzând rămășițele cadavrelor pe care le adunase împreună cu prietenii lui de picnic de-a lungul anilor.

Mai târziu, într-o carte scrisă despre caz, inspectorul-șef Giuttari explică ipoteza sectei sataniste în detaliu.

> Cele mai de efect sacrificii în procesul evocării demonilor sunt cele umane, iar *moartea cea mai favorabilă* (sublinierea autorului) în aceste situații este cea care apare în timpul orgasmului și este numită *mors iusti*. Un motiv similar a condus la crimele „monstrului", care-și lovea victimele în timp ce acestea făceau dragoste... Exact în acest moment (al orgasmului) se eliberează energii puternice, indispensabile unei persoane care practică ritualuri satanice, ce-i dau forță lui și ritualului respectiv.

Cercetând în profunzime folclorul și legendele medievale, inspectorul-șef descoperi un posibil nume pentru această sectă: Școala Trandafirului Roșu, un ordin diabolic străvechi, aproape uitat, care își lăsase amprenta de-a lungul secolelor de istorie florentină, un soi de organizație perversă, opusă Frăției Sionului[1], din sânul căreia nu lipseau pentagramele, liturghiile negre, uciderile ritualice și altarele închinate

[1] Ordin înființat și desființat în 1956 de Pierre Plantard, care, în 1960, avea să scrie o istorie fictivă a organizației, descrisă ca o societate secretă fondată în 1099, în Ierusalim, dedicată instalării unei linii de sânge a dinastiei merovingiene pe tronul Franței. (n.tr.)

demonilor. Şcoala, spuneau unii, era o ramificaţie deviantă a unui ordin străvechi, *Ordo Rosae Rubae et Aurae Crucis,* o sectă masonică ezoterică având legături cu Începutul de Aur[1] englezesc şi, astfel, cu Aleister Crowley, faimosul satanist al ultimului secol, cel care se autointitula „Măreaţa Bestie 666" şi care, în 1920, a întemeiat o biserică în Cefalù, Sicilia, numită Abaţia din Thelema[2]. Se spune că, aici, Crowley a practicat ritualuri sexuale şi magice perverse, în care erau implicaţi atât bărbaţi, cât şi femei.

Mai erau câteva elemente care-l ghidară pe Giuttari în alcătuirea acestei teorii. Cel mai important dintre ele era Gabriella Carlizzi, o mică doamnă energică, o romană cu un zâmbet generos, care administra un site conspirativ pe internet şi care publicase de una singură o serie de cărţi. Carlizzi susţinea că are o mulţime de informaţii ascunse despre mai multe crime europene infame din ultimul deceniu, inclusiv despre răpirea şi uciderea fostului prim-ministru al Italiei, Aldo Moro, şi despre cercul pedofililor belgieni. În spatele tuturor acestor fapte, spuse ea, se afla Şcoala Trandafirului Roşu. În ziua atacurilor teroriste din 11 septembrie 2001, Carlizzi trimise un fax pe adresa ziarelor italiene: „Ei au fost, membrii Trandafirului Roşu. Acum, vor să-l doboare pe Bush!" De asemenea, Trandafirul Roşu se afla şi în spatele asasinatelor Monstrului. Carlizzi fusese pe vremuri condamnată pentru defăimare, deoarece pretinsese că bine-cunoscutul scriitor Alberto Bevilacqua era Monstrul din Florenţa, dar, de atunci, teoriile ei despre criminal se părea că evoluaseră. Site-ul ei era plin de poveşti inspiratoare şi religioase, iar la un moment dat, chiar îşi detalia conversaţiile cu Fecioara Maria din Fatima.

---

[1] The Golden Dawn sau The Hermetic Order of the Golden Dawn era un ordin vrăjitoresc activ în Marea Britanie la sfârşitul secolului al XIX-lea şi începutul secolului XX. (n.tr.)

[2] Abbey of Theleme, nume împrumutat din *Gargantua şi Pantraguel,* de François Rabelais, unde abaţia este descrisă ca un fel de antimănăstire. (n.tr.)

Carlizzi ajunse martor expert în investigație. Giuttari și detectivii lui din cadrul GIDES o chemau și o ascultau ore întregi – poate chiar și zile –, în timp ce ea își depăna cunoștințele despre activitățile sectelor sataniste ascunse pe colinele verzi ale Toscanei. Mai târziu, va cere poliției o gardă de corp din cauza pericolului imens reprezentat de membrii sectei care intenționau să o reducă la tăcere.

În timp ce răscolea prin vechile dulapuri cu probe, Giuttari găsi dovezi fizice care să-i susțină teoriile că o sectă satanistă se afla în spatele asasinatelor. Prima dovadă – piedica de ușă ce fusese găsită la câteva zeci de metri de locul unde Monstrul omorâse o pereche de îndrăgostiți pe Câmpiile Bartoline, în octombrie 1981. Pentru inspectorul-șef, acea piatră era ceva mult mai sinistru decât o simplă piedică de ușă. Îi descrise semnificația unui reporter de la ziarul *Corriere della Sera,* unul dintre cele mai importante cotidiene din Italia: era, pretinse el, „un trunchi de piramidă cu bază hexagonală care servea drept punte între lumea aceasta și iad". Dintr-un dosar vechi, scoase câteva fotografii făcute de polițiști unor cercuri suspecte alcătuite din pietre și tufișuri de afine, plus o cruce, într-un loc unde, după cum pretinsese paznicul unui teren, turiștii francezi campaseră patru zile la rând înainte de uciderea lor. (Mulți alți martori spuseseră că turiștii campaseră în luminișul Scopeti cel puțin o săptămână.) Mai târziu, investigatorii au ajuns la concluzia că acele cercuri formate din pietre nu aveau nici o legătură cu cazul. Giuttari nu era de acord. Dădu fotografiile spre cercetare unui „expert" în ocultism. Inspectorul-șef relată deducțiile specialistului într-o carte:

> Când cercul de pietre este închis, acest fapt reprezintă uniunea a doi oameni, să zicem a unei perechi de îndrăgostiți, în vreme ce, atunci când este deschis, semnifică faptul că perechea de îndrăgostiți a fost aleasă. Fotografiile afinelor și ale crucii indică uciderea a doi oameni, oamenii fiind afinele, în timp ce moartea lor este reprezentată de cruce.

Fotografia pietrelor împrăştiate arată distrugerea cercului după execuţia celor doi îndrăgostiţi.

Văzând că Pacciani & Co. erau toţi din San Casciano, Giuttari se gândi că secta satanistă trebuia să-şi fi avut cartierul general în idilicul sătuc toscan amplasat ca un giuvaier pe colinele vălurite din regiunea Chianti sau prin împrejurimile acestuia. Încă o dată, studie amănunţit vechile dosare ale Monstrului şi descoperi un indiciu surprinzător. În primăvara anului 1997, o mamă şi o fiică le-au relatat poliţiştilor o poveste ciudată. Ele administrau o casă de odihnă pentru bătrâni într-un loc numit Villa Verde, o casă minunată, bătrânească, înconjurată de grădini şi un parc situat la câţiva kilometri de oraşul San Casciano. Cele două femei se plânseseră că un locatar al pensiunii – un pictor jumătate belgian, jumătate elveţian, pe nume Claude Falbriard – dispăruse lăsând în urmă o dezordine totală în camera lui şi o grămadă de lucruri suspecte, lucruri care ar fi putut avea legătură cu Monstrul din Florenţa, printre care şi un pistol neînregistrat şi schiţe hidoase reprezentând femei cu braţele, picioarele şi capetele tăiate. Cele două femei adunaseră toate lucrurile care-i aparţineau lui Falbriand într-o cutie şi o trimiseră poliţiei.

La acea vreme, poliţia considerase probele drept irelevante. Giuttari văzu lucrurile în altă lumină şi începu o investigare a femeilor şi a pensiunii acestora. Imediat neregulile ieşiră la suprafaţă: descoperi că Pacciani lucrase de fapt o vreme ca grădinar la Villa Verde, în perioada crimelor!

Giuttari şi anchetatorii lui credeau acum că vila ar fi putut servi drept cartier general al Ordinului Trandafirului Roşu, ai cărui membri îi însărcinaseră pe grădinarul Pacciani şi pe prietenii acestuia să adune organe sexuale feminine pentru a le folosi în ritualuri satanice ţinute la vilă. În scenariul lui Giuttari, mama şi fiica, în realitate, făceau parte din cultul satanist.

(De ce ar fi dorit să atragă atenția asupra lor mergând la poliție a rămas un amănunt neexplicat.)

Din momentul asasinatelor și până ce Giuttari își începu investigația, Villa Verde devenise un hotel superluxos, cu piscină și restaurant, și fusese rebotezat Poggio ai Grilli, Colina Greierilor. (Indicatorul, imediat ce fusese instalat, fusese modificat de un toscan mucalit în *Poggio ai Grulli,* Colina Cretinilor.) Noii proprietari nu erau deloc fericiți de atenția acordată.

Presa, în frunte cu ziarul *La Nazione,* culese povestea cu o voioșie feroce.

PROPRIETARII CASEI DE ODIHNĂ SUNT BĂNUIȚI CĂ AU GĂZDUIT SECRETELE MONSTRULUI DIN FLORENȚA ÎN VILA ORORILOR

„După ora 10, vila era închisă, iar accesul străinilor, interzis. Mai mulți oameni soseau și practicau ritualuri satanice și magie." Astfel a pretins una dintre fostele asistente de la Poggio ai Grilli, vila situată între San Casciano și Mercatale, acolo unde Pietro Pacciani, acuzat pe vremuri de crimele comise de Monstrul din Florența, a lucrat pe post de grădinar. În perioada asasinatelor toscane, Vila Ororilor avea rol de casă de odihnă pentru oameni bătrâni. Aici a locuit timp de mai multe luni pictorul Claude Falbriard, care mai întâi a fost anchetat pentru posesie ilegală de armă, apoi a devenit martor-cheie în investigație, pentru divulgarea posibililor instigatori din spatele crimelor în serie comise de Monstru.

În această vreme, Falbriard se plimba fără nici o grijă prin Europa, complet neștiutor că era „un martor-cheie" și, posibil, chiar unul dintre creierele din spatele crimelor Monstrului. GIDES ceru ajutorul Interpolului, iar cei de acolo îi dădură de urmă într-o localitate de pe Coasta de Azur, în apropiere de Cannes. Fură dezamăgiți să afle că pictorul sosise în Toscana pentru prima dată în 1996, cu 11 ani după ultimul

dublu asasinat comis de Monstru. Cu toate acestea, Falbriard fu adus la Florența pentru a fi chestionat. Fu un martor dezamăgitor – un bătrân decrepit, dezechilibrat și mânios, care, la rândul lui, lansă acuzații fanteziste în fața polițiștilor.

Astfel, el mărturisi că: „La Villa Verde, am fost drogat și încuiat în cameră. M-au jefuit de miliarde de lire. Se întâmplau lucruri ciudate, mai ales noaptea". Pretinse că mama și fiica sunt în spatele tuturor relelor.

Pe baza declarației lui Falbriard, cele două femei fură acuzate de răpire și fraudă. În ziarul *La Nazione* apăru o serie de articole înfiorătoare despre vilă. „Din depozițiile foștilor angajați ai casei de odihnă, se scrise într-un articol, s-au aflat multe indicii importante. În 50 de pagini de mărturisire stau ascunse dovezile secretelor deranjante. Bătrânii ținuți la Poggio ai Grilli erau abandonați în fecale și urină, fără nici un ajutor. Pe timpul nopții, asistentelor le era interzis cu desăvârșire să intre în vilă, care fusese transformată într-un loc unde se țineau liturghii negre. Giuttari bănuiește că organele genitale și rămășițele din sânii tăiați victimelor Monstrului erau folosite în aceste ritualuri satanice."

În ciuda renovării vilei, Giuttari speră să găsească măcar o urmă a Ordinului Trandafirului Roșu sau ca secta să fie totuși activă în clădire. Vechile vile toscane au subsoluri uriașe și pivnițe unde se face și se păstrează vin și prosciutto vechi, brânză și salam, și aici credea Giuttari că se putea găsi încăperea folosită ca templu unde se aduceau sacrificii – și poate că încă era utilizată.

Într-o frumoasă zi de toamnă, GIDES făcu o razie la Poggio ai Grilli. După ce au percheziționat imensa vilă, anchetatorii intrară într-o încăpere despre care informațiile indicau că fusese *sanctum sanctorum*[1] al cultului, templul Satanei. În cameră găsiră câteva schelete umane de carton, lilieci de plastic

[1] Sfânta sfintelor (în lb. latină, în original) (n.tr.)

ce atârnau de o bucată de sfoară și alte decorațiuni. Percheziția se derulă cu câteva zile înainte de Halloween și urma să aibă loc o petrecere sau cel puțin așa pretinseră cei de la vilă.

– Fără nici o îndoială, a fost o încercare de a deturna investigația pe o pistă falsă, îi declară furios Giuttari reporterului de la ziarul *La Nazione*.

Giuttari și GIDES făcură puține progrese în anchetarea sectei sataniste și, până în anul 2000, această pistă păru să fie abandonată.

Apoi, în luna august a anului 2000, am sosit în Italia împreună cu familia mea.

PARTEA A II-A

POVESTEA LUI DOUGLAS PRESTON

Capitolul 31

În ziua de 4 noiembrie 1966, după 40 de zile de ploaie, râul Arno ieşi din matcă şi făcu ravagii în Florenţa, unul dintre cele mai deosebite oraşe din lume.

Nivelul apei crescu repede şi râul inundă brusc totul: se revărsă peste diguri şi se avântă pe străzile oraşului cu aproape 50 de kilometri pe oră, şuvoaiele cărând trunchiuri de copaci, maşini zdrobite şi vite moarte. Enormele uşi de bronz ale lui Ghiberti de la baptisteriu fură lovite şi fărâmate în bucăţi, crucifixul lui Cimabue, poate chiar cel mai important exemplar de artă medievală din Italia, fu transformat într-o movilă de ipsos îmbibată de apă, David al lui Michelangelo fu mânjit până la fese cu păcură. Zeci de mii de manuscrise cu idei luminoase şi tipărituri foarte vechi din Biblioteca Nazionale fură îngropate sub murdărie. Sute de tablouri ale maeştrilor de odinioară, depozitate în subsolul Galeriei Uffizi, se exfoliară, lăsând în urmă coji de vopsea în noroi.

Lumea privi cu groază aluviunile şi gunoaiele rămase în urma retragerii apelor. Tărâmul ce odată fusese locul de naştere al Renaşterii era jefuit acum de bogăţia lui artistică. Mii de voluntari – studenţi, profesori, artişti şi istorici de artă – sosiră din toate colţurile lumii pentru a iniţia o operaţiune urgentă de salvare. Aceştia locuiră şi munciră într-un oraş lipsit de căldură, apă, electricitate, hrană şi alte servicii. După o săptămână, unii salvatori fură nevoiţi să-şi pună măşti pentru a se proteja de gazele toxice emanate de cărţile şi picturile putrezite.

Aceşti voluntari fură numiţi *Angeli del Fango,* „Îngerii de noroi".

Mi-am dorit foarte mult să scriu un roman poliţist în care acţiunea să se petreacă în timpul inundaţiilor din Florenţa. În acest roman, intitulat *Madona de Crăciun,* unul dintre personaje este un istoric de artă care se grăbeşte să ajungă în Florenţa şi să se ofere voluntar ca Înger de noroi. El este un specialist în opera misteriosului artist Masaccio, tânărul geniu care de unul singur a iniţiat Renaşterea italiană cu fantasticele lui fresce din Capela Branacci şi care apoi a murit brusc, la vârsta de 26 de ani. La acea vreme, se zvonise că fusese otrăvit. Personajul meu se angajează ca voluntar pentru a lucra în subsolul Bibliotecii Naţionale, unde scoate din mâl cărţile şi manuscrisele. Într-o zi, descoperă un document extraordinar, în care găseşte un indiciu despre locul unde se află o faimoasă pictură pierdută a lui Masaccio. Numită *Madona de Crăciun,* pictura era piesa centrală dintr-un triptic descris foarte elocvent de Vasari, în 1600, care avea să dispară ulterior. Acest tablou este considerat cea mai importantă pictură pierdută din perioada Renaşterii.

Eroul meu îşi abandonează munca de voluntar şi declanşează o căutare nebunească a tabloului. Apoi, dispare. Câteva zile mai târziu, cadavrul lui cu ochii scoşi din orbite este găsit pe înălţimile munţilor Pratomagno, abandonat pe marginea drumului.

Crima rămâne nerezolvată şi pictura nu este descoperită niciodată. Apoi, după 35 de ani, ne aflăm în zilele noastre. Fiul său, un artist de succes din New York, trece printr-o criză a vârstei de mijloc. Acesta realizează că trebuie să facă neapărat ceva: să rezolve misterul asasinării tatălui său. Iar modalitatea prin care o poate face este să găsească tabloul pierdut. Aşa că zboară la Florenţa şi îşi începe cercetările – o călătorie care îl va purta de la arhive ale căror pagini se fărâmiţează din cauza vechimii la morminte etrusce şi, în cele din

urmă, într-un sat în ruină din munții Pratomagno, unde este ascuns un secret teribil și unde o soartă chiar mai teribilă îl așteaptă...

Acesta era romanul pe care voiam să-l scriu în Italia. Nu am făcut-o niciodată. În loc de asta, am fost atras pe o linie secundară de către Monstrul din Florența.

Traiul în Italia avea să fie aventura vieții noastre, pentru care eram cât se poate de nepregătiți. Nici unul dintre noi nu vorbea limba italiană. Eu petrecusem câteva zile în Florența, cu un an înainte, dar soția mea, Christine, nu fusese în Italia niciodată. Copiii noștri, pe de altă parte, se aflau la acea vârstă când dau dovadă de o adaptabilitate minunată. Păreau să facă față cu o nonșalanță voioasă până și celor mai extraordinare provocări ale vieții. Nimic din ce li se întâmpla nu era anormal, ținând cont că, oricum, încă nu aflaseră ce anume era normal. Când sosi timpul, se urcară în avion fără nici o grijă. Pe de altă parte, noi eram extenuați nervos.

Am sosit la Florența în luna august a anului 2000: eu, Christine și cei doi copii ai noștri, Aletheia și Isaac, în vârstă de șase, respectiv cinci ani. Ne-am înscris copiii la o școală locală, pe Aletheia în clasa I și pe Isaac la grădiniță, iar noi am început să luăm lecții de italiană.

Tranziția noastră la traiul în Italia nu a fost lipsită de provocări. Învățătoarea Aletheiei ne anunță că era o bucurie să aibă o copilă atât de voioasă în clasă, care cântă cât era ziua de lungă, și se întreba ce anume cânta. În curând, am aflat ce:

> Nu înțeleg nimic din ce spune,
> Vorbește și vorbește cât e ziua de lungă,
> Dar eu nu înțeleg nici un cuvânt...

Curând apărură diferențele de cultură. La câteva zile după ce Isaac începuse grădinița, s-a întors cu ochii holbați și ne-a spus că educatoarea fuma țigări în timpul pauzei și

stingea chiştoacele pe terenul de joacă. Mai mult, l-a pălmuit la fund (palme la fund!) pe un copil de patru ani care încercase să fumeze un chiştoc. Isaac o numea „Şopârla ţipătoare". Cât am putut de repede, i-am transferat pe amândoi la o şcoală privată condusă de călugăriţe, aflată în cealaltă parte a oraşului. Acestea, speram noi, nu fumau şi nici nu dădeau palme la fund. Am avut dreptate, cel puţin în privinţa primei presupuneri şi am ajuns să acceptăm palmele date ocazional la fund ca pe o diferenţă de cultură cu care trebuia să ne obişnuim, la fel ca şi cu fumatul în restaurante, cu şoferii care sfidau moartea şi cu statul la coadă la oficiile poştale pentru a plăti facturile. Şcoala se afla într-o vilă magnifică din secolul al XVIII-lea, ascunsă în spatele unor ziduri masive de piatră, pe care surorile ordinului San Giovanni Battista o transformaseră într-o mănăstire. Elevii ieşeau în timpul pauzei într-un parc englezesc adaptat Italiei, cu chiparoşi, garduri-vii tunse, straturi de flori, fântâni şi statui de marmură reprezentând femei goale. Grădinarul şi copiii erau mereu în război. Nimeni din şcoală, nici măcar profesoara de limbă engleză, nu vorbea engleză.

Direttrice, directoarea şcolii, era o călugăriţă cu ochi răutăcioşi, care nu trebuia decât să-şi fixeze privirea spălăcită asupra cuiva, indiferent că era vorba de un elev sau de un părinte, pentru a-l speria cumplit. Într-o zi, ne luă deoparte ca să ne informeze că fiul nostru este *un monello.* I-am mulţumit pentru compliment şi ne-am grăbit acasă să căutăm ce însemna. Înseamnă „pungaş". După aceea, ne-am luat un dicţionar de buzunar la şedinţele cu părinţii.

Aşa cum speram, copiii noştri începură să înveţe italiana. Într-o zi, Isaac luă loc la cină, privi farfuria cu pastele pe care le preparaserăm, se strâmbă şi spuse: „Che schifo!", o expresie vulgară care s-ar traduce prin „scârbos". Am fost foarte mândri. Până la Crăciun, se exprimau deja în propoziţii, iar până la sfârşitul anului şcolar, vorbeau atât de bine, încât

începură să-şi bată joc de felul cum vorbeam noi. Câteodată, când aveam invitaţi italieni la cină, se întâmpla ca Aletheia să mărşăluiască de-a lungul şi de-a latul camerei, legănându-şi braţele şi zbierând, imitându-ne atrocele accent american: „Ce mai faceţi, domnule şi doamnă Coccolini! Cât mă bucur să vă întâlnesc! Intraţi, vă rog, faceţi-vă comod şi serviţi un pahar de vin cu noi!" Oaspeţii noştri italieni se prăpădeau de râs.

Astfel ne-am acomodat cu noul mod de viaţă din Italia. Florenţa şi satele dimprejur s-au dovedit a fi un mic loc încântător, unde toată lumea părea să cunoască pe toată lumea. Viaţa însemna mai mult trăitul în sine decât atingerea unui anumit scop final. În loc să facem un drum eficient la supermarket, o dată pe săptămână, am ajuns să ne facem cumpărăturile într-un mod care, pe cât era de fermecător, pe atât era de ineficient, vizitând mai mult de douăsprezece prăvălii şi furnizori, fiecare dintre ei vânzând un singur produs. Această rutină presupunea un schimb de noutăţi şi discutarea calităţii diferitelor produse. Trebuia să ascultăm metoda prin care bunica proprietarului prepara şi servea alimentul în discuţie, care era singurul mod de a o face, indiferent ce-ar spune altcineva împotrivă. Niciodată nu ţi se permitea să atingi alimentele cumpărate – era o încălcare a etichetei să verifici prospeţimea unei prune sau să-ţi pui tu ceapa în coş. Pentru noi, să facem cumpărături era o excelentă lecţie de italiană, însă una plină de riscuri. Christine îi lăsă o impresie de neuitat chipeşului *fruttivendolo* (vânzătorului de fructe) atunci când îi ceru acestuia *pesce* şi *fighe,* în loc de *pesche* şi *fichi* (peşte şi pizdulice, în loc de piersici şi smochine). Ne luă multe luni până să ne simţim măcar un pic florentini, deşi am învăţat repede, ca toţi bunii florentini, să-i privim cu dispreţ pe turiştii care hoinăreau prin oraş, căscând gura cu fălcile căzute, cu sticle de apă gigantice prinse la talie, de parcă traversau deşertul Sahara.

Stilul de viață din Italia era un ciudat amestec de banal și sublim. Conducându-i pe copii la școală dimineața, în toiul iernii, cuprindeam cu privirea înceţoşată colina Giogoli, iar acolo, ridicându-se ca prin farmec din ceţurile zorilor, se aflau arcadele și turnurile grandioasei mănăstiri medievale La Certosa. Câteodată, rătăcind pe străzile pietruite ale Florenței, pentru a-mi satisface un capriciu, intram brusc în Capela Branacci și petreceam cinci minute privind frescele considerate punctul de început al Renașterii. Altădată, mă întorceam din drum până la Badia Fiorentina[1], la ora serii, să ascult psalmii gregorieni în aceeași biserică unde tânărul Dante rămânea cu privirea pierdută la iubita sa Beatrice.

În curând, am învățat despre conceptul italian de *fregatura,* caracteristic oricui trăiește în Italia. O *fregatura* înseamnă să faci ceva într-un mod nu tocmai legal și nici foarte cinstit. Înseamnă să faci ceva ieșit din comun. În Italia, este un mod de viață. Ne-am primit prima lecție în meșteșugul fregaturii când ne-am rezervat bilete la *Il Trovatore*[2], de Verdi, la opera din oraș. Când am ajuns acolo, cei de la casă ne informară că nu știau nimic de biletele noastre, în ciuda faptului că prezentaserăm numărul de rezervare. Nu puteau face nimic – sala era plină și se vânduseră toate biletele. Uriașa mulțime care se agita în fața casei le confirma spusele.

În timp ce ne îndepărtam, am dat peste o comerciantă din vecinătatea noastră, îmbrăcată într-o haină de nurcă și etalând diamante, aducând mai mult cu o contesă decât cu proprietara micuței prăvălii Il Cantuccio[3], de unde ne cumpăram *biscotti*.

– Cum? Nu mai sunt bilete? țipă ea.

I-am povestit ce se întâmplase.

---

[1] Badia Fiorentina este o abație și biserică aflată în Florența. (n.tr.)

[2] Trubadurul (în lb. italiană, în original) (n.red.)

[3] Colțișorul (în lb. italiană, în original) (n.red.)

– Ei, na, reacționă ea, au dat biletele voastre altcuiva, cuiva important. Rezolvăm noi.

– Cunoașteți pe cineva?

– Nu cunosc pe nimeni. Însă *știu* cum funcționează lucrurile în orașul ăsta. Așteptați aici, mă întorc imediat.

Plecă grăbită și noi am rămas pe loc. Cinci minute mai târziu, își făcu apariția urmată de un bărbat tulburat. Acesta era chiar directorul operei, care se grăbi să-mi strângă mâna.

– Îmi pare atât, *atât* de rău, domnule Harris! strigă el. Nu știam că sunteți aici! Nimeni nu ne-a spus! Vă rog, acceptați-mi scuzele pentru neînțelegerea cu biletele!

„Domnul Harris?"

– Domnul Harris, zise negustoreasa cu prețiozitate, preferă să călătorească discret, fără un anturaj numeros.

– Normal! strigă directorul. Bineînțeles!

Mă holbam consternat. Femeia îmi aruncă o privire de avertizare care spunea: „Te-am adus până aici, nu strica totul".

– Avem câteva bilete de rezervă și sper că le veți accepta în compensație, cu complimente din partea Maggio Musicale Fiorentino! continuă directorul scoțând două bilete.

Christine își veni în fire mai rapid decât mine.

– Cât de drăguț din partea dumneavoastră. Înșfăcă biletele din mâna bărbatului, își agăță cu fermitate brațul de-al meu și rosti: Haide, Tom!

– Da, desigur, am bâiguit nedumerit. Foarte drăguț. Și cât costă?...

– *Niente, niente!* Plăcerea e de partea noastră, domnule Harris! Permiteți-mi să vă spun doar că *Tăcerea mieilor* a fost unul dintre cele mai bune – cu adevărat unul dintre cele mai bune – filme pe care le-am văzut vreodată. Toată Florența abia așteaptă să apară și *Hannibal.*

Locuri în lojă, situate central. Cele mai bune din sală.

De la casa noastră țărănească din Giogoli până la intrarea în Florența, prin Porta Romana – intrarea sud-estică în

vechiul oraş –, era un drum scurt atât cu maşina, cât şi pe bicicletă. Porta Romana dădea spre un labirint de străzi întortocheate şi case medievale care fac din Oltrarno cea mai bine conservată parte a bătrânului oraş. În timpul expedițiilor mele, deseori vedeam o persoană stranie care-şi făcea *passeggiata*[1] de după-amiază pe străzile medievale înguste. Era vorba despre o femeie bătrână, micuță de statură, slabă ca un țâr, acoperită cu totul de blănuri şi diamante. Avea chipul fardat şi buzele date cu un ruj roşu ca mărgeanul. Pe capul mic, purta o pălărie de modă veche, cu perle prinse într-o rețea. Păşea cu siguranță pe caldarâmul amenințător, fiind încălțată în pantofi cu toc înalt, fără să privească în dreapta sau în stânga, salutându-şi cunoştințele cu o mişcare aproape imperceptibilă din ochi. Am aflat că e *marchesa* Frescobaldi, dintr-o străveche familie florentină, care deținea jumătate din Oltrarno şi mare parte din Toscana, o familie care finanțase cruciadele şi dăduse lumii un mare compozitor.

Christine obişnuia să alerge pe străzile medievale întortocheate şi, într-o zi, se opri să admire unul dintre cele mai grandioase palate din Florența, Palazzo Capponi, aflat în posesia celeilalte familii ilustre din Oltrarno – una dintre familiile aristocratice conducătoare ale Italiei. Fațada în stil neoclasic a palatului, de culoare roşiatică-ruginie, se întinde sute de metri de-a lungul malului râului Arno, în timp ce medievala parte din spate, cu aspect mohorât, din piatră, dă în Via de' Bardi cea desfundată, strada Poeților. În timp ce se holba la imensa *portone*[2] a palatului, o englezoaică ieşi şi începu o conversație cu ea. Femeia lucra pentru familia Capponi, zise ea, şi auzise de cartea pe care voiam s-o scriu despre Masaccio. Îi dădu lui Christine cartea ei de vizită şi spuse că ar trebui să-l sunăm pe contele Niccolò Capponi, care era expert în istoria Florenței.

---

[1] Promenada (în lb. italiană, în original) (n.red.)

[2] Poartă (în lb. italiană, în original) (n.red.)

– Știți, e o persoană abordabilă, cu care aveți ce discuta.

Christine se întoarse cu cartea de vizită și mi-o dădu. Am pus-o deoparte, gândindu-mă că nu avea nici un sens să dau un telefon neanunțat reprezentantului unei familii intimidante și faimoase din Florența, indiferent cât de abordabil era acesta.

Casa țărănească plină de coridoare în care locuiam, în Giogoli, se înălța pe panta unei coline și era umbrită de chiparoși și pini-umbrelă. Am transformat un dormitor din spate în camera de lucru unde intenționam să-mi scriu romanul. De la unica fereastră, aveam o priveliște, dincolo de cei trei chiparoși, peste acoperișul de țiglă roșie al casei unui vecin, spre colinele Toscanei aflate dincolo de aceasta.

Inima regiunii unde acționa Monstrul.

La câteva săptămâni după ce l-am ascultat pe Spezi relatându-mi povestea Monstrului din Florența, m-am trezit hoinărind pe la locul crimei aflat atât de aproape de casa noastră. Într-o zi de toamnă, după ce m-am chinuit să scriu romanul despre Masaccio, am ieșit din casă și am urcat prin pădurice, la pajiștea cu iarbă, pentru a vedea eu însumi locul. Era o poieniță minunată, de unde puteai să cuprinzi cu privirea colinele florentine ce se prelungeau spre sud, spre câțiva munți nu prea înalți. Aerul rece de toamnă purta mirosul mentei zdrobite și al ierburilor arse. Unii pretind că răul zace în astfel de locuri ca un soi de infecție vicioasă, dar eu nu simțeam nimic. Era un loc dincolo de bine și de rău. Am continuat să rătăcesc pe acolo, sperând în zadar să înțeleg măcar un pic și, aproape împotriva voinței mele, m-am apucat să reconstitui locul crimei, plasând dubița VW, imaginându-mi sunetul ca de tinichea al muzicii din *Blade Runner* repetându-se la nesfârșit pe deasupra scenei îngrozitoare.

Am tras adânc aer în piept. Jos, în vița-de-vie a vecinului nostru, *vendemmia*[1] era în plină desfășurare. Vedeam oameni

[1] Culesul viilor (în lb. italiană, în original) (n.red.)

mişcându-se în susul şi în josul rândurilor de viţă, adunând ciorchini de struguri în spatele unui cărucior motorizat, cu trei roţi. Mi-am închis ochii şi am ascultat sunetele locului: cântecul unui cocoş, clopotele unei biserici aflate în depărtare, lătratul unui câine, o femeie nevăzută care-şi chema copiii.

Povestea Monstrului din Florenţa punea stăpânire pe mine.

Capitolul 32

Eu şi Spezi am devenit prieteni. La trei luni după ce ne-am întâlnit, incapabil să scap de povestea Monstrului, i-am sugerat să colaborăm la un articol despre acesta, pentru o revistă din Statele Unite. Şi, pentru că, uneori, colaboram la *The New Yorker,* l-am sunat pe redactorul-şef al revistei şi i-am avansat propunerea noastră. Astfel, ne-am ales cu o temă de casă.

Însă, înainte să scriu ceva, aveam nevoie să urmez un curs intensiv din partea „Monstrologului". Două zile pe săptămână, îmi băgam laptopul într-un rucsac, scoteam bicicleta şi pedalam cei zece kilometri până la apartamentul lui Spezi. Ultimul kilometru era criminal: trebuia să pedalez la deal, printre crângurile de măslini noduroşi. Apartamentul pe care-l împărţea cu soţia lui de origine belgiană, Myriam, şi fiica lor ocupa ultimul etaj al unei vechi *villa* şi dispunea de o cameră de zi, o sufragerie şi o terasă de unde aveai o privelişte asupra Florenţei. Spezi lucra într-un pod mansardat ticsit cu cărţi, ziare, schiţe şi fotografii.

Când soseam, îl găseam în sufragerie, cu o ţigară Gauloise atârnându-i invariabil între buze. Norii de fum pluteau în aer, iar pe masă erau împrăştiate fotografii şi ziare. În timp ce lucram, Myriam ne aducea cafea espresso tare, în ceşcuţe. Întotdeauna, înainte ca ea să intre, Spezi punea deoparte fotografiile de la locul crimelor.

Prima sarcină a lui Mario fu să-mi prezinte cazul. Parcurse istoricul cronologic al acestuia, relatându-mi chiar

şi cele mai mici detalii. Din când în când, apuca un document sau o fotografie din morman pentru a ilustra ce zicea. Toată munca noastră se desfăşura în italiană, deoarece engleza pe care o vorbea Spezi era rudimentară, iar eu eram hotărât să mă folosesc de această oportunitate pentru a învăţa limba mai bine. În vreme ce el vorbea, eu luam pasionat notiţe pe laptop.

– Drăguţ, nu? mă întreba când termina de relatat despre vreo mostră de incompetenţă în cursul investigaţiei.

– *Si, professore,* îi răspundeam.

Părerea lui despre caz nu era complicată. Dispreţuia total teoriile conspirative, presupusele ritualuri satanice, creierele din spatele acestora şi cultele medievale. Intuia că explicaţia cea mai evidentă şi mai simplă era şi cea corectă: Monstrul din Florenţa era un psihopat singuratic, care omorâse perechi de îndrăgostiţi din motive sexuale deviante.

– Soluţia identificării lui, spunea Spezi în mod repetat, este arma folosită în asasinatul comis de clan în 1968. Dacă dăm de urma pistolului, îl vom găsi pe Monstru.

În luna aprilie, când colinele începeau să se acopere cu dungi de un verde crud – şirurile lungi de viţă-de-vie –, Spezi mă duse să văd locul crimei din 1984, situat lângă localitatea Vicchio, unde fuseseră ucişi Pia Rontini şi Claudio Stefanacci. Vicchio se află la nord de Florenţa, într-o regiune cunoscută sub numele de Mugello, unde colinele devin abrupte şi luxuriante pe măsură ce se apropie de măreţul lanţ muntos al Apeninilor. Păstorii sarzi, după ce au emigrat în Toscana, s-au stabilit în această zonă la începutul anilor 1960, pentru a creşte oi pe pajiştile din munţi. Brânza lor *pecorino* era foarte preţuită, într-atât de mult, încât a ajuns o brânză specifică Toscanei.

Am condus pe un drum de ţară, urmând cursul unui râu rapid. Trecuseră ani de zile de când Spezi fusese ultima dată aici, aşa că a fost necesar să ne oprim de câteva ori până ce am găsit locul exact. De la o bifurcaţie, un drumeag plin de

buruieni ducea într-un loc cunoscut pe plan local sub numele de *La Boscheta,* Pădurricea. Am parcat și am făcut câțiva pași. Drumul se termina la poalele unei coline pline de stejari, care, într-o parte, se continua cu un câmp de plante medicinale. O casă țărănească veche, cu acoperiș de teracotă, se zărea la câteva sute de metri în depărtare. Un râu rapid, ascuns vederii de plopi, curgea la vale. În spatele casei, pământul se înalța, colină după colină, dispărând în munții albăstrui. Pășunile de un verde ca smaraldul fuseseră cosite spre marginile și pantele abrupte ale colinelor, pășuni pe care artistul Giotto hoinărise când era băiat, la sfârșitul secolului al XIII-lea, îngrijind mioare, visând cu ochii deschiși, schițând desene în praf.

În locul unde se termina drumul era ridicat un altar în memoria victimelor. Două cruci de culoare albă se înălțau pe un petic de pământ acoperit cu iarbă. În două borcane de sticlă erau aranjate flori de plastic decolorate de soare. Pe brațele crucilor fuseseră puse monede – zona devenise loc de pelerinaj pentru cuplurile de îndrăgostiți din regiune, care lăsau monede ca o modalitate de a-și făgădui în mod solemn iubirea pentru celălalt. Soarele se revărsa peste vale, o boare de vânt aducând mireasma florilor și a câmpiilor proaspăt cosite. Fluturii zburau haotic, păsările ciripeau în pădure, iar nori albi și pufoși alunecau pe albastrul cerului.

Cu țigara Gauloise în mână, Mario îmi schiță locul crimei în timp ce eu îmi luam notițe. Îmi arătă unde fusese parcat Fiatul Panda de culoare bleu al celor doi îndrăgostiți și locul unde probabil că stătuse ascuns criminalul, în vegetația deasă. Îmi indică unde au aterizat cartușele expulzate din pistol după fiecare împușcătură, fapt ce dădea indicii despre cum se trăsese și ordinea împușcăturilor. Cadavrul băiatului fusese prins în capcană pe locul din spate, într-o poziție aproape ca a unui fetus, răsucit de parcă încercase să se apere. Ucigașul îl împușcase și apoi, mai târziu, îi înjunghiase cadavrul de mai

multe ori, în regiunea costală, ca să se asigure că era într-adevăr mort ori ca o manifestare de dispreț.

– S-a întâmplat în jurul orei 21.40, spuse Spezi. Îmi arătă un câmp de dincolo de râu și continuă: Știm asta pentru că un fermier care ara câmpul acela seara, ca să scape de căldură, a auzit împușcăturile. S-a gândit că erau rateurile unei *motorino*.

L-am urmat pe Mario în câmp deschis.

– A târât cadavrul și l-a lăsat aici – de unde putea fi văzut ușor din casă. Un loc irațional de expus. Gesticulă în direcția casei cu mâna în care ținea țigara și fuioarele de fum fură purtate de curenții de aer. Era un aranjament teribil. N-o să-l uit niciodată. Pia zăcea întinsă pe spate, cu brațele larg deschise, de parcă era crucificată. Ochii ei albaștri și luminoși erau deschiși și fixau cerul. E urât să zic asta, dar nu m-am putut abține să nu observ cât de frumoasă era.

Am stat pe câmp în vreme ce albinele moleșite bâzâiau pe florile din jurul nostru. Terminasem de notat. Șipotul râului se auzea printre copaci. Din nou, nu se simțea nimic rău. Din contră, era un loc liniștit, chiar dumnezeiesc.

După aceea, ne-am dus până în Vicchio. Era un orășel așezat în mijlocul câmpiilor luxuriante lângă râul Sieve. O statuie a lui Giotto, înaltă de trei metri, ținându-și paletele și pensulele se ridica în centrul unei *piazza* pietruite. Printre magazinele din apropiere era unul cu aparate de uz casnic care încă aparținea familiei Stefanacci, acesta fiind locul unde lucrase Claudio Stefanacci.

Am prânzit într-un local modest de lângă *piazza* și apoi am mers pe un drum lateral pentru a o vizita pe Winnie Rontini, mama fetei asasinate. Am ajuns la un zid de piatră înalt, cu porți de fier, care înconjura o *villa* măreață din oraș, una dintre cele mai impozante din Vicchio. Prin porți, se vedea un parc neîngrijit. În fundul acestuia se înălța casa cu două etaje, aproape în ruine, tencuiala de culoare gălbuie fiind în

mare parte cojită. Geamurile vilei erau acoperite de obloane. Părea abandonată.

Am sunat la poartă. Dintr-un difuzor micuț se auzi o voce tremurătoare. Mario își spuse numele și poarta se deschise cu un clinchet. Winnie Rontini ne întâmpină la ușă și ne invită în casa întunecată. Se mișca încet și cu greutate, de parcă înainta prin apă.

Am urmat-o într-un salonaș întunecos, aproape lipsit de mobilă. Oblonul unui geam era parțial ridicat, permițând unei raze de lumină să pătrundă, aceasta spintecând ca un perete alb întunericul, făcând vizibile particulele de praf plutitoare, care luceau pentru o clipă și apoi dispăreau. Aerul mirosea a țesătură veche și a ceară de curățat. Casa era aproape goală, rămăseseră doar câteva piese de mobilier urâte, după ce toate obiectele vechi de valoare și argintăria fuseseră vândute cu mult timp în urmă, pentru a finanța căutarea asasinului fiicei ei. *Signora* Rontini sărăcise în așa hal, că nu-și mai permitea nici măcar un telefon.

Ne-am așezat pe o canapea decolorată, ridicând o furtună de particule de praf, iar *Signora* Rontini luă loc în fața noastră, lăsându-se cu o demnitate demodată pe un scaun plin de cocoloașe. Pielea ei albă, părul bălai și ochii albaștri precum cerul îi trădau originile daneze. La gât, purta un colier de aur cu inițialele P și C, de la Pia și Claudio.

Vorbea încet. Părea că de cuvinte atârnau greutăți. Mario îi spuse despre proiectul nostru și despre faptul că eram în căutarea adevărului. De parcă nu-i mai păsa, ea afirmă că, în opinia ei, criminalul fusese Pacciani. Ne zise că soțul ei, Renzo, un inginer naval bine plătit, care călătorise în toată lumea, renunțase la slujbă și se dedicase non-stop cazului fiicei lor, urmărind să se facă dreptate. În fiecare săptămână, vizitase sediul poliției din Florența, cerând vești și consultându-se cu anchetatorii. Din proprie inițiativă, oferise sume mari de bani ca recompensă pentru informații. Deseori, apăruse la televizor

sau la radio, apelând la ajutorul oamenilor. Fusese înşelat de mai multe ori. În cele din urmă, efortul depus îi distruse sănătatea şi îl sleise financiar. Renzo murise în urma unui atac de inimă în timp ce era pe stradă, în faţa unei secţii de poliţie de unde tocmai plecase. *Signora* Rontini rămăsese singură în vila imensă, vânzându-şi mobila piesă cu piesă şi înglodându-se tot mai adânc în datorii.

Mario o întrebă de colier.

– Pentru mine, spuse ea atingând bijuteria, viaţa s-a terminat în ziua aceea.

Capitolul 33

Dacă ai crede că nu ţi se poate întâmpla nimic rău, ai intra? Ai intra în acest palat atât de celebru datorită trecutului sângeros şi al gloriei, ţi-ai urma drumul prin întunericul ţesut ca o pânză de păianjen?... În hol, întunericul este aproape deplin. Pe o lungă scară de piatră, mâinile noastre alunecă pe balustrada rece, treptele sunt scobite de paşii miilor de ani...

Aşadar, într-o dimineaţă rece de ianuarie, eu şi Christine urcam scările descrise cu atâta intensitate de Thomas Harris în romanul *Hannibal.* Aveam o întâlnire în *Palazzo* Capponi cu contele Niccolò Piero Uberto Ferrante Galgano Gaspare Calcedonio Capponi şi cu soţia lui, *contessa* Ross. Într-un târziu, dădusem acel telefon. Recent, se filmaseră nişte scene din *Hannibal,* în regia lui Ridley Scott, în Palazzo Capponi, unde personajul Hannibal Lecter, alias „dr. Fell", este angajat pe post de curator al bibliotecii şi al arhivelor Capponi. Credeam că ar fi fost interesant să-i iau un interviu adevăratului curator al arhivelor Capponi, însuşi contelui Niccolò, şi să scriu un articol pe acest subiect pentru secţiunea „Talk of the Town"[1] din revista *The New Yorker,* pentru a coincide cu apariţia filmului pe piaţă.

Contele ne întâmpină în capul scărilor şi ne conduse în bibliotecă, unde ne aştepta contesa. El era un bărbat de vreo 40 de ani, înalt şi solid, cu păr negru cârlionţat, cu barbişon,

[1] Bârfa oraşului (în lb. engleză, în original) (n.tr.)

ochi albaştri pătrunzători şi urechi de şcolar. Semăna izbitor cu o variantă matură a imaginii străbunului său Lodovico Capponi, dintr-un portret din 1550 al artistului Bronzino, care se găseşte în Muzeul Frick din New York. Când contele o salută pe soţia mea, îi sărută mâna într-un mod foarte deosebit, despre care am aflat mai târziu că este un gest străvechi prin care un nobil ia mâna doamnei şi, cu o răsucire elegantă şi rapidă, o apropie la 15 centimetri de buzele lui, în timp ce face o plecăciune scurtă, fără să atingă însă pielea ei cu gura. Doar florentinii nobili le întâmpinau pe doamne astfel. Toţi ceilalţi se salutau strângându-şi mâinile.

Arhiva Capponi se afla la capătul unui culoar friguros şi întunecos, decorat cu blazoane. Contele ne pofti să ne aşezăm pe două uriaşe scaune de stejar, apoi se cocoţă pe un taburet de metal aflat în spatele unei vechi mese de cantină şi începu să se joace cu pipa. Peretele din spatele lui era acoperit cu sute de casete în care se găseau documente de familie, manuscrise, registre de contabilitate şi cărţi funciare ce acopereau o perioadă de opt sute de ani.

Contele purta o jachetă maronie, un pulover de culoarea vinului, pantaloni marinăreşti şi – mai degrabă excentrici pentru un florentin – o pereche de pantofi vechi, urâţi şi uzaţi. Avea un doctorat în istorie militară şi studiase în campusul florentin de la New York University. Vorbea o engleză perfectă din perioada edwardiană, fapt ce părea o relicvă din vremuri apuse. L-am întrebat unde a învăţat-o. Ne-a explicat faptul că limba engleză pătrunsese în familie atunci când bunicul lui se căsătorise cu o englezoaică şi şi-au crescut copiii vorbind engleză acasă. Tatăl său, Neri, la rându-i, şi-a învăţat şi el copiii limba engleză, devenind un fel de moştenire de familie trecută dintr-o generaţie în alta – astfel, limba Angliei din perioada edwardiană se fosilizase în familia Capponi, neschimbată de aproape un secol.

Contesa Ross era o americancă foarte drăguță, precaută și protocolară, cu un simț sec al umorului.

– L-am avut oaspete pe Ridley Scott împreună cu nelipsitul lui trabuc, spuse contele referindu-se la regizorul de film.

– Grupul sosea, zise contesa, condus de trabucul urmat de Ridley, urmat de o mulțime supusă.

– Da, a scos ceva fum.

– În realitate, au folosit mult fum artificial. Ridley părea să fie obsedat de fum. Și de busturi. Mereu avea nevoie de busturi de marmură.

Contele își privi ceasul, apoi se scuză:

– Nu sunt lipsit de respect. Eu însumi fumez de două ori pe zi, după ora 12 și după 19.

Mai erau trei minute până la 12.

Contele reluă:

– Voia mai multe busturi în *Gran Salone* în timpul filmărilor. A dat comandă de busturi din *papier mâché* făcute să arate vechi. Dar nu se potriveau. Așa că i-am spus că aveam câteva busturi ale strămoșilor mei la subsol. L-am întrebat dacă vrea să le aduc sus. A răspuns că ar fi minunat. Erau foarte murdare și l-am întrebat dacă vrea să le curăț. „Oh, nu, a zis, te rog, n-o face!" Unul dintre busturi o reprezenta pe *quadrisnonna,* stră-stră-stră-străbunica mea, născută Luiza Velluti Zati, care se trăgea din ducii de San Clemente și care era o femeie foarte la locul ei. Refuza să meargă la teatru. Spunea că e imoral. Acum, apare ca recuzită într-un film. Și ce film! Violență, eviscerări, canibalism.

– Parcă poți să știi, poate că e mulțumită, spuse contesa.

– Echipa de filmare a avut un comportament profesionist. Pe de altă parte, florentinii n-au fost foarte cooperanți în timpul filmărilor. Normal, acum, că s-a terminat totul, aceiași comercianți și-au pus tăblițe în geamuri pe care stă scris: „*Hannibal* a fost filmat aici".

Se uită la ceas, văzu că era *mezzogiorno*[1] şi-şi aprinse pipa. Un nor de fum înmiresmat se ridică spre tavanul îndepărtat.

– În afară de fum şi busturi, Ridley era fascinat de Henric al VIII-lea. Contele se ridică şi căută cu atenţie prin arhivă, extrăgând într-un târziu o scrisoare scrisă pe pergament aspru. Era o scrisoare de la Henric al VIII-lea adresată unui străbun Capponi, prin care îi cerea 2 000 de soldaţi şi cât mai mulţi archebuzieri pentru armata sa. Scrisoarea era semnată chiar de regele Henric. Din document atârna ceva maroniu, ca de ceară, de mărimea unei smochine zdrobite.

– Ce este asta? l-am întrebat.

– Acesta e sigiliul de stat al lui Henric al VIII-lea. Ridley l-a luat în râs, spunând că arată întru câtva mai mult ca testiculul stâng al lui Henric. I-am făcut o fotocopie. Documentului, vreau să spun.

Ne-am mutat din bibliotecă în *Gran Salone,* principala cameră de primire a palatului, locul unde Hannibal Lecter cântă la orgă în timp ce inspectorul Pazzi ascultă stând ascuns pe Via de' Bardi de dedesubt. În *salone* se găsea un pian, şi nu o orgă, instrumentul la care cântă Anthony Hopkins în film. Încăperea era decorată cu portrete întunecate, peisaje fantastice, busturi de marmură, armuri şi arme. Din cauza costurilor uriaşe pentru încălzirea unui asemenea spaţiu imens, temperatura aerului era doar puţin mai ridicată decât cea dintr-o cameră de tortură siberiană.

– Mare parte din armuri sunt false, zise contele fluturându-şi mâna nepăsător. Însă aceasta de aici este o armură foarte bună. Datează din 1580. Probabil că i-a aparţinut lui Niccola Capponi, care era cavaler al Ordinului Sfântului Ştefan. Mi se potrivea într-o vreme. Este chiar uşoară. Puteam să fac flotări în ea.

Dintr-o cameră nevăzută se auziră hohote de râs puternice, iar contesa se ridică şi plecă.

---

[1] Miezul zilei (în lb. italiană, în original) (n.red.)

– Acestea sunt, în mare parte, portretele celor din familia Medici. Au fost cinci căsătorii între membrii familiilor noastre. Un Capponi a fost exilat din Florența împreună cu Dante. Dar, în acele zile, probabil că Dante ne privea de sus. După cum a scris, noi făceam parte dintre *la gente nova e i subiti guadagni* – „oameni noi și îmbogățiți peste noapte". Neri Capponi a ajutat la aducerea lui Cosimo de' Medici înapoi în Florența, în 1434, după exilul acestuia. Pentru familia noastră a fost o alianță extraordinar de profitabilă. Am avut succes în Florența deoarece nu am fost niciodată familia aflată în prim-plan. Eram întotdeauna a doua sau a treia ca importanță. În Florența, avem un proverb care spune așa: „Cuiul care iese este bătut cu ciocanul la loc".

Contesa reapăru însoțită de o copilă, Francesca, numită astfel după Francesca Capponi, o mare frumusețe care s-a căsătorit cu Vieri di Cambio de' Medici și care a murit la vârsta de 18 ani, în timp ce năștea. Portretul ei cu obraji rozalii, atribuit lui Pontormo, atârna pe peretele din camera alăturată.

L-am întrebat pe conte cine a fost cel mai faimos strămoș al lui.

– Piero Capponi. Toți copiii de școală din Italia îi cunosc istoria. E eroul unei povești în genul celei a lui Washington traversând râul Delaware[1]. A fost repetată frecvent, așa că este extrem de înflorită.

– Minimalizează importanța întâmplării, ca de obicei, rosti contesa.

– Ba nu, draga mea. Povestea *este* extrem de exagerată.

– În mare, e adevărată.

– Chiar și așa. În 1494, Carol al VIII-lea, regele Franței, aflat cu armata în drum spre orașului Napoli, pe care intenționa să-l cucerească, a trecut prin Florența și, sesizând o

[1] Episod semnificativ din istoria Statelor Unite ale Americii, petrecut în timpul Revoluției Americane, când George Washington a traversat râul Delaware în fruntea armatei, în ziua de Crăciun, luând prin surprindere trupele inamice. (n.tr.)

ocazie de a face rapid rost de bani, a cerut un bir uriaş din partea oraşului. „Dacă nu vă veţi plăti izbăvirea, vom sufla în trompete şi vom ataca", declarase el. Piero Capponi i-a răspuns: „Atunci, vom suna şi noi din clopote", ceea ce însemna că vor chema oamenii la luptă. Carol bătu în retragere. Este renumit faptul că ar fi spus: „Capon, Capon, vous êtes un mauvais chapon". Capon, Capon, eşti o găină rea.

– Glumele cu găini sunt chiar răspândite în familie, zise contesa.

– Mâncăm claponi de Crăciun, spuse contele. Pare cam canibalic. În legătură cu acest subiect, permiteţi-mi să vă arăt unde îşi lua mesele Hannibal Lecter.

L-am urmat în *Sala Rosa,* un salon elegant, cu scaune drapate, cu mese risipite prin încăpere şi un bufet cu oglinzi. Pereţii erau acoperiţi cu mătase roşie care fusese ţesută din coconii fermei de viermi-de-mătase a familiei, cu 250 de ani în urmă.

– În echipa care lucra la film, spuse contesa, era o biată femeie pe care trebuia s-o atenţionez mereu: „Nu muta nimic fără permisiune". Ea însă continua să mute totul în jur. În fiecare zi de filmare, Sebastiano, fratele mai mic al lui Niccolò, care administrează Villa Calcinaia, proprietatea familiei din Chianti, aducea o sticlă de vin producţie proprie, pe care o aşeza în locuri strategice în această cameră. Dar nu a reuşit să o bage în film. Femeia aceasta o tot lua de unde o punea el. Producătorii aveau un aranjament cu Seagram, să folosească doar băuturile lor.

Contele zâmbi.

– Cu toate acestea, până la sfârşitul zilei, sticla era desfăcută şi băută. Era întotdeauna cea mai bună *riserva*[1].

Cu mulţi ani în urmă, când Thomas Harris cercetase cazul Monstrului din Florenţa pentru romanul său, *Hannibal,* şi participase la procesul lui Pacciani, îl cunoscuse pe contele

[1] Rezervă (în lb. italiană, în original) (n.tr.)

Capponi și fusese invitat la *palazzo*. Mult mai târziu, Harris îl sunase pe conte și-i spusese că i-ar plăcea să-l facă pe Hannibal Lecter curator al arhivei Capponi – ar fi fost în regulă?

– Am avut o întâlnire de familie, zise contele. I-am spus că eram de acord cu o singură condiție: familia să nu apară în prim-plan.

Eu și Niccolò ne-am împrietenit. Din când în când, ne întâlneam să luăm prânzul la Il Bordino, o mică *trattoria* din spatele bisericii Santa Felicia, unde se află cripta și capela familiei, foarte aproape de *pallazo*. Il Bordino era unul dintre ultimele birturi de odinioară din Florența: mic, aglomerat, cu o tejghea de sticlă prin care vedeai preparatele disponibile în acea zi. Interiorul întunecos îi dădea aerul unei temnițe, cu pereți înnegriți, din pietre și ipsos, cu mese din lemn scrijelite și dușumele de teracotă veche. În esență, hrana era specific florentină, compusă din preparate simple de carne și paste, însoțite de bucăți grosolane de pâine, servită la prețuri mici, ca pentru muncitori, cu pahare de vin roșu și aspru.

Într-o zi, în timp ce prânzeam, i-am menționat lui Niccolò că, împreună cu Mario Spezi, mă documentam în cazul Monstrului din Florența.

– Ah, reacționă el profund interesat. Monstrul din Florența. Ești sigur că vrei să te implici în afacerea aceasta?

– E o poveste fascinantă.

– O poveste fascinantă, într-adevăr. Aș fi atent în locul tău.

– De ce, ce se poate întâmpla? E o poveste veche. Ultimul asasinat a avut loc cu mai bine de 20 de ani în urmă.

Niccolò clătină încet din cap.

– Pentru un florentin, 20 de ani înseamnă alaltăieri. Și ancheta încă nu s-a încheiat. Secte sataniste, liturghii negre, o *villa* a ororilor... Italienii tratează aceste lucruri foarte serios. Pe acest caz s-au construit cariere sau au fost distruse. Ai

grijă ca tu şi Mario să nu vă băgaţi prea adânc beţele în cuibul acela de vipere.

– Vom avea grijă.

Zâmbi.

– În locul tău, m-aş ocupa de acel roman încântător despre Masaccio, de care mi-ai vorbit, şi l-aş lăsa pe Monstrul din Florenţa în pace.

Capitolul 34

Într-o frumoasă zi de primăvară, povestea Monstrului se apropie de sfârşit. Ştiam toate faptele cunoscute, eram un expert în caz şi doar Spezi şi însuşi Monstrul se pricepeau mai bine. Însă era un punct asupra căruia Spezi fusese ferm rezervat, iar acesta era opinia sa despre cine anume ar putea fi Monstrul din Florenţa.

– *Eccoci qua,* spuse Spezi. Iată-ne ajunşi aici: secte sataniste, mărturii mincinoase şi minţi criminale. Ce urmează? Se rezemă de spătar, zâmbind strâmb, şi-şi desfăcu mâinile. Cafea?

– Te rog.

Spezi goli dintr-o înghiţitură ceşcuţa cu espresso, un obicei italian pe care nu l-am adoptat. Eu mi-am sorbit cafeaua.

– Ai vreo întrebare?

Ochii îi licăreau.

– Da, am zis. Cine crezi că este Monstrul?

Spezi îşi scutură scrumul de la ţigară.

– Totul e acolo, arătă el spre movila de documente. Tu cine crezi că este?

– Salvatore Vinci.

Spezi clătină din cap.

– Hai să analizăm cazul cum ar face-o Philip Marlowe. Totul are legătură cu pistolul Beretta. Cine a adus arma la crima din 1968? Cine a folosit-o? Cine a luat-o acasă? Şi, cel mai important, ce s-a întâmplat cu ea mai târziu? Totul este acolo, în poveste, dacă ştii să cauţi.

– Arma i-a aparţinut lui Salvatore Vinci, i-am răspuns. A adus-o cu el din Sardinia, el a plănuit asasinatul din 1968 şi avea maşină. El i-a împuşcat.

– Bravo!

– Aşa că probabil el e cel care a luat arma după aceea.

– Exact. I-a înmânat pistolul lui Stefano Mele să tragă ultimul glonţ, astfel încât acesta să aibă praf de puşcă pe mâini. După care, Mele a aruncat pistolul. Vinci l-a luat. Nu era deloc prost. Nu ar fi abandonat arma crimei la locul faptei. Un pistol folosit la o crimă este periculos, pentru că testele balistice îl pot lega de gloanţele recuperate din victime. O astfel de armă nu va fi niciodată vândută şi nici dată cuiva. Ori este distrusă, ori e ascunsă cu grijă. Şi, cum ştim că arma nu a fost distrusă, probabil că Salvatore Vinci a ascuns-o. Împreună cu cutiile de gloanţe. Şase ani mai târziu, a apărut pentru a ucide din nou – în mâinile Monstrului din Florenţa.

Am aprobat din cap.

– Deci şi tu crezi că Salvatore Vinci este Monstrul – exact cum a crezut Rotella.

Spezi zâmbi.

– Aşa ţi se pare? Se întinse spre vraful de documente şi scoase raportul FBI. L-ai citit, nu? Ţi se pare că Salvatore Vinci ar fi omul?

– Nu prea.

– Chiar deloc! Profilul insistă pe un amănunt crucial: Monstrul din Florenţa este impotent sau aproape impotent. Suferă de o disfuncţie sexuală şi a avut puţine contacte sexuale sau chiar deloc cu femei de vârsta lui. Ucide ca să-şi satisfacă dorinţele bolnave, care nu pot fi satisfăcute în mod normal. Dovada fermă că este vorba despre un astfel de personaj e că pe nici unul dintre cadavre nu s-au găsit urme de viol, de molestări sau de activitate sexuală. Iar Salvatore era chiar opusul impotentului – era un Priap[1] veritabil. Salvatore

[1] Zeul grec al sexului (n.tr.)

nu se potrivește nici cu restul raportului FBI, în special în privința amănuntelor psihologice.

– Dacă nu el este Monstrul, i-am spus, atunci problema ajungerii pistolului Beretta de la el pe mâna criminalului este încă nerezolvată.

Întrebarea pluti în aer. Ochii lui Spezi licăriră.

– I-a fost furat? am întrebat.

– Exact! Și cine era cel mai în măsură să ia arma?

Deși toate indiciile erau acolo, nu le puteam vedea.

Spezi bătu ușor cu degetul pe masă.

– Nu am cel mai important document din caz. Știu că există, deoarece am vorbit cu cineva care l-a văzut. Am încercat *totul* ca să-l obțin. Bănuiești despre ce document ar putea fi vorba?

– Declarația unei spargeri?

– *Appunto!*[1] În primăvara anului 1974, cu patru luni înainte să aibă loc primul asasinat din Borgo San Lorenzo, Salvatore Vinci s-a dus la carabinieri pentru a depune o plângere: „Mi-a fost forțată ușa casei și s-a intrat prin efracție". Când carabinierii l-au întrebat ce anume fusese furat, el a răspuns că nu știe.

Spezi se ridică și deschise fereastra. Curentul de aer proaspăt învolbură straturile albăstrui de fum de țigară din cameră. Scoase o altă țigară Gauloise din pachetul de pe masă. Și-o băgă în gură și o aprinse, apoi se întoarse de la fereastră.

– Gândește-te, Doug! Individul acesta chipeș, un sard cu o neîncredere străveche și profundă în autorități, posibil un ucigaș, se duce la carabinieri pentru a raporta o intrare prin efracție când nu fusese furat nimic? De ce? Și, în primul rând, de ce ar jefui cineva casa lui? E o casă vai de mama ei, sărăcăcioasă, nu-i nimic de valoare în ea. Poate... cu excepția... unui pistol Beretta de calibrul 22 și a două cutii cu gloanțe?

[1] Evident! (în lb. italiană, în original) (n.tr.)

Scutură scrumul ţigării. Eu stăteam pe marginea scaunului.

– Nu ţi-am spus cel mai extraordinar lucru dintre toate. Vinci l-*a numit* pe cel care l-a jefuit. Persoana pe care a denunţat-o era un băiat, un membru al clanului sard, o rudă apropiată. Ultima persoană pe care ar fi dat-o pe mâna carabinierilor. De ce să formuleze o acuzaţie împotriva lui dacă nu a luat nimic? *Pentru că îi era frică de ce ar fi putut face hoţul cu arma.* Salvatore Vinci voia ca intrarea prin efracţie să fie înregistrată la dosar ca să se protejeze. În caz că băiatul făcea ceva cu pistolul. Ceva... *teribil.*

Spezi împinse cu degetul spre mine documentul inexistent.

– Chiar acolo, în acel document, vom găsi numele pe care l-a dat Salvatore Vinci carabinierilor. Numele hoţului. Persoana aceea, dragă Douglas, este Monstrul din Florenţa.

– Şi cine e aceasta?

Spezi zâmbi tachinându-mă.

– *Pazienza!*[1] În 1988, după despărţirea dintre Rotella şi Vigna, carabinierii s-au retras în mod oficial din investigaţie. Dar nu puteau renunţa cu totul, aşa pur şi simplu. Şi-au continuat ancheta în secret. Şi documentul lipsă este unul dintre lucrurile scoase la iveală din Dumnezeu ştie ce dosar prăfuit aflat la subsolul vreunei cazărmi murdare.

– O investigaţie secretă? Au aflat altceva?

Mario zâmbi.

– Multe lucruri. De exemplu, după primul asasinat înfăptuit de Monstru, Salvatore Vinci s-a internat de unul singur la secţia psihiatrică a spitalului Santa Maria Nuova. De ce? Nu ştim – dosarele medicale par să se fi evaporat. Poate că băiatul care i-a furat pistolul dispăruse şi făcuse ceva teribil cu el.

Se întinse şi căută printr-un vraf de dosare, scoţând raportul FBI.

---

[1] Răbdare! (în lb. italiană, în original) (n.tr.)

– FBI-ul, în acest raport, enumeră o sumă de caracteristici pe care Monstrul e posibil să le aibă. Hai să le aplicăm suspectului nostru.

– În raport se zice că e posibil ca Monstrul să aibă dosar la poliție pentru înfăptuirea de infracțiuni minore, cum ar fi incendierea sau hoția, dar nu și pentru infracțiuni violente sau pentru viol. Omul nostru are cazier judiciar pentru furt auto, posesie ilegală de arme, intrare prin efracție și un incendiu.

– În raport se zice că, timp de șapte ani, între crima din 1974 și cea din 1981, Monstrul nu a fost în Florența. Omul nostru a părăsit Florența în ianuarie 1975. S-a întors aici la sfârșitul anului 1980. În câteva luni reîncepeau asasinatele.

– În raport se zice că Monstrul, probabil, locuia singur în timpul perioadei înfăptuirii crimelor. Când nu locuia singur, probabil că se găsea în compania unei femei în vârstă, cum ar fi o mătușă sau o bunică. Mare parte din cei șapte ani cât a fost plecat din Florența, suspectul nostru a locuit cu o mătușă. Câteva luni după ultimul asasinat, cel din 1985, omul nostru a cunoscut o femeie vârstnică și s-a mutat cu ea. Crimele au încetat. E adevărat, din 1982 până în 1985, a fost căsătorit, dar, conform unui ofițer de la carabinieri, care a luat parte la această anchetă secretă a cazului Monstrului, căsătoria a fost anulată din motive de *impotentia coeundi* – neconsumarea actului sexual. Ca să fim corecți, la acea vreme, în Italia, *impotentia coeundi* era câteodată invocată ca o modalitate de a obține un divorț chiar și când nu era neapărat adevărat.

– Raportul FBI precizează că tipul acesta de criminal deseori contactează poliția și încearcă să îndrume investigația pe piste greșite sau cel puțin să adune informații despre crimă. Omul nostru s-a oferit să fie informator pentru carabinieri.

– În sfârșit, studiile de caz ale unor criminali în serie cu deviații sexuale deseori scot la iveală o istorie a abandonului maternal și al abuzului sexual în interiorul familiei. Mama omului nostru a fost ucisă când el avea doar un an. A suferit

o despărțire traumatică de o figură maternă când iubita de lungă durată a tatălui i-a părăsit. Și e posibil să fi fost expus la activitățile sexuale bizare ale tatălui său. Trăia cu acesta într-o casă mică și deseori tatăl său organiza partide sexuale în care erau implicați bărbați, femei și poate chiar copii. L-a forțat taică-su să participe? Nu avem dovezi că ar fi făcut-o... sau că nu ar fi făcut-o.

Începeam să pricep unde voia să ajungă. Spezi trase adânc din țigară și expiră.

– În raport se menționează că ucigașul probabil a început în jurul vârstei de 20 de ani. Oricum, în momentul primelor asasinate, omul nostru avea doar 15 ani.

– Faptul acesta nu l-ar exclude?

Spezi clătină din cap.

– Adevărul este că mulți criminali în serie încep la o vârstă surprinzător de fragedă. Depănă numele unor faimoși criminali americani în serie și vârstele debutului lor – 16, 15, 14, 17 ani. Aproape că a făcut treabă de cârpaci la primele crime, cele din 1974. A fost rezultatul unui începător impulsiv și panicat. A reușit să le ducă la bun sfârșit doar pentru că bărbatul fusese ucis de primul glonț tras, dar numai din greșeală. Glonțul îl nimerise pe acesta în braț și apoi, deviat din os, i-a străpuns pieptul și i-a oprit bătăile inimii. Fata a avut destul timp ca să iasă din mașină și să fugă. Ucigașul a tras după ea, însă a nimerit-o doar în picioare. A trebuit s-o ucidă folosind cuțitul. Apoi, i-a ridicat cadavrul și l-a dus în spatele mașinii. A încercat să o posede, dar nu a reușit. „Inadecvat sexual." *Impotentia coeundi.* În schimb, a luat un arac de viță-de-vie și i l-a introdus în vagin. A stat cu cadavrul și l-a dezmierdat cu singurul instrument care îi stârnea fiori: cuțitul său. A făcut 97 de tăieturi în carnea ei. Poate că și-a dorit să molesteze sexual cadavrul, dar n-a putut. A făcut tăieturile în jurul sânilor ei și în zona pubiană, de parcă încerca să evidențieze că îi aparținea de-acum.

O tăcere îndelungată se instală în micuța sufragerie. Pe fereastra din capătul îndepărtat al mesei se zăreau colinele pe unde obișnuia să pândească Monstrul.

– Aici se precizează că Monstrul are mașină proprietate personală. Omul nostru avea o mașină. Crimele au fost comise în locuri bine cunoscute lui, în apropierea casei sau a locului de muncă. Dacă faci o hartă a vieții omului nostru și îi trasezi mișcările, ori a locuit în apropiere, ori cunoștea fiecare loc.

Degetul lui Mario bătu din nou în masă.

– Numai dacă aș găsi acel document despre intrarea prin efracție.

– Mai trăiește? l-am întrebat.

– Și știu și unde locuiește, dădu Spezi din cap.

– Ai vorbit vreodată cu el?

– Am încercat. O dată.

– Ei bine, l-am întrebat în cele din urmă, *cine este?*

– Ești sigur că vrei să știi? îmi făcu Mario cu ochiul.

– La naiba, Mario!

Spezi trase adânc din țigara lui Gauloise și lăsă fumul să se strecoare printre buze.

– Persoana pe care Salvatore Vinci a denunțat-o că a intrat prin efracție în 1974, conform informatorului meu, era fiul său, *propriul fiu.* Antonio Vinci. Bebelușul salvat de intoxicare cu gaz, în Sardinia, în 1961.

„Bineînțeles", m-am gândit, apoi am spus:

– Mario, știi ce trebuie să faci, nu-i așa?

– Ce?

– Să-i iei un interviu.

Capitolul 35

La peste trei decenii după uciderea Barbarei Locci şi a iubitului ei, în 1968, doar doi oameni implicaţi în investigaţia Pistei Sarde mai erau în viaţă: Antonio Vinci şi Natalino Mele. Ceilalţi ori muriseră, ori dispăruseră. Cadavrul lui Francesco Vinci fusese găsit cu mâinile şi picioarele legate împreună, încuiat în portbagajul unei maşini incendiate, după ce, aparent, se pusese rău cu Mafia. Salvatore dispăruse după achitarea sa. Stefano Mele, Piero Mucciarini şi Giovanni Mele erau morţi de mult timp.

Înainte să-i luăm interviu lui Antonio Vinci, am decis să vorbim cu Natalino Mele, care, în 1968, avea şase ani şi se aflase pe locul din spate al maşinii, fiind martor la moartea mamei lui. Natalino fu de acord să stea de vorbă cu noi şi alese ca loc de întâlnire un bazin cu raţe din parcul Cascine, din Florenţa, în apropiere de o roată uriaşă cu leagăne în paragină şi un carusel.

Ziua era mohorâtă şi întunecată, iar aerul mirosea a frunze umede şi a popcorn. Mele sosi cu mâinile băgate adânc în buzunare. Era un bărbat trist şi greoi şi avea puţin peste 40 de ani. Părul îi era negru şi avea o privire rătăcită. Vorbea cu un glas tremurător, nervos, ca un băieţel nedreptăţit. După ce mama lui fusese ucisă şi tatăl, încarcerat, rudele lui îi făcuseră bagajele şi-l trimiseră la un orfelinat, o soartă destul de crudă într-o ţară unde familia înseamnă totul. Era singur pe lume.

Ne-am așezat pe o bancă. În fundal, dinspre carusel se auzea un ritm disco ca niște bufnituri surde. L-am întrebat dacă își amintea vreun amănunt din noaptea de 21 august 1968, noaptea când mama lui fusese ucisă.

– Aveam șase ani! țipă el cu o voce stridentă. Ce vreți să spun? După atâta vreme, cum aș putea să-mi amintesc ceva nou? Asta mă întreabă încontinuu toată lumea: Ce-ți amintești? *Ce-ți amintești?*

În noaptea crimei, ne zise Natalino, fusese atât de îngrozit, încât nu vorbise deloc, până când carabinierii îl amenințaseră că îl vor duce lângă cadavrul mamei lui. După 14 ani, atunci când anchetatorii au stabilit legătura dintre asasinatul din 1968 și crimele Monstrului, polițiștii l-au adus la secție pentru a-l interoga din nou. L-au presat necontenit. Fusese martor la dublul asasinat din 1968 și anchetatorii lăsau impresia că-l bănuiau că ascunde informații vitale. Interogatoriile țineau tot anul. El le spusese, din nou și din nou, că nu-și putea aminti nimic din noaptea aceea. Interogatorii îi arătară fotografii explicite ale victimelor mutilate de Monstru, urlând: „Uită-te la oamenii ăștia. E vina ta! E vina ta că nu-ți amintești!"

În timp ce Natalino vorbea despre interogatoriile nemiloase, glasul lui îndurerat se ridica.

– Le-*am zis* că nu-mi amintesc nimic. *Nimic.* Cu excepția unui singur lucru. Este un singur lucru pe care mi-l amintesc! Făcu o pauză, încercând să-și recapete suflul. Tot ce-mi amintesc acum este că mi-am deschis ochii în mașina aceea și am văzut-o pe mama moartă în fața mea. Ăsta e singurul lucru pe care mi-l amintesc din noaptea aceea. Apoi, spuse cu vocea lui tremurătoare: Și asta e singura amintire pe care o mai am despre ea.

Capitolul 36

Cu câțiva ani în urmă, Spezi îl sunase pe Antonio Vinci și încercase să aranjeze un interviu. Fusese refuzat categoric. Având în vedere acel refuz, am discutat cum ar trebui să-l abordăm cel mai bine pe individ. Am hotărât să nu sunăm dinainte și să-i dăm astfel șansa să spună iarăși nu. În loc de asta, urma să apărem la ușa lui și, folosind nume false, să evităm un al doilea refuz și să ne protejăm de o posibilă răzbunare după ce articolul era publicat. Eu aveam să fiu un jurnalist american care scria un articol despre Monstrul din Florența, iar Spezi, un prieten care mă ajuta ca traducător.

Am ajuns la clădirea în care se afla apartamentul lui Antonio la ora 9.40 p.m., destul de târziu ca să fim siguri că-l găsim acasă, într-o zonă muncitorească și îngrijită din vestul Florenței. Modesta clădire se afla pe un drum lateral, era tencuită cu ipsos și avea în față o mică grădină de flori și un suport pentru biciclete. La capătul străzii, în spatele unui rând de pini-umbrelă, se zăreau scheletele fabricilor abandonate.

Spezi sună la interfon și răspunse o femeie.

– Cine e?

– Marco Tiezzi, zise Spezi.

Am fost lăsați să intrăm fără alte întrebări.

Antonio ne întâmpină la ușă îmbrăcat doar cu o pereche de chiloți. Se uită fix la Mario.

– Ah, Spezi, tu ești! exclamă el recunoscându-l instantaneu. N-am auzit numele bine. Voiam să te întâlnesc de mult timp!

Ne pofti la masa din bucătărie cu aerul unei gazde afabile şi ne oferi un pahar dintr-o băutură spirtoasă sardă numită *mirto.* Tovarăşa lui, o bătrână extrem de discretă şi tăcută, termină de spălat spanacul în chiuvetă şi părăsi încăperea.

Antonio era un bărbat chipeş, cu un zâmbet cu gropiţe în obraji; părul lui negru şi cârlionţat era presărat pe alocuri cu fire cenuşii, iar trupul său era ars de soare şi musculos. Afişa un aer înfumurat, încrezător în sine şi farmecul unui om din clasa muncitoare. În timp ce pălăvrăgeam despre caz, îşi încorda cu nonşalanţă muşchii braţelor sau îşi trecea mâinile peste ei. Părea a fi un gest inconştient de admiraţie de sine. Avea un tatuaj cu un trifoi cu patru foi pe braţul stâng şi inimi gemene pe cel drept; pe piept, fix în mijloc, avea o cicatrice mare. Vorbea pe o tonalitate convingătoare, joasă şi răguşită, ca a tânărului De Niro în filmul *Taxi Driver.* Ochii lui negri erau vioi şi liniştiţi, iar el părea amuzat de sosirea noastră neaşteptată.

Spezi începu conversaţia pe un ton egal şi scoţând un reportofon din buzunar.

– Pot să-l folosesc? întrebă el.

Antonio îşi contractă muşchii şi zâmbi.

– Nu, zise el, sunt gelos pe vocea mea. Este prea catifelată, are o tonalitate prea profundă ca să fie băgată într-o cutie.

Spezi puse aparatul înapoi în buzunar şi începu să explice faptul că eram un ziarist de la revista *The New Yorker,* care scria un articol despre cazul Monstrului. Interviul făcea parte dintr-o serie de mai multe interviuri, toate de rutină, ale celor care mai erau încă în viaţă şi care aveau legătură cu acest caz. Antonio păru mulţumit de explicaţie. Era foarte liniştit.

Spezi iniţie interviul punându-i întrebări cu caracter general şi creă o atmosferă amicală, trecându-şi notiţele în carnet. Antonio urmărise îndeaproape cazul Monstrului din Florenţa şi avea o perspectivă uimitoare asupra faptelor.

După o serie de întrebări generale, Spezi începu să se apropie de ce-l interesa.

– Ce fel de relație ai avut cu unchiul tău, Francesco Vinci?

– Eram foarte apropiați. Era o prietenie trainică. Așa cum e fierul. Tăcu o clipă, apoi spuse ceva incredibil: Spezi, aș vrea să-ți dau o știre. Știi când Francesco a fost arestat pentru că și-a ascuns mașina? Ei bine, am fost cu el în noaptea aceea! Nimeni nu a știut asta, până acum.

Antonio se referea la noaptea dublului asasinat din Montespertoli, în apropierea castelului Poppiano, din luna iunie a anului 1982. În acea vreme, Antonio locuia la șase kilometri distanță. Crimele acestea duseseră la arestarea lui Francesco Vinci sub acuzația că ar fi fost Monstrul din Florența, iar o dovadă puternică împotriva acestuia fusese că, în mod inexplicabil, își ascunsese mașina într-un desiș pe la ora când avusese loc crima. Aceasta era într-adevăr o știre importantă: dacă Antonio fusese cu Francesco în noaptea aceea, înseamnă că acesta din urmă avusese un alibi pe care nu-l folosise niciodată și, drept rezultat, petrecuse doi ani în închisoare fără să fi fost nevoie.

– Dar asta înseamnă că prietenul tău Francesco a avut un martor în favoarea lui! exclamă Spezi. Ai fi putut să-l ajuți să evite acuzația că era Monstrul și să petreacă astfel ani de zile în închisoare! De ce nu ai zis nimic?

– Pentru că nu voiam să mă bag în treburile lui.

– Și pentru asta l-ai lăsat să stea doi ani în închisoare?

– Voia să mă protejeze. Și aveam încredere în sistem.

„Încredere în sistem." O afirmație absolut incredibilă venind din partea lui. Spezi continuă:

– Și care a fost relația ta cu tatăl tău, Salvatore?

Zâmbetul slab de pe figura lui Antonio păru să înghețe puțin, dar numai pentru o clipită.

– Nu ne întâlneam între patru ochi. Nepotrivire de caracter, s-ar putea spune.

– Dar existau anumite motive din cauza cărora nu vă împăcați? Poate că-l considerai pe Salvatore responsabil de moartea mamei tale?

– Nu chiar. Am auzit vorbindu-se despre asta.

– Tatăl tău avea obiceiuri sexuale ciudate. Poate că acesta era motivul pentru care îl urai?

– Pe vremuri, nu știam nimic despre asta. Doar mai târziu am aflat despre aceste... – făcu o pauză și continuă – *obiceiuri* ale lui.

– Dar voi doi ați avut câteva certuri serioase. Chiar și când erai tânăr. În primăvara anului 1974, de exemplu, tatăl tău a completat o plângere împotriva ta pentru că i-ai jefuit casa...

Spezi se opri. Această întrebare era crucială: ar fi putut confirma dacă documentul dispărut existase cu adevărat – dacă Salvatore Vinci într-adevăr completase o plângere împotriva lui Antonio chiar înainte să înceapă crimele Monstrului.

– Lucrurile nu stau chiar așa, spuse Antonio. Cum n-a putut zice dacă i-am furat ceva, n-am fost acuzat decât pentru violare de domiciliu. Într-o altă ocazie, ne-am certat și l-am țintuit de perete, apoi i-am pus cuțitul meu pentru scufundări la gât, dar a reușit să scape, iar eu m-am încuiat în baie.

Ni se confirma un amănunt crucial: intrarea prin efracție din 1974. Însă Antonio adăugase, din proprie inițiativă – aproape ca pe un soi de provocare – o informație riscantă: faptul că-l amenințase pe Vinci cu al său „cuțit pentru scufundări". Medicul legist din cazul Monstrului, Mauro Maurri, scrisese cu ani în urmă că instrumentul folosit de criminal ar fi putut fi un cuțit folosit la scufundări.

Spezi reluă șirul întrebărilor, luându-l prin învăluire, apropiindu-se de țelul nostru:

– Cine crezi că a comis dublul asasinat din 1968?

– Stefano Mele.

– Dar pistolul nu a fost găsit niciodată.

– Poate că Mele l-a vândut sau l-a dat cuiva când a ieşit din închisoare.

– Asta e imposibil. Pistolul a fost folosit din nou în 1974, când Mele se afla încă în închisoare.

– Eşti sigur? Nu m-am gândit la asta.

– Se spune că tatăl tău a fost cel care a tras cu pistolul în 1968, continuă Spezi.

– Era prea laş să facă asta.

– Când ai plecat din Florenţa? îl întrebă Spezi.

– În '74. Prima dată, m-am dus în Sardinia, iar după aceea, la lacul Como.

– Apoi, te-ai întors şi te-ai căsătorit.

– Exact. M-am căsătorit cu o iubită din copilărie, dar n-a mers. Ne-am căsătorit în 1982 şi ne-am despărţit în 1985.

– Ce anume n-a mers?

– Nu putea să aibă copii.

Era vorba de căsătoria anulată pentru neconsumarea actului sexual: *impotentia coeundi.*

– Şi apoi te-ai recăsătorit?

– Trăiesc cu o femeie.

Spezi adoptă un ton lejer, ca şi cum se pregătea să încheie interviul:

– Pot să-ţi pun o întrebare oarecum dificilă?

– Sigur. S-ar putea să nu răspund.

– Întrebarea este următoarea: dacă tatăl tău deţinea o Beretta de calibrul 22, tu erai persoana cea mai în măsură să fi luat arma, eventual în timpul spargerii din primăvara anului 1974?

Antonio nu răspunse imediat. Părea să fi căzut pe gânduri.

– Pot să dovedesc că nu eu l-am luat.

– Cum?

– Dacă l-aş fi luat, zâmbi el, l-aş fi împuşcat pe taică-meu în frunte.

– Urmând logica asta, continuă Spezi, ai fost plecat din Florența din 1975 până în 1980, exact în perioada când nu au existat asasinate. După ce te-ai reîntors, acestea au reînceput.

Antonio nu-i răspunse în mod direct. Se lăsă pe spate în scaun, iar zâmbetul i se lăți.

– Aceia au fost cei mai buni ani din viața mea. Aveam o casă, mâncam bine și toate fetele acelea...

Fluieră și făcu un gest italian ce semnifică sexul.

– Așadar... rosti Spezi nonșalant, tu nu ești... Monstrul din Florența?

Avu loc o scurtă ezitare. Antonio nu încetă nici o clipă să zâmbească.

– Nu, spuse el. Mie îmi place pizduța vie.

Ne-am ridicat să plecăm. Antonio ne-a însoțit până la ușă. În timp ce o deschidea, s-a înclinat spre Spezi și i s-a adresat cu o voce joasă, pe un ton cordial:

– Ah, Spezi, aproape că uitam ceva. Vocea lui căpătă un ton amenințător, răguşit. Ascultă cu atenție: eu nu mă joc.

Capitolul 37

Eu şi Spezi am trimis articolul despre Monstrul din Florenţa la revista *The New Yorker,* în vara anului 2001. Eu şi familia mea ne-am întors în Statele Unite pe timpul verii şi am locuit la o veche fermă de familie de pe coasta statului Maine. Mare parte din vară mi-am petrecut-o lucrând cu redactorul nostru de la revista *The New Yorker,* corectând şi verificând faptele din articol. Era programat să fie publicat în a treia săptămână din septembrie 2001.

Atât eu, cât şi Spezi anticipam o reacţie uriaşă în Italia ca urmare a publicării acestui articol. Opinia publică italiană se împăcase de mult cu vinovăţia lui Pacciani şi a prietenilor săi de picnic. De asemenea, mulţi italieni înghiţiseră teoria lui Giuttari că Pacciani & Co. lucraseră pentru un cult puternic din umbră. În vreme ce americanii ar fi luat în râs ideea că o sectă satanistă se afla în spatele asasinatelor, italienii nu o găseau neobişnuită sau de necrezut. Chiar de la început existaseră zvonuri că o persoană importantă şi puternică era probabil în spatele crimelor, un doctor sau un nobil. Anchetarea sectei sataniste părea o prelungire logică a acestei idei şi majoritatea italienilor credeau că era justificată.

Speram să demolăm această mulţumire de sine.

Articolul din revista *The New Yorker* susţinea că exista o mare posibilitate ca Pacciani să nu fie Monstrul. Şi, dacă se dovedea a fi adevărat, asta însemna că „prietenii lui de picnic", cei care singuri au mărturisit, erau nişte mincinoşi şi

teoria sectei sataniste a lui Giuttari, construită pe mărturiile lor, se prăbușea. Ceea ce lăsa o singură pistă de investigat: Pista Sardă.

Carabinierii continuaseră în secret o investigație a Pistei Sarde. Mario știa asta. Un informator secret de la carabinieri, cineva a cărui identitate nici măcar eu n-o cunoșteam, îi spusese lui Mario că așteptau momentul potrivit ca să dezvăluie rezultatele anchetei lor. *Il tempo è un galantuomo,* îi spusese acesta lui Spezi, „Timpul este un gentleman". Spezi spera că publicarea articolului în *The New Yorker* îi va zori pe carabinieri să treacă la acțiune, să aducă ancheta înapoi pe calea cea bună și să conducă la demascarea Monstrului.

– Italienii, îmi zise Mario, sunt sensibili la opinia publică americană. Dacă o revistă din America, de nivelul lui *The New Yorker,* îl proclamă pe Pacciani nevinovat, faptul acesta va stârni furori, iar când spun asta chiar mă gândesc la *furori.*

În timp ce vara anului 2001 se apropia de sfârșit, familia noastră începu pregătirile pentru a zbura din Boston la Florența, pe data de 14 septembrie, astfel încât copiii să prindă începutul școlii de pe 17.

Pe 11 septembrie 2001, totul se schimbă.

În ziua aceea teribilă și nesfârșită, pe la ora două, am închis televizorul din bucătăria vechii noastre case țărănești din Maine. Trebuia să ies din casă. Luându-l pe Isaac cu mine, fiul meu în vârstă de șase ani, am ieșit să fac o plimbare. Ziua strălucea cu o splendoare tomnatică, un ultim strigăt de bucurie a vieții dinaintea sosirii iernii. Aerul era tăios și mirosea a fum de lemne, iar cerul era de un albastru vibrant. Am traversat câmpiile proaspăt cosite din spatele casei, am trecut dincolo de livada de meri și ne-am îndreptat spre un drum forestier, acum abandonat. Apoi, ne-am afundat printre copaci, căutând un iaz cu castori ascuns în adâncul pădurii, unde trăiau elanii. Voiam să mă îndepărtez de orice urmă a existenței

umane, să scap, să mă pierd, să găsesc un loc nealterat de grozăvia zilei. Ne-am croit drum printre molizi şi brazi. Am înaintat cu greu dincolo de mlaştini şi covoarele de muşchi de turbă. După un kilometru şi jumătate, lumina soarelui s-a ivit printre trunchiurile copacilor şi am ajuns la iazul cu castori. Suprafaţa acestuia era complet nemişcată şi întunecată, oglindind pădurea ce se apleca peste el. Ici-colo, era pătată de roşul frunzelor căzute din arţarii tomnatici ce se îngrămădeau pe marginea iazului. Aerul mirosea a muşchi verde şi ace jilave de pin. Iazul fără nume era un loc primitiv, aflat pe cursul unui pârâi necunoscut, dincolo de bine şi de rău.

În timp ce fiul meu aduna beţe roase de castori, am rămas o clipă să-mi adun gândurile. Mă întrebam dacă era corect să-mi părăsesc ţara acum, când era atacată. M-am gândit dacă era sigur să zbor cu copiii mei. Şi m-am mai întrebat cum ne va afecta această zi traiul din Italia, dacă aveam să ne întoarcem. Mi-am dat seama atunci, ca un gând întârziat, că articolul scris despre Monstrul din Florenţa pentru revista *The New Yorker,* cel mai probabil, nu avea să fie publicat.

Asemenea majorităţii americanilor, am decis să ne continuăm vieţile la fel ca înainte. Am zburat înapoi în Italia, pe 18 septembrie, imediat ce s-au reluat zborurile. Prietenii noştri italieni au pregătit o cină în cinstea noastră, într-un apartament din Piazza Santo Spirito cu privelişte spre minunata biserică în stil renascentist construită de Brunelleschi. Când am intrat în apartament, ne simţeam de parcă sosiserăm la o înmormântare – prietenii noştri au venit şi ne-au îmbrăţişat, unul câte unul, unii cu lacrimi în ochi, prezentându-şi condoleanţele. Seara a fost sumbră, iar la sfârşit, o prietenă care preda limba greacă la Universitatea din Florenţa a recitat poemul „Aşteptându-i pe barbari", de Konstantinos Kavafis. L-a citit mai întâi în greacă şi apoi în italiană. Poemul îi descrie pe romanii din ultima perioadă a imperiului aşteptând sosirea

barbarilor, iar eu n-am uitat niciodată ultimele versuri citite în acea seară.

...noaptea este aici, dar barbarii n-au sosit.
Și câțiva oameni au venit de la graniță,
Și au spus că nu mai există barbari.

Ce se va alege acum de noi fără nici un barbar rămas?
Oamenii aceia erau un soi de soluție.

După cum mă așteptam, cei de la *The New Yorker* au renunțat la publicarea articolului despre Monstru, plătindu-ne generos însă, remunerare completă, și oferindu-ne dreptul de publicare, astfel încât să-l putem oferi altei reviste. Am avut câteva tentative făcute cu jumătate de inimă de a încerca să-l plasez în paginile altor publicații, însă, după 9 septembrie 2001, nimeni nu era interesat de povestea unui criminal în serie de odinioară, din altă țară.

În zilele care au urmat, mulți moderatori de televiziune și analiști de presă scrisă s-au apucat să emită opinii și interpretări dogmatice despre natura răului. Vedete culturale și literare erau chemate să-și exprime opiniile grave și apreciate. Politicieni, lideri religioși și experți în psihologie, cu toții au ținut discursuri cizelate și grăitoare pe marginea subiectului. Eram uimit de neputința lor totală de a explica acest fenomen, poate cel mai misterios dintre ele, și am început să înțeleg că, de fapt, chiar caracterul de neînțeles al răului ar putea fi una dintre caracteristicile lui fundamentale. Nu poți să privești răul în față – nu are așa ceva. Nu are nici trup, nici oase, nici sânge. Orice încercare de a-l descrie sfârșește superficial și amăgitor. Atunci, m-am gândit că poate din cauza aceasta l-au inventat creștinii pe diavol și anchetatorii cazului Monstrului, o sectă satanistă. Ambele erau, vorba poemului, „un soi de soluție".

În acea perioadă, am început să înțeleg propria obsesie legată de acest caz. Timp de 20 de ani, cât am scris thrillere ce conțineau destule crime și violență, am încercat, și în

mare măsură am eşuat, să înţeleg răul în esenţa lui. Monstrul din Florenţa m-a atras pentru că era un drum prin sălbăticie. Cazul reprezenta cea mai pură distilare a răului pe care am întâlnit-o vreodată, la mai multe niveluri. Era, înainte de toate, răul crimelor sadice comise de o fiinţă umană puternic tulburată psihic. Însă cazul era şi despre alte tipuri de rău. Unii dintre anchetatorii de vârf – procurori şi judecători implicaţi în caz, însărcinaţi cu sacra responsabilitate de a descoperi adevărul – se dovediseră mai interesaţi să folosească acest caz pentru a influenţa puterea spre propria glorie personală. Dedicându-se unor teorii greşite, au refuzat să-şi reconsidere convingerile atunci când se confruntau cu probele contradictorii copleşitoare. Le păsa mai mult să salveze aparenţele decât să salveze vieţile ori să-şi împingă carierele de la spate decât să-l bage pe Monstru după gratii. În jurul răului de nepătruns al Monstrului au crescut, în plus, strat după strat, falsitatea, vanitatea, ambiţia, aroganţa, incompetenţa şi ineficacitatea. Acţiunile Monstrului erau ca o celulă canceroasă care metastaza, alunecând prin sânge spre culcuşul aflat într-un colţ întunecat şi moale, divizându-se şi multiplicându-se, construindu-şi propria reţea de vene şi capilare pentru a se hrăni, înghiţind, mărindu-se şi, în cele din urmă, ucigând.

Ştiam că Mario Spezi se luptase deja cu răul din cazul Monstrului. Într-o zi, l-am întrebat cum de făcuse faţă ororilor cazului, răului pe care-l simţeam că începe să mă afecteze.

– Nimeni nu a înţeles răul mai bine decât fratele Galileo, îmi spuse el referindu-se la călugărul din ordinul franciscan transformat în psihanalist.

Spre el se îndreptase în căutarea ajutorului atunci când grozăviile întâmplate în caz începuseră să-l subjuge. Fratele Galileo murise între timp, dar Mario îl credita cu salvarea propriei vieţi în perioada asasinatelor Monstrului.

– El m-a ajutat să înţeleg ce e dincolo de înţelegere.

– Îţi aminteşti ce spunea?

– Nu pot să zic cu exactitate, Doug. Mi-am luat notițe însă.

Își scoase însemnările ședințelor în care fratele Galileo vorbise despre rău și mi le citi. Bătrânul călugăr începuse cu un joc de cuvinte de efect, bazându-se pe faptul că, în italiană, cuvântul pentru „rău" și „boală" este același, „male", iar cel pentru „discurs" și „studiu" este, de asemenea, același, „discorso".

Patologia poate fi definită ca *discorso sul male* [studiul bolii (sau al răului)], spusese fratele Galileo. Prefer s-o definesc ca *male che parla* [rău (sau boală) care vorbește]. La fel și în cazul psihologiei, care este definită „studiu al psihicului". Însă eu prefer s-o definesc „studiul psihicului care luptă să se exprime din mijlocul tulburărilor nervoase".

Nu mai există o comunicare adevărată între oameni, deoarece chiar propriul nostru limbaj este bolnav, iar boala discursurilor noastre ne poartă inevitabil spre îmbolnăvirea trupurilor, spre nevroze, dacă nu cumva, într-un final, spre boli mintale.

Atunci când nu mai pot comunica printr-un discurs, înseamnă că mă exprim prin boală. Simptomele mele au prins viață. Acestea exprimă nevoia sufletului meu de se face auzit, însă nu poate, pentru că nu am cuvintele și pentru că aceia care ar trebui să asculte nu pot trece de sunetul propriei voci. Limbajul bolii este cel mai dificil de interpretat. Este o formă extremă de șantaj care sfidează toate eforturile noastre de a-l plăti și de a scăpa de el. Este o ultimă încercare de comunicare.

Bolile mintale zac la capătul acestei lupte ce se vrea auzită. Este ultimul refugiu al unui suflet disperat care, în cele din urmă, a înțeles că nimeni nu ascultă și nici nu va asculta vreodată. Nebunia înseamnă renunțarea la toate eforturile de a te face înțeles. Este un urlet nesfârșit de durere și de indiferență din partea societății. Este un strigăt fără ecou.

Aceasta este natura răului Monstrului din Florența. Și aceasta este natura răului în fiecare dintre noi luat în parte.

Cu toţii avem un Monstru în noi; diferenţa constă în proporţie, nu în calitate.

Spezi era distrus de faptul că articolul nu fusese publicat. Era o lovitură grea având în vedere efortul depus de-a lungul vieţii pentru demascarea Monstrului. La drept vorbind, ţinând cont de dezamăgirea şi frustrarea lui, obsesia faţă de caz se adânci. Eu am trecut la alte lucruri. În acel an, am început să lucrez la un nou thriller, *Flăcările iadului,* cu partenerul meu de scris, Lincoln Child, cu care am creat o serie de romane, toate bestselleruri, avându-l ca personaj principal pe un anchetator numit Pendergast. Acţiunea era parţial localizată în Toscana şi era vorba despre un criminal în serie, ritualuri satanice şi o vioară Stradivarius pierdută. Monstrul din Florenţa era mort şi am început să disec cadavrele în sprijinul ficţiunii pe care o scriam.

Într-o zi, în timp ce mă plimbam prin Florenţa, am trecut pe lângă o mică prăvălie unde cărţile erau legate manual. Mi-a venit o idee. M-am dus acasă şi am printat articolul despre Monstru în format octavo de carte şi l-am dus la prăvălie să-l leg. Meşterul a făcut două volume acoperite în întregime cu piele florentină, cu şnituri marmorate. Pe fiecare copertă erau imprimate, cu foiţă de aur, titlul, numele noastre şi crinul florentin.

MONSTRUL

SPEZI
&
PRESTON

Era o ediție numerotată, scoasă în două exemplare. În timpul următoarei cine luate acasă la Spezi, așezați la masa de pe *terazzo* cu priveliște spre colinele Florenței, i-am înmânat volumul numărul 1. A fost impresionat. Îl tot răsucea în mâini, admirând lucrarea făcută cu foiță de aur și piele fină. După o vreme, m-a privit cu ochii lui căprui strălucind.

– Știi, Doug, cu toată munca depusă deja... ar trebui să scriem o carte despre Monstru.

M-am îndrăgostit imediat de idee. Am dezbătut subiectul și am hotărât că prima dată o vom publica în Italia, în limba italiană. Apoi, vom face o ediție pentru cititorii americani și vom încerca să o publicăm și în Statele Unite.

Ani de zile, romanele mele fuseseră publicate în Italia, la Sonzogno, o diviziune a RCS Libri, parte dintr-un conglomerat editorial în care sunt incluse Rizzoli și ziarul *Corriere della Sera*. Mi-am sunat editoarea de la Sonzogno. A fost intrigată, mai ales după ce i-am trimis articolul scris pentru revista *The New Yorker*. Ne-a invitat la Milano, să discutăm ideea. Într-o zi, am luat trenul spre Milano, am prezentat planul și ne-am întors cu un contract atrăgător.

RCS Libri era în mod deosebit interesată de propunerea noastră, deoarece, recent, publicase o altă carte despre cazul Monstrului, care se dovedise un bestseller major. Autorul cărții? Inspectorul-șef Michele Giuttari.

Capitolul 38

Între timp, investigaţia lui Giuttari, care se împotmolise rău de tot după afacerea „Vilei Ororilor", începu să se redreseze. În 2002, ancheta urmă o direcţie nouă, apărută brusc în provincia învecinată, Umbria, în Perugia, străvechiul şi frumosul oraş de pe colină, aflat la 150 de kilometri distanţă de Florenţa. Primul semn fu un apel telefonic primit de Spezi la începutul acelui an de la Gabriella Carlizzi. După cum vă amintiţi, ea era excentrica femeie care pretinsese că un cult, cel al Trandafirului Roşu, nu doar că ordonase asasinatele Monstrului, dar se afla şi în spatele întâmplărilor din 11 septembrie 2001.

Carlizzi avea să-i spună lui Spezi, Monstrologului, o poveste colosală. Într-o zi, în vreme ce lucra benevol cu deţinuţii de la închisoarea Rebibbia, de lângă Roma, un prizonier îi făcuse o confesiune îngrijorătoare. Acesta fusese membru în infama organizaţie criminală Banda din Magliana. Bărbatul relată că un doctor din Perugia, care se înecase în 1985, în lacul Trasimeno, nu murise ca urmare a unui accident sau sinucigându-se, aşa cum concluzionase ancheta desfăşurată la acel moment, ci fusese omorât. Fusese ucis de Ordinul Trandafirului Roşu din care doctorul făcea parte. Ceilalţi membri ai Ordinului îl eliminaseră deoarece nu mai prezenta încredere şi era gata să le dezvăluie poliţiştilor activităţile lor infracţionale. Pentru a ascunde dovada asasinatului, trupul acestuia fusese înlocuit cu un altul înainte să fie aruncat

în lac. Așadar, în mormântul doctorului nu era îngropat cadavrul acestuia, ci al unei alte persoane.

Spezi, care avea mare experiență în domeniul teoriilor conspirative, îi mulțumi mult lui Carlizzi și o lămuri că, deși regreta enorm, nu era interesat să cerceteze această poveste. Scăpă de ea cât de repede și de politicos putea fi în stare.

Totuși, Spezi își aminti vag de povestea doctorului înecat. La o lună după comiterea ultimelor crime ale Monstrului, în 1985, un tânăr arătos provenind dintr-o familie perugiană înstărită, Francesco Narducci, se înecase în lacul Trasimeno. La acea vreme, zvonurile spuneau că se sinucisese deoarece era Monstrul. Zvonurile fuseseră anchetate superficial, iar ipoteza, respinsă.

La începutul anului 2002, neobosita Carlizzi, refuzată de Spezi în tentativa ei de a obține publicitate, își prezentă povestea procurorului public din Perugia, un bărbat pe nume Giuliano Mignini, a cărui jurisdicție acoperea provincia Perugiei. (Procurorul public este procurorul unei regiuni, o poziție similară celei de procuror general în Statele Unite sau celei de procuror districtual. Procurorul public reprezintă interesele statului și pledează cazul la curtea de judecată, ca avocat al statului.) Judecătorul Mignini fu interesat. Povestea părea să se împletească și cu un alt caz pe care îl cerceta, unul în care erau implicați cămătari care le împrumutau bani comercianților și meseriașilor, cu o rată a dobânzii ce atingea cote stratosferice și care, dacă nu erau plătiți la timp, apelau la o răzbunare brutală. O negustoreasă neînsemnată, care rămăsese în urmă cu plata, decise să-i dea de gol. Înregistră unul dintre apelurile telefonice de amenințare și trimise caseta pe adresa biroului procurorului public.

Într-o dimineață, în timp ce lucram în biroul din casa mea țărănească din Giogoli, am primit un telefon de la Spezi.

– Monstrul a apărut din nou la știri, spuse el. Vin la tine. Pune cafeaua pe foc.

Sosi strângând la piept o grămadă de ziare din acea dimineață. Am început să citesc.

Ziarele îl citau pe cămătarul înregistrat pe casetă în urma apelului de amenințare: „Ai grijă sau îți vom face și ție ce i-am făcut acelui doctor mort din lacul Trasimeno". Asta era tot: nici un nume, nici o faptă. Însă procurorul public Giuliano Mignini înțelegea mult mai multe din aceste cuvinte. Pe baza informațiilor primite de la Carlizzi, el concluzionă că, aparent, Francesco Narducci fusese ucis de cămătari, dintre care unii puteau fi în contact cu Trandafirul Roșu sau cu o altă sectă diabolică. Așadar, cămătarii și uciderea lui Narducci puteau fi legate între ele și, cumva, cu crimele Monstrului din Florența.

Mignini îl informă pe inspectorul-șef Giutarri de legătura cu cazul Monstrului, iar acesta împreună cu brigada GIDES făcură toate eforturile pentru a dovedi că Narducci nu se sinucisese. Fusese omorât ca să i se închidă gura și să nu se afle secretele teribile pe care le cunoștea. Mignini ordonase redeschiderea cazului Narducci, fiind suspectată o omucidere.

– Nu pot să urmăresc deloc chestiile astea, am spus încercând să citesc ziarul. Nu are nici un sens.

Spezi dădu din cap, zâmbind cu cinism.

– Pe vremea mea nu ar fi fost niciodată publicată această *merda*[1]. Jurnalismul italian se duce pe apa sâmbetei.

– Cel puțin, avem mai mult material pentru cartea noastră, i-am zis.

După un timp, în ziare apărură mai multe informații. De data aceasta, citând în continuare surse nenumite, era prezentată o nouă versiune a așa-zisei casete înregistrate. De data asta, cămătarul spusese: „Ai grijă sau îți vom face și ție ce le-am făcut lui Narducci și Pacciani!" Această variantă a înregistrării

[1] Rahat (în lb. italiană, în original) (n.red.)

îl lega în mod direct pe doctorul mort de așa-numitul criminal al lui Pacciani și, astfel, de cazul Monstrului.

Mai târziu, Spezi va afla de la o sursă că, în înregistrarea reală, se dădeau mai puține detalii: „O să-ți facem ce i-am făcut doctorului mort de la lac". Nu se menționa numele lui Narducci sau Pacciani. După puțină muncă de teren, descoperi existența unui alt doctor, un bărbat care pierduse mai mult de două milioane de lire la pariuri, al cărui cadavru fusese găsit pe malul lacului Trasimeno, cu un glonț în cap, nu cu mult timp înaintea apelului telefonic de amenințare. Expresia „de la lac", față de cealaltă, „din lac", părea să indice spre acest doctor, și nu spre Narducci, care, la urma urmelor, murise cu 15 ani înaintea apelului telefonic.

Dar până când aceste noi informații au ieșit la suprafață, ancheta în cazul morții lui Narducci a devenit o forță de neoprit. Giuttari și brigada lui de elită, GIDES, au căutat și, culmea, au găsit legături multiple între moartea lui Narducci și asasinatele Monstrului din Florența. Noile teorii ofereau scenarii gotice savuroase, ce fură scăpate presei. Ziariștii scriseră că doctorul Narducci fusese păzitorul organelor tăiate de la victimele de sex feminin și transformate în fetișuri. El fusese ucis pentru a nu divulga secretul. Unele dintre cele mai bogate familii din Perugia erau implicate în culte sinistre, poate chiar sub acoperirea francmasoneriei, o societate secretă din care făcea parte atât tatăl lui Narducci, cât și socrul acestuia.

Giuttari și anchetatorii lui de la GIDES se străduiră să pună cap la cap amănuntele ultimei zile din viața lui Narducci, căutând indicii.

Doctorul Francesco Narducci provenea dintr-o bogată familie perugiană și fusese un tânăr binecuvântat cu inteligență și talent, care, la vârsta de 36 de ani, fusese cel mai tânăr profesor de medicină în domeniul gastroenterologiei din Italia. În fotografii, el pare surprinzător de chipeș, într-un chip

copilăresc, bronzat şi zâmbitor, voinic şi elegant. Narducci se căsătorise cu Francesca Spagnoli, frumoasa moştenitoare a averii Luisei Spagnoli, creatoarea de modă pentru femei.

În ciuda puterii şi a avuţiei sau poate că tocmai din cauza lor, familia Narducci nu era plăcută în Perugia. În spatele bogăţiilor şi a privilegiilor, familia era nefericită, un fapt deloc neobişnuit. De ceva timp şi în doze ce creşteau constant, Francesco Narducci lua *meperidine* (demerol). Conform unui raport medical, atunci când murise el lua deja în fiecare zi.

Dimineaţa zilei de 8 octombrie din anul 1985 fu una călduroasă şi însorită. Doctorul îşi făcu vizitele la *Policlinico di Monteluce* din Perugia, până pe la 12.30, când o asistentă îl chemă la telefon. După asta, faptele deveneau confuze. Un martor spuse că, după acel apel telefonic, Narducci îşi scurtă vizitele şi păru nervos şi preocupat. Un alt martor pretinse că-şi dusese vizitele la bun sfârşit şi apoi plecă, fără alte evenimente, întrebând un coleg dacă voia să facă o plimbare pe lacul Trasimeno cu barca lui.

La 13.30, sosi acasă şi luă prânzul cu soţia lui. La ora 14, proprietarul micului debarcader elegant primi un apel telefonic de la doctor, care îl întrebă dacă barca lui cu motor era pregătită să iasă pe lac. Bărbatul îi răspunse că este. Însă, când ieşi din casă, Narducci îşi minţi soţia, spunându-i că mergea înapoi la spital şi că se va întoarce acasă devreme.

Narducci încălecă pe motocicleta lui, o Honda 400 de motocros, şi se îndreptă spre lac, însă nu direct spre debarcader. Mai întâi, se duse la casa familiei lui din San Feliciano. Existau zvonuri, pe care anchetatorii nu le confirmară, că acolo scrisese o scrisoare pe care o lăsase pe un pervaz, închisă într-un plic. Scrisoarea, dacă a existat vreodată, nu a mai fost găsită.

La 15.30, doctorul sosi în sfârşit la debarcader. Sări în barca lui cu motor, marca Grifo, vopsită într-un roşu strălucitor, şi porni motorul de 70 de cai-putere. Proprietarul debarcaderului îl sfătui să nu se îndepărteze foarte mult, mai ales

că rezervorul cu combustibil era pe jumătate gol. Francesco îi spuse să nu se îngrijoreze și îndreptă vasul spre insula Polvese, aflată la un kilometru și jumătate distanță de țărm.

Nu s-a mai întors.

Pe la 17.30, când începea să se întunece, proprietarul debarcaderului se alarmă și îl sună pe fratele lui, Francesco. La 19.30, carabinierii trimiseră o barcă să ajute la căutare. Însă lacul Trasimeno este unul dintre cele mai mari din Italia și de-abia în seara următoare au găsit barca roșie goală și în voia valurilor. La bord nu mai erau decât o pereche de ochelari de soare, un portofel și un pachet de țigări Merit, marca preferată de Narducci.

Cinci zile mai târziu, găsiră cadavrul. Se făcu o singură fotografie atunci când cadavrul fu adus la țărm, în care era înfățișat întins cât era de lung pe doc și înconjurat de un grup de oameni.

Carlizzi îi spusese procurorului public că trupul lui Narducci fusese înlocuit cu un altul, care fusese azvârlit în apă ca momeală. Pentru a investiga această afirmație, Giuttari autoriză o analiză profesionistă a fotografiei. Luând ca unitate de măsură standard lățimea unei scânduri de pe doc, experții concluzionară că rămășițele pământești din fotografie aparțineau unui bărbat cu zece centimetri mai scund decât Narducci. De asemenea, socotiră că talia era mult prea groasă pentru a fi cea a zveltului Narducci.

Alți experți nu fură de acord. Unii arătară că un cadavru purtat de ape timp de cinci zile are tendința să se umfle. Scândurile unui doc nu sunt toate egale în lățime, iar docul în discuție fusese înlocuit. Cine mai cunoștea lățimea scândurilor din urmă cu 17 ani? Toți cei din mulțimea adunată atunci în jurul trupului neînsuflețit, printre ei numărându-se chiar medicul legist, se jurară că rămășițele erau ale lui Narducci. La vremea respectivă, legistul trecuse drept cauză

a morții înecul, estimând că aceasta survenise cu aproximativ 110 ore înainte.

Contrar legii italiene, nu se efectuă nici o autopsie. Familia Narducci, în frunte cu tatăl lui Francesco, reuși să evite cerințele legale. La acea vreme, oamenii din Perugia înțeleseră tacit că acest lucru se întâmpla deoarece familia se temea că o autopsie avea să dezvăluie faptul că Narducci era plin până în gât cu demerol. Însă pentru Giuttari și oamenii lui din GIDES lipsa autopsiei era semnificativă. Ei declarară că familia găsise o cale de evitare, prin mijloace legale, tocmai pentru că s-ar fi descoperit că trupul mortului nu era al lui Narducci. Familia era într-un fel complice, nu doar la uciderea lui, dar și la substituirea cadavrului acestuia cu un altul, pentru a mușamaliza crima.

Giuttari speculă că Francesco Narducci fusese asasinat deoarece era membrul sectei sataniste din spatele crimelor Monstrului din Florența. Intrase în aceasta prin intermediul tatălui său și fusese numit custodele înfiorătoarelor fetișuri adunate de Pacciani și prietenii lui de picnic. Copleșit de situația în care ajunsese, tânărul doctor devenise șovăielnic, nesigur și căzu pradă depresiei. Era dificil să mai ai încredere în el. Liderii sectei hotărâră că trebuia să fie eliminat.

Investigația cultului satanist, condusă de inspectorul-șef Giuttari, odată muribundă, acum renăștea. Giuttari identificase cel puțin un membru al odioasei secte din spatele crimelor Monstrului, pe Narducci. Nu mai rămânea decât să-l descopere pe ucigașul acestuia și să-i dea pe ceilalți membri ai sectei pe mâna justiției.

Capitolul 39

În timp ce ancheta Monstrului căpăta un nou elan, apelurile primite de la Mario deveniră un fenomen obişnuit.

– Ai citit ziarele de dimineaţă? mă întreba. Din ce în ce mai neobişnuit!

Apoi, venea şi bea o cafea la mine, preocupat de ştiri, clătinând din cap. Pe atunci, găseam toate aceste momente amuzante, ba chiar fermecătoare.

Spezi însă nu era la fel de încântat. El voia, mai mult decât orice, ca adevărul în cazul Monstrului să iasă la iveală. Dedicarea lui de a-l demasca pe criminal devenise o pasiune. Le văzuse pe victimele acestuia, pe când eu nu. El întâlnise majoritatea familiilor şi văzuse suferinţa lor. Atunci când am plecat din casa întunecoasă a lui Winnie Rontini, mi-am şters câteva lacrimi, dar Spezi îşi tot ştergea lacrimile de mai mult de 20 de ani. Văzuse vieţile unor nevinovaţi distruse de false acuzaţii. Ceea ce eu găseam delicios de straniu şi chiar bizar el considera al naibii de serios. Faptul că-i vedea pe anchetatori rătăcind tot mai departe în inima pustiului absurdităţii îl îndurera grozav.

Pe data de 6 aprilie 2002, cu presa alături, sicriul lui Francesco Narducci fu exhumat şi deschis. Cadavrul era înăuntru, uşor de recunoscut chiar şi după 17 ani. Un test ADN confirmă că era el.

Această lovitură adusă teoriilor lor nu-i opri pe cei de la GIDES, pe Giuttari şi pe procurorul public al Perugiei.

Chiar şi în lipsa substituirii cadavrului găsiră o probă. Rămăşiţele erau *prea* uşor de recunoscut pentru cineva care petrecuse cinci zile în apă şi apoi 17 ani într-un sicriu. Imediat, Giuttari şi Mignini concluzionară că trupul fusese substituit *din nou.* Chiar aşa – adevăratul cadavru al lui Narducci, ascuns timp de 17 ani, fusese pus înapoi în coşciug, iar celălalt cadavru, îndepărtat, deoarece conspiratorii ştiuseră din timp că urma să fie exhumat.

Rămăşiţele lui Narducci fură expediate cu vaporul la cabinetul medicului legist din Pavia, pentru a vedea dacă prezenta urmele unei acţiuni criminale. În luna septembrie sosiră rezultatele. Legistul declară: cartilajul stâng al laringelui fusese fracturat, ceea ce făcea „mai mult sau mai puţin probabil" ca moartea să fie rezultatul unei „asfixieri mecanice violente produse prin comprimare (urmare a unei strangulări cu mâinile sau cu alte instrumente criminale)".

Cu alte cuvinte, Narducci fusese omorât.

Încă o dată, ziariştii ieşiră pe teren. Ziarul *La Nazione* trâmbiţă:

SE SPECULEAZĂ CĂ ESTE CRIMĂ
SECRETE INCENDIARE

A fost Narducci ucis deoarece ştia ceva sau pentru că văzuse ceva ce nu trebuia? Aproape toţi anchetatorii actuali sunt deja convinşi de povestea sectelor secrete şi a minţilor criminale din spatele acţiunilor ce au dus la crimele executate de Pacciani şi prietenii lui de picnic... Un grup de persoane, în jur de zece la număr, a ordonat asasinatele comise de grupul de bandiţi format din Pacciani şi prietenii lui de picnic... Cercetarea grupurilor ezoterice, deviante şi secrete dedicate „sacrificiilor" înfiorătoare au atras chiar şi anchetatori din Perugia.

M-am minunat din nou, împreună cu Spezi, de spectacolul speculațiilor prosteşti şi greşit formulate din care erau constituite articolele scrise despre caz, articole publicate, în mare, ca fapte adevărate, de către jurnaliști care nu ştiau nimic despre istoria Monstrului din Florența, care nu auziseră niciodată de Pista Sardă şi care repetau ca nişte papagali orice informație scursă din biroul procuraturii sau obținută de la anchetatori. Modul condițional de-abia era folosit, la fel stând lucrurile şi în cazul adjectivelor calificative cum ar fi „prezumtiv" şi „conform". Semnul întrebării era folosit doar de dragul efectelor de senzație. Încă o dată, Spezi deplânse starea infectă în care se găsea jurnalismul italian.

– De ce ar născoci asasinii lui Narducci o schemă atât de elaborată pentru o crimă? întrebă el. Ziariştii aceştia chiar nu şi-au pus deloc această întrebare evidentă? De ce nu l-au înecat pur şi simplu şi apoi să facă să arate ca o sinucidere? De ce să înlocuiască rămăşițele o dată, iar apoi încă o dată? Şi de unde naiba a apărut al doilea cadavru? Primul medic legist, cel care i-a examinat cadavrul lui Narducci, împreună cu familia lui, cu prietenii acestuia şi cu toți oamenii din acea fotografie care i-au văzut rămăşițele insistă că era Narducci. *Încă* insistă că era Narducci! Făceau parte *toți* oamenii aceia din conspirație?

Clătină din cap cu tristețe.

Am citit restul articolului cu o neîncredere crescândă. Credulul reporter de la ziarul *La Nazione* nu explorase deloc nici una dintre discrepanțele evidente din poveste. În continuare, scria că „saponificarea cadavrului (organele interne, pielea şi părul erau în stare bună de conservare) nu era compatibilă cu scufundarea în apă timp de cinci zile". Încă un argument care susține teoria substituirii.

– Ce înseamnă asta, că nu e compatibil? l-am întrebat pe Spezi, punând de o parte ziarul.

Era o expresie pe care o tot întâlnisem pe parcursul investigației Monstrului.

Spezi râse.

– Compatibil nu e compatibil și incompatibile sunt invențiile baroce ale experților italieni care nu vor să-și asume responsabilitatea. Folosind termenul de „compatibil" evită să admită că n-au înțeles nimic. Glonțul din grădina lui Pacciani s-a aflat în pistolul Monstrului? Răspuns: „Este compatibil". A fost ruptura laringiană produsă de lovitura cuiva cu intenția de a ucide? „Este o situație compatibilă." Tabloul a fost pictat de un psihopat monstruos? „Este o posibilitate compatibilă." Poate că da, poate că nu – pe scurt, nu știm! Dacă experții sunt aleși de către anchetatori, atunci spun că rezultatele sunt „compatibile" cu teoriile acuzării; dacă sunt aleși de inculpați, atunci spun că sunt „compatibile" cu teoriile apărării. Adjectivul acesta ar trebui scos în afara legii!

– Și atunci unde duc toate acestea? l-am întrebat. Unde se va termina?

Spezi dădu din cap.

– Gândul în sine mă înspăimântă.

Capitolul 40

Între timp, în pitorescul oraş San Casciano, Giuttari deschise încă un front în lupta pentru descoperirea minţilor criminale aflate în spatele asasinatelor Monstrului. San Casciano părea să se afle chiar în inima sectei sataniste – nu era decât la câţiva kilometri distanţă de Villa Verde, Vila Ororilor, şi era locul de baştină al nefericitului poştaş Vanni şi al idiotului satului, Lotti, condamnaţi ca fiind complici ai lui Pacciani.

Într-o dimineaţă mă sună Spezi:

– Ai văzut ziarele? Nu te mai deranja să le cumperi, trec pe la tine. N-o să-ţi vină să crezi.

Intră în casă vizibil supărat, cu ziarul strâns în mână şi cu ţigara Gauloise atârnându-i între buze.

– Asta mă afectează direct. Izbi ziarul de masă. Citeşte asta!

În articol se relata că GIDES percheziţionase casa unui bărbat pe nume Francesco Calamandrei, fost farmacist în San Casciano. Acesta era suspectat ca fiind unul dintre creierele din spatele crimelor Monstrului.

– Calamandrei este un vechi prieten de-al meu, spuse Spezi. El e cel care mi-a făcut cunoştinţă cu soţia mea! Ce se întâmplă este complet absurd, în mod evident, ridicol. Omul nu ar răni o muscă.

Spezi îmi relată povestea bărbatului. Îl întâlnise pe Calamandrei la mijlocul anilor 1960, când amândoi erau studenţi. Spezi studia dreptul, iar Calamandrei, farmacologia şi

arhitectura. Acesta din urmă era un student genial şi fiul singurului farmacist din San Casciano, o profesie foarte bine plătită în Italia şi de un înalt statut. Cu atât mai mult pentru familia Calamandrei, deoarece San Casciano era un oraş avut, cu o singură farmacie. În acele zile, Calamandrei făcea chiar impresie, conducând cu viteză prin Florenţa o maşină sport, Lancia Fulvia Coupé. Era un bărbat înalt, elegant şi chipeş, îmbrăcat impecabil, în stil florentin. Avea un simţ al umorului specific Toscanei, tăios şi sec, şi întotdeauna părea să aibă o nouă iubită mai frumoasă decât ultima. Calamandrei îi făcuse cunoştinţă lui Mario cu viitoarea lui soţie, Myriam („Cunosc o belgiancă frumoasă, numai bună pentru tine, Mario"), la un restaurant faimos. După aceea s-au înghesuit toţi trei în maşina lui şi au plecat într-o călătorie nebunească la Veneţia, ca să joace *baccarat* în cazinou. Calamandrei era personificarea unei scurte perioade din istoria Italiei cunoscută sub numele de *La Dolce Vita,* surprinsă atât de memorabil în filmul cu acelaşi nume, de Fellini.

Spre sfârşitul anilor 1960, Calamandrei s-a căsătorit cu fiica unui industriaş bogat, o roşcată mignonă şi hipersensibilă. Au făcut o nuntă grandioasă în San Casciano, la care au participat şi Mario cu Myriam. Câteva zile mai târziu, însurăţeii au făcut o oprire la Spezi acasă, în drum spre locul de petrecere a lunii de miere. Calamandrei conducea un Mercedes 300L decapotabil, nou-nouţ, de culoarea untului.

Atunci îl văzuse Spezi ultima dată, cu câteva decenii în urmă.

A dat peste el din întâmplare, 25 de ani mai târziu, şi a fost şocat de schimbările suferite de prietenul său. Calamandrei ajunsese morbid de obez şi suferea de o depresie profundă. Sănătatea îi era pe ducă. Vânduse farmacia şi se apucase de pictat – tablouri chinuite, tragice, care nu erau însă create cu pensule şi vopsele, ci cu obiecte cum ar fi furtunuri de cauciuc, foi de tablă şi catran. Câteodată, băga în creaţiile lui seringi adevărate şi garouri, şi deseori le semna cu numărul

de identificare al serviciilor de asigurări sociale, deoarece, spunea el, în societatea modernă italiană oamenii nu mai erau nimic altceva decât asta. Fiul său ajunsese dependent de droguri, apoi se apucase de furat pentru a-și susține dependența. Disperat și fără să știe ce altceva mai putea face, Calamandrei se dusese la poliție și-și denunțase propriul fiu, sperând că o perioadă de abstinență în închisoare l-ar trezi la realitate și l-ar pune pe calea cea bună. Însă băiatul continuase să ia droguri și după eliberare, apoi dispăruse de-a binelea.

Ce se întâmplase cu soția lui era la fel de tragic. Aceasta fusese distrusă de schizofrenie. La un moment dat, la o cină în casa unui prieten, începuse să țipe și să distrugă obiecte, își dăduse jos toate hainele și fugise goală pe străzi. După această întâmplare, fusese declarată, în sfârșit, bolnavă mintal și trimisă la un sanatoriu, unde a rămas până în ziua de azi.

În 1991, Calamandrei divorță de ea. Apoi, ea scrise o scrisoare pe adresa poliției, acuzându-și soțul că era Monstrul din Florența. Pretinse că găsise fragmente din rămășițele victimelor ascunse în frigider. Scrisoarea ei – o nebunie totală – fusese verificată cum se cuvine de anchetatori, la vremea respectivă, și respinsă, fiind considerată absurdă.

Însă inspectorul-șef Giuttari, căutând prin dosarele vechi, dădu peste depoziția scrisă a soției, cu o ortografie ciudată, care urca spre partea de sus a paginii. Pentru Giuttari, meseria de „farmacist" era destul de apropiată de cea a unui „DOCTOR". Faptul că odinioară Calamandrei fusese bogat și o personalitate proeminentă a orașului San Casciano, presupusul centru al cultului satanist, nu făcu decât să-i stârnească interesul lui Giuttari. Inspectorul-șef deschise o investigație care-i viza pe Calamandrei și pe alți cetățeni de marcă ai orașului. Pe 16 ianuarie 2004, ceru un mandat de percheziție pentru casa farmacistului, mandat pe care-l primi după o zi, astfel că, pe 18, la răsăritul soarelui, Giuttari și oamenii lui sunară la ușa din Piazza Pierozzi, din orașul San Casciano.

În 19, povestea Monstrului din Florența era, din nou, peste tot la ştiri.

Spezi nu putea decât să clatine din cap a mirare:

– Nu-mi place deloc direcția în care se îndreaptă lucrurile. *Mi fa paura.* Mă înspăimântă.

În Perugia, ancheta morții lui Narducci înaintă în pas vioi. Investigatorii realizară că, pentru a face posibilă schimbarea cadavrelor de două ori, probabil exista o solidă conspirație pusă la cale de oamenii influenți. Procurorul public din Perugia, Mignini, era hotărât să o demaşte. Şi o făcu rapid. Încă o dată, ziarele, până şi seriosul *Corriere della Sera,* dedicară pagini întregi subiectului. Ştirile erau senzaționale: fostul şef al poliției din Perugia din perioada morții lui Narducci era bănuit că, împreună cu un colonel de la carabinieri şi cu avocatul familiei, conspirase pentru împiedicarea aflării adevărului în privința morții doctorului, cu toții complotând cu tatăl decedatului, cu fratele acestuia şi cu legistul care semnase certificatul de deces. Printre infracțiunile de care erau acuzați erau enumerate conspirația, înşelăciunea, distrugerea şi ascunderea unui cadavru uman.

Dincolo de conspirația acoperirii urmelor uciderii lui Narducci, anchetatorii trebuiau, de asemenea, să arate că între acesta, Pacciani, prietenii de picnic şi oraşul San Casciano, acolo unde părea că îşi avea originea cultul satanist, existase o legătură.

Reuşiră să demonstreze şi acest lucru. Gabriella Carlizzi dădu poliției o declarație în care afirmă că Francesco Narducci fusese introdus în Ordinul Trandafirului Roşu de către tatăl său, care încerca să rezolve astfel anumite probleme sexuale ale fiului. Carlizzi pretinse că respectiva sectă diabolică era activă de secole în Florența şi în împrejurimi. Polițiştii şi procurorii părură să ia de bune spusele acesteia şi să le considere probe puternice, demne de a fi prezentate în instanță.

În replică, Giuttari şi brigada GIDES făcură rost de martori care se jurau că îl văzuseră pe Francesco Narducci pierzându-şi vremea prin San Casciano şi întâlnindu-se cu Calamandrei. Dură o vreme până ce se află identitatea acestor noi martori. Când Spezi le auzi numele pentru prima dată, crezu că era o glumă proastă. Erau aceiaşi martori algebrici, Alpha şi Gamma, cei care fuseseră martorii-surpriză la procesul de apel al lui Pacciani, cu mulți ani înainte: Pucci, retardatul care pretinsese că îl văzuse pe Pacciani ucigând cuplul de francezi, şi Ghiribelli, alcoolica prostituată care şi-o punea cu clienții pentru un pahar de vin. Apoi mai răsări un martor, venit din neant, nimeni altul decât Lorenzo Nesi! Acelaşi individ spilcuit care îşi amintise atât de convenabil că-l văzuse pe Pacciani împreună cu un tovarăş într-o maşină „roşiatică", la un kilometru distanță de luminişul Scopeti, într-o noapte de duminică, presupusa noapte a asasinării turiştilor francezi.

Aceşti trei martori aveau noi informații zguduitoare de împărtăşit, pe care uitaseră să le menționeze cu opt ani mai devreme, atunci când au uimit pentru prima dată Italia cu mărturiile lor extraordinare.

Ghiribelli pretinse că „doctorul din Perugia", al cărui nume nu-l cunoştea, dar a cărui figură o recunoscu dintr-o fotografie ca fiind a lui Narducci, venea în San Casciano aproape în fiecare weekend. Cum ar fi putut uita? Mândră, le spuse anchetatorilor că făcuse sex cu acesta de patru sau cinci ori, într-un hotel, şi că „pentru fiecare partidă, îmi dădea 300 000 de lire".

În birourile brigăzii GIDES, îi arătară retardatului Pucci fotografii cu oameni diferiți şi-l întrebară dacă îi mai văzuse înainte şi unde anume. Memoria lui Pucci era fenomenală, amintindu-şi până şi chipurile persoanelor pe care le văzuse în urmă cu 20 de ani, chiar dacă nu le ştia numele. Îl recunoscu pe Francesco Narducci, „înalt şi slab, cam poponar". Îl recunoscu pe Gianni Spagnoli, cumnatul doctorului înecat.

Îl recunoscu pe unul dintre cei mai de marcă doctori ai Florenței, arestat pentru molestare de copii, a cărui poză fusese și ea inclusă printre fotografii, deoarece anchetatorii credeau că secta satanistă practica pedofilia. Îi recunoscu pe un respectat dermatolog și pe un distins ginecolog din San Casciano, bănuiți și ei că erau membri ai cultului. Îl recunoscu pe Carlo Santangelo, pretinsul doctor legist căruia îi plăcea să rătăcească prin cimitire în creierii nopții. Îl recunoscu pe un tânăr stilist afro-american care murise de SIDA cu câțiva ani în urmă, în Florența.

Dar faptul crucial pentru evoluția anchetei fu că îl recunoscu pe farmacistul din San Casciano, Francesco Calamandrei.

Pucci nu se zgârcea cu detaliile. „I-am văzut pe toți acești oameni împreună, în San Casciano, în *Bar Centrale,* sub ceas. Nu pot să zic dacă de fiecare dată erau împreună, pentru că s-a întâmplat să-i văd și separat, dar, oricum, cei doi se întâlneau adesea."

Și Lorenzo Nessi, martorul în serie, îi recunoscu pe acești oameni și mai adăugă o persoană pe listă. Îl văzuse asociindu-se acestei mulțimi pestrițe pe nimeni altul decât pe prințul Roberto Corsini, nobilul ucis de un braconier și care, asemenea lui Narducci, fusese subiectul zvonurilor care-l identificau cu Monstrul.

Gamma, adică prostituata Ghiribelli, mai veni cu o poveste, una în care era implicată și Villa Sfacciata, în apropierea căreia locuiam eu în Giogoli, dincolo de pajiștea unde fuseseră uciși cei doi turiști germani. „În 1981, spuse ea conform unei declarații oficiale luate de polițiști, era un doctor care făcea experimente de mumificare în vilă... Lotti, de asemenea, a vorbit despre acest loc în multe ocazii, în anii 1980, atunci când mergeam acolo. Mi-a spus că înăuntru, fără să precizeze însă unde, existau fresce pe pereți, picturi exact precum cele făcute de Pacciani. Lotti mi-a spus de mai multe ori că, în această vilă, exista un laborator la subsol, unde își

făcea experimentele de mumificare doctorul elvețian. Să explic mai bine: Lotti mi-a spus că doctorul acesta, în urma călătoriilor în Egipt, a pus mâna pe un papirus vechi în care se explica modul de mumificare a cadavrelor. El a spus că din papirus lipsea partea în care se explica mumificarea părților moi, vreau să zic, cum ar fi organele sexuale și sânii. Mi-a spus că din această cauză erau mutilate fetele căzute victime crimelor Monstrului din Florența. Mi-a explicat că, în 1981, fiica doctorului a fost ucisă și moartea nu a fost raportată, iar acesta a trebuit să plece în Elveția pentru a-i explica absența. Procesul mumificării presupunea păstrarea cadavrului fiicei lui în acel laborator de la subsol."

Amintindu-și probabil de rușinea provocată de descoperirea liliecilor de plastic și a scheletelor de carton, anchetatorii deciseră să nu percheziționeze Villa Sfacciata în căutarea frescelor lui Pacciani, a laboratorului din subsol și a fiicei mumificate.

Capitolul 41

– *Dietrologia,* spuse Contele Niccolò. Acesta este singurul cuvânt în limba italiană pe care trebuie să-l ştii pentru a înţelege investigaţia Monstrului din Florenţa.

Ne luam obişnuitul prânz la Il Bordino. Eu mâncam *baccalà,* cod sărat, în timp ce contele se bucura de *arista* împănată, cotlet de porc.

– *Dietrologia?* l-am întrebat.

– *Dietro* – în spate. *Logia* – studiul a ceva.

Contele vorbea pe un ton distins, de parcă se afla încă în sala de conferinţe. Accentul său englezesc, ca şi cum vorbea cu prune în gură, reverbera în interiorul ca de peşteră al restaurantului.

– Ideea dietrologiei este următoarea: lucrul evident nu poate fi adevărat. Întotdeauna există ceva ascuns în spate, *dietro.* Nu este chiar ceea ce voi americanii numiţi teoria conspiraţiei. Teoria conspiraţiei necesită o *teorie,* ceva nesigur, o posibilitate. *Dietrologul* are de-a face doar cu aspectele practice. Aşa stau lucrurile *de fapt.* În afară de fotbal, *dietrologia* e celălalt sport naţional în Italia. Toată lumea este expertă în ceea ce se întâmplă cu adevărat, chiar... cum spuneţi voi americanii?... chiar dacă nu ştiu nici măcar un căcat.

– De ce? l-am întrebat.

– Pentru că le dă senzaţia că sunt importanţi! Această importanţă ar putea fi delimitată doar la un cerc nesemnificativ de prieteni idioţi, dar cel puţin *ei cunosc problema. Potere,*

puterea, există atunci când *eu știu* ceva ce *tu nu știi.* Dietrologia este legată la italieni de ideea puterii. *Trebuie* să pari că știi toate lucrurile.

– Și cum se aplică asta investigației Monstrului?

– Dragul meu Douglas, dar este chiar miezul problemei! Cu orice preț, trebuie să descopere ceva în spatele realității aparente. Nu se poate *să nu* existe ceva. De ce? Pentru că nu e posibil ca lucrul pe care-l vezi să fie adevărul. Nimic nu este simplu și nimic nu e cum pare. Arată a sinucidere? Da? Ei bine, atunci înseamnă că trebuie să fie vorba de o crimă. A ieșit cineva după cafea? Aha! A ieșit după cafea... Dar ce făcea de fapt *cu adevărat?* Izbucni în râs, apoi continuă: În Italia există în permanență un climat propice vânătorii de vrăjitoare. Înțelegi tu, italienii sunt, în esență, invidioși. Dacă o persoană face bani, trebuie să fie o șmecherie pe-acolo, pe undeva. *Normal* că era în cârdășie cu cineva. Din cauza cultului materialismului de aici, italienii îi invidiază pe cei bogați și puternici. Sunt bănuitori în ce-i privește, dar, în același timp, vor să fie la fel ca ei. Au o relație de tip dragoste–ură cu ei. Berlusconi este exemplul clasic.

– Și din cauza asta caută investigatorii o sectă satanistă condusă de cei bogați și puternici?

– Exact. Și trebuie să găsească pe cineva, cu orice preț. Odată ce au început, pentru a nu se face de rușine, trebuie să continue. De dragul acestei idei, vor face orice le stă în putință. Nu pot să renunțe. Voi, *anglosassoni,* nu înțelegeți conceptul mediteraneean *de aparență.* Făceam niște cercetări istorice prin niște documente vechi de arhivă aparținând familiei și am dat peste un mic articol interesant, pe care l-a scris un strămoș îndepărtat, în urmă cu trei sute de ani. Nimic foarte rău, doar un articol răutăcios despre ceva cunoscut deja în mare. Capul familiei s-a înspăimântat. I-a zis: „Nu poți publica asta! *Che figura ci facciamo!* Ce rușine se va revărsa peste familia noastră!"

Am terminat şi ne-am dus să plătim la tejghea. Ca de obicei, contele insistă să achite el nota de plată („Mă cunosc, îmi explică, şi îmi vor face *lo sconto,* discount").

În timp ce stăteam în faţa restaurantului, pe strada pietruită, Niccolò îmi aruncă o privire gravă.

– În Italia, a-ţi urî duşmanul înseamnă să-l transformi în adversarul fundamental, să-l faci responsabil de toate relele. Investigatorii din cazul Monstrului ştiu că în spatele simplelor fapte se ascunde un cult satanist, că tentaculele acestuia ating cele mai înalte niveluri ale societăţii. Acesta este lucrul pe care îl vor dovedi cu orice preţ. Vai de cel care – şi aici mă privi cu subînţeles – se îndoieşte de teoriile lor, pentru că asta îl transformă într-un complice. Cu cât va nega mai vehement că este implicat, cu atât se vor găsi probe mai puternice împotriva lui.

Îşi lăsă mâna mare pe umărul meu.

– Şi apoi, cine ştie, poate că este ceva adevărat în teoriile lor. Poate că *este* o sectă satanistă. La urma urmelor, suntem în Italia...

Capitolul 42

În 2004, ultimul an petrecut în Italia, ancheta Monstrului atinse un vârf iluzoriu important. Se părea că, aproape în fiecare lună, o altă poveste teribil de dubioasă își găsea loc în paginile ziarelor. Eu și Mario ne-am continuat munca la cartea noastră, schițând și adunând informații, strângând un dosar plin de articole despre ultimele elemente implicate în caz. De asemenea, Mario își continuă munca de jurnalist de investigații profesionist, asaltându-și deseori persoanele de contact din corpul de carabinieri în căutarea informațiilor proaspete, băgându-și nasul peste tot, întotdeauna în căutarea unei știri de senzație.

Într-o zi, Mario mă sună.

– Doug, vino să ne întâlnim în barul Ricchi. Am câteva informații splendide!

Ne-am întâlnit încă o dată, în vechea noastră vizuină. De patru ani, locuiam cu familia mea în Italia și eram destul de cunoscut în barul Ricchi, nu numai cât să le spun pe nume proprietarului și membrilor familiei lui, ci și cât să primesc eu însumi, câteodată, *lo sconto.*

Spezi întârzie. Își parcase mașina ilegal în *piazza,* ca de obicei, punându-și în parbriz legitimația pe care scria „JURNALIST", lângă permisul special care îi permitea să conducă în partea veche a orașului.

Păși înăuntru urmat de o trenă de fum și comandă o cafea espresso *stretto, stretto* și un pahar cu apă minerală. Un obiect

greu îi trăgea în jos trenciul cu care era îmbrăcat. Își aruncă pălăria de fetru, à la Bogart, pe banchetă, se așeză și scoase un obiect împăturit într-un ziar, pe care-l puse pe masă.

– Ce-i asta?

– O să vezi. Făcu o pauză cât să dea gata cafeaua dintr-o înghițitură. Ai văzut vreodată emisiunea *Chi L'ha Visto?* (Cine l-a văzut?)

– Nu.

– Este una dintre cele mai urmărite de la televiziunea italiană – o imitație a emisiunii voastre „Cei mai căutați din America". Mi-au cerut să colaborăm la o serie de episoade ce vor reconstitui întreaga istorie a cazului Monstrului din Florența, de la începuturile lui până în prezent.

Spezi se lăsă învăluit într-un nor triumfător de fum albăstrui.

– *Fantastico!* am exclamat.

– Și am o știre de senzație pregătită pentru emisiune, adăugă el cu ochii sclipind, de care nu știe nimeni, nici măcar tu!

Am sorbit din cafea și am așteptat.

– Îți amintești când ți-am vorbit despre detectivul care mi-a spus că turiștii francezi probabil că au fost uciși sâmbătă noapte, deoarece erau plini de larve la fel de mari precum chiștoacele de țigări? Ei bine, am reușit să pun mâna pe fotografiile făcute de echipa criminalistică în acea luni după-amiază. În colțul lor se vede ora reală la care au fost făcute pozele, în jurul orei 5, la trei ore după ce au fost descoperite cadavrele. Dacă le mărești, poți vedea foarte bine larvele, și sunt cu adevărat mari. Am făcut niște cercetări și l-am descoperit pe expertul italian în entomologie criminalistică faimos pe plan internațional, care împreună cu un coleg american a dezvoltat acum zece ani o tehnică de stabilire a orei morții bazată pe nivelul de dezvoltare a larvei. Numele lui este Francesco Introna, directorul de la *Istituto di Medicina Legale* din Padova, director la *Laboratorio di Entomologia*

Forense de la *Istituto di Medicina Legale* din Bari, unde şi predă; are publicate trei sute de articole ştiinţifice în reviste medicale şi este consultant-expert pentru FBI! Aşa că l-am sunat, i-am trimis fotografiile şi mi-a dat rezultatele. Nişte rezultate minunate. Iată dovada definitivă pe care am căutat-o dintotdeauna, Doug, că Pacciani era nevinovat, că Lotti şi Pucci au fost nişte mincinoşi, că prietenii de picnic nu au nimic de-a face cu asasinatele!

– Fabulos, am spus, dar cum funcţionează? Care e teoria ce susţine toate acestea?

– Mi-a explicat-o profesorul. Larva este importantă la modul fundamental, deoarece apare la ora când se instaurează moartea. *Calliforidi,* aşa-numita muscă albastră, depozitează pe cadavru un număr mare de ouă într-un cuib. Lasă ouă numai în timpul zilei, deoarece muştele nu zboară noaptea. Ouăle necesită de la 18 la 24 de ore ca să eclozeze. Şi apoi se dezvoltă conform unui orar strict. Scoase raportul: Citeşte singur.

Era scurt şi la obiect. Am citit încet şi atent documentul scris într-o italiană ştiinţifică. În raport se preciza că larvele din fotografiile în care erau înfăţişate victimele de origine franceză „trecuseră deja de prima etapă de dezvoltare şi se aflau în cea de-a doua... Nu aveau cum să fi fost depozitate pe rămăşiţele omeneşti de mai puţin de 36 de ore. Drept urmare, teoria că omuciderea ar fi putut fi comisă în noaptea de 8 septembrie (duminică noapte) şi că depunerea ouălor s-ar fi putut întâmpla la răsărit în ziua de 9 – ţinând cont de fotografiile făcute douăsprezece ore mai târziu, la ora 5 după-amiaza – nu-şi găseşte susţinere din punctul de vedere al informaţiilor entomologice. Informaţiile plasează ora morţii în ziua precedentă, cel mai devreme".

Cu alte cuvinte, turiştii francezi *trebuie* să fi fost ucişi sâmbătă noapte.

– Înţelegi ce înseamnă asta? mă întrebă Spezi.

– Înseamnă că martorii oculari sunt niște mincinoși nemernici! Cu toții au pretins că au fost de față la asasinate în noaptea de duminică!

– Iar mărturia lui Lorenzo Nesi, care-l plasează pe Pacciani în apropierea locului crimei în noaptea de duminică, este irelevantă! Și dacă asta nu este de-ajuns, Pacciani avea un alibi sâmbătă noapte – noaptea reală a crimei. A fost la un bâlci!

Era un moment absolut decisiv. Probele entomologice dovedeau (de parcă mai era nevoie și de alte dovezi) că Pacciani și presupușii lui complici nu aveau nimic de-a face cu asasinatele Monstrului din Florența. În consecință, demolau și teoria sectei sataniste – care fusese întemeiată în întregime pe vinovăția lui Pacciani, pe falsa confesiune a lui Lotti și pe mărturiile celorlalți martori algebrici. Aceștia erau exact cum i-a numit judecătorul Ferri în cartea lui: „mincinoși patentați și vulgari".

Spezi spuse că această nouă dovadă îi va obliga pe anchetatori să redeschidă Pista Sardă. Undeva în adâncurile întunecate ale clanului sarzilor, adevărul va fi descoperit și Monstrul, demascat.

– Este incredibil, am zis. Când toate acestea vor fi date pe post, se va stârni o zarvă de toată frumusețea.

Spezi încuviință în tăcere.

– Și asta nu este tot.

Despachetă obiectul de pe masă: o piatră ciudată, cioplită în formă de trunchi de piramidă cu marginile șlefuite, veche și ciobită, care cântărea aproape două kilograme și jumătate.

– Ce-i asta?

– Conform inspectorului-șef Giuttari, acesta este un obiect ezoteric folosit la comunicarea dintre lumea aceasta și infern. Pentru restul lumii, este o piedică de ușă. Pe acesta l-am văzut în spatele unei uși de la Villa Romana din Florența, care acum este Institutul Cultural German. Directorul, Joachim

Burmeister, este un prieten de-al meu și mi l-a împrumutat. Arată aproape identic cu piatra găsită pe Câmpiile Bartoline, în apropiere de locul asasinatelor comise de Monstru în 1981. Operatorii emisiunii *Chi L'ha Visto?* continuă Spezi, vor filma un fragment la locul faptei. Eu voi sta chiar acolo unde a fost descoperită piedica de ușă de atunci și voi arăta asta – dovada că „obiectul ezoteric" al lui Giuttari nu era decât o piedică de ușă.

– Lui Giuttari n-o să-i placă.

Un zâmbet mic și crud străbătu chipul lui Spezi.

– N-am ce-i face.

Emisiunea fu transmisă pe data de 14 mai 2004. Apăru profesorul Introna, prezentă informațiile și explică știința entomologiei criminalistice. Apoi urmă Spezi la Câmpiile Bartoline ținând în mână piedica de ușă.

Însă, în loc de o zarvă de toată frumusețea, nu se întâmplă absolut nimic. Nici biroul procuraturii și nici poliția nu manifestară vreo fărâmă de interes. Inspectorul-șef Giuttari respinse concluziile profesorului Introna cu o fluturare din mână. Poliția și procuratura nu făcură nici un comentariu în ce privește piedica de ușă. Cât despre condamnările pentru crimă ale lui Lotti și Vanni, așa-numiții prieteni de picnic ai lui Pacciani, oficialitățile emiseră o declarație diplomată, că sistemul judiciar italian și-a dat verdictele în acele cazuri și nu era necesară revizuirea lor. În general, funcționarii au evitat cu grijă să comenteze pe marginea emisiunii. Presa îi lăsă să scape basma curată. Majoritatea ziarelor italiene ignoră complet emisiunea. Era vorba de știință – nu era o altă poveste seducătoare despre sectele sataniste –, iar știința nu vinde ziarele. Investigațiile sectelor sataniste, a minților criminale care puseseră totul la cale, a cadavrelor înlocuite în morminte, a conspirațiilor oamenilor puternici și piedicilor de ușă considerate obiecte ezoterice continuară neabătute.

Apariția lui Spezi la televizor avu însă un efect decisiv. Păru să stârnească ura veșnică a inspectorului-șef Giuttari.

În ultima noastră noapte petrecută în Florența, înainte să ne mutăm înapoi în America, ne-am adunat împreună cu Mario și Myriam și cu alți prieteni la o cină de rămas-bun, în apartamentul lor, pe *terrazzo* cu privelişte spre colinele Florenței. Era 24 iunie 2004. Myriam pregătise o cină extraordinară, începând cu *crostini* cu ardei dulci și anșoa servite cu un spumant din Alto Adige, fazan sălbatic și potârniche împușcate de un prieten cu o zi înainte, împachetate în frunze de viță, un Chianti clasic de pe moșia Viticchio, legume verzi servite cu un ulei de măsline picant, și cu un *balsamico* intens, cu o vechime de 12 ani, brânză *pecorino* proaspătă din satul lui Mario, Sant'Angelo, și *zuppa inglese.*

În dimineața de dinainte, 23 iunie, Spezi publicase un articol în ziarul *La Nazione,* în care îi luase un interviu lui Vanni, fostul poștaș din San Casciano, condamnat că ar fi fost complicele lui Pacciani. Spezi ne încântă povestindu-ne întâlnirea cu acesta, petrecută din pură întâmplare, la un sanatoriu, în timp ce urmărea o poveste fără legătură cu cazul. Nimeni nu știa că acesta fusese eliberat din închisoare, din motive de sănătate și din cauza vârstei înaintate. Spezi îl recunoscu și sesiză oportunitatea de a-i lua un interviu.

Articolul apăru cu următorul titlu: „Voi muri cunoscut drept Monstrul, dar sunt nevinovat". Spezi obținu interviul deoarece, spuse el, îi reamintise lui Vanni de „zilele bune de odinioară" petrecute în San Casciano, când cei doi se întâlniseră din întâmplare, în timpul unui festival, cu mult înainte ca sărmanul poștaș să ajungă unul dintre infamii prieteni de picnic ai lui Pacciani. Merseră împreună într-o mașină plină cu oameni, iar Vanni fluturase steagul Italiei. Vanni își amintise de Spezi și nostalgia îl copleșise, astfel că își dăduse drumul la gură.

Soarele se lăsase peste colinele florentine în timp ce cinam, scăldând peisajul într-o lumină aurie. Clopotele de la biserica medievală Santa Margherita a Montici din apropiere bătură ritmic, anunțând ora, și primiră răspuns de la clopotele altor biserici ascunse printre colinele din jurul nostru. Aerul, încălzit de razele de soare pe cale să se stingă, purta mirosul caprifoiului. În vale, turnurile crenelate ale unui castel măreț aruncau umbre lungi peste viile ce-l înconjurau. În timp ce priveam, colinele deveniră din aurii purpurii și, într-un târziu, dispărură în amurgul serii.

Contrastul dintre peisajul magic și Monstrul care odinioară pândise pe aici mă izbi deosebit de puternic în acel moment.

Mario profită de ocazie ca să-mi aducă un cadou. L-am despachetat și am descoperit o statuetă Oscar din plastic, cu un soclu pe care stătea scris „Monstrul din Florența".

– Păstreaz-o pentru momentul când se va face film după cartea noastră, spuse Mario.

Îmi mai oferi și o schiță desenată în creion, cu mulți ani înainte, a lui Pietro Pacciani stând în boxă la procesul său, pe marginea căreia scrisese: „Pentru Doug, în memoria unui florentin infam și a glorioasei noastre munci".

Când ne-am întors la casa pe care o construisem în Maine, am agățat schița pe peretele cabanei din pădurea din spatele casei, în locul unde scriam, împreună cu o fotografie a lui Spezi îmbrăcat în trenci și cu pălăria de fetru pe cap, cu o țigară Gauloise între buze, stând într-o măcelărie, sub un raft cu râturi de porc.

Vorbeam frecvent cu Spezi în vreme ce ne continuam lucrul la cartea noastră despre Monstru. Duceam dorul vieții mele din Italia, dar Maine era liniștit și, în ciuda furtunilor frecvente, a ceții și frigului, am considerat că e un loc minunat pentru a lucra. (Am început să înțeleg de ce Italia produce

pictori, în timp ce Anglia, scriitori.) Micuțul nostru oraș, Round Pond, are 550 de locuitori și arată ca un fragment dintr-o litografie de la Currier și Ives, cu biserica albă cu clopotniță, o mână de case din lemn, un magazin general și un port plin cu vase de pescuit homari, totul înconjurat de păduri de stejari și pini albi. Iarna, orașul este îngropat sub o pătură groasă de zăpadă strălucitoare și din ocean se ridică aburi. Rata criminalității este aproape inexistentă și sunt puțini cei care se deranjează să-și încuie casele, chiar și când pleacă în vacanță. Cina anuală cu fasole, ținută la localul Grange, este știrea de primă pagină din ziar. „Marele oraș" se află la 20 de kilometri depărtare. Se numește Damariscotta și are o populație de două mii de suflete.

Șocul cultural a fost considerabil.

Continuam să lucrăm la carte prin e-mail și la telefon. În realitate, Spezi era cel care scria mai mult, în vreme ce eu citeam și îi comentam munca, adăugând câteva capitole în italiana mea mizerabilă, pe care el a trebuit să le rescrie. (În limba italiană, scriu la un nivel care, în mod indulgent, ar putea fi considerat de clasa a cincea.) Materialul pe care-l scriam în plus, în engleză, îl traducea cu bunăvoință Andrea Carlo Cappi, traducătorul romanelor mele, care mi-a devenit un bun prieten de-a lungul anilor petrecuți în Italia. Vorbeam cu Spezi regulat și făceam progrese excelente cu cartea.

În dimineața zilei de 19 noiembrie 2004, am intrat în cabana în care scriam și mi-am verificat cutia vocală. Aveam un mesaj urgent de la Mario. Se întâmplase ceva șocant.

Capitolul 43

– *Polizia! Perquisizione!* Poliția! Aceasta este o percheziție!

La ora 6.15 în dimineața zilei de 18 noiembrie 2004, Mario Spezi fu trezit de bâzâitul soneriei de la uşă şi de vocea aspră a unui detectiv care cerea să intre.

Primul gând limpede al lui Spezi, în timp ce se ridica în capul oaselor, fu să ascundă discheta cu cartea pe care o scriam împreună. Sări din pat şi o luă la fugă pe scările înguste, în direcția biroului din mansardă. Deschise cutia de plastic unde-şi ținea dischetele de la computerul străvechi, o luă pe cea pe eticheta căreia scria „Monstrul" în engleză şi o băgă în indispensabili.

Ajunse la uşa din față chiar când polițiştii năvăleau înăuntru. Păreau că nu se mai termină, trei... patru... cinci. În cele din urmă, se opri cu numărătoarea la şapte. Majoritatea graşi, iar jachetele lor largi, din piele gri şi maro îi făceau să pară şi mai umflați.

Cel mai bătrân era un comandant din brigada GIDES a lui Giuttari. Ceilalți erau carabinieri şi polițişti. „Barbă Sură", comandantul, îi ură lui Spezi un *buongiorno* sec şi-i băgă în față o bucată de hârtie.

Pe antet scria*: Procura della Repubblica presso il Tribunale di Perugia* – Biroul Procurorului Public de la Tribunalul Perugiei – şi dedesubtul acestuia citi: „Mandat de percheziție, informația şi cauțiunea sunt garantate acuzatului ca drept de apărare". Era emisă direct de biroul procurorului public

al Perugiei, Giuliano Mignini. Citi în continuare: „Persoana sus-numită se află, prin prezenta, sub investigație oficială, deoarece a comis următoarele infracțiuni: A), B), C), D)... Erau listate până la litera R. Erau 19 infracțiuni, nici una dintre ele specificată.

– Care sunt aceste infracțiuni, A, B, C și așa mai departe? îl întrebă Spezi pe Barbă Sură.

– Ar dura prea mult să le explic, veni răspunsul bărbatului.

Lui Spezi nu i se puteau comunica infracțiunile de care era acuzat – erau secrete, conform unui ordin judiciar.

Spezi citi cu neîncredere motivul percheziției, și anume „că manifestase un interes suspect și aparte în ce privește ramura perugiană a investigației" și că dăduse dovadă „de prea mult zel în încercarea de a submina ancheta prin intermediul televiziunii". Chestiunea aceasta, își dădu el seama, mai mult ca sigur se referea la emisiunea *Chi L'ha Visto?* difuzată pe 14 mai, în care profesorul Introna desființase fără drept de apel investigația sectei sataniste, iar Spezi făcuse valuri cu piedica de ușă, făcându-l pe inspectorul-șef Giuttari să arate ca un prost.

Mandatul autoriza percheziționarea casei, dar și „a persoanelor prezente sau a celor care ar apărea", în căutarea oricărui obiect ce ar putea avea vreo legătură cu cazul Monstrului, oricât de neînsemnat ar fi acesta. „Avem suficiente motive să credem că ar putea fi prezente astfel de obiecte în spațiul unde locuiește persoana sus-menționată, precum și asupra lui."

Pe Spezi îl luă cu fiori când citi asta. Însemna că-l puteau percheziționa fizic. Simțea muchiile ascuțite de plastic ale dischetei înțepându-i carnea.

Între timp, soția lui, Myriam, și fiica lor în vârstă de 20 de ani, Eleonora, stăteau în camera de zi, îmbrăcate în capoate, alarmate și confuze.

– Spune-mi ce te interesează, rosti Spezi, și-ți arăt unde găsești, ca să nu-mi faci casa vraiște.

– Vrem tot ce ai despre Monstru, îi zise Barbă Sură.

Asta însemna nu doar întreaga arhivă pe care o adunase de-a lungul unui sfert de secol, dar și toate materialele folosite pentru a scrie cartea despre Monstru. Spezi avea totul. Eu nu aveam decât copii ale celor mai recente documente.

Își dădu seama brusc despre ce era vorba. Voiau să prevină publicarea cărții.

– Rahat! Când o să-mi înapoiezi materialele?

– De îndată ce terminăm verificarea lor, răspunse Barbă Sură.

Spezi îl luă cu el în mansardă și-i arătă grămezile de dosare care-i alcătuiau arhiva: vrafuri cu tăieturi din ziare îngălbenite, munți de fotocopii făcute documentelor legale, analize balistice, rapoartele medicilor legiști, stenogramele complete ale proceselor, interogatorii, verdicte, fotografii, cărți.

Începură să încarce totul în cutii de carton.

Spezi îl sună pe un prieten care lucra la agenția de știri ANSA, echivalentul italian pentru Associated Press, și avu noroc să dea peste el.

– Îmi percheziționează casa, îi spuse, îmi iau toate materialele de care am nevoie să scriu cartea despre Monstru, cu Douglas Preston. Nu mai am cum să mai scriu nici un cuvânt.

După 15 minute, apăru prima știre despre percheziție pe ecranele computerelor fiecărui ziar și post de televiziune din Italia.

Între timp, Spezi îl sună pe președintele Ordinului Jurnaliștilor, pe președintele Asociației Presei și pe directorul ziarului *La Nazione*. Au fost mai mult scandalizați decât surprinși și i-au spus că vor declanșa iadul pe pământ cu povestea asta.

Telefonul lui mobil începu să sune nebunește. Unul după altul, îl sunau colegii lui, chiar în vreme ce polițiștii trudeau din greu. Toți voiau să-i ia un interviu. Spezi îi asigură că, de îndată ce percheziția se termina, avea să se vadă cu ei.

Ziariștii începură să sosească la el acasă, cu toate că polițiștii nu-și terminaseră treaba. Aceștia din urmă nu se mulțumiră

să ia doar documentele arătate de Spezi, ci începură să scotocească prin sertare, să tragă cărțile de pe rafturi și să cerceteze suporturile cu CD-uri. Intrară în camera fiicei lui și îi verificară dulapul, îi umblară prin dosare și cărți, îi cercetară scrisorile, jurnalul, albumele și fotografiile, împrăștiind lucrurile pe podea și făcând dezordine.

Spezi își petrecu brațul în jurul lui Myriam. Soția lui tremura toată.

– Nu te îngrijora, nu-i decât o acțiune de rutină.

La momentul oportun, Spezi își bagă mâna în indispensabili, scoase discheta și o strecură într-unul dintre buzunarele capotului pe care îl purta Myriam. Apoi, o sărută pe obraz, încercând s-o liniștească, și îi șopti:

– Ascunde-o!

Câteva minute mai târziu, prefăcându-se supărată, Myriam se așeză pe o sofa care se desfăcea pe la cusături. Atunci când nici un polițist nu o privea, strecură rapid discheta în sofa.

După trei ore de percheziție, părură să fi terminat. Legară cutiile încărcate de cărucioarele de bagaje și-i cerură lui Spezi să-i urmeze la cazarma carabinierilor, unde aveau să facă un inventar pe care el trebuia să-l semneze.

În cazarmă, în timp ce stătea pe un scaun Naugahyde maroniu, așteptând să fie gata lista, primi un apel pe mobil. Era Myriam, care încerca să aranjeze lucrurile la loc prin casă și care i se adresă, imprudentă, în limba franceză. Cei doi vorbeau deseori în franceză prin casă, ținând cont că ea era de origine belgiană și că formau o familie bilingvă. În plus, fiica lor urmase școala franceză din Florența.

– Mario, îi spuse ea, nu te îngrijora, nu au găsit ce te interesează cu adevărat. Însă nu găsesc documentele de la *scagliola.*

Aceasta este un model de masă antică. Familia Spezi deținea una extrem de valoroasă, datând din secolul al XVII-lea, pe care tocmai o restauraseră și se gândeau să o vândă.

Nu a fost cel mai fericit subiect de abordat în acel moment, în limba franceză, când era evident că aveau telefoanele celulare înregistrate. El i-o tăie scurt:

– Myriam, nu e momentul potrivit... nu acum...

Spezi era roşu la faţă când închise telefonul. Ştia că soţia lui făcuse un comentariu complet inocent, dar putea fi interpretat într-o lumină sinistră, mai ales că fusese transmis în franceză.

Nu după multă vreme intră Barbă Sură.

– Spezi, avem nevoie de tine pentru o clipă.

Ziaristul se ridică de pe scaun şi-l urmă în camera alăturată. Barbă Sură se întoarse şi se holbă la el cu o figură ostilă.

– Spezi, nu cooperezi. Aşa nu merge.

– Nu cooperez? Dar ce înseamnă să cooperez? Mi-am pus casa la dispoziţia voastră, să vă puneţi mâinile abjecte peste tot, ce naiba vrei mai mult de la mine?

Îl privea fix pe Spezi, cu ochi împietriţi, duri.

– Nu despre asta vorbesc. Nu te preface că nu ştii. Ar fi mult mai bine dacă ai coopera.

– Ah, înţeleg acum... Este vorba despre ce mi-a spus soţia în franceză. Credeţi că a încercat să-mi spună ceva codat. Dar vedeţi, e limba soţiei mele şi e normal să vorbească în franceză. Acasă, vorbim deseori în franceză. Cât despre ce anume a spus – Spezi bănuia că Barbă Sură nu ştia franceza –, dacă nu aţi înţeles, se referea la un document pe care nu l-aţi văzut, şi anume contractul meu cu o editură pentru o carte despre Monstru. Voia să-mi comunice că nu l-aţi luat. Asta-i tot.

Barbă Sură continuă să-l fixeze cu ochi îngustaţi, fără să-şi schimbe expresia. Spezi socoti că ar putea fi o problemă cuvântul *scagliola*. În afară de anticari, puţini italieni ştiau ce înseamnă.

– E vorba de *scagliola?* întrebă el. Nu ştii ce-i aia o *scagliola?* Asta-i problema?

Poliţistul nu-i răspunse, dar era clar că asta era, în realitate, problema. Spezi încercă în zadar să explice. Barbă Sură nu era interesat de explicaţii.

– Regret să ţi-o spun, Spezi, dar va trebui să o luăm de la început.

S-au întors de unde au plecat: poliţiştii şi carabinierii s-au urcat în maşini şi s-au dus înapoi la apartament, împreună cu Spezi. Vreme de alte patru ore au întors locul cu susul în jos – şi de data aceasta l-au scotocit cu adevărat.

Nu au ratat nimic, nici măcar spaţiul din spatele cărţilor din bibliotecă. Au luat computerul, toate dischetele (cu excepţia celei ascunse în sofa), până şi meniul de la cina servită la Rotary Club, unde Spezi participase la o conferinţă despre Monstru. Îi luară agenda telefonică şi toate scrisorile.

Nu au fost foarte amabili.

Însă şi Spezi începea să-şi piardă calmul. Când trecu de uşa de la încăperea unde se afla biblioteca, arătă spre piedica de uşă pe care o împrumutase de la prietenul lui german, cea cu care făcuse valuri la emisiunea de televiziune. Se afla în spatele uşii, făcând ceea ce trebuia să facă – fiind o piedică de uşă.

– Vezi asta? i se adresă el sarcastic detectivului. Uite, arată la fel ca trunchiul acela de piramidă găsit la unul dintre locurile crimelor, despre care insistaţi să pretindeţi că e „un obiect ezoteric". Iată-l, priviţi-l bine: nu vedeţi că nu-i decât o piedică de uşă? Râse batjocoritor şi continuă: Le găsiţi în orice casă ţărănească din Toscana.

Făcuse o greşeală gravă. Detectivul puse mâna pe piedică şi o împachetă. Şi astfel fu adăugat la probele împotriva lui Spezi un obiect identic cu cel despre care GIDES şi Giuttari credeau că este de o importanţă vitală în cadrul investigaţiei lor, un obiect despre care se scrisese în ziarul *Corriere della Sera,* chiar pe prima pagină, numindu-l, fără vreo urmă de ironie, „un obiect ce ajuta lumea pământeană să intre în contact cu infernul".

În raportul pregătit de poliție în legătură cu obiectele luate din casa lui Spezi, piedica de ușă era descrisă ca „un trunchi de piramidă cu o bază hexagonală ascuns în spatele unei uși", frazarea folosită lăsând să se înțeleagă că Spezi depusese un efort deosebit pentru a-l ascunde. Procurorul public din Perugia, Giualiano Mignini, justifică reținerea piedicii de ușă într-un raport afirmând că obiectul „făcea o legătură directă între persoana aflată sub investigație (Spezi) și o serie de asasinate duble".

Cu alte cuvinte, din cauza acelui obiect, Spezi nu mai era suspectat doar de obstrucție sau de amestec în investigația Monstrului din Florența. Acum, credeau că un obiect descoperit în casa lui îl punea în legătură directă cu una dintre crime.

Emisiunea *Chi L'ha Visto?* și articolul din 23 iunie au stârnit ura lui Giuttari și, astfel, suspectarea lui Spezi. Într-o carte pe care Giuttari a publicat-o în legătură cu cazul, *Monstrul: Anatomia unei investigații,* inspectorul-șef explică modul cum a apărut bănuiala. Este o privire interesantă asupra felului în care îi funcționa mintea.

„Pe 23 iunie, scrise Giuttari, în ziarul *La Nazione* a apărut unul dintre articolele lui Spezi sub forma unui interviu «în exclusivitate» cu condamnatul pe viață Mario Vanni, intitulat «Voi muri cunoscut drept Monstrul, dar sunt nevinovat»."

În articol, Spezi menționa că îl întâlnise pe Vanni o dată, cu mulți ani înainte de crimele Monstrului, în San Casciano. Acest amănunt îi atrăsese atenția lui Giuttari ca fiind un indiciu important. „Am fost întru câtva surprins că ei se cunoșteau din tinerețe, scrise el. Însă ce m-a frapat chiar și mai mult a fost curioasa coincidență că înverșunatul inamic public al investigației oficiale a cazului Monstrului și dârzul apărător al Pistei Sarde nu doar că s-a dat de gol că avea o relație excelentă cu acuzatul Calamandrei, fostul farmacist, dar acum s-a dovedit a fi și prietenul de-o viață al lui Mario Vanni."

Giuttari continuă afirmând că Spezi „participase la o serie de emisiuni de televiziune" prin care se încerca îndreptarea atenției înapoi spre Pista Sardă, „reciclând aceleași vechi teorii neverificate și obositoare" ce au fost discreditate cu mult timp în urmă. „Deja, mai scrise Giuttari, amestecul lui Spezi începea să devină suspect."

Cu piedica de ușă în mână, Giuttari și Mignini aveau dovezile fizice necesare pentru a face legătura dintre Spezi și unul dintre locurile crimelor Monstrului.

După ce polițiștii plecară, Spezi urcă încet scările ce duceau la mansardă, înfricoșat de ce ar putea găsi. Era mai rău decât se temuse. Se prăbuși pe scaunul pe care i-l lăsasem la plecarea din Florența, în fața spațiului gol unde se aflase computerul, și rămase holbându-se mult timp la dezastrul din jur. Se gândi la acea dimineață de duminică limpede precum cristalul, din data de 7 iunie 1981 – cu 23 de ani în urmă –, când colegul său îi ceruse să se ocupe de rubrica de investigații criminalistice, asigurându-l că „nimic nu se întâmplă niciodată într-o zi de duminică".

Nici într-un milion de ani nu și-ar fi putut imagina unde se va ajunge.

A vrut să mă sune, mi-a zis mai târziu, dar, la acea oră, în America, era noaptea târziu. Nu putea scrie un e-mail – nu mai avea computer. Se hotărî să iasă din casă, să se plimbe pe străzile Florenței și să caute un internet café de unde ar fi putut să-mi trimită un e-mail.

Afară, îl așteptau o mulțime de ziariști și camere de televiziune. Spuse câteva cuvinte, răspunse întrebărilor, apoi intră în mașina lui și se duse în oraș. Pe Via de' Benci, la câțiva pași de Santa Croce, intră într-un internet café plin cu studenți americani cu coșuri pe față, care vorbeau cu părinții lor prin intermediul internetului. Luă loc în fața unui computer. De undeva, în surdină, se auzea trombonul trist al lui Marc Johnson interpretând *Goodbye Pork Pie Hat,* de Charles Mingus.

Spezi se conectă la e-mail, introduse numele și parola și văzu că deja avea un mesaj de la mine, cu un document anexat.

În timp ce scriam la cartea Monstrului, făceam schimb de e-mailuri, trimițându-ne corecturile reciproce la ce scrisese celălalt. Ceea ce el găsi anexat era ultimul capitol pe care îl scrisesem, despre interviul cu Antonio. Îmi expedie un e-mail în care îmi zicea despre percheziția de la el de-acasă.

În dimineața următoare, după ce i-am primit e-mailul, l-am sunat și mi-a relatat povestea percheziției. Mi-a cerut ajutorul, să anunțăm public confiscarea materialelor noastre de cercetare.

Printre documentele luate de polițiști se aflau toate notițele și ciornele articolului pe care îl scrisesem pentru revista *The New Yorker* și care nu a fost niciodată publicat. Am sunat-o pe Dorothy Wickenden, editorul coordonator al revistei, iar ea mi-a dat o listă cu oamenii care mă puteau ajuta și, în același timp, m-a lămurit că, din cauza faptului că ei nu publicaseră de fapt articolul, nu considerau că era potrivit să intervină în mod direct.

Zile întregi, am tot dat telefoane și am trimis scrisori, însă nu am obținut nici o reacție semnificativă. Adevărul trist era că foarte puțini oameni în Statele Unite puteau deveni interesați de un ziarist italian care iritase poliția și căruia îi fuseseră luate dosarele, într-un moment când jurnaliștii erau aruncați în aer în Irak și asasinați în Rusia. „Ei bine, dacă Spezi ar fi fost *arestat*... mi se comunicase de multe ori, ei, atunci am fi putut face ceva."

În cele din urmă, interveni PEN[1]. Pe 11 ianuarie 2005, Comitetul scriitorilor încarcerați al PEN International, aflat la Londra, îi trimise o scrisoare lui Giuttari criticând percheziția făcută acasă la Spezi și confiscarea documentelor

[1] Poets, Essayists and Novelists, asociația internațională a scriitorilor fondată la Londra, în 1921 (n.tr.)

noastre. În scrisoare se declara că „International PEN este îngrijorată că avusese loc o violare a Articolului 6.3 al Convenţiei Europene în ce priveşte Drepturile Omului care garantează dreptul oricărei persoane acuzate de o infracţiune criminală să fie informată cu promptitudine şi în amănunt în legătură natura şi cauza acuzaţiilor aduse la adresa lui".

Giuttari a răspuns ordonând o altă percheziţie acasă la Spezi, care s-a desfăşurat pe 24 ianuarie. De data aceasta, au luat un computer stricat şi un baston despre care bănuiau că ar putea conţine un dispozitiv electronic ascuns.

Dar nu au reuşit să pună mâna pe discheta pe care Spezi o băgase în indispensabili, aşa că am reuşit să continuăm munca la cartea noastră. În lunile care au urmat, poliţia a returnat, în cele din urmă, în etape, mare parte din dosarele lui Spezi, arhivele lui, notiţele noastre şi computerul, însă nu şi infama piedică de uşă. Giuttari şi Mignini ştiau acum exact ce anume era în carte, ţinând cont că puseseră mâna pe toate variantele din computerul lui Spezi. Şi se pare că nu le-a plăcut ce au citit. Într-o dimineaţă frumoasă, Spezi deschise ziarul şi citi un titlu care aproape că-l făcu să cadă de pe scaun.

ASASINAREA LUI NARDUCCI: UN JURNALIST SE AFLĂ SUB INVESTIGAŢIE

Suspiciunea lui Giuttari o luase în altă direcţie, aşa cum vinul se transformă în oţet într-un butoi închis prost. Spezi ajunsese, de la ziarist care se amesteca în investigaţie, suspect de crimă.

– Când am citit asta, mi-a spus el la telefon, m-am simţit de parcă eram într-un film cu Jerry Lewis şi Dean Martin făcut după *Procesul,* romanul lui Kafka.

Capitolul 44

Timp de un an, din ianuarie 2005 până în ianuarie 2006, cei doi avocați ai lui Spezi au încercat să afle, fără succes, care erau acuzațiile exacte ce-i erau aduse. Procurorul public din Perugia pecetluise incriminările sub un ordin de *segreto istruttorio,* secret judiciar, ce făcea să fie ilegală orice încercare de a dezvălui orice avea legătură cu învinuirile. În Italia, un ordin de *segreto istruttorio* este deseori urmat de anumite scurgeri de informații din partea procurorilor către anumiți ziariști aleși. Apoi, aceștia publicau informațiile fără frică de consecințe. În acest fel, procurorii își impuneau propria versiune, iar jurnaliștii nu mai puteau publica nimic altceva. Lucrul acesta părea să se întâmple și acum. Ziarele pretindeau că Spezi era suspectat de obstrucționarea anchetei în cazul asasinării lui Narducci, ceea ce a dus la intensificarea bănuielilor că ar fi avut un rol secundar în înfăptuirea crimei și că era instigatorul unei mușamalizări. Implicațiile acestea nu erau foarte clare.

În ianuarie 2006, cartea noastră fu terminată și trimisă la editură. Titlul era *Dolci colline di sangue.* O traducere literală ar fi *Colinele dulci ale sângelui,* o parafrazare a expresiei din limba italiană *dolci colline di Firenze,* colinele dulci ale Florenței. Urma să apară în aprilie 2006.

La începutul anului, Spezi mă sună de la un telefon cu plată din Florența. Îmi spuse că, în timp ce lucra la o poveste complet diferită, fără nici o legătură cu Monstrul din Florența, se întâlnise cu un fost pușcăriaș pe nume Luigi Ruocco, un infractor

mărunt, care, după cum se dovedi, era o veche cunoştinţă a lui Antonio Vinci. Acest Ruocco îi zise lui Spezi o poveste extraordinară – o poveste care ar fi aruncat în aer investigaţia.

– Aceasta e breşa pe care am căutat-o timp de 20 de ani, îmi spuse Mario. Doug, este absolut incredibil. Cu aceste noi informaţii, cazul va fi în sfârşit rezolvat. Vezi că ei îmi înregistrează convorbirile telefonice şi e-mailul nu este sigur, aşa că va trebui să vii în Italia – şi apoi o să-ţi povestesc totul. O să ai rolul tău, Doug. *Împreună îl vom demasca pe Monstru!*

Am zburat spre Italia, împreună cu familia, pe 13 februarie 2006. Am lăsat-o într-un apartament impresionant de pe Via Ghibellina, care aparţinea unui moştenitor al familiei Ferragamo, apartament care ne fusese pus la dispoziţie de un prieten, iar eu m-am dus acasă la Spezi, pentru a afla incredibilele noutăţi.

La cină, Mario mi-a povestit cum s-a întâmplat.

Cu câteva luni în urmă, îmi zise el, se documenta pentru un articol despre o femeie care căzuse victima unui doctor care lucra pentru o companie farmaceutică. Acesta o folosise, fără să-i ceară acordul, pe post de cobai în testarea unui nou medicament psihotrop. Cazul îi fusese adus în atenţie de Fernando Zaccaria, un fost detectiv de poliţie care se specializase pe vremuri în infiltrarea în grupările mafiote ce se ocupau cu traficul de droguri. Acum, era şeful unei firme private de securitate din Florenţa şi un cruciat împotriva nedreptăţii. Zaccaria adunase, *pro bono,* probe utile pentru condamnarea doctorului acuzat de vătămarea femeii cu experimentele lui ilegale. Voia ca Spezi să scrie articolul.

Într-o seară, când amândoi se aflau acasă la femeia în cauză, împreună cu mama ei, Mario menţionă în treacăt că scrisese despre cazul Monstrului din Florenţa şi scoase o fotografie a lui Antonio Vinci, pe care se întâmpla să o aibă asupra lui. Mama, care turna cafea, trase cu ochiul la poză şi exclamă brusc:

– Dar Luigi îl cunoaşte pe omul acela! Şi eu l-am cunoscut când eram fetiţă. Nu numai pe el, ci şi pe toţi ceilalţi. Îmi amintesc că obişnuiau să mă ia la festivalurile de la ţară.

Persoana la care se referea era fostul ei soţ, Luigi Ruocco.

– Trebuie să-l întâlnesc pe soţul dumneavoastră, spuse Spezi.

S-au adunat în seara următoare, în jurul aceleiaşi mese: Zaccaria, Spezi, femeia şi Luigi Ruocco. Acesta din urmă era genul tipic de pungaş de doi bani: era taciturn şi avea un gât ca de taur ce susţinea o faţă pătrăţoasă şi mare, iar pe cap avea păr negru, cârlionţat. Era îmbrăcat în trening. Oricum, în ochii săi albaştri, Spezi remarcă o privire precaută, însă deschisă, care îi plăcu. Ruocco privi fotografia şi confirmă că îi cunoştea foarte bine pe Antonio şi pe ceilalţi sarzi.

Spezi îi făcu acestuia un rezumat rapid al cazului Monstrul din Florenţa şi-i vorbi despre credinţa lui că Antonio ar putea fi criminalul. Ruocco îl ascultă cu interes. În câteva minute, Spezi atacă fondul problemei: avea Ruocco cunoştinţă de o casă secretă pe care Antonio ar fi putut-o folosi în timpul asasinatelor? Spezi îmi spusese deseori că Monstrul probabil folosise o casă abandonată de la ţară, poate o ruină, ca loc de retragere înainte şi după crimă, unde îşi ascundea arma, cuţitul şi celelalte obiecte. La vremea asasinatelor, zona rurală a Toscanei era presărată cu astfel de case abandonate.

– Am auzit vorbindu-se de asta, zise Ruocco. Nu ştiu unde se găseşte, dar ştiu pe cineva care ştie. 'Gnazio.

– Bineînţeles, Ignazio! exclamă Zaccaria. El cunoaşte o mulţime de sarzi!

Ruocco îl sună pe Spezi câteva zile mai târziu. Vorbise cu Ignazio şi avea informaţiile necesare despre ascunzătoarea lui Antonio. Cei doi se întâlniră în faţa unui supermarket aflat în afara Florenţei. Se retraseră într-o cafenea unde Mario sorbi cafeaua dintr-o înghiţitură şi Ruocco bău un Campari cu un strop de Martini & Rossi. Ceea ce avea Ruocco de spus era palpitant. Ignazio nu doar că ştia unde se află ascunzătoarea,

ba chiar şi fusese acolo, cu doar o lună în urmă, însoţit de Antonio. Observase un dulap vechi cu o vitrină de sticlă prin care văzuse aliniate şase cutii de metal închise. Privirea îi căzuse într-un sertar de mai jos, care nu era închis pe deplin, unde zări două, posibil chiar trei pistoale, dintre care unul ar fi putut fi o Beretta de calibrul 22. Ignazio îl întrebase pe sard ce era în cutiile de metal şi bărbatul îi răspunse cu bruscheţe, bătându-se cu palma în piept: „Astea sunt lucrurile *mele*".

Şase cutii de metal. Şase victime de sex feminin.

Spezi de-abia îşi reţinea încântarea.

– Acesta e amănuntul care m-a convins, îmi spuse în timp ce cinam. Şase. De unde ar fi putut Ruocco să ştie? Toată lumea vorbeşte de şapte sau opt dublu asasinate înfăptuite de Monstru. Însă a spus şase cutii. Şase: numărul victimelor de sex feminin ucise de Monstru, dacă scoatem din schemă crima din 1968, pe care nu a comis-o el, şi pe aceea în care a ucis din greşeală un cuplu de homosexuali.

– Dar nu a mutilat toate victimele.

– Aşa e, însă experţii psihologi spun că ar fi luat suvenire de la fiecare. Şi, aproape la fiecare loc al crimei, poşetele fetelor erau găsite pe pământ, deschise larg.

Ascultam fascinat. Dacă pistolul Beretta folosit de Monstru, cea mai căutată armă din istoria Italiei, se afla în acel dulap împreună cu obiecte ce aparţineau victimelor, ar fi fost acea ştire senzaţională întâlnită o dată în viaţă.

Spezi continuă:

– I-am cerut lui Ruocco să meargă să vadă casa, pentru a-mi spune cu exactitate unde se află şi pentru a mi-o descrie. Mi-a spus că o va face. Ne-am întâlnit din nou câteva zile mai târziu. Ruocco mi-a zis că a fost şi că s-a uitat înăuntru printr-un geam. A văzut dulapul şi cele şase cutii de metal. Şi mi-a dat şi indicaţii cum să ajung la casă.

– Şi ai fost?

– Evident că da! Am fost împreună cu Nando.

Casa dărăpănată, îmi spuse Spezi, se afla pe teritoriul unei proprietăți enorme, de o mie de acri, la vest de Florența, se numea Villa Bibbiani și era în apropiere de orașul Capraia.

– E o vilă impunătoare, cu grădini, fântâni, statui și cu un parc copleșitor, unde sunt plantați arbori rari.

Își scoase telefonul mobil și-mi arătă câteva fotografii pe care le făcuse vilei. Am rămas cu gura căscată la vederea măreției acesteia.

– Cum ai intrat?

– N-a fost o problemă! Este deschisă publicului pentru vânzări de ulei de măsline și vin și este închiriată pentru nunți și alte evenimente de genul acesta. Porțile sunt larg deschise și există chiar și o parcare publică. M-am plimbat cu Nando pe-acolo. La câteva sute de metri în spatele vilei se află un drum plin de praf, care duce la două case din piatră dărăpănate, dintre care una se potrivea descrierii lui Ruocco. La case se putea ajunge și de pe un alt drum, foarte izolat, care trecea prin pădure.

– Doar n-ai intrat prin efracție, nu?

– Nu, nu! Dar e limpede că m-am gândit la asta! Numai ca să văd dacă dulapul se află acolo. Însă ar fi fost o nebunie să fac asta. Nu numai că încălcam proprietatea, dar ce aș fi făcut cu cutiile și arma odată ce le găseam? Nu, Doug, trebuie să sunăm poliția și să-i lăsăm pe ei să se ocupe de asta și să sperăm că vom avea știrea noastră după aceea.

– Și atunci, ai sunat la poliție?

– Nu încă. Te așteptam pe tine. Se aplecă în față. Gândește-te, Doug! În următoarele două săptămâni, cazul Monstrului din Florența ar putea fi rezolvat.

În acel moment, i-am cerut ceva fatidic.

– Dacă vila este deschisă publicului, putem să mergem s-o vedem?

– Bineînțeles, răspunse Spezi. Mergem mâine.

Capitolul 45

– Ce naiba s-a întâmplat cu maşina ta?

Era a doua zi dimineaţă şi ne aflam în parcarea din apropierea clădirii unde locuia Spezi. Uşa Renaultului său Twingo fusese în mod absurd forţată cu ceea ce părea să fi fost o rangă şi distrusă. În plus, mare parte din laterala dreaptă a maşinii era avariată.

– Mi-au furat radioul, zise Spezi. Îţi vine să crezi? În ciuda acestor maşini parcate aici, un Mercedes, un Porsche şi o Alfa Romeo, au ales maşina mea, un Twingo!

Am condus până la firma de securitate a lui Zaccaria, care se găsea într-o clădire de nedescris, dintr-o zonă industrială aflată la periferia Florenţei. Fostul poliţist ne primi în biroul lui. Arăta până şi în cel mai mic amănunt ca un detectiv dintr-un film, fiind îmbrăcat cu un costum albastru cu dungi subţiri, un model cu cea mai elegantă croială florentină. Îşi purta părul argintiu lung aproape până la umeri. Era uimitor de arătos, spilcuit şi vioi. Vorbea cu un accent napolitan gălăgios, introducând în discuţie, pentru efect, din când în când, un pic din argoul gangsteresc. De asemenea, gesticula cum numai un napolitan o poate face.

Înainte să mergem la vilă, am luat prânzul. Zaccaria ne cinsti cu o masă într-o speluncă locală, iar acolo, în faţa unui platou cu *maltagliata al cinghiale*[1], ne delectă cu întâmplări

[1] Paste cu carne de mistreţ (n.red.)

din perioada când lucra sub acoperire, infiltrat în lumea mafiotă a traficanților de droguri, dintre care unii aveau legături și cu mafia americană. Mă minunam că supraviețuise.

– Nando, rosti Spezi, spune-i lui Doug povestea lui Catapano.

– Ah, Catapano! Ăsta da napolitan adevărat! Se întoarse spre mine. A fost odată un șef al Camorrei napolitane, pe nume Catapano, închis în închisoarea Poggioreale pentru crimă. S-a întâmplat ca și asasinul fratelui său să fie închis în aceeași închisoare. Catapano jurase răzbunare spunând: „O să-i mănânc inima".

Zaccaria se opri un moment din povestit. Luă cu poftă o înghițitură din porția lui de *maltagliata* și o gură de vin.

– Mai încet, îi zise Spezi, și nu mai vorbi atât de mult în dialect. Doug nu înțelege dialectul.

– Scuzele mele, spuse acesta, apoi continuă povestea. Autoritățile din închisoare îi izolară pe cei doi bărbați în capetele opuse ale închisorii și se asigurară că nu se vor întâlni niciodată. Dar, într-o zi, Catapano a auzit că inamicul lui era la infirmerie. Catapano i-a luat ostatici pe doi gardieni ajutându-se de o lingură transformată în cuțit și s-a folosit de prizonierii lui ca să-și croiască drum spre infirmerie. A luat cheia și a intrat, luându-i prin surprindere pe un doctor și trei asistente. S-a aruncat imediat asupra inamicului său, i-a tăiat gâtul și l-a înjunghiat până l-a omorât, în timp ce cadrele medicale priveau îngrozite. Apoi, a strigat cu o voce înăbușită: „Unde-i inima? Unde-i ficatul?" Doctorul i-a dat, sub amenințare, o scurtă lecție de anatomie. Cu o singură lovitură puternică a cuțitului, Catapano l-a tăiat și l-a deschis pe bărbat, i-a smuls inima și ficatul și, ținându-le în mâini, a luat pe rând câte o gură din fiecare. Catapano, continuă Zaccaria, a ajuns o legendă printre oamenii lui. În Napoli, inima semnifică totul – curaj, fericire, dragoste. Să-i smulgi inima dușmanului tău și să mușți din ea înseamnă să-ți reduci inamicul la nivelul

unei bucăți de carne, carne de animal. Îl văduvești de ceea ce-l face uman. Și toate știrile transmise la televizor după aceea, despre întâmplare, s-au dovedit folositoare, trimițând un semnal dușmanilor lui Catapano că încă putea să-și facă dreptate prin cele mai rafinate metode, chiar dacă era prizonier. Acesta își dovedise curajul, capacitatea de organizare, simțul ales al teatralității și o făcuse în interiorul uneia dintre cele mai securizate închisori din Italia, sub privirile îngrozite a cinci martori!

Odată prânzul terminat, am pornit la drum spre Villa Bibbiani, printr-o burniță de iarnă rece ca gheața, sub un cer livid. Încă ploua când am ajuns. Am intrat pe proprietate prin poarta de fier și apoi am urmat un drum lung, întortocheat, pe marginile căruia se aflau aliniați pini-umbrelă. Am parcat, ne-am luat umbrelele și ne-am îndreptat spre sala de vânzări. Ușa de lemn era închisă și încuiată. O femeie se aplecă afară de la un geam și spuse că era închis în timpul prânzului. Zaccaria o vrăji și o întrebă unde era grădinarul, iar ea ne spuse că l-am putea găsi în spate. Am trecut pe sub o arcadă și am intrat într-o copleșitoare grădină englezească aflată în spatele vilei, cu trepte de marmură curățate, fântâni, bazine care reflectau peisajul înconjurător, statui și garduri-vii. Vila fusese construită în anii 1500, de către familia Frescobaldi din Florența, iar grădinile au fost create o sută de ani mai târziu, de contele Cosimo Ridolfi. Prin anii 1800, în parc au fost plantate mii de specimene botanice rare și arbori diverși, de către un explorator și botanist italian care adunase plante din cele mai îndepărtate colțuri ale pământului. Chiar și în bătaia ploii cenușii de iarnă, grădinile și imenșii copaci din care picura apă păstrau o măreție rece.

Am trecut de vilă și ne-am îndreptat spre capătul îndepărtat al parcului. Un drum murdar se continua de-a lungul parcului dendrologic și pătrundea într-o pădure deasă unde, într-un luminiș, se vedea un grup de case din piatră în ruină.

– Aici e, murmură Spezi indicând spre una dintre case.

Am privit în jos, la drumul noroios ce ducea spre casa unde se afla ultimul secret al Monstrului din Florența. O ceață rece plutea în derivă printre copaci și ploaia bătea darabana în umbrelele noastre.

– Am putea să mergem pur și simplu până acolo și să aruncăm o privire, am zis.

Spezi clătină din cap.

– Nici o șansă.

Ne-am întors la mașină, ne-am scuturat umbrelele și am intrat. Fusese o vizită dezamăgitoare, cel puțin pentru mine. Relatarea lui Ruocco părea prea perfectă, iar decorul, cam nepotrivit pentru ascunzătoarea secretă a Monstrului din Florența.

În timp ce conduceam înapoi la firma lui Zaccaria, Spezi explică planul pe care el și acesta îl puseseră la cale pentru a transmite informația poliției. Dacă ar fi împărtășit-o pur și simplu polițiștilor, iar aceștia ar fi găsit arma Monstrului, veștile s-ar fi răspândit imediat în toată Italia și noi am fi pierdut știrea de senzație. De asemenea, trebuia să luăm în considerare pericolul fizic la care ne expuneam, în caz că Antonio afla că noi îl turnasem. În loc de asta, Spezi și Zaccaria îl vor aborda pe un anumit inspector-șef, o cunoștință de-a lor, prezentându-i o scrisoare despre care ar pretinde că era anonimă și pe care o transmiteau mai departe, cum se cuvine, ca niște buni cetățeni. În acest fel, am fi avut știrea de senzație, însă nu și vina.

– Dacă o scoatem la capăt, spuse Zaccaria bătându-l pe Mario peste genunchi, o să mă facă ministru de Justiție!

Am râs cu toții.

La câteva zile după vizita noastră la Villa Bibbiani, Spezi mă sună pe telefonul mobil.

– Am făcut-o, îmi spuse. Am făcut totul.

Nu precizăm detaliile, dar știam ce voia să spună: dăduse scrisoarea anonimă poliției. Cum începeam să pun prea multe

întrebări, Spezi mi-o tăie, zicându-mi *„Il telefonino è brutto"*, ceea ce literal înseamnă, „Telefonul este urât", adică el credea că era înregistrat. Am aranjat să ne întâlnim în oraş, ca să-mi poată relata toată povestea.

Ne-am întâlnit la Caffè Cibreo. S-a întâmplat un lucru ciudat, spuse Spezi, atunci când l-au abordat pe inspectorul-şef. Acesta, în mod inexplicabil, refuzase să accepte scrisoarea şi le zisese cu bruschețe să o ia cu tot cu povestea lor şi s-o ducă mai bine şefului brigăzii mobile, o unitate de poliție care investiga crime. Păruse foarte dornic să nu aibă nici un amestec în afacerea aceasta şi fu, în mod indiscutabil, neprietenos.

Spezi mă întrebă de ce ar da din mână un inspector-şef un caz care s-ar putea dovedi cel mai important din cariera lui?

Zaccaria, el însuşi fost inspector, nu avea nici el vreun răspuns.

Capitolul 46

În dimineața zilei de 22 februarie, am ieşit din apartament pe străzile din Florența, ca să aduc cafele espresso şi produse de patiserie pentru micul dejun. În vreme ce traversam strada îndreptându-mă spre o cafenea mică, mi-a sunat telefonul mobil. Un bărbat care vorbea în italiană m-a informat că era detectiv de poliție şi voia să mă vadă – de urgență.

– Ei, haide, am reacționat râzând. Cine e la telefon cu adevărat?

Eram impresionat de limba vorbită, fără cusur, de tonul oficial, şi-mi chinuiam mintea căutând să-mi dau seama cine putea fi.

– Aceasta nu este o glumă, domnule Preston.

Urmă o tăcere lungă, timp în care realitatea spuselor sale îşi făcu efectul.

– Scuzați-mă... despre ce este vorba?

– Nu pot să vă zic. Trebuie să ne vedem. Este *obbligatorio.*

– Sunt foarte ocupat, am spus tot mai speriat. Nu am timp. Îmi pare rău.

– Trebuie să vă *faceți* timp, domnule Preston, sosi replica. Unde vă aflați acum?

– În Florența.

– *Unde?*

Ar fi trebuit să refuz să-i zic sau să-l mint? Nu părea foarte înțelept.

– Via Ghibellina.

– Nu plecați de-acolo – venim să vă luăm.

Am privit în jur. Era o parte a orașului pe care nu o cunoșteam bine, cu străzi lăturalnice înguste și puțini turiști. Nu era bine. Voiam martori – americani.

– Haideți să ne întâlnim în Piazza della Signoria, am ripostat, numind cea mai publică piață din Florența.

– Unde? Este un loc mare.

– În locul unde a fost ars pe rug Savonarola. Este o placă.

După o clipă de tăcere veni răspunsul:

– Nu cunosc locul. Să ne întâlnim mai bine la intrarea în Palazzo Vecchio.

Am sunat-o pe Christine.

– Mă tem că nu pot să-ți aduc cafeaua în dimineața asta.

Am ajuns devreme și m-am plimbat prin *piazza,* gândindu-mă cu furie. Ca american, scriitor și jurnalist, m-am bucurat dintotdeauna de un sentiment îngâmfat de invulnerabilitate. Ce-ar fi putut să-mi facă? Acum, nu mă mai simțeam chiar așa de neatins.

La ora hotărâtă, am văzut doi bărbați înaintând agale prin mulțimea de turiști, îmbrăcați neoficial, în blugi, pantofi negri și jachete albastre, cu ochelari de soare ridicați pe capetele tunse milităreşte. Erau *in borghese,* în haine civile, dar, și de la aproape o sută de metri distanță, îmi dădeam seama că erau polițiști.

Am înaintat spre ei.

– Eu sunt Douglas Preston.

– Urmați-ne!

Cei doi detectivi m-au dus în Palazzo Vecchio, unde, în curtea magnifică în stil renascentist, înconjurat de frescele lui Vasari, îmi prezentară o citație legală prin care eram chemat pentru un interogatoriu înaintea procurorului public din Perugia, Giuliano Mignini. Detectivul mi-a explicat politicos că refuzul meu de a mă conforma ar fi fost considerat o

infracțiune serioasă, care i-ar pune în regretabila poziție de a mă lua cu forța.

– Semnați aici ca să recunoașteți că ați primit acest document și că înțelegeți ce vi se cere și ce trebuie să faceți.

– Tot nu mi-ați spus despre ce este vorba.

– O să aflați în Perugia, mâine.

– Măcar spuneți-mi dacă are legătură cu Monstrul din Florența, le-am cerut.

– Bravo, zise detectivul. Acum, semnați.

Ceea ce am și făcut.

L-am sunat pe Spezi și a fost profund șocat și îngrijorat.

– Niciodată nu m-am gândit că vor acționa împotriva ta, spuse el. Du-te în Perugia și răspunde la întrebări. Vorbește la obiect și nimic mai mult – și, pentru numele lui Dumnezeu, nu minți.

Capitolul 47

A doua zi, am condus spre Perugia însoţit de Christine şi de cei doi copii ai noştri. Pe drum, am trecut pe lângă ţărmul lacului Trasimeno. Perugia, un oraş străvechi şi frumos, ocupă un versant stâncos asimetric în valea superioară a Tibrului şi este înconjurat de un zid de apărare încă intact în mare măsură. În Italia, Perugia este, de foarte mult timp, un centru de învăţământ onorat de un număr mare de universităţi şi şcoli, dintre care unele au o vechime de cinci sute de ani. Christine plănuise să viziteze împrejurimile cu copiii şi să ia prânzul cât timp eram interogat. Hotărâsem deja că toată afacerea asta cu interogatoriul nu era decât un bluf, o încercare crudă de intimidare. Nu făcusem nimic rău şi nici nu încălcasem legea. Eram ziarist şi scriitor. Italia era o ţară civilizată. Sau cel puţin aşa continuam să repet în sinea mea, în vreme ce conduceam.

Birourile procuraturii, unde lucra procurorul public, erau într-o modernă clădire din travertin, aflată chiar în afara zidurilor străvechi ale oraşului. Două ferestre erau îndreptate spre frumoasa zonă rurală din Umbria, ceţoasă şi înverzită, stropită de burniţă. Eram îmbrăcat elegant şi ţineam o copie împăturită a ziarului *International Herald Tribune* la subraţ, ca pe un suport moral.

În încăpere erau prezenţi cinci oameni. Am cerut să le aflu numele şi mi le-am notat. Unul dintre detectivii cu care mă întâlnisem, inspectorul Castelli, era acolo, îmbrăcat modern pentru această ocazie importantă, cu o haină sport de

culoare neagră și cu o cămașă neagră încheiată până la guler. Avea părul dat cu o grămadă de gel. Mai era prezent și un căpitan de poliție extrem de încordat, mic de statură, pe nume Mora, care avea implant de păr de culoare portocalie și care părea hotărât să pună în scenă un spectacol pe cinste pentru procurorul public. Mai era și o femeie detectiv blondă, care, la cererea mea, și-a notat numele în agenda mea, cu un scris neciteț, pe care încă nu l-am descifrat. O stenografă stătea în fața unui computer.

În spatele unui birou se afla însuși procurorul public din Perugia, Giuliano Mignini. Era un om îndesat, de o vârstă mijlocie, incertă, bine îngrijit, cu o față cărnoasă atent bărbierită. Purta un costum albastru și era îngrijit ca un italian care se respectă, cu un mare simț al demnității personale. Mișcările lui erau calme și precise și avea o voce calmă și plăcută. Îmi acordă titlul onorific de *dottore,* care, în Italia, denotă cel mai înalt respect, și mi se adresă cu o curtoazie elaborată, folosind pronumele de reverență. Aveam dreptul la un translator, mi-a explicat, dar, având în vedere că găsirea unuia ar fi durat ore întregi, în timpul acela aș fi fost reținut, ceea ce era o situație de neacceptat. În opinia lui, vorbeam limba italiană fluent. Am întrebat dacă aveam nevoie de un avocat și mi-a spus că, deși era dreptul meu normal, nu era necesar, deoarece ei doreau doar să-mi pună câteva întrebări de rutină.

Hotărâsem deja să nu apelez la privilegiile jurnaliștilor. În țara ta înseamnă ceva să te lupți pentru drepturile tale, însă nu intenționam să merg la închisoare pe teritoriu străin din cauza unor principii.

Procurorul îmi adresa întrebările pe un ton blajin, aproape sfios. Secretara le tasta la computer împreună cu răspunsurile mele. Câteodată, Mignini îmi reformula răspunsurile într-o italiană mai corectă, verificând cu o atenție binevoitoare dacă era într-adevăr ceea ce voiam să spun. La început, m-a privit rar în ochi, asta dacă a făcut-o, uitându-se la notițele

şi foile lui, uitându-se ocazional peste umărul stenografei ca să vadă ce anume scria.

La sfârşitul interogatoriului, mi s-a refuzat atât transcrierea acestuia, cât şi copia unei „declaraţii" ce mi-a fost dată s-o semnez. Descrierea anchetei care apare aici este rodul notiţelor scrise imediat după interogatoriu şi a unei evaluări mai exacte scrise două zile mai târziu, din memorie.

Mignini îmi puse multe întrebări despre Spezi, ascultând fiecare răspuns cu un interes respectuos. Voia să ştie care erau teoriile noastre despre cazul Monstrului. Mă chestionă minuţios în legătură cu unul dintre avocaţii prietenului meu, Alessandro Traversi. Ştiam cine era? Îl întâlnisem? Discutase Spezi cu mine strategiile legale ale lui Traversi? În caz că o făcuse, care erau aceste strategii? Pe acest din urmă subiect, insistă în mod special, cercetând în profunzime ce anume aş fi putut şti despre apărarea legală a lui Spezi. Am pretins, în mod veridic, că nu ştiu nimic. Îmi înşiră o listă cu nume şi mă întrebă dacă le auzisem vreodată. Cele mai multe dintre ele nu-mi erau familiare. Pe altele, cum ar fi Calamandrei, Pacciani şi Zaccaria, le ştiam.

Întrebările continuară astfel timp de o oră şi începeam să mă simt în siguranţă. Aveam chiar şi o rază de speranţă că aş putea scăpa de acolo la timp ca să-mi însoţesc soţia şi copii la prânz.

Apoi, Mignini m-a întrebat dacă auzisem vreodată numele de Antonio Vinci. M-a luat un pic cu frig. Da, i-am spus, ştiam numele. Cum am ajuns să-l ştiu şi ce cunoşteam despre el? I-am zis că îi luasem un interviu şi, sub asaltul întrebărilor, am descris circumstanţele. Procurorul a trecut la arma Monstrului. Menţionase Spezi arma? Care erau teoriile lui? I-am spus că noi credeam că arma rămăsese încă de la început în cercul sarzilor şi că unul dintre ei a început să ucidă, devenind Monstrul.

În acest moment, Mignini a renunțat la tonul gentil și vocea i-a devenit tăioasă de furie.

– Spuneți că atât dumneavoastră, cât și Spezi insistați cu această teorie, deși Pista Sardă a fost închisă în 1988 de către judecătorul Rotella, iar sarzii au fost, în mod oficial, absolviți de orice implicare în acest caz?

I-am răspuns că amândoi credem în această teorie.

Mignini a dirijat întrebările spre vizita noastră la vilă. Acum, tonul vocii lui era sumbru și acuzator. Ce-am făcut acolo? Pe unde ne-am plimbat? Despre ce am vorbit? I-am avut tot timpul în raza vizuală pe Spezi și Zaccaria? A existat vreun moment, cât de scurt, când nu i-am văzut? Am vorbit despre vreo armă? Sau despre cutii de fier? Am stat în vreun moment cu spatele la Spezi? Atunci când vorbeam, cât de departe eram unul de celălalt? Am văzut pe cineva pe-acolo? Pe cine? Ce s-a vorbit? Ce făcea Zaccaria acolo? Care era rolul lui? A vorbit despre dorința lui de a fi numit ministrul Justiției?

I-am răspuns pe cât de convingător puteam, încercând să-mi înăbuș obiceiul blestemat de a explica mai mult decât era necesar.

În sfârșit, Mignini întrebă *de ce* ne-am dus acolo?

I-am spus că e vorba despre un loc public și că ne-am dus acolo în calitatea noastră de jurnaliști...

La menționarea acestui cuvânt, „jurnalist", Mignini m-a întrerupt pe un ton ridicat, neținând cont că nu terminasem ce aveam de spus. Mi-a ținut un discurs furios, afirmând că situația aceasta nu avea nici o legătură cu libertatea presei, că eram liberi să scriem ce voiam noi și că nu-i păsa nici o iotă ce anume scriam. Dar asta, a zis el, era o problemă de natură *criminală*.

I-am răspuns că, de fapt, conta, fiind jurnaliști...

M-a întrerupt din nou, acoperindu-mi vocea cu o predică despre irelevanța libertății presei în acea anchetă și mi-a spus că n-ar trebui să mai aduc în discuție acest subiect. M-a întrebat pe un ton sarcastic dacă eu credeam că, doar pentru că

Spezi şi cu mine eram ziarişti, asta însemna că nu puteam fi *şi* criminali? Am avut senzaţia că încerca să împiedice apariţia pe caseta cu înregistrarea interogatoriului a orice aş fi avut de spus despre libertatea presei sau despre privilegiile jurnaliştilor.

Am început să transpir. Procurorul public a început să repete aceleaşi întrebări iarăşi şi iarăşi, reformulate în diferite moduri şi forme. Faţa i se înroşea pe măsură ce-i creştea frustrarea. Îi cerea frecvent secretarei lui să recitească răspunsurile mele anterioare.

– Aţi spus *asta,* iar acum spuneţi *altceva?* Ce anume este adevărat, *dottore* Preston? *Ce anume este adevărat?*

Am început să mă încurc în propriile cuvinte. Adevărul este că nu vorbesc deloc fluent limba italiană, mai ales când se folosesc termeni criminalistici şi legali. Cu o puternică senzaţie de panică, mă auzeam bâlbâindu-mă, cu o voce ezitantă, întocmai ca un mincinos.

Mignini m-a întrebat sarcastic dacă îmi aminteam măcar să fi vorbit cu Spezi, pe 18 februarie. Agitat, i-am zis că nu-mi aminteam nici o conversaţie anume pe care să o fi avut în acea zi şi că vorbeam cu el aproape în fiecare zi.

Judecătorul mi-a cerut să ascult ceva. A dat din cap spre stenografă, care a apăsat un buton al computerului. La perechea de boxe ataşate acestuia, am auzit un telefon sunând, iar apoi vocea mea răspunzând:

– *Pronto.*

– *Ciao, sono Mario.*

Ne înregistraseră conversaţiile telefonice.

Îmi ascultam cu uimire propria voce discutând cu Mario, mai clară în interceptarea telefonului meu mobil decât fusese în realitate. Mignini a mai pus o dată înregistrarea, apoi din nou şi din nou. A oprit în momentul când Mario a spus: „Am făcut totul". M-a fixat cu ochii strălucitori şi m-a întrebat:

– Ce anume aţi făcut mai exact, *dottore* Preston?

I-am explicat că Spezi făcea referire la trimiterea informațiilor la poliție.

– Nu, *dottore* Preston.

A pus înregistrarea din nou, întrebându-mă iarăși și iarăși ce era acel lucru pe care l-am făcut. *Ce am făcut?* Se lega de celălalt comentariu făcut de Spezi, și anume că „Telefonul este urât".

– Ce înseamnă asta, că „telefonul este urât"?

– Înseamnă că el credea că are telefonul pus sub urmărire.

Mignini s-a lăsat pe spate și s-a umflat triumfător.

– Și de ce anume erați îngrijorați, *dottore* Preston, că aveați telefoanele ascultate *dacă nu erați implicați în nici o activitate ilegală?*

– Pentru că nu e plăcut să ți se înregistreze conversațiile, i-am răspuns slab. Suntem ziariști. Munca noastră este confidențială.

– Acesta *nu* este un răspuns, *dottore* Preston.

Mignini a pus neîncetat înregistrarea. Continua să se oprească la diferite alte cuvinte, cerându-mi în mod repetat să explic ce anume voiam să spunem eu sau Spezi, de parcă am fi vorbit codificat, un șiretlic preferat de mafioți. M-a întrebat dacă Spezi avusese o armă în mașină. Apoi dacă Spezi avusese o armă în timpul vizitei noastre la vilă. Voia să știe exact ce făcusem acolo și pe unde ne-am plimbat, minut cu minut. Mignini nu-mi lua în considerare nici un răspuns.

– *Dottore* Preston, în spatele acestei conversații se află atât de multe lucruri pe care nu le dezvăluiți. Cunoașteți mult mai multe decât lăsați să se înțeleagă.

A cerut să afle ce fel de probe ar fi putut ascunde sarzii în vilă, în cutii, iar eu i-am zis că nu știu.

– Ghiciți! m-a provocat el.

I-am replicat că probabil arme sau alte dovezi – bijuterii ale victimelor, poate chiar fragmente din cadavre.

– Fragmente din *cadavre?* a exclamat judecătorul neîncrezător, privindu-mă de parcă eram un nebun chiar şi numai pentru că mă gândeam la aşa ceva. Dar crimele au avut loc în urmă cu 20 de ani!

– Însă raportul FBI precizează...

– Mai ascultaţi o dată, *dottore* Preston!

A apăsat butonul şi a pus înregistrarea apelului telefonic din nou.

De data aceasta a intervenit căpitanul de poliţie, vorbind pentru prima dată, cu o voce la fel de încordată şi de stridentă ca mieunatul unei pisici.

– Mi se pare foarte ciudat că Spezi râde în acest moment. De ce râde? Cazul Monstrului din Florenţa este unul dintre cele mai tragice din istoria republicii italiene şi nu-i nimic de râs în asta. Aşa că de ce râde Spezi? *Ce este aşa de amuzant?*

M-am abţinut să răspund la întrebare, ţinând cont că nu-mi fusese adresată direct. Însă neobositul bărbat voia un răspuns, aşa că s-a întors şi a repetat întrebarea adresându-mi-se direct.

– Nu sunt psiholog, i-am zis cât de rece puteam, dar efectul dorit a fost distrus de pronunţia greşită a cuvântului *psicologo,* care a trebuit corectat.

Căpitanul se holbă la mine cu ochii îngustaţi, apoi se întoarse spre Mignini, având pe faţă expresia unui om care refuză să fie luat de prost.

– Acesta este un răspuns care vreau să fie consemnat în scris, ţipă el. Este foarte ciudat că râde în acea clipă. Nu este psihologic normal, nu, *nu este deloc normal.*

Îmi amintesc că l-am privit atunci pe Mignini şi l-am descoperit holbându-se la mine. Chipul îi strălucea de satisfacţie şi de triumf. Brusc, am priceput de ce: se aşteptase să mint, iar acum îi împlinisem aşteptările. Îi dovedeam, spre propria satisfacţie, că eram vinovat.

Dar de ce anume?

M-am bâlbâit încercând să formulez o întrebare: credeau că noi comiseserăm o infracțiune la vilă?

Mignini se îndreptă în scaun și, cu o notă de triumf în voce, răspunse:

– Da.

– Care?

– Dumneavoastră și Spezi, tună el, ați ascuns ori intenționați să ascundeți o armă sau alte dovezi false la vilă, într-o încercare de a-i înscena ceva unui om nevinovat, făcându-l astfel pasibil de acuzația de a fi Monstrul din Florența, pentru a devia cursul acestei investigații și pentru a îndepărta bănuiala de la însuși Spezi. *Asta* este ceea ce făceați. Comentariul „Am făcut totul" asta voia să însemne. Și apoi ați încercat să sunați poliția. Însă noi i-am avertizat din timp și n-au vrut să aibă de-a face cu această înșelăciune!

Eram copleșit. M-am bâlbâit spunând că nu era decât o teorie, dar Mignini m-a întrerupt.

– Acestea nu sunt teorii! Acestea sunt fapte! Și dumneavoastră, *dottore* Preston, cunoașteți mult mai multe despre această afacere decât spuneți. Vă dați seama de seriozitatea extremă, de gravitatea enormă a acestor infracțiuni? Știți foarte bine că Spezi este anchetat pentru uciderea lui Narducci și mai cred că dumneavoastră știți foarte multe și despre asta. Iar acest fapt vă face complice. Da, *dottore* Preston, am auzit-o în vocea dumneavoastră cu ocazia acelui apel telefonic, aud tonul cunoscător, al familiarității profunde cu aceste evenimente. Ascultați din nou. Vocea i se înalță cu o exaltare reținută. Ascultați-vă pe dumneavoastră!

Și, poate pentru a zecea oară, puse din nou conversația.

– Poate că ați fost amăgit, continuă el, dar nu cred asta. Dumneavoastră știți. Iar acum, *dottore* Preston, mai aveți o singură șansă, *o ultimă șansă* să ne spuneți ce știți, ori vă voi acuza de sperjur. Nu-mi pasă, o s-o fac, chiar dacă vestea va face înconjurul lumii mâine-dimineață.

Îmi era greață și simțeam un impuls brusc să mă ușurez. Am întrebat unde era toaleta. M-am întors după câteva minute, eșuând în încercarea de a mă liniști. Eram îngrozit. Îndată ce interogatoriul se va sfârși, aveam să fiu arestat și băgat la închisoare. Nu aveam să-mi mai văd soția și copiii niciodată. Plantarea cu rea intenție a unor dovezi, mărturie falsă, complice la o infracțiune... Și nu la orice infracțiune, ci la una care avea legătură cu Monstrul din Florența... puteam ușor să-mi petrec restul vieții într-o închisoare italiană.

– V-am spus adevărul, am reușit să îngaim, ce altceva pot să vă mai zic?

Mignini își flutură mâna și i se înmânână un volum juridic pe care-l puse pe biroul din fața lui cu cea mai mare delicatețe, apoi îl deschise la pagina necesară. Cu o voce demnă de un discurs funebru, începu să citească textul legii. Am auzit că de-acum eram *indagato* (pus sub acuzație) pentru infracțiunea de obstrucționare a justiției și pentru declarații false. Anunță că investigația va fi suspendată pentru a mi se permite să părăsesc Italia, dar că va fi reluată când anchetarea lui Spezi se va finaliza.

Cu alte cuvinte, urma să plec din Italia și să nu mă mai întorc.

Secretara scoase la imprimantă o transcriere. Interogatoriul de două ore și jumătate fusese redus la două pagini de întrebări și răspunsuri pe care le-am confirmat și semnat.

– Pot să le păstrez?

– Nu. Sunt sub *segreto istruttorio.*

Foarte țeapăn, mi-am cules ziarul *International Herald Tribune,* l-am împăturit și mi l-am băgat la subraț, apoi m-am întors să plec.

– Dacă vă hotărâți vreodată să vorbiți, *dottore* Preston, suntem aici.

Cu picioarele moi, ca de cauciuc, am coborât în stradă și în burnița rece, de gheață.

Capitolul 48

Am condus înapoi la Florența prin ploaie. Pe drum, am sunat la Ambasada SUA din Roma, de pe telefonul mobil. Un funcționar de la Departamentul juridic mă lămuri că nu puteau face nimic pentru mine, dacă nu fusesem arestat.

– Americanii care intră în belele în Italia, spuse el, trebuie să-și angajeze un avocat. Ambasada SUA nu poate interveni într-o investigație criminalistică locală.

– Nu sunt un american oarecare ce a făcut o prostie și a nimerit într-o investigație criminalistică locală! am țipat. Mă hărțuiesc pentru că sunt jurnalist. Este o chestiune de libertate a presei!

Faptul acesta nu-l impresionă pe funcționarul ambasadei.

– Indiferent ce anume credeți, aceasta este o infracțiune locală. Sunteți în Italia, mai zise, nu în America. Nu putem interveni în anchetele în desfășurare.

– Puteți cel puțin să-mi recomandați un avocat?

– Nu avem obiceiul să-i evaluăm pe avocații italieni. O să vă trimit o listă cu avocați cunoscuți ambasadei.

– Mulțumesc.

Mai presus de toate, trebuia să vorbesc cu Mario. Urma să se întâmple ceva important – interogatoriul meu fusese doar un foc de atenționare. Chiar și pentru un om puternic ca procurorul public din Perugia, să rețină și să supună unui interogatoriu brutal un jurnalist american era un act prea sfidător. Dacă îmi făcuseră asta, cu riscul publicității negative (pe care

intenționam să le-o ofer din plin), ce i-ar face lui Spezi? El era de fapt omul pe care voiau să pună mâna.

Nu-l puteam suna pe Spezi de pe telefonul meu. Când am ajuns înapoi în Florența, am aranjat o întâlnire prin mai multe telefoane mobile împrumutate, sunând, în plus, și de la telefoane publice. Aproape de miezul nopții, Spezi, Zaccaria și Myriam apărură la apartamentul nostru de pe Via Ghibellina.

Cu țigara Gauloise în gură, Spezi străbătu în lung și-n lat eleganta cameră de zi, lăsând în urmă nori de fum.

– Niciodată n-aș fi crezut că vor face pasul ăsta. Ești *sigur* că te-au acuzat de sperjur?

– Sunt sigur. Sunt o *persona indagata.*

– Au emis vreun *avviso di garanzia?*

– Au spus că mi-l vor trimite prin poștă, pe adresa din Maine.

Le-am relatat cât de mult îmi aminteam din interogatoriu. Când am ajuns la punctul când Mignini mă acuzase de ascunderea unei arme la vilă pentru a incrimina un om nevinovat și pentru a îndepărta bănuiala de la însuși Spezi, acesta mă opri:

– A zis asta? „Ca să îndepărtez bănuiala" de le mine?

– Da.

– *Porca miseria!* izbucni Spezi clătinând din cap. Indivizii ăștia, Giuttari și Mignini, nu doar că mă consideră vinovat de cine știe ce trăsnaie jurnalistică, plantând o armă în căutarea unei știri de senzație, ei cred că sunt direct implicat în crimele Monstrului sau, cel puțin, în uciderea lui Narducci!

– Într-un mod nebunesc, am spus, fanteziile lor se potrivesc cu faptele. Privește lucrurile din punctul lor de vedere. De ani de zile, insistăm că Antonio este Monstrul. Nimeni nu ne-a băgat în seamă. Așa că ne ducem la vilă, ne plimbăm pe-acolo, apoi, câteva zile mai târziu, sunăm poliția și le spunem că Antonio și-a ascuns dovezile acolo și nu trebuie decât să meargă și să pună mâna pe ele. Trebuie s-o

recunosc, Mario, dar faptul că am fi ascuns ceva acolo este o teorie plauzibilă.

– Ei, hai! țipă Spezi. E o teorie căreia nu numai că-i lipsește logica specifică unei investigații, dar îi lipsește logica de-a binelea! Un pic de gândire, și ar fi discreditată pe loc. Dacă eram vinovat de uciderea lui Narducci, pentru „a îndepărta bănuiala" de la mine, aș fi amestecat în planul meu un fost pușcăriaș pe care nu-l cunosc, un polițist care a fost unul dintre cei mai buni detectivi din Brigada mobilă din Florența, plus un faimos scriitor american? Cine ar putea să creadă că tu, Doug, ai veni în Italia și te-ai furișa ca un escroc pentru a planta probe false pe care să le găsească poliția? Tu ești deja și aici un autor care se vinde bine! N-ai nevoie de o știre de senzație! Și Nando este șeful unei importante firme de securitate. De ce ar risca totul pentru o știre sordidă? Nu are nici un sens!

Se plimba împrăștiind scrumul.

– Doug, va trebui să te întrebi: de ce se străduiesc atât de intens Giuttari și Mignini să ne înfunde tocmai acum? Poate din cauză că, în doar două luni, vom publica o carte cu acest subiect, în care punem sub semnul întrebării investigația lor? Ar putea fi toate acestea un efort de a ne discredita cartea înainte de apariție? Ei știu deja ce este în carte – au citit-o.

Mai făcu o tură de cameră și continuă:

– Cel mai rău lucru pentru mine, Doug, este acuzația că am făcut asta ca *să îndepărtez bănuiala de la mine.* Bănuiala că aș fi făcut ce? Că sunt unul dintre cei vinovați de asasinarea lui Narducci! În ziare s-a tot scris același lucru, un indiciu solid că folosesc cu toții aceeași sursă, una bine informată și, cu siguranță, oficială. Ce mă fac toate astea pe mine?

Continuă să se plimbe de la un perete la celălalt.

– Doug, realizezi ce cred ei cu adevărat? Nu sunt doar un complice sau o persoană implicată în uciderea lui Narducci. Sunt unul dintre creierele din spatele asasinatelor Monstrului. *Ei cred că eu sunt Monstrul!*

– Dă-mi o țigară, am zis.

În mod normal, nu fumez, dar acum aveam nevoie de una.

Spezi îmi dădu una și-și aprinse o alta pentru el.

Myriam începu să plângă. Zaccaria stătea pe marginea sofalei, cu părul lui lung în dezordine. Costumul său odată curat și ordonat era acum mototolit.

– Gândește-te la asta, spuse Spezi. Se presupune că eu am pus arma Monstrului la vilă pentru a-l incrimina pe un om nevinovat. De unde am luat arma, dacă nu sunt chiar eu Monstrul?

La capătul țigării lui, scrumul atârna curbat.

– Unde e drăcia aia de scrumieră?

Am adus din bucătărie o farfurie. Spezi stinse țigara pe jumătate fumată apăsând-o violent și-și aprinse o alta.

– Îți spun eu de unde își ia Mignini ideile astea. De la femeia aceea din Roma, Gabriella Carlizzi, cea care a zis că în spatele atacurilor de pe 9 septembrie 2001 se află cultul Trandafirului Roșu. I-ai citit pagina de internet? Asta e femeia de care ascultă procurorul public din Perugia!

Spezi făcuse circuitul complet, ajungând din Monstrolog, Monstrul.

Am părăsit Italia a doua zi dimineață. Când am ajuns la casa mea din Maine, care se află pe un țărm abrupt și înalt, cu priveliște spre cenușiul Atlantic, și am ascultat valurile ce se spărgeau ritmic în stâncile dedesubt, și am văzut pescărușii învârtindu-se în cerc deasupra, am fost atât de bucuros că eram liber, atât de fericit că nu putrezesc în vreo închisoare italiană, încât lacrimi mi s-au prelins pe față.

La o zi după întoarcere, mă sună contele Niccolò.

– Deci așa, Douglas! Văd că ai dat de belea în Italia! Bună reprezentație!

– De unde știi?

– E scris în ziarele de dimineață că acum ești, în mod oficial, suspect în cazul Monstrului din Florența.

– A apărut în ziare?

– Peste tot, râse el reținut. Nu te îngrijora.

– Niccolò, pentru numele lui Dumnezeu, m-au acuzat că am fost complice la crimă, au zis că am plantat probe false, o armă la vilă, m-au acuzat că am dat declarații false și că am obstrucționat justiția! M-au amenințat în caz că mă mai întorc în Italia. Și tu îmi spui să nu mă îngrijorez?

– Dragul meu, Douglas, oricine e cineva în Italia este *indagato*. Așadar, îți prezint felicitările mele că ai ajuns un italian autentic. Apoi, vocea lui își pierdu tărăgănarea cinică și deveni serioasă. De prietenul nostru comun, Spezi, trebuie să ne îngrijorăm. Să ne *foarte* îngrijorăm.

Capitolul 49

Am început să dau telefoane de îndată ce am ajuns acasă. Eram îngrijorat pentru Mario; în mod evident, el era adevărata lor țintă. Am sperat că, dacă stârneam o puternică reacție de protest în America, faptul acesta i-ar oferi lui Spezi o oarecare protecție împotriva unei arestări arbitrare.

Când casa lui Spezi fusese percheziționată, presei din State nici că-i păsase de un ziarist italian căruia i se luaseră documentele. Dar acum, deoarece ținta era un american, presa preluă știrea. „Prins în propriul thriller" era titlul de pe prima pagină din *Boston Globe*. „Viața era frumoasă pentru Douglas Preston în timp ce lucra la ultima lui carte. Apoi, a ajuns să facă parte din poveste." În *Washington Post* fu publicat un articol: „Scriitorul de romane de mare succes, Douglas Preston, implicat în cercetarea asasinatelor comise de un criminal în serie din Toscana". Știrile circulau pe rețeaua AP și apăreau noi informații la CNN și ABC News.

În Italia, ziarele erau, de asemenea, pline cu știri despre interogatoriul meu. Un titlu din ziarul *Corriere della Sera* suna așa:

CAZUL MONSTRULUI: DUEL ÎNTRE PROCURORUL PUBLIC ȘI SCRIITORUL AMERICAN

Crimele în serie din Florența. Autorul de romane de suspans acuzat de sperjur. Colegii lui se mobilizează.

ANSA, agenția italiană de știri, făcu public un comunicat: „Biroul procuraturii din Perugia l-a interogat pe scriitorul american Douglas Preston în calitate de martor principal, iar apoi l-a acuzat de sperjur. Preston și Mario Spezi au scris o carte despre caz, care va fi publicată în luna aprilie, numită *Dolci colline di sangue,* pe care cel din urmă a numit-o un fel de contrainvestigație la cea oficială. Acum doi ani, Spezi a fost anchetat sub suspiciunea de a fi complice la uciderea lui Narducci, iar ulterior a fost acuzat de participare la crimă". Alte articole conțineau informații care păreau să se fi scurs de la biroul lui Mignini, ce pretindeau că eu și Spezi am încercat să punem infamul pistol Beretta de calibrul 22 – pistolul Monstrului – la vilă, pentru a-l incrimina pe un om nevinovat.

Însă lumina strălucitoare în care îi scăldă presa, la drept vorbind, păru să-i facă pe Giuttari și Mignini și mai agresivi. În 25 februarie, la două zile după ce am părăsit Italia, poliția făcu încă o razie în apartamentul lui Spezi. Acesta fu pus sub supravegherea zeloasă a poliției, fiind urmărit și filmat pe ascuns ori de câte ori ieșea din casă. Telefoanele îi erau înregistrate și presupunea că și în apartament se găseau microfoane, iar contul de e-mailul îi fusese spart.

Pentru a comunica, am apelat la diferite adrese de e-mail și la telefoane împrumutate. Spezi reuși să-mi trimită un e-mail de la un internet café, după ce scăpă de urmăritori, în care îmi propuse un sistem: atunci când îmi trimitea un e-mail din contul lui obișnuit spunând *salutami a Christine* (salutări lui Christine), însemna că voia să-l sun pe numărul unui telefon împrumutat, în ziua următoare, la o anumită oră.

Niccolò îmi trimitea cu regularitate știri despre caz și vorbeam deseori la telefon.

Pe 1 martie, Spezi își duse în sfârșit mașina la un mecanic din vecinătate pentru a-i repara portiera stricată și pentru a-și

pune un nou radio. Mecanicul ieşi din maşină ţinând în mâini o instalaţie electronică sofisticată, din care atârnau fire negre şi roşii. Era compusă dintr-o cutie neagră de mărimea unui pachet de ţigări, cu o bandă ce acoperea LCD-ul, pe care erau trecute indicaţiile „Deschis" şi „Închis", legat printr-un fir la un al doilea aparat misterios, de 5 x 12 centimetri, care fusese conectat la firele de alimentare ale vechii staţii radio.

– Nu mă pricep la multe, spuse mecanicul, dar astea îmi par a fi un microfon şi un aparat de înregistrare.

Se întoarse şi deschise capota.

– Iar ăsta, zise el indicând spre o altă cutiuţă neagră băgată într-un colţ, trebuie să fie GPS-ul.

Spezi sună la ziarul *La Nazione* şi fu trimis un fotograf care-i făcu poze ziaristului ţinând instalaţiile electronice în mâini, ca pe o pereche de peşti-trofeu.

Chiar în aceeaşi zi, se duse la biroul procurorului din Florenţa şi completă o plângere oficială împotriva persoanelor necunoscute, cerând despăgubiri pentru daunele provocate maşinii. Se prezentă la un procuror din Florenţa, un bărbat pe care îl cunoştea, cu plângerea în mână. Omul nu voi s-o atingă.

– Afacerea asta, *dottore* Spezi, este mult prea delicată, spuse acesta. Duceţi-vă şi înaintaţi plângerea şefului procurorilor.

Astfel, Spezi o duse la biroul recomandat, unde, după ce trebui să aştepte, sosi un poliţist şi luă plângerea, spunându-i că procurorul o va primi. După care nu mai auzi nimic de aceasta.

În 15 martie 2006, Spezi primi un apel telefonic de la postul local de carabinieri, care-l invitau la sediul lor. Fu primit într-o cămăruţă, de un ofiţer care părea, în mod ciudat, stânjenit.

– Vă înapoiem radioul din maşină, explică omul.

Spezi era consternat.

– *Recunoaşteţi...* că mi-aţi luat maşina şi aţi distrus-o?

– Nu, nu noi! protestă acesta aranjând nervos hârtiile. Noi am primit sarcina de a-l returna de la biroul procuraturii din Perugia, de la judecătorul Mignini, care i-a ordonat inspectorului-şef Giuttari, de la GIDES, să returneze radioul.

Spezi încercă din greu să-şi reţină râsul.

– Asta e incredibil! Vreţi să spuneţi că, de fapt, este consemnat într-un document oficial că mi-au distrus maşina ca să-mi fure radioul?

Ofiţerul de la carabinieri se fâţâi, nesimţindu-se în largul lui.

– Semnaţi aici, vă rog.

– Ei bine, zise Spezi triumfător, şi dacă l-au stricat? Nu pot să-l iau înapoi fără să ştiu!

– Domnule Spezi, vreţi doar să semnezi, vă rog?

Acesta completă repede o a doua plângere pentru daunele provocate, de data aceasta împotriva lui Mignini şi a lui Giuttari, acum, că ei (fără să-şi dea seama) îi puseră la dispoziţie chiar dovada de care avea nevoie.

În aceeaşi lună martie din 2006, apăru la RCS Libri noua carte despre Monstrul din Florenţa, scrisă de Giuttari: *Monstrul: anatomia unei investigaţii.* Aceasta ajunse rapid în topul vânzărilor. În carte, Giuttari loveşte de câteva ori în Spezi, acuzându-l de complicitate la uciderea lui Narducci şi insinuând misterios că era cumva implicat în asasinatele Monstrului.

Spezi completă cu promptitudine o plângere civilă împotriva inspectorului-şef, deoarece îl calomniase în carte şi pentru că încălcase legile secretului judiciar în legătură cu cazul Monstrului. Plângerea fu înregistrată în Milano, unde fusese publicată cartea lui Giuttari de către *Rizzoli,* o ramură a editurii noastre, RCS Libri. (În Italia, procesele de calomnie trebuie înregistrate în locul unde aceasta s-a petrecut.) Spezi cerea confiscarea şi distrugerea tuturor exemplarelor cărţii lui Giuttari. „Nu este o plăcere pentru un scriitor să ceară confiscarea unei cărţi, scrise el, dar acesta este singurul remediu

care va limita prejudiciul adus reputației mele." Spezi scrise el însuși mare parte din plângere, fiecare cuvânt fiind perfect țintit ca să-și înfurie dușmanul:

> Mai bine de un an de zile, am fost victima nu doar a muncii făcute pe jumătate de polițiști, ci și a ceea ce s-ar putea numi o autentică violare a drepturilor civile. Acest fenomen – de care m-am lovit nu numai eu, ci și mulți alții – aminteşte de cele mai disfuncționale societăți, așa cum te-ai putea aștepta să întâlnești în Asia sau Africa.
>
> Domnul Michele Giuttari, un funcționar al Poliției Statului, este inventatorul și promotorul neobosit al unei teorii conform căreia asasinatele așa-numitului Monstru din Florența sunt opera unei secte magice misterioase și ezoterice, sataniste, a unui „grup" organizat compus din persoane educate din clasa de mijloc și cea de sus (birocrați, polițiști și carabinieri, magistrați și, în serviciul acestora, scriitori și jurnaliști), care i-au însărcinat pe indivizi din cele mai de jos categorii ale societății să comită asasinarea în serie a perechilor de îndrăgostiți, plătind generos pentru obținerea unor părți anatomice feminine, cu scopul de a le folosi în anumite „ritualuri" enigmatice, nedeterminate și, cu alte cuvinte, puțin probabile.
>
> În concordanță cu presupunerile fantasmagorice ale acestui investigator autodescris drept genial și hotărât, respectivul grup criminal format din persoane aparent oneste se dedică orgiilor, sadomasochismului, pedofiliei și altor mârșăvii abjecte.

Apoi, Spezi îi trase o lovitură în regiunea moale de sub pântece, legându-se de talentul literar al acestuia. În plângere, cită extras după extras din cartea lui Giuttari, desființându-i logica, ridiculizându-i teoriile și luându-i în râs abilitatea de a scrie.

Reclamația fu datată 23 martie și înregistrată o săptămână mai târziu, pe 30 martie 2006.

Capitolul 50

În America, urmăream de la distanţă furtuna care stătea să izbucnească. Şi eu, şi Spezi am primit câte un e-mail tăios de la editoarea noastră de la RCS Libri, care era serios alarmată de ceea ce se întâmpla. Era înspăimântată că editura va fi târâtă într-un scandal legal şi era scandalizată în special că dădusem numărul ei de telefon unui reporter de la ziarul *Boston Globe,* care o sunase şi-i ceruse să comenteze situaţia. „Trebuie să vă spun, ne scrise ea, că apelul acesta telefonic m-a enervat serios... Că sunt îndreptăţite sau nu, disputele personale nu mă privesc şi nici nu mă interesează... Vă rog ca amândoi să lăsaţi *RCS*-ul în afara oricărei eventuale dispute legale legate de afacerile voastre personale."

Între timp, fiind curios să aflu mai multe despre Gabriella Carlizzi şi pagina ei de internet, ca să-mi satisfac o toană, m-am conectat şi am verificat-o. Ceea ce am citit m-a înfuriat. Carlizzi postase pagini întregi cu informaţii despre mine. Cu sârguinţa unui şobolan ce-şi pregăteşte rezerva de hrană pentru iarnă, aşa adunase şi ea fragmente şi informaţii parţiale despre mine, luate de peste tot de pe web. Se îngrijise să le traducă în italiană cineva (ea nu vorbea decât limba maternă) şi amestecase totul cu pasaje scoase din context din romanele mele – de obicei, descrieri ale unor oameni ucişi. Reuşise să scoată la iveală remarci publice pe care le făcusem în Italia, de care nu aveam nici măcar o idee că erau înregistrate, şi se folosise în mod special de o glumă proastă

pe care o spusesem la o prezentare de carte, cum că Mario, dacă nu s-ar fi hotărât să scrie despre crime, ar fi ajuns el însuşi un criminal prolific. La toate acestea, adăugă propriile insinuări sinistre, comentarii înfiorătoare şi observaţii critice. Rezultatul final era un portret toxic, în care eram prezentat ca o persoană deranjată mental, care scria romane de o violenţă gratuită, în care ridicam în slăvi instinctele umane cele mai primare.

Era destul de rău. Însă ce m-a înfuriat cu adevărat cel mai tare a fost să văd numele soţiei şi ale copiilor luate din biografia mea şi postate lângă o fotografie a criminalului în serie Jeffrey Dahmer şi lângă Turnurile Gemene în flăcări.

I-am trimis un e-mail indignat, cerându-i să scoată numele membrilor familiei mele de pe site.

Răspunsul ei a fost neaşteptat de moderat, chiar agreabil. Şi-a cerut scuze şi a promis să îndepărteze numele, ceea ce a şi făcut cu promptitudine.

Îmi atinsesem scopul, dar acum Carlizzi avea adresa mea şi-mi scrise următoarele: „Chiar dacă a fost pe scurt, schimbul nostru de idei a atins nivelul sferelor, atât delicat, cât şi intim, într-un anumit sens, încât mi se pare prostesc să continuăm să ne adresăm celuilalt formal, cu *lei*. Sufletele, atunci când vorbesc din inimă, o fac folosind personalul *tu*. Ţi-ar displăcea, Douglas, să ne adresăm unul altuia cu *tu?*"

Ar fi trebuit să ştiu că este mai bine să nu-i răspund. Dar am făcut-o.

Urmă un puhoi de e-mailuri, fiecare dintre ele lung de câteva pagini, scrise într-o italiană atât de sucită, atât de plină de adresări linguşitoare şi de o stupidă teorie a conspiraţiei, încât erau aproape imposibil de descifrat. Şi totuşi, am făcut-o.

Gabriella Carlizzi cunoştea adevărul despre Monstrul din Florenţa şi, disperată, voia să mi-l împărtăşească.

Bună, Douglas, mi-ai primit lungul e-mail? Eşti poate înspăimântat de faptul că ţi-am cerut să rezervi prima pa-

gină din *The New Yorker* pentru a dezvălui numele şi persoana Monstrului din Florenţa?... O să scriu pe pagina mea de internet un articol în care îmi anunţ invitaţia făcută ţie de a rezerva această pagină prestigioasă şi voi anunţa şi revista *The New Yorker*...

P.S.: TE IMPLOR... TREBUIE SĂ MĂ CREZI... DOAR DACĂ TU ŞI SOŢIA TA M-AŢI PRIVI ÎN OCHI...

Scumpul meu Douglas,

... Să ştii că atunci când îţi scriu, mă gândesc că nu-ţi scriu doar ţie, ci şi soţiei tale şi celor pe care îi iubeşti şi ştiu bine cât înseamnă ei pentru existenţa ta de bărbat, dincolo de cea de jurnalist şi scriitor, ci mai degrabă de om simplu, un prieten şi un tată... M-am angajat în această luptă, în această căutare a adevărului, şi o fac numai ca să-mi ţin promisiunea făcută Domnului Dumnezeu şi tatălui meu spiritual, părintele Gabriele, un faimos exorcist... Am făcut această promisiune, Douglas, ca o modalitate de a-I mulţumi lui Dumnezeu pentru miracolul pe care-l reprezintă fiul meu, Fulvio, care, doar după câteva ore de viaţă, a murit şi, în timp ce mă aflam în spital, atunci când îl îmbrăcau pentru a-l aşeza sicriu, i-am telefonat părintelui Gabriele cerându-i binecuvântarea, iar el mi-a spus: „Nu te îngrijora, fiica mea, fiul tău va trăi mai mult decât Matusalem". După câteva clipe, o sută de doctori de la spitalul San Giovanni, din Roma, au început să ţipe: „Dar este un miracol, copilul a înviat!" Pe vremea aceea, nu aveam credinţa pe care o am acum, însă, cu respect faţă de cadoul pe care mi L-a făcut Dumnezeu, cumva, mai devreme sau mai târziu, trebuie să plătesc. Dragă Douglas, am fotografiile de la fiecare crimă. Atunci când victimele conştientizau prezenţa Monstrului şi urlau, urletul lor a fost fotografiat de un aparat minuscul dat de serviciile secrete...

... Şi am descoperit, dragă Douglas, în Japonia, un document pe care-l consider folositor, care l-ar putea împiedica

pe Monstru să ucidă pe cineva apropiat ţie. Demarez investigaţii asupra documentului...

Citeşte articolul pe care l-am publicat pe pagina mea de internet, unde am scris că sincer te invit să vii să mă vezi, să pregătim prima pagină din *The New Yorker*... L-am scris numai ca să te convingi că nu glumesc.

Îngrijorat de aceste referiri la *The New Yorker* şi la această afacere cu Monstrul ucigând pe „cineva apropiat" mie, care, din vorbele înfiorătoare, părea să fie soţia mea, am intrat din nou pe pagina lui Carlizzi şi am descoperit că adăugase o pagină în care reproducea coperta romanului *Flăcările iadului* scris de mine, lângă cea a unui roman pe care-l scrisese Spezi, *Il passo dell'orco*[1].

Gabriella – scria pe site – nu a pierdut timpul şi l-a invitat pe Preston să o viziteze şi să-l vadă cu propriii ochi pe Monstru şi pe victimele acestuia. Îi răspunde în scris e-mailului acestuia: „Rezervă prima pagină din *The New Yorker* şi vino la mine, îţi voi oferi ştirea de senzaţie pe care o aştepţi de mult timp". Cum va reacţiona Douglas? Va accepta invitaţia sau va accepta interdicţia din partea unui prieten italian? Cu siguranţă, cei de la *The New Yorker* nu vor lăsa să le scape această ştire de senzaţie...

Şi, mai presus de orice – continua ea –, vreau să-l întreb direct pe Douglas Preston: „Ce se va întâmpla cu tine dacă, într-o zi, va apărea dovada că Monstrul *tău* este o eroare, în timp ce Monstrul adevărat este un altul... Vei descoperi că îţi este apropiat, că ai lucrat cu el, că te-ai împrietenit cu el, că l-ai preţuit pentru profesionalismul lui şi că niciodată nu ai priceput că în interiorul unei persoane atât de cultivate, atât de sensibile, atât de pline de bune intenţii se află un labirint în care s-a ascuns Bestia de când şi-a completat Marea Lucrare a Morţii... un Monstru care este respectat, care ştie

[1] Trecătoarea căpcăunului (în lb. italiană, în original) (n.red.)

cum să-i prostească pe toți... Nu ar fi acest lucru pentru tine, dragă Preston, cea mai supărătoare experiență din viața ta? Apoi, cu siguranță, vei scrie cel mai nemaipomenit thriller din lume și, poate, cu banii pe care îi vei primi, vei cumpăra *The New Yorker*.

Deci, asta era. Spezi era Monstrul. Puhoiul de e-mailuri tâmpite venea cu forța refluxului când este lună plină, sufocându-mi poșta electronică de mai multe ori pe zi. În ele, Carlizzi își elabora teoriile și mă chema și implora să vin la Florența. Preciza că are o relație specială cu procurorul public și că, dacă voi sosi în Italia, ea garanta că nu voi fi arestat. Va avea grijă, de fapt, să se renunțe la acuzațiile ce-mi erau aduse.

... Florența a avut dintotdeauna ordine de a-l proteja pe adevăratul Monstru, iar aceste ordine veneau de sus, deoarece acesta putea oricând să dezvăluie lucruri oribile legate de obiceiurile pedofile ale unor iluștri magistrați, care, din cauza acestei amenințări cu șantajul, nu vor pune niciodată mâna pe el. Dragă Douglas, tu, fără să conștientizezi, ești folosit în Italia de Monstru, care se protejează folosindu-se de nume faimoase... Te implor, Douglas, vino la mine imediat, chiar cu soția ta, sau dă-mi numărul de telefon, eu ți l-am trimis pe al meu, ne vom consulta... nu-i spune nimic lui Spezi... O să explic totul... Mă rog lui Dumnezeu ca tu și soția ta să mă credeți... Pot să-ți arăt totul.

Într-o zi, dacă o să te intereseze să-mi scrii biografia, îți vei da seama că poți să treci dincolo de fantezie și ficțiune, cu o poveste adevărată.

Îți poți ușor imagina că investigația înaintează, fie noapte, fie sărbătoare. Din cauza aceasta, te conjur, CONTACTEAZĂ-MĂ DE URGENȚĂ!... Amintește-ți: trebuie să păstrezi discreție maximă.

Dragă Douglas, încă nu am primit nici un răspuns la e-mailurile mele: care e problema? Te rog, comunică-mi, sunt îngrijorată şi vreau să înţeleg ce să fac ca să lămuresc lucrurile.

În curând am încetat să citesc totul şi mă limitam numai la titluri:

„Re: UNDE EŞTI?"

„Re: SĂ NE RUGĂM PENTRU MARIO SPEZI"

„Re: ACUM, MĂ CREZI?"

„Re: URGENTISSIMO URGENTISSIMO"

Şi, în sfârşit, în e-mailul numărul 41:

„Re: DAR CE DUMNEZEU ŢI S-A ÎNTÂMPLAT?"

Tirul continuu al e-mailurilor mă năuci, nu doar din cauza nebuniei evidente ce reieşea din ele, ci şi pentru faptul că procurorul public din Perugia şi un inspector-şef de poliţie luau în serios o persoană ca aceasta. Totuşi, după cum pretindea însăşi Carlizzi şi după cum avea să arate investigaţia făcută mai târziu de Spezi, această femeie fusese martorul-cheie care îi convinsese pe procurorul public Mignini şi pe inspectorul-şef Giuttari că moartea lui Narducci avea legătură – printr-o sectă satanistă – cu asasinatele Monstrului din Florenţa. Carlizzi fusese cea care direcţionase suspiciunile procurorului public către Spezi şi prima care pretinsese că el fusese implicat în presupusa omucidere a lui Narducci. (După un timp, Spezi fu în măsură să arate că paragrafe întregi din documentele legale întocmite de biroul procurorului public semănau până la virgulă cu divagaţiile paranoice pe care le postase Carlizzi pe pagina ei de internet. Aceasta, se părea, avea o influenţă gen Rasputin asupra lui Mignini.)

Chiar şi mai incredibil de atât, ea reuşise să devină un „expert" în cazul Monstrului. Cam în aceeaşi perioadă când îmi umplea căsuţa poştală cu e-mailuri, era foarte căutată de revistele şi ziarele din Italia pentru a comenta investigaţia Monstrului, fiind menţionată ca expert demn de încredere. Apăru la unele dintre cele mai de seamă talk-show-uri din Italia, unde era tratată ca o persoană serioasă şi profundă.

În mijlocul acestui bombardament, i-am menţionat lui Mario că eu şi Carlizzi am făcut schimb de e-mailuri, iar el m-a mustrat.

– Doug, poate că ţi se pare amuzant, dar te joci cu focul. Poate să-ţi facă un rău imens. Pentru numele lui Dumnezeu, stai departe de ea.

Pentru toate nebuniile ei, Carlizzi părea să aibă o sursă excelentă de informaţii. Am rămas şocat când am văzut ce reuşise să afle despre mine. Câteodată, părea aproape profetică în predicţiile pe care le făcea în legătură cu cazul, într-atât încât eu şi Spezi ne întrebam dacă nu cumva avea o sursă din interiorul biroului procurorului public.

La sfârşitul lunii martie, Carlizzi postă o ştire specială pe site-ul ei: arestarea lui Mario Spezi era iminentă.

Capitolul 51

Vineri, 7 aprilie 2006, am primit un apel telefonic de la contele Niccolò. Vocea lui tună la capătul liniei transatlantice.

– Tocmai l-au arestat pe Spezi, spuse el. Oamenii lui Giuttari s-au dus acasă la acesta, l-au ademenit afară, l-au încătuşat şi l-au băgat într-o maşină. Mai mult de atât nu cunosc. Ştirile de-abia încep să fie difuzate.

De-abia puteam vorbi. Nu crezusem niciodată că se va ajunge atât de departe. Am bâiguit o întrebare stupidă:

– Arestat? Pentru ce?

– Ştii foarte bine pentru ce. Sunt ani de zile de-acum de când îl face pe Giuttari, un sicilian, să arate ca un prost patentat în faţa întregului popor. Nici un italian n-ar tolera asta! Şi trebuie să zic, dragă Douglas, că Mario are un condei al naibii de tăios. Nu e vorba decât de *aparenţe,* ceva ce voi, anglo-saxonii, n-o să înţelegeţi niciodată.

– Ce se va întâmpla?

Niccolò trase adânc aer în piept.

– De data asta, au mers prea departe. Giuttari şi Mignini au sărit calul. E prea mult. Italia se va face de ruşine în faţa întregii lumi, iar asta nu poate fi permis. Giuttari va plăti. Cât despre Mignini, magistraţii vor strânge rândurile şi îşi vor spăla rufele murdare în spatele uşilor închise. Pedeapsa lui Giuttari ar putea să vină de unde nu se aşteaptă, însă o să şi-o ia – ascultă la mine.

– Dar ce se va întâmpla cu Mario?

– Din nefericire, va trebui să petreacă o perioadă în închisoare.

– Sper din tot sufletul că nu una foarte lungă. Brusc, mi-a venit un gând: Niccolò, ar trebui să ai grijă. Tu însuți ești candidatul perfect pentru secta satanistă... un conte care provine din una dintre cele mai vechi familii din Florența.

Niccolò râse din toată inima.

– M-am gândit deja la asta, spuse el și începu să vorbească într-o italiană cântată, de parcă recita versuri pentru copii, fără să mi se adreseze mie, ci unei ipotetice persoane care ne-ar fi înregistrat conversația telefonică.

– Brigadiere Cuccurullo,
Mi raccomando, segni tutto!

Comandante de brigadă Cuccurullo,
Asigură-te că înregistrezi totul!

– Întotdeauna mi-a părut îngrozitor de rău pentru acești sărmani indivizi care trebuie să asculte aceste apeluri. *Mi sente, Brigadiere Gennaro Cuccurullo? Mi dispiace per lei! Segni tutto!* (Asculți, brigadiere Gennaro Cuccurullo? Îmi pare rău pentru dumneata! Înregistrează totul!)

– Chiar crezi că telefonul tău este înregistrat? l-am întrebat.

– Pff! Aici e Italia. Probabil că înregistrează și telefoanele papei.

Acasă la Spezi nu răspundea nimeni. Am intrat pe internet să caut știri. Povestea tocmai intra în circuitul agențiilor de știri ANSA și Reuters:

MONSTRUL DIN FLORENȚA: ZIARISTUL SPEZI ARESTAT PENTRU OBSTRUCȚIONAREA JUSTIȚIEI

Cartea noastră urma să apară în douăsprezece zile. Am fost cuprins de teamă că acesta era începutul opririi publicării cărții sau că editoarei noastre i se va face frică și va renunța.

Am sunat-o, la Sonzogno, şi am prins-o într-o şedinţă despre situaţie, aşa că nu era disponibilă, dar am vorbit cu ea mai târziu. Era năucită de arestarea lui Spezi – nu se întâmplă foarte des ca unul dintre cei mai bine vânduţi autori să ordoneze arestarea unui alt autor – şi era furioasă pe mine şi Spezi. Din punctul ei de vedere, acesta, urmărind o *vendetta* „personală" împotriva lui Giuttari, îl provocase fără nici un rost pe inspectorul-şef, târând astfel RCS Libri într-o belea juridică urâtă. Am subliniat întru câtva pătimaş că noi doi ne urmăream drepturile legitime de jurnalişti aflaţi în căutarea adevărului şi că nu încălcaserăm nici o lege şi nici nu făcuserăm ceva lipsit de conduită etică. Păru, spre surprinderea mea, să fie cumva sceptică în ce priveşte ultima afirmaţie. Era o atitudine, aveam să descopăr, mult prea răspândită printre italieni.

Cel puţin, veştile despre şedinţă erau încurajatoare. RCS Libri luase decizia de a continua cu publicarea cărţii noastre. Mai mult de-atât, editura va grăbi distribuţia cărţii cu o săptămână, pentru a ajunge cât mai repede în librării. Ca un pas în acest sens, *RCS* ordonase scoaterea cărţii din depozitul lor cât de repede posibil. Odată ieşită din depozit, avea să fie mult mai dificil pentru poliţie să blocheze răspândirea cărţii, ţinând cont că exemplarele urmau să fie difuzate în toată Italia, în mii de librării.

Într-un târziu, am reuşit să dau de Myriam Spezi. De-abia putea să se abţină.

– L-au păcălit să coboare la poartă, spuse ea. Era în papuci de casă şi nu avea nimic la el, nici măcar portofelul. Au refuzat să-i arate un mandat. L-au ameninţat, l-au băgat cu forţa într-o maşină şi l-au luat.

Prima dată, l-au dus la sediul GIDES, aflat în clădirea Il Magnifico, pentru un interogatoriu şi apoi l-au dus în secret, în sunetul sirenelor stridente, la sinistra închisoare Capanne din Perugia.

La ştirile de seară din Italia se transmise vestea. Pe fundalul a nenumărate fotografii cu Spezi, cu locurile crimelor Monstrului, cu victimele acestuia, cu Giuttari şi Mignini, ştiristul anunță:

– Mario Spezi, scriitorul şi cronicarul pe termen lung al cazului Monstrului din Florența, a fost arestat împreună cu fostul puşcăriaş Luigi Ruocco şi acuzat de obstrucționarea investigației uciderii lui Francesco Narducci... căutând să muşamalizeze rolul doctorului în asasinatele Monstrului din Florența. Procurorul public din Perugia... a emis ipoteza că ei doi au încercat să planteze probe false la Villa Bibbiani, din Capraia, inclusiv obiecte şi documente, ca o modalitate de a forța redeschiderea investigației sarzilor, pistă închisă în anii 1990. Motivația lor a fost abaterea atenției de la ancheta care reuşise să stabilească o legătură între Mario Spezi, farmacistul din San Casciano – Francesco Calamandrei –, şi uciderea lui Francesco Narducci.

Apoi, pe posturile de televiziune fu difuzat un material video filmat când am ieşit din biroul lui Mignini după interogatoriu.

– Pentru aceeaşi presupusă crimă, continuă ştiristul, încă doi oameni se află sub investigație, un fost inspector de poliție şi scriitorul american Douglas Preston care, împreună cu Mario Spezi, tocmai a scris o carte despre Monstrul din Florența.

Printre numeroasele apeluri primite, unul era de la Departamentul de Stat. O femeie drăguță m-a informat că Ambasada SUA din Roma pusese întrebări procurorului public din Perugia despre situația mea. Ambasada putea confirma că eram, într-adevăr, *indagato* – adică, o persoană suspectată oficial de comiterea unei infracțiuni.

– Ați întrebat ce *dovezi* au împotriva mea?

– Nu intrăm în amănuntele cazurilor. Tot ce putem face este să încercăm să lămurim aspectul situației în care vă aflați.

– Situația mea îmi era deja clară, mulțumesc frumos, e detaliată în fiecare ziar din Italia!

Femeia își drese glasul și mă întrebă dacă am angajat un avocat în Italia.

– Avocații costă bani, am mormăit.

– Domnule Preston, spuse ea pe un ton deloc blând, aceasta este o problemă foarte serioasă. Și nu va dispărea. Doar se va înrăutăți și, chiar cu ajutorul unui avocat, ar putea dura ani de zile. Nu puteți lăsa situația să se agraveze. Va trebui să vă cheltuiți banii și să angajați un avocat. Voi cere ambasadei din Roma să vă trimită un e-mail cu o listă de avocați. Din nefericire, nu putem să vă recomandăm unul anume, deoarece...

– Știu, am zis, nu vă ocupați cu evaluarea avocaților italieni.

La finalul conversației, mă întrebă într-o doară:

– Nu plănuiți să vă întoarceți în Italia, din întâmplare, în viitorul apropiat?

– Glumiți?

– Sunt *atât* de bucuroasă să aud asta. Ușurarea din vocea ei era evidentă. Cu siguranță, nu ne dorim să avem de-a face cu problema arestării dumneavoastră.

Sosi și lista. Cei mai mulți erau avocați care pledaseră în cazuri de custodie a copiilor, tranzacții imobiliare și de drept contractual. Doar câțiva dintre ei aveau experiență în probleme infracționale.

L-am sunat pe unul la întâmplare și am vorbit cu el. Era din Roma, citise ziarele și deja știa despre caz. Era foarte bucuros că-l căutasem. Nimerisem persoana potrivită. Va lăsa deoparte munca lui importantă și se va ocupa de caz, și-l va recruta ca partener pe unul dintre cei mai faimoși avocați din Italia, al cărui nume era bine-cunoscut și respectat de procurorul public din Perugia. Chiar și numai angajarea unui om atât de important va duce la un compromis în soluționarea cazului meu – așa funcționau lucrurile în Italia. Angajându-l pe acest avocat, îi voi arăta procurorului public

că sunt un *uomo serio,* un bărbat cu care nu-i de glumit. Atunci când, timid, am cerut să aflu care este onorariul, mi-a spus că va încasa doar 25 000 de euro, în avans, numai ca să declanşeze acţiunea, iar acest onorariu mic, *mic* (practic, muncea *pro bono),* era posibil doar pentru că era un caz foarte important şi din cauza implicaţiilor legate de libertatea presei. Va fi bucuros să-mi trimită un e-mail cu instrucţiunile pentru transferul fondurilor, dar trebuia să acţionez *chiar în acea zi,* deoarece programul acestui cel-mai-important-avocat-din-Italia era aglomerat...

Am trecut la următorul avocat de pe listă, apoi la următorul. În sfârşit, am dat peste unul care accepta cazul pentru aproximativ 6 000 de euro şi care, de fapt, chiar vorbea ca un avocat, nu ca un vânzător de maşini la mâna a doua.

Înainte de arestarea lui Mario, aveam să aflăm mai târziu că Villa Bibbiani din Capraia şi împrejurimile ei fuseseră cercetate de oamenii din GIDES, în căutare de arme, obiecte, cutii sau documente despre care se presupunea că ar fi fost puse pe ascuns de noi. Nu găsiseră nimic. Pentru Giuttari cel plin de resurse, lucrul acesta nu reprezenta o problemă. Acţionase atât de prompt, spuse el, că nu avuseserăm timp să punem în acţiune infamul complot – îl curmase încă din faşă.

Capitolul 52

Pe data de 7 aprilie, ziua arestării lui, Spezi ajunse într-un târziu la închisoarea Capanne, aflată la 20 de kilometri de Perugia. Fu îmbrâncit în subsolurile închisorii şi băgat într-o încăpere unde nu se găsea nimic altceva decât o pătură întinsă pe pardoseala de ciment, o masă, un scaun şi o cutie de carton.

Paznicii îi cerură să-şi golească buzunarele. Spezi făcu întocmai. Îi spuseră să-şi scoată ceasul şi crucea pe care o purta la gât. Apoi, unul dintre ei ţipă la el să se dezbrace.

Spezi îşi dădu jos puloverul, cămaşa, maioul şi pantofii. Apoi, aşteptă.

– Dezbracă-te de tot. Dacă ţi-e frig la picioare, stai pe pătură.

Spezi rămase în pielea goală.

– Apleacă-te de trei ori, îi ordonă şeful paznicilor.

Spezi nu era sigur ce voia să spună cu asta.

– Fă aşa, spuse un altul demonstrând printr-o aplecare. Până la pământ. De trei ori. Şi sprijină-te.

După o percheziţie degradantă, îi ziseră să se îmbrace în veşmintele de puşcăriaş din cutia de carton. Îi permiseră un singur pachet de ţigări. Completară nişte formulare şi-l zoriră spre o celulă rece. Unul dintre gardieni deschise uşa şi Spezi intră. În urma lui auzi patru zgomote puternice de metal pe metal. Uşa celulei fu izbită şi închisă, blocată, apoi încuiată.

În acea seară, avu parte de o cină frugală, cu pâine şi apă.

A doua zi dimineață, pe 8 aprilie, i se permise să stea de vorbă cu unul dintre avocații lui, care sosise dis-de-dimineață la închisoare. Mai târziu, avea să i se permită o scurtă vizită din partea soției. Gărzile îl escortară într-o cameră unde își găsi avocatul la o masă, cu un morman de dosare în față. De-abia se salutaseră când un nou gardian, cu un zâmbet imens pe figura-i însemnată de vărsat, intră grăbit în încăpere.

– Întâlnirea aceasta este anulată. Ordine de la biroul procuraturii. Domnule avocat, dacă nu vă supărați...

Spezi de-abia apucă să-i ceară avocatului să îi comunice soției lui că era teafăr, înainte să fie târât înapoi și încuiat în celulă.

Timp de cinci zile, nu știu de ce fusese încarcerat și nici de ce i se refuzase brusc dreptul la un avocat. Restul Italiei află chiar din dimineața următoare. În ziua arestării acestuia, procurorul public Mignini îi ceruse judecătorului de instrucție din cazul lui Spezi, Marina De Robertis, să invoce o lege care, în mod normal, era folosită doar împotriva teroriștilor periculoși și a capilor Mafiei, indivizi ce reprezentau o amenințare iminentă la adresa statului. Lui Spezi i se interzisese accesul la avocat și urma să fie ținut în carceră. Scopul acestei legi era încercarea de a preveni ca un criminal violent să ordoneze asasinarea sau intimidarea unui martor prin intermediul avocaților sau vizitatorilor. Acum se aplica împotriva extrem de periculosului ziarist Mario Spezi. Presa notă că tratamentul de care avea parte acesta în închisoare era chiar mai dur decât cel la care era supus Bernardo Provenzano, capul Mafiei capturat în apropiere de Corleone, în Sicilia, la patru zile după arestarea lui Spezi.

Vreme de cinci zile, nimeni nu avu nici o idee despre ce se petrecuse cu Spezi, unde se află sau ce i se întâmplă. Dispariția lui în închisoare provocă suferințe psihologice puternice tuturor prietenilor lui, precum și familiei acestuia. Autoritățile refuzară să dea informații despre el, despre starea lui de sănătate sau despre condițiile încarcerării. Spezi, pur și simplu, fu înghițit în pântecele negru al închisorii Capanne.

Capitolul 53

În America, mi-am amintit de cuvintele lui Niccolò – că Italia se va face de ruşine în ochii lumii. Eram hotărât să contribui la asta. Speram să provoc o zarvă uriaşă în SUA, care să înjoosească statul italian şi să-l oblige să remedieze această eroare juridică.

Am sunat la fiecare organizaţie de care ştiam că se ocupă cu libertatea presei. Am scris un apel şi l-am răspândit pe internet, în care încheiam astfel: „Vă cer tuturor, vă rog, din dragoste pentru adevăr şi pentru libertatea presei, veniţi în ajutorul lui Spezi. Această situaţie nu ar trebui să se întâmple în civilizata şi minunata ţară pe care o iubesc, ţara care a dat lumii Renaşterea". În apel, treceam numele, adresele fizice şi adresele de e-mail ale prim-ministrului Italiei, Silvio Berlusconi, ale ministrului de Interne şi ale celui al Justiţiei. Apelul fu preluat şi publicat pe multe site-uri, tradus în italiană şi japoneză. De asemenea, se scrise despre el pe diferite bloguri.

Filiala PEN din Boston organiză o eficientă campanie de scriere de scrisori de protest. Un romancier prieten cu mine, David Morrell (creatorul personajului Rambo), adresă o astfel de scrisoare guvernului Italiei, şi la fel procedară mulţi alţi scriitori din organizaţia Autori de Romane de Suspans din Toată Lumea (ITW[1]), la a cărei fondare dădusem o mână de ajutor. Mulţi dintre ei erau şi autori foarte bine vânduţi în Italia, iar

[1] International Thriller Writers (n.tr.)

numele lor atârnau greu în balanță. Între timp, primisem o comandă din partea revistei *Atlantic Monthly* să scriu un articol despre cazul Monstrului și arestarea lui Spezi.

Cel mai rău era să nu știu. Dispariția lui creă un gol care fu umplut cu speculații nemiloase și zvonuri teribile. Spezi era la mila procurorului public din Perugia, un om foarte puternic, și a inspectorului-șef Giuttari, pe care ziarele îl porecliseră *il superpoliziotto,* superpolițistul, deoarece acționase cu o aparentă lipsă de prevedere. Timp de cinci zile lungi, m-am tot trezit gândindu-mă la Spezi în închisoare, neștiind ce anume îi făceau, iar asta mă înnebunea. Cu toții avem un prag psihologic dincolo de care cedăm și mă întrebam dacă polițiștii vor atinge acest prag în cazul lui Spezi – în mod cert, era planul lor să-l facă să cedeze.

În fiecare dimineață, stăteam în cabana mea din pădure, din Maine, dând fiecare telefon la care mă puteam gândi, tremurând de frustrare, simțindu-mă fără putere în timp ce așteptam să fiu sunat înapoi, așteptând ca organizațiile pe care le contactasem să înceapă vreo formă de acțiune. Redactorul-șef de la *The New Yorker* mă pusese în legătură cu Ann Cooper, directorul executiv al Comitetului de Protecție a Jurnaliștilor (CPJ), o organizație cu sediul în New York. Această organizație, spre deosebire de altele, înțelese caracterul urgent al situației și acționă. Imediat, CPJ inițiе o investigație independentă a cazului lui Spezi, în Italia, condusă de Nina Ognianova, coordonatoarea programului pentru Europa. Aceasta le luă interviuri jurnaliștilor, polițiștilor, judecătorilor și colegilor lui Spezi.

În primele zile de după arestarea acestuia, majoritatea cotidienelor din Italia – îndeosebi cele din Toscana și Umbria și în special ziarul de casă al lui Mario, *La Nazione* – se feri să scrie întreaga poveste. Relatară arestarea lui și acuzațiile aduse, însă tratară subiectul ca pe o simplă poveste infracțională. Păstrară tăcerea cu privire la întrebările mai importante care se

impuneau odată cu arestarea, cum ar fi cea despre libertatea presei. Aproape că nu există nici un protest. Câțiva ziariști comentară pe marginea uneia dintre cele mai perfide acuzații aduse lui Spezi, cea a „obstrucționării unei investigații oficiale folosindu-se de mijloacele presei". (În redacția ziarului *La Nazione,* aveam să aflăm mai târziu, câțiva colegi de-ai lui Spezi au luptat împotriva felului timid și laș prin care cei din conducere se ocupaseră de tratarea subiectului.)

În conversațiile pe care le purtam cu prieteni și jurnaliști italieni, am fost surprins să descopăr că unii dintre ei bănuiau că măcar o parte din acuzații erau adevărate. Poate că unii dintre colegii mei italieni protestau. La urma urmei, nu înțeleg Italia foarte bine, poate că era genul de lucru pe care-l fac jurnaliștii de aici tot timpul. Ei îmi vedeau indignarea ca pe un act naiv și un pic de stânga. Să fii indignat înseamnă să fii zelos, să fii sincer și să fii nătărău. Unii italieni se grăbeau să ia atitudinea cinicului dezgustat de lume care nu ia nimic de bun și care este mult prea inteligent ca să fie vrăjit de protestele mele inocente și ale lui Spezi.

– Ah, spuse contele Niccolò într-una dintre frecventele noastre conversații, normal că tu și Spezi puneați ceva la cale, la vilă! *Dietrologia* insistă să fie așa. Doar un naiv ar crede că voi, doi jurnaliști, v-ați dus acolo „doar ca să aruncați o privire". Poliția nu l-ar fi arestat pe Spezi fără nici un motiv. Înțelegi, Douglas, un italian trebuie întotdeauna să pară *furbo.* Nu aveți un echivalent în limba engleză pentru acest cuvânt minunat. Semnifică o persoană vicleană și iscusită, care știe din ce parte bate vântul, care te poate prosti, dar nu poate fi niciodată el însuși prostit. Toată lumea în Italia vrea să creadă ce e mai rău despre ceilalți, astfel ca să nu sfârșească părând credulă. Mai presus de orice, vor să fie considerați niște *furbo.*

Ca american, aveam probleme să evaluez climatul de frică și de intimidare din Italia cu privire la chestiunea în discuție. Adevărata libertate a expresiei nu există în Italia, mai

ales dacă orice oficial public poate să-l acuze pe un jurnalist de infracțiuni și să-l reclame pentru *diffamazione a mezzo stampa* – defăimare prin mijloace specifice presei.

Intimidarea presei fu evidentă în special din refuzul editurii unde ne publicam cartea, RCS Libri, care face parte din unul dintre cele mai mari conglomerate editoriale din lume, de a publica o declarație de susținere în favoarea lui Spezi. Într-adevăr, editoarea noastră evită în mod insistent orice contact cu presa, cu excepția unei situații când fu încolțită de un reporter de la *Boston Globe*. „Ziaristul pe nume Spezi și principalul anchetator se urăsc reciproc, declară ea. De ce? Nu știu... Dacă ei (Preston și Spezi) cred că au descoperit ceva folositor poliției și aplicării legii, ar trebui să o spună fără să-i insulte pe polițiști și judecători."

Între timp, din închisoarea Capanne, din apropiere de Perugia, nu se putea afla nimic despre soarta lui Mario Spezi.

Capitolul 54

Pe 12 aprilie, după cinci zile, cortina fu ridicată şi lui Spezi i se permise, în sfârşit, să-şi întâlnească avocaţii. În ziua aceea, cazul avea să fie revăzut de judecătorul de instrucţie, Martina De Robertis, într-o audiere de *habeas corpus.* Scopul acesteia era să stabilească dacă arestarea şi încarcerarea lui Spezi se justificau.

În ziua aceea, pentru audiere, i se dădu un rând nou de haine, o bucată de săpun şi avu ocazia să se bărbierească şi să facă o baie. Procurorul public, Giuliano Mignini, apăru dinaintea judecătoarei De Robertis pentru a argumenta de ce Spezi era un pericol pentru societate.

„Jurnalistul acuzat de obstrucţionarea investigaţiei Monstrului din Florenţa, scrisese Mignini în rechizitoriul său, se află în centrul unei veritabile campanii de dezinformare şi nu e deloc improbabil să fie preluată de un serviciu secret deviant." Această operaţiune de dezinformare, explica Mignini, era o încercare de a deraia cursul investigării unui „grup de persoane de seamă", care fuseseră mintile criminale din spatele asasinatelor Monstrului din Florenţa. Printre aceste personalităţi se numărase şi Narducci, care îi angajase şi îndrumase pe Pacciani şi prietenii lui de picnic să ucidă tineri îndrăgostiţi şi să le îndepărteze anumite fragmente de corp. Spezi şi amicii lui care conduceau totul avuseseră o strategie: doar Pacciani şi prietenii lui de picnic urmau să fie învinuiţi

pentru crimele Monstrului din Florența. Atunci când această strategie eșuase și investigația începuse să se apropie de adevărații vinovați – odată cu redeschiderea anchetei în ce privește moartea lui Narducci –, Spezi încercase disperat să redirecționeze investigația înapoi către Pista Sardă, deoarece „în acel caz nu ar fi existat nici cel mai mic pericol ca ancheta să atingă lumea personalităților din spatele acțiunii".

Declarația nu includea nici cea mai mică dovadă judiciară serioasă, ci doar o teorie a conspirației de calitate proastă, ce căpătase proporții fantastice.

Dietrologia în cea mai pură formă.

La audiere, Spezi protestă împotriva condițiilor în care era reținut. Insistă că nu urmărea decât să se documenteze ca jurnalist, și în nici un caz să conducă „o campanie de dezinformare a unui serviciu secret deviant".

Judecătoarea Martina De Robertis îl privi pe Spezi și-i adresă o singură întrebare: singura întrebare pe care avea să i-o adreseze pe parcursul întregii audieri.

– Ați făcut vreodată parte dintr-o sectă satanistă?

La început, Spezi nu fu sigur că auzise corect. Avocatul lui îi dădu un ghiont și-i șopti:

– Nu râde!

Un simplu „nu" ca răspuns părea insuficient. Pe un ton sec, spuse:

– Singurul ordin din care fac parte este Ordinul Jurnaliștilor.

Acestea fiind spuse, audierea se încheie.

Judecătoarea își luă patru zile ca să se hotărască. Sâmbătă, Spezi se întâlni cu avocatul său ca să audă verdictul.

– Am vești bune și vești rele, zise Traversi. Pe care vrei să le auzi întâi?

– Pe cele rele.

Judecătoarea De Robertis decisese că trebuie să rămână în detenție preventivă, din cauza pericolului pe care-l prezenta pentru societate.

– Şi veştile bune?

Traversi văzuse în vitrina unei librării din Florenţa câteva copii din *Dolci colline di sangue* expuse la vânzare. În sfârşit, cartea apăruse.

Capitolul 55

Între timp, inspectorul-şef Giuttari, cu trabucul „toscano" strâns între dinţi, continuă investigaţia. De ceva vreme de-acum, lipsa unui al doilea cadavru în aşa-numita ucidere a lui Narducci ajunsese o situaţie jenantă, fiind necesare două cadavre pentru a-l înlocui de două ori pe al lui Narducci. Într-un final, Giuttari găsi cadavrul potrivit – un sud-american lovit în cap, care rămăsese nereclamat şi îngheţat la morga din Perugia, din 1982. Bărbatul părea, cel puţin pentru unii, să semene cu rămăşiţele umane ale lui Narducci din fotografia făcută pe doc, după ce fusese pescuit din apă. După ce Narducci fusese ucis, cadavrul sud-americanului, mort înainte, fusese furat de la morgă şi aruncat în lac, în vreme ce cadavrul doctorului fusese ascuns, poate la morgă, poate în altă parte. Apoi, mulţi ani mai târziu, când exhumarea lui Narducci păru iminentă, cadavrele au fost schimbate din nou. Astfel, Narducci fu pus în sicriul lui, iar sud-americanul fu băgat din nou în camera frigorifică.

În timp ce Spezi se afla în închisoare, Giuttari fu intervievat pentru ziarul *La Nazione* şi vorbi despre progresele excelente pe care le făcea în cazul lui Narducci: „Da, investigăm moartea acestui om, care a intervenit în 1982, şi pot spune că sunt unele elemente chiar interesante, care ne-ar putea duce la ceva concret... Cred că, deja, faptul că rămăşiţele umane recuperate din lacul Trasimeno nu sunt ale lui Narducci este dincolo de orice îndoială... Şi acum, în lumina acestor noi

fapte, situaţia ar putea deveni mai clară". Dar ceva nu se potrivea cu această teorie. Sud-americanul mort nu mai fu menţionat niciodată de Giuttari şi faptele din jurul presupusului dublu schimb de cadavre rămaseră – şi încă rămân – obscure, ca întotdeauna.

Avocatul lui Spezi se străduia să obţină o audiere în faţa Curţii de Reexaminare, o Curte de Apel pentru cei care sunt băgaţi în închisoare înainte de proces, similară celei pentru stabilirea cauţiunii din Statele Unite. Urma să se hotărască dacă existau motive pentru reţinerea lui Spezi în „detenţie preventivă" până la data procesului sau putea fi eliberat şi ţinut în arest la domiciliu ori în alte condiţii. Legea italiană nu prevede eliberarea pe cauţiune, iar hotărârea judecătorească se ia în funcţie de cât de periculos este acuzatul şi dacă există sau nu probabilitatea să fugă din ţară.

Fu programată o dată pentru audiere: 28 aprilie. Analiza urma să aibă loc în faţa a trei judecători din Perugia, colegi apropiaţi ai procurorului public şi ai judecătorului de instrucţie. Curtea de Reexaminare nu obişnuia să schimbe hotărârile luate înainte de alţi colegi, mai ales într-un caz extrem de expus cum era acesta, în care procurorul public îşi pusese la bătaie toată credibilitatea de acuzator.

Pe 18 aprilie, la douăsprezece zile după arestarea lui Spezi, Comitetul pentru Protecţia Jurnaliştilor îşi încheiase investigaţia în cazul ziaristului. A doua zi, Ann Cooper, directorul executiv, trimise printr-un fax o scrisoare adresată prim-ministrului Italiei. Printre altele, spunea:

> Jurnaliştii nu ar trebui să se teamă să-şi conducă propriile investigaţii în probleme sensibile sau să vorbească liber şi să critice oficialităţile. Într-o ţară democratică, aşa cum este a dumneavoastră, una care face parte din Uniunea Europeană, o astfel de spaimă este inacceptabilă. Facem apel la dumneavoastră pentru a vă asigura că autorităţile italiene

clarifică acuzațiile serioase aduse colegului nostru Mario Spezi și vor face publice toate dovezile disponibile ce susțin aceste acuzații; altfel, să-l elibereze de urgență.

Persecuția lui Mario Spezi și a colegului său american Douglas Preston, căruia îi este teamă să călătorească în Italia de frica punerii sub acuzare, trimite un mesaj periculos la adresa ziariștilor italieni, și anume că subiectele sensibile, cum ar fi asasinatele din Toscana, ar trebui să fie evitate. Eforturile Guvernului de a promova acest climat de autocenzură sunt un blestem pentru democrație.

Copii ale scrisorii fură trimise procurorului public Mignini, ambasadorului Statelor Unite în Italia, ambasadorului italian în America, pe adresa Amnesty International, Freedom Forum, Human Rights Watch și la alte douăsprezece organizații internaționale.

Această scrisoare împreună cu protestele demarate, de exemplu, de Reporters sans Frontières din Paris părură să schimbe cursul evenimentelor în Italia. Presa de aici își găsi curajul – cu vârf și îndesat.

„Întemnițarea lui Spezi este o infamie", trâmbiță un editorial din *Libero,* scris de directorul adjunct al revistei. În ziarul *Corriere della Sera* apăru un editorial important pe prima pagină, intitulat „Justiție fără probe", în care arestarea lui Spezi fu numită o „monstruozitate". Presa din Italia, în sfârșit, se întrebă ce însemna arestarea ziaristului pentru libertatea presei și pentru imaginea pe plan internațional a Italiei. Urmă un puhoi de articole. Colegii lui Spezi de la ziarul *La Nazione* semnară un apel și ziarul publică un comunicat. Mulți jurnaliști începură să recunoască faptul că arestarea lui Spezi era un atac asupra unui confrate, a cărui „crimă" fusese că nu era de acord cu investigația oficială – cu alte cuvinte, era o incriminare chiar a jurnalismului. În Italia avură loc proteste ale organizațiilor mass-media și ale ziarelor. Un

grup de jurnalişti marcanţi şi scriitori semnă un apel în care se susţineau următoarele: „Sincer, noi nu credeam că, în Italia, căutarea asiduă a adevărului poate fi înţeleasă greşit, ca fiind o favorizare şi o susţinere a celor vinovaţi".

Preşedintele organizaţiei Siguranţa şi Libertatea Informaţiei din Italia le declară ziariştilor de la *The Guardian,* din Londra: „Cazul lui Spezi şi Preston reprezintă o pată extrem de urâtă pe imaginea internaţională a ţării noastre şi riscă să ne alunge la coada oricărei liste care defineşte libertatea presei şi democraţia".

Eu am fost asaltat cu telefoane din partea presei din Italia şi am dat mai multe interviuri. Avocata mea din Italia nu era mulţumită să mă vadă citat atât de des. Avusese o întâlnire cu procurorul public din Perugia, Giuliano Mignini, pentru a discuta despre cazul meu şi pentru a încerca să afle care sunt acuzaţiile aduse, însă acestea fuseseră sigilate, normal, sub *segreto istruttorio.* Îmi trimise o scrisoare în care-mi preciza că detectase „o anumită dezaprobare" din partea procurorului public în privinţa declaraţiilor date presei după interogatoriul meu. Apoi, adăugase pe un ton sec: „Procurorului public probabil că nu i-a picat bine punerea problemei în discuţie la nivel diplomatic internaţional... Nu ne este de nici un ajutor să faci declaraţii personale împotriva acestuia... şi ar fi un moment oportun, asta după ce am reexaminat unele dintre declaraţiile făcute de tine la vremea respectivă (care trebuie să fi avut un impact negativ asupra lui *dottore* Mignini), să le diminuezi efectele distanţându-te de ele".

Îmi confirmă apoi că acuzaţiile aduse erau pentru declaraţii false în faţa procurorului public, pentru infracţiunea de „calomnie" în încercarea de a-i înscena o crimă unei persoane nevinovate, pentru defăimare prin intermediul presei şi amestec într-un serviciu public esenţial. Nu eram acuzat, aşa cum mă temusem, de complicitate la uciderea lui Narducci.

I-am răspuns scriindu-i că îmi pare rău că nu mă puteam distanța de declarațiile făcute și că nu puteam face nimic să atenuez disconfortul creat lui Mignini de acest caz, odată cu discutarea lui la „nivel diplomatic internațional".

Printre toate astea, am primit un alt e-mail lung de la Gabriella Carlizzi, care se dovedise a fi una dintre primele cumpărătoare ale cărții noastre, *Dolci colline di sangue.*

Iată-mă, dragă Douglas... Ieri-seară, m-am întors de la Perugia foarte târziu. În această ultimă săptămână, am fost la biroul procurorului de trei ori, pentru că, știi, de când Mario Spezi a fost întemnițat, mulți oameni care au trăit ani de zile în teroare m-au contactat și fiecare a vrut să-mi povestească propriile experiențe legate de acțiunile lui Mario...

Ai putea să întrebi: De ce acești oameni nu au vorbit înainte?

De frica lui Mario Spezi și a celor pe care ei îi bănuiesc, foarte ferm, că au un interes în „mușamalizarea cazului în favoarea lui".

Și astfel ne întoarcem la tine.

Ținând cont că, în zilele acestea, am depus mărturie, am avut ocazia să-l fac pe *dottore* Mignini să înțeleagă că nu este posibil ca tu să fi fost implicat, și ți-o repet, Douglas, în ceea ce te privește, el este convins și liniștit...

Între timp, îmi reînnoiesc invitația să vii în Italia, și ai să vezi că totul se va lămuri cu procurorul, pe care, dacă îți dorești, ai putea să-l întâlniți în Perugia, tu și avocatul tău – sper că este altfel decât avocații lui Spezi –, și vei fi complet iertat de orice acuzație.

Am citit cartea *Dolci colline di sangue:* ți-o spun imediat, ar fi fost mult mai bine ca numele tău să nu se regăsească în cartea aceasta. Am obținut-o de la biroul procuraturii și cred că vor exista consecințe juridice... Din nefericire, Douglas, ai semnat conținutul ei. Aceasta este o afacere foarte serioasă, care nu are nimic de-a face cu munca lui

Mignini, dar care deja se află sub supravegherea Sistemului Judiciar Criminalistic şi riscă să-ţi dezonoreze cariera de scriitor... Spezi, bizuindu-se pe prestigiul numelui tău, te-a implicat într-o situaţie de aşa natură, încât, dacă vii în Italia, te voi ajuta să-ţi diminuezi responsabilitatea şi, repet, este urgent să ne vedem, crede-mă... În cartea aceasta, *porca miseria,* se află numele tău! Scuză-mă, dar mă înfurii când mă gândesc la caracterul diabolic al acestui Spezi...

Aştept veşti de la tine şi vă îmbrăţişez călduros pe tine şi pe familia ta.

Gabriella.

Încă un lucru: De când mă gândesc că este corect ca *The New Yorker* să se disocieze de Spezi şi de acţiunile lui, dacă vrei, pot să explic anumite lucruri într-un interviu, să te scot din situaţia în care te-a băgat Spezi, adică să demonstrez presei americane neimplicarea ta în „înşelăciune".

Am citit e-mailul nevenindu-mi să cred şi, într-un final, pentru prima dată în săptămâni de zile, am început să râd de absurditatea tuturor lucrurilor. Ar putea oare vreun romancier, chiar şi un scriitor cu *coglioni,* să zicem un Norman Mailer, să îndrăznească să inventeze un personaj ca femeia asta? Cred că nu.

Se apropia ziua de 28 aprilie, când Spezi urma să apară în faţa Curţii de Reexaminare. În 27, am vorbit cu Myriam, care era extrem de temătoare de ce anume se putea întâmpla la audiere, şi-mi spuse că avocatul lui Spezi îi împărtăşea pesimismul. Dacă judecătorii îl reţineau în detenţie preventivă, el avea să rămână în închisoare cel puţin încă trei luni, înainte să aibă loc următoarea evaluare, iar o anulare a întemniţării lui va fi atunci şi mai improbabilă. Sistemul judiciar italian înaintează cu o încetineală glacială; tristul adevăr era că Spezi putea rămâne în închisoare vreme de ani de zile înainte să fie judecat cazul lui.

Avocatul lui aflase că Mignini depunea mari eforturi ca să se asigure că Spezi nu va fi eliberat la audiere. Acest caz devenise cel mai expus publicului dintre cele pe care le preluase în cariera lui. Criticile aduse zilnic în presa națională și cea internațională îl desființaseră. Reputația lui depindea de câștigarea acestei audieri.

L-am sunat pe Niccolò și l-am întrebat dacă avea vreo predicție în ce privește soarta lui Mario. Fu reținut și pesimist și nu spuse decât atât:

– În Italia, judecătorii îi protejează pe ai lor.

Capitolul 56

În ziua stabilită, 28 aprilie 2006, la închisoarea Capanne sosi o dubiță pentru a-i ridica pe Spezi și pe alți prizonieri care aveau audieri în acea zi, la Tribunalul din Perugia. Gardienii lui Spezi îl scoaseră și-l băgară laolaltă cu ceilalți într-o cușcă, în spatele dubiței.

Tribunalul, unul dintre faimoasele edificii din inima medievală a Perugiei, se ridică în Piazza Matteoti ca un eteric castel gotic din marmură albă. Este o construcție trecută în ghiduri și admirată de mii de turiști în fiecare an. A fost proiectată de doi arhitecți faimoși din perioada Renașterii și construită pe fundațiile unui zid din secolul al XII-lea, care înconjura pe vremuri Perugia, care, la rându-i, fusese ridicat pe o fundație etruscă veche de trei mii de ani, din blocuri masive de piatră care făcuseră parte, în Antichitate, dintr-un zid care înconjura străvechiul oraș Perusia. Deasupra impozantei intrări în clădire se află o statuie a unei femei în robă, cu o sabie încleștată în mâini, zâmbindu-le enigmatic tuturor celor care intră; inscripția de jos o identifică drept *IUSTITIAE VIRTUTUM DOMNA,* Stăpâna virtuții Justiției. Ea este flancată de doi grifoni, simboluri ale Perugiei, ținând în colți un vițel și o oaie.

Dubița parcă în *piazza* din fața tribunalului, acolo unde o mulțime de jurnaliști și reporteri de televiziune așteptau sosirea lui Spezi. Din cauza lor începuseră să se adune turiștii, curioși să-l vadă pe infamul criminal vrednic de o astfel de atenție.

Ceilalți prizonieri fură scoși pe rând, unul câte unul, și duși la audierile lor. Audierile durau de la 20 la 40 de minute și nu erau publice pentru nimeni, nici pentru ziariști, nici pentru public și nici măcar pentru soții. Myriam sosise la Perugia cu mașina și luase loc pe o bancă de lemn aflată pe coridorul din fața sălii de judecată, așteptând vești.

La ora 10.30, sosi rândul lui Spezi. Fu scos din cușcă și adus în sala de judecată. Avu ocazia să-i zâmbească lui Myriam de la distanță, în timp ce era condus înăuntru, făcându-i un semn de încurajare.

În spatele unei mese lungi stăteau trei judecători. Erau trei femei care purtau robele tradiționale. Spezi fu așezat în mijlocul încăperii, în fața acestora, pe un scaun rezistent de lemn, fără brațe, și fără masă în fața lui. În dreapta lui, la o masă se aflau procurorul public, Mignini, și asistenții lui; în stânga, erau cei patru avocați ai săi.

În loc de cel mult 40 de minute, audierea dură șapte ore și jumătate.

Mai târziu, Spezi avea să scrie: „Nu am o amintire completă a celor șapte ore și jumătate de audiere, ci doar fragmente... Îmi amintesc cuvintele înflăcărate ale avocatului meu Nino Filastò, care cunoștea ca nimeni altul întreaga istorie a cazului Monstrului din Florența și a monstruozității investigației, fiind un om cu un pătimaș simț al dreptății. Îmi amintesc fața roșie a lui Mignini aplecându-se peste hârtiile lui, în timp ce vocea lui Nino tuna. Îmi amintesc ochii mari ai tânărului grefier, probabil uimit de ardoarea unui avocat care nu-și pierdea vremea cu eufemisme. L-am auzit pe Filastò menționând numele lui Carlizzi... L-am auzit pe Mignini spunând că neg implicarea în uciderea lui Narducci și în cazul Monstrului din Florența, dar nici nu bănuiam că avea în posesie «un material sensibil și extrem de delicat» ce-mi dovedea vinovăția. L-am auzit pe Mignini urlând... că în casa mea

descoperiseră «ascunsă în spatele unei uşi, o piatră satanică pe care acuzatul insistă să o numească o piedică de uşă».“

Şi-l aminti pe Mignini arătându-l cu un deget tremurător şi dedându-se la invective în legătură cu „inexplicabila ranchiună pe care a demonstrat-o Spezi în legătură cu investigaţia“. Dar, mai presus de orice, şi-l aminti pe Mignini vorbind despre „extrem de periculoasa manipulare a informaţiei şi corul mass-media pe care subiectul a reuşit să le stârnească“ împotriva arestării lui. Şi-l aminti urlând: „Acuzaţiile aduse astăzi, în faţa acestei instanţe, sunt doar vârful unui aisberg de dimensiuni îngrozitoare“.

Spezi fu surprins cel mai mult de paralelismul dintre argumentele lui Mignini aduse în faţa instanţei şi acuzaţiile făcute de Gabriella Carlizzi pe site-ul ei, cu multe luni în urmă. Câteodată, până şi formularea era similară, dacă nu chiar identică.

Cele trei judecătoare îmbrăcate în robe ascultară impasibile, luând notiţe.

După o pauză de prânz, audierea continuă. La un moment dat, Mignini se ridică şi ieşi pe coridor. Şi acolo, în faţa sălii de judecată, Myriam aştepta. Când îl văzu pe procurorul public mergând singur pe coridor, se ridică furioasă şi, ca un înger răzbunător, îşi îndreptă acuzatoare degetul spre el şi-i strigă înflăcărată: „Ştiu că eşti credincios. Dumnezeu te va pedepsi pentru ce ai făcut. *Dumnezeu te va pedepsi!*“

Mignini se înroşi puternic şi, fără să spună un cuvânt, păşi ţeapăn mai departe şi dispăru după un colţ.

Mai târziu, Myriam îi zise soţului ei că nu putuse să tacă după ce îl auzise pe Mignini „urlând în sala de judecată, spunând lucruri teribile despre tine, că eşti un criminal“.

Când acesta se întoarse în sală, îşi reluă discursul. Începu să sune mai curând a atac violent decât a acţiune judiciară. Vorbi despre „marea inteligenţă a lui Spezi care dădea un caracter şi mai periculos imensei lui abilităţi criminale“.

Își încheie cuvântarea astfel: „Motivele pentru ca Spezi să rămână în închisoare au devenit și mai grave, deoarece a demonstrat enormul pericol pe care-l reprezintă reușind, chiar și încuiat într-o celulă din închisoare, să organizeze o campanie mass-media în favoarea lui!"

Spezi își amintea acel moment: „Președinta instanței lăsă jos stiloul care scoase un mic sunet când atinse masa... Din acel moment, nu mai notă nimic". Evident, ajunsese la un soi de concluzie.

La sfârșit, după ce toată lumea vorbise, veni și rândul lui Spezi.

Sunt un admirator al calităților de orator ale lui Spezi – stilul lui fluent de a se exprima, întorsăturile de frază, organizarea logică a informațiilor, faptele prezentate cursiv, de parcă erau paragrafe dintr-un articol perfect scris, curat, la obiect și limpede. Acum, se folosi de acest dar în sala de judecată. Înfruntându-l fățiș pe Mignini, Spezi începu să vorbească. Procurorul refuză să-l privească în ochi. Cei prezenți atunci acolo au spus că demolase acuzațiile lui Mignini una după alta, cu un dispreț tăios, distrugându-i argumentele șubrede legate de o conspirație și arătând că acesta nu avea nici o dovadă fizică pentru a-și susține teoriile.

În timp ce vorbea, avea să-mi zică el mai târziu, era conștient că vorbele aveau un efect vizibil asupra judecătoarelor.

Spezi îi mulțumi procurorului public că îi lăudase inteligența și memoria și indică frazele din discursul acestuia, cuvânt cu cuvânt, care erau identice cu cele postate, cu luni în urmă, de Gabriella Carlizzi pe pagina ei de internet. Întrebă dacă Migini putea explica această coincidență neobișnuită dintre cuvintele lui de acum și cuvintele ei de atunci. Întrebă dacă nu era adevărat că individa fusese deja condamnată pentru defăimare, după ce, în urmă cu zece ani, afirmase că scriitorul Alberto Bevilaqua era Monstrul din Florența. Și nu era

oare adevărat că aceeaşi persoană avea un proces pe rol, fiind acuzată de fraudă împotriva persoanelor cu dizabilităţi?

Apoi, Spezi se întoarse către preşedinta instanţei:

– Eu sunt doar un ziarist care încearcă din toate puterile să facă tot ce este corect şi sunt un om bun.

Terminase.

Audierea luase sfârşit. Două gărzi îl escortară pe Spezi din sala de judecată până la lift şi coborâră în subsolul străvechi al palatului medieval, unde îl încuiară într-o celulă mică şi goală, în care probabil că fuseseră închişi prizonieri secole la rând. Se lipi cu spatele de peretele de piatră şi se lăsă să alunece la podea, complet extenuat, cu mintea golită.

După o vreme, auzi un sunet şi-şi deschise ochii. Era unul dintre gardieni, cu o ceaşcă de cafea espresso fierbinte, pe care o cumpărase din banii lui.

– Spezi, ia-o! Pari să ai nevoie.

Capitolul 57

În noaptea aceea, l-au suit pe Mario în dubiță și l-au dus înapoi în celula lui din închisoarea Capanne. A doua zi era sâmbătă și judecătorii urmau să-și anunțe decizia înainte de ora 1, când se închidea tribunalul.

În ziua aceea, Spezi aștepta în celulă apropierea orei. Și ceilalți prizonieri din sectorul lui – care ajunseseră să-l cunoască, deși nu-l puteau vedea – așteptau să audă verdictul. Ora 1 trecu și se apropie ora 1.30. Aproape de ora 2, Spezi începu să se resemneze cu faptul că verdictul fusese pronunțat împotriva lui. Apoi, un val de ovații îi cuprinse pe întemnițații din capătul șirului de celule. Cineva auzise ceva la un televizor nevăzut care mergea pe undeva.

– Unchiule! Ești liber! Unchiule! Poți să pleci! Unchiule, ți-au dat drumul fără nici o condiție!

Myriam aștepta noutățile într-o cafenea, când primi un apel de la un coleg de-al lui Mario de la ziar.

– Veşti superbe! Felicitări! Am câștigat! Da! La fiecare acuzație adusă!

La postul de televiziune național, RAI, se relată: „După 23 de zile petrecute în închisoare, jurnalistul Mario Spezi, acuzat de obstrucționarea justiției în crimele în serie din Florența, a fost eliberat. Aceasta este decizia Curții de Reexaminare". Cele trei judecătoare nici măcar nu au impus condiții de eliberare, așa cum era normal – nici arest la domiciliu, nici confiscarea pașaportului. Fusese eliberat necondiționat.

Rezultatul audierii reprezenta o palmă zdravănă pentru procurorul public din Perugia.

În celula lui Spezi sosi un gardian ținând un sac de gunoi mare și negru.

– Grăbește-te! Pune-ți toate lucrurile înăuntru. Hai, dă-i drumul!

Spezi aruncă totul înăuntru și se întoarse să plece. Însă ușa era blocată de gardian. Mai rămăsese o umilință la care să fie supus.

– Înainte să pleci, îi spuse gardianul, trebuie să-ți faci curat în celulă.

Spezi crezu că glumește.

– N-am cerut nici o clipă să fiu adus aici, zise el, și am fost încarcerat în mod ilegal. Dacă vrei să fie curat, fă tu însuți curățenie.

Gardianul își îngustă ochii, trase ușa din mâinile lui Spezi și o închise izbind-o. Întoarse cheia și rosti dând să se îndepărteze:

– Dacă-ți place atât de mult, n-ai decât să rămâi!

Lui Spezi nu-i venea să creadă. Apucă barele în mâini.

– Ascultă, cretinule. Îți cunosc numele și, dacă nu mă lași să ies imediat, o să te denunț pentru întemnițare cu forța. Mă înțelegi? O să te reclam.

Gardianul se opri, mai făcu câțiva pași în direcția postului său, apoi se întoarse încet, de parcă ar fi reflectat asupra subiectului în discuție, și descuie ușa. Spezi fu trecut în grija unui alt gardian cu față împietrită, care-l escortă într-o cameră de așteptare.

– De ce nu mă lași să plec? întrebă Spezi.

– Sunt niște documente de completat. Și... apoi ar fi problema menținerii ordinii publice afară, adăugă ezitând.

Într-un final, Spezi ieși din închisoarea Capanne, cu sacul de gunoi mare și negru în mână, și fu întâmpinat de urletele mulțimii de jurnaliști și spectatori.

Niccolò mă sună primul:

– Am vești extraordinare, țipă el, Spezi este liber!

Capitolul 58

Am purtat o lungă conversație cu Spezi în acea zi și mi-a spus că pleacă împreună cu Myriam la mare, doar ei doi. Dar numai pentru câteva zile.

– Mignini, zise el, mă cheamă înapoi la Perugia pentru un alt interogatoriu, pe 4 mai.

– În legătură cu ce? l-am întrebat agasat.

– Pregătește noi acuzații la adresa mea.

Mignini nici măcar nu așteptase să apară decizia scrisă a Curții de Reexaminare că și făcuse apel la eliberarea lui Spezi, la Curtea Supremă.

I-am pus o întrebare pe care voiam să i-o adresez de săptămâni întregi.

– De ce a făcut-o Ruocco? De ce a inventat povestea aceea cu cutiile de fier?

– Ruocco chiar îl cunoștea pe Antonio Vinci, mi-a răspuns, și a zis că Ignazio îi spusese de cutiile de fier. Ignazio e un soi de *padrino* pentru sarzi... Nu am mai vorbit cu Ruocco de la arestarea noastră, așa că nu știu dacă a inventat povestea sau dacă Ignazio era implicat într-un fel. Poate că Ruocco a făcut-o pentru bani – din când în când, îi dădeam câțiva euro ca să-i acopăr cheltuielile sau să-și pună benzină la mașină. Dar niciodată foarte mult. Și a plătit un preț greu – a fost și el întemnițat, fiind acuzat că mi-a fost „complice". Cine știe? Poate că povestea este adevărată.

– Dar de ce Villa Bibbiani?

– Din întâmplare, poate. Sau poate că sarzii chiar au folosit câteodată vechea casă țărănească.

Spezi mă sună pe 4 mai, imediat după ce fu interogat. Spre marea mea surprindere, avea un mare chef de discuții.

– Doug, îmi spuse el, interogatoriul a fost minunat, pur și simplu superb. A fost una dintre clipele cele mai frumoase din viața mea.

– Povestește-mi!

– M-a luat avocatul de dimineață, cu mașina, începu Spezi, și ne-am oprit la chioșcul cu ziare să cumpărăm unul. Nu-mi venea să cred ochilor când am văzut titlul de pe prima pagină. Îl am chiar aici, o să ți-l citesc, adăugă și făcu o pauză de efect. „Giuttari, șeful GITES, pus sub acuzare pentru falsificare de dovezi". *Bello,* este?

– *Fantastico!* am exclamat, râzând voios. Ce-a făcut?

– N-are nici o legătură cu mine. Se zice că a falsificat o înregistrare a unei conversații purtate de o altă persoană suspectată în cazul Monstrului. Era o persoană importantă, un judecător. Dar asta nu-i nici pe departe cea mai bună parte. Am împăturit ziarul astfel încât să se vadă titlul și l-am luat cu mine în birou la Mignini, la interogatoriu. Când m-am așezat, am plasat ziarul pe genunchi, așa că titlul era îndreptat spre Mignini.

– Ce-a făcut când a văzut?

– Nu a văzut! Mignini nu a privit nici măcar o dată spre mine, s-a uitat tot timpul în altă parte. Interogatoriul nu a durat mult – mi-am invocat dreptul de a nu răspunde la întrebări și asta a fost tot. Cinci minute. Chestiunea amuzantă a fost că stenograful a văzut titlul. L-am privit pe om întinzându-și gâtul ca o țestoasă, ca să citească, iar apoi bietul individ a încercat frenetic să-i atragă atenția lui Mignini! Ghinion însă. La nici o secundă după ce am părăsit biroul, când încă eram pe hol, s-a deschis ușa de la biroul lui Mignini și un ofițer de la carabinieri a luat-o la goană pe scări în jos spre ușă,

dorind să ajungă la cel mai apropiat chioşc de ziare, n-am nici o îndoială. Râse cu răutate şi continuă: Se pare că Mignini nu citise ziarele de dimineaţă! Nu ştia nimic de toate acestea!

Afară, îl aşteptau o mulţime de jurnalişti. În timp ce aparatele foto zumzăiau şi clicăiau, Spezi ţinu ziarul şi-l deschise să vadă toată lumea titlul.

– Acesta este singurul comentariu pe care trebuie să-l fac azi.

– Vezi că s-a întâmplat cum am prezis? mă întrebă contele Niccolò a doua zi. Giuttari va fi arestat. Cu campania voastră, aţi *sputtanato* (insultat) sistemul juridic italian în faţa întregii lumi, cu riscul de a-i face de râs pe plan internaţional. Nu le pasă de Spezi şi drepturile lui. Nu vor decât să se termine cât mai repede posibil. Nu le pasă decât să salveze aparenţele. *La faccia, la faccia!* Singura mea surpriză este că s-a întâmplat cu mult mai repede decât mă aşteptam. Dragul meu Douglas, acesta este începutul sfârşitului lui Giuttari. Cât de repede se schimbă atitudinea opiniei publice!

Chiar în aceeaşi zi, cartea noastră, *Dolci colline di sangue,* ajunse pe lista celor mai vândute cărţi din Italia.

Opinia publică, într-adevăr, se schimbase în favoarea noastră şi se schimbase puternic. Curtea Supremă a Italiei a respins rapid apelul lui Mignini, categorisindu-l „inadmisibil", şi toate acuzaţiile împotriva lui Spezi. Nu va mai avea loc nici un proces şi nici o investigaţie în ceea ce-l privea.

– Mi s-a luat o greutate imensă de pe inimă, declară Spezi, acum sunt un om liber.

Câteva luni mai târziu, poliţia făcu o razie în birourile lui Mignini şi Giuttari, luând cu ei cutii întregi cu dosare. Descoperiră că Mignini invocase o lege specială antiterorism pentru a ordona înregistrarea jurnaliştilor care scriseseră în mod critic despre investigaţia Monstrului din Florenţa – înregistrările erau făcute de Giuttari şi GIDES. În plus, Giuttari

înregistrase apelurile telefonice şi conversaţiile unui număr mare de judecători florentini şi anchetatori, printre care şi echivalentul lui din Florenţa, procurorul public Paolo Canessa. Se pare că Mignini îi suspectase că ar face parte dintr-o vastă conspiraţie florentină care lucra împotriva investigaţiei lui asupra minţilor criminale din spatele asasinatelor Monstrului.

În vara anului 2006, atât Giuttari, cât şi Mignini au fost inculpaţi pentru abuz în serviciu. GIDES fu desfiinţat şi imediat apărură vorbe că nici măcar nu fusese autorizat în mod oficial. Giuttari îşi pierdu echipa şi cazul Monstrului din Florenţa îi fu retras. Ajunse inspector-şef *a dispozione,* însemnând că nu mai avea nici o responsabilitate şi nici o îndatorire permanentă.

Până în prezent, Mignini şi-a menţinut poziţia de procuror public al Perugiei, dar i-au fost adăugaţi doi procurori în echipă, chipurile să-l ajute cu munca; însă adevărata lor sarcină, toată lumea ştia, era să-l ţină departe de belele. Atât Mignini, cât şi Giuttari vor fi judecaţi pentru abuz în serviciu şi alte infracţiuni.

În 3 noiembrie 2006, Spezi primi cel mai râvnit premiu jurnalistic din Italia, pentru *Dolci colline di sangue,* şi fu numit Scriitorul Anului pentru Libertatea Presei.

Capitolul 59

Articolul din *Atlantic Monthly* fu publicat în iulie şi, câteva luni mai târziu, pe adresa revistei sosi o scrisoare pe hârtie de modă veche, bătută la o maşină de scris manuală. Era o scrisoare extraordinară, scrisă de tatăl lui Niccolò, contele Neri Capponi, capul uneia dintre cele mai nobile, ilustre şi vechi familii din Italia.

Când l-am întâlnit pentru prima dată pe Niccolò, îmi menţionase motivul succesului îndelungat al familiei lui în Florenţa: niciodată nu se amestecaseră în certuri, rămânând discreţi şi circumspecţi în toate afacerile lor, şi niciodată nu încercaseră să iasă în prim-plan. Timp de opt sute de ani, familia Caponi prosperase evitând să fie „cuiul care iese afară", aşa cum prezentase situaţia Niccolò, în palatul lui în care te trăgea curentul, cu şapte ani mai devreme.

Însă, de data aceasta, contele Neri renunţase la tradiţia familiei. Îi scrisese o scrisoare redactorului-şef. Nu era o scrisoare obişnuită, ci o excelentă acuzare la adresa sistemului judiciar italian din partea unui om care el însuşi fusese judecător şi avocat. Contele Neri ştia despre ce anume vorbea, şi o făcea din plin.

Contele Capponi

Domnule,

Denaturarea justiţiei de pe urma căreia au avut de suferit Douglas Preston şi Mario Spezi este vârful

aisbergului. Sistemul judiciar italian (în care sunt incluşi şi procurorii publici) este o ramură a serviciilor civile. Aceasta îşi alege singură membrii, propriile reguli şi nu are de dat explicaţii nimănui, fiind, aşadar, un stat în stat! Aceşti birocraţi pot fi împărţiţi, cu aproximaţie, în trei secţiuni: o minoritate coruptă şi afiliată fostului partid comunist, un grup mare de oameni cinstiţi, care sunt însă prea înspăimântaţi pentru a confrunta minoritatea politică (cea care controlează sistemul juridic), şi o minoritate de oameni cinstiţi şi curajoşi, cu foarte puţină influenţă. Judecătorii necinstiţi şi afiliaţi politic au o metodă infailibilă de a-i reduce la tăcere sau de a-i discredita pe oponenţii lor, politici sau de altă natură. Acuzaţii fictive, înregistrarea convorbirilor telefonice, conversaţiile (deseori, falsificate) servite presei care începe o campanie defăimătoare ce duce la creşterea vânzărilor, o arestare spectaculoasă, detenţie preventivă prelungită în cele mai rele condiţii posibile, interogatorii brutale şi, în sfârşit, un proces care durează mulţi ani şi care se încheie cu achitarea unui om distrus. Spezi a fost norocos deoarece puternicul procuror public florentin nu este prieten cu cel perugian şi, mi s-a spus, „a sugerat" să fie eliberat: instanţa din Perugia a acceptat „sugestia".

Ar fi bine de ştiut următorul fapt: costurile erorilor judiciare din Italia (excluzând achitările acuzaţilor distruşi de aceste practici) s-au ridicat la patru milioane şi jumătate în 50 de ani.

Al dumneavoastră,
cu respect,
Neri Capponi

P.S.: Dacă este posibil, aș vrea să nu-mi dați în vileag semnătura sau să-mi folosiți doar inițialele, deoarece mi-e teamă de represalii asupra mea și a familiei mele. Dacă nu este posibil, atunci publicați-mi numele, Dumnezeu mă va proteja! Adevărul trebuie cunoscut!

Revista *Atlantic* publică scrisoarea cu tot cu nume.

Și *The Guardian,* cotidianul britanic, publică un articol despre caz și îi luă un interviu inspectorului-șef Giuttari. Acesta spuse că eu am mințit când am afirmat că am fost amenințat cu închisoarea dacă mă întorceam în Italia și insistă că, împreună cu Spezi, încă eram vinovați de plantarea probelor false la vilă. „Preston nu a spus adevărul și înregistrările noastre o vor dovedi", a zise el și apoi a insistat că: „Spezi va fi urmărit în justiție."

Articolul din *Atlantic* atrase atenția unui producător al emisiunii *Dateline NBC* care ne ceru, mie și lui Mario, să participăm la un episod despre Monstrul din Florența. M-am întors în Italia, în septembrie 2006, ușor agitat, călătorind cu echipa de filmare a emisiunii. Avocata mea italiană mă informă că era posibil să mă întorc în siguranță, ținând cont de problemele cu legea pe care le aveau Giuttari și Mignini. În plus, NBC promisese să stârnească iadul pe pământ dacă aveam să fiu arestat la aeroport. Pentru orice eventualitate, o echipă de televiziune de la NBC m-a întâmpinat la aeroport pregătită să filmeze arestarea mea. Am fost bucuros să-i lipsesc de știrea asta.

Împreună cu Spezi, l-am dus pe Stone Phillips, prezentatorul emisiunii, la locurile crimelor, unde am fost filmați în timp ce discutam despre asasinatele și ciocnirea noastră cu legea italiană. Stone Phillips i-a luat un interviu lui Giuttari, care continuase să insiste că eu și Spezi am ascuns dovezi la vilă. De asemenea, ne-a criticat și cartea. „Este evident că

domnul Preston nici măcar nu s-a chinuit să verifice faptele... În 1983, când au fost uciși cei doi germani, această persoană (Antonio Vinci) era în închisoare pentru o altă infracțiune, fără nici o legătură cu crimele Monstrului." Phillips a reușit să-i ia un scurt interviu lui Antonio Vinci, fără să-l filmeze. Acesta a confirmat spusele lui Giuttari, că se aflase în închisoare cu ocazia unuia dintre asasinatele Monstrului. Poate că Giuttari și Vinci nu se așteptaseră ca NBC să verifice faptele. În timpul emisiunii, Stone Philips a spus: „I-am verificat cazierul și am descoperit că (Antonio) nu a fost în închisoare în timpul nici unei crime a Monstrului. Cei doi ori au greșit, ori au mințit în legătură cu acest subiect".

Vinci fu mult mai înfuriat de acuzațiile de impotență ce-i erau aduse decât de cele care-l desemnau a fi Monstrul din Florența. „Dacă soția lui Spezi ar fi mai tânără și mai drăguță, îi zise lui Phillips, le-aș arăta eu cine nu este impotent – le-aș arăta chiar aici, chiar acum, pe masa asta."

La sfârșitul emisiunii, Phillips l-a întrebat pe Antonio Vinci:

– Tu ești Monstrul din Florența?

– Și-a închis ochii, a povestit Phillips, mi-a apucat mâna și a spus un singur cuvânt: „Nevinovat!"

Capitolul 60

În perioada filmărilor pentru emisiunea *Dateline NBC,* am trecut împreună cu Spezi printr-o întâmplare care nu a ajuns pe ecrane. Stone Phillips voia un interviu cu Winnie Rontini, mama Piei Rontini, una dintre victimele Monstrului, ucise în La Boschetta, în apropiere de Vicchio, pe data de 29 iunie 1984. În vreme ce echipa de filmare ne aştepta lângă dubiţele parcate în piaţa oraşului, în umbra statuii lui Giotto, eu şi Spezi am luat-o la pas pe stradă spre vechea vilă Rontini, ca să vedem dacă accepta să fie intervievată.

Ne-am holbat cu groază, fără să scoatem un cuvânt. Poarta ruginită de fier mai atârna într-o singură balama. Arbuştii scheletici din grădină şuierau în bătaia vântului, iar în colţuri erau adunate mormane de frunze moarte. Obloanele erau închise, se stricaseră şi atârnau. Şase ciori stăteau în vârful acoperişului ca nişte cârpe negre. Mario apăsă butonul soneriei, dar nu se auzi nimic. Era stricată. Ne-am privit.

– Nu pare să trăiască nimeni aici, spuse Mario.

– Hai să ciocănim la uşă.

Am împins poarta stricată, care se deschise cu un scârţâit lugubru, şi am intrat în grădina lipsită de viaţă. Sub paşii noştri, frunzele uscate şi crengile pârâiau. Uşa vilei era închisă ermetic, vopseaua verde de pe ea crăpase şi se cojea în fâşii mici, iar lemnul de sub vopsea se despicase. Soneria casei dispăruse, lăsând în urmă o gaură cu nişte fire uzate ce ieşeau din zid.

– *Signora* Rontini? o strigă Mario. E cineva acasă?

Vântul şoptea şi râdea de casa părăsită. Mario bătu în uşă, iar sunetul loviturilor se reverberă înăbuşit prin camerele goale dinăuntru. Cu o bătaie din aripi, păsările îşi luară zborul înălţându-se în văzduh, croncănelile lor iritate răsunând ca nişte unghii care zgâriau o tablă.

Am stat în grădină privind casa abandonată. Ciorile zburau în cerc deasupra, croncănind încontinuu. Mario clătină din cap.

– Vom afla în oraş ce s-a întâmplat cu ea.

Un om din *piazza* ne-a spus că banca pusese în cele din urmă mâna pe casa ipotecată şi *signora* Rontini trăia acum din ajutorul de stat, într-o locuinţă pentru nevoiaşi din apropiere de lac. Ne-a dat adresa.

Am căutat locuinţele sociale cu un sentiment de frică şi le-am descoperit ascunse în spatele clădirii locale a Casa del Popolo. Nu semăna deloc cu nimic din ce şi-ar putea imagina un american despre un astfel de loc. Era o clădire veselă, cu tencuială de un crem-deschis, curată lună, cu flori pe pervazuri şi privelişte spre lac. Ne-am dus în spate şi am ciocănit la uşa apartamentului ei. Ne deschise uşa, ne invită înăuntru şi ne rugă să luăm loc pe scaune într-o încăpere micuţă, care servea de bucătărie şi sufragerie. Apartamentul era total opus faţă de casa întunecoasă ca un cavou: era luminos şi vesel, plin cu plante, bibelouri şi fotografii. Soarele bătea în ferestre şi afară, printre smochini, ciripeau şi zburau păsările. În cameră mirosea a rufe proaspăt spălate şi săpun.

– Nu, răspunse ea zâmbind cu tristeţe la întrebarea noastră, nu voi da un alt interviu. Niciodată, adăugă cu o voce blândă.

Era îmbrăcată într-o rochie de un galben sclipitor şi avea părul roşcat atent coafat.

– Noi încă sperăm să aflăm adevărul, spuse Mario. Nu se ştie niciodată... interviul ar putea ajuta.

– Știu că ar putea ajuta. Dar nu mă mai interesează adevărul. Cum ar schimba lucrurile? Nu îi va aduce pe Pia și pe Claudio înapoi. Mult timp, am crezut că aflarea adevărului ar îmbunătăți cumva totul. Soțul meu a murit căutând adevărul. Acum însă știu că nu contează și că nu mă va ajuta. Trebuie s-o las baltă.

Se cufundă în tăcere. Își împreună mâinile mici și durdulii în poală, își încrucișă gleznele și un zâmbet slab îi rămase întipărit pe chip.

Am mai discutat un pic și ne-a povestit cum și-a pierdut casa și tot ce deținea în urma falimentului. Mario a întrebat-o despre unele fotografii de pe perete. Ea s-a ridicat și a luat una, i-a întins-o lui Mario, care apoi mi-a dat-o mie.

– Asta este ultima fotografie pe care și-a făcut-o Pia, spuse ea. A fost pentru carnetul de șofer pe care l-a luat cu câteva luni înainte. Aici sunt Pia și Claudio, zise ea trecând la următoarea.

Era o poză alb-negru cu ei doi zâmbind, cu brațele petrecute pe după gâtul celuilalt, extrem de inocenți și fericiți. Ea ținea degetul mare în sus.

Trecu la cel mai depărtat perete.

– Aici e Pia la 15 ani. Era drăguță, nu-i așa? Își trecu mâna peste perete. Soțul meu decedat, Renzo.

Scoase din cui o fotografie alb-negru, o privi o vreme și ne-o înmână. Am trecut-o de la unul la celălalt. Era portretul unui bărbat fericit, viguros, în floarea vârstei.

Ridică o mână și arătă în direcția fotografiilor. Își întoarse ochii albaștri spre mine și spuse zâmbind cu tristețe:

– Nu de mult am intrat aici și mi-am dat seama că sunt înconjurată de morți. O să dau fotografiile jos și o să mă descotorosesc de ele. Nu mai vreau să fiu înconjurată de moarte. Uitasem un lucru – că încă trăiesc.

Ne-am ridicat să plecăm. La ușă, l-a apucat de mână pe Mario.

– Eşti bine-venit să cauţi în continuare adevărul, Mario. Sper să-l descoperi. Dar, te rog, nu-mi cere să te ajut. Voi încerca să-mi trăiesc ultimii ani fără această povară, sper că înţelegi.

– Înţeleg, rosti Mario.

Am ieşit în lumina zilei. Albinele se auzeau zumzăind din flori, iar soarele strălucitor îşi proiecta razele tremurătoare peste suprafaţa lacului, alunecând pe acoperişurile cu ţiglă roşie din Vicchio, aurind viile şi crângurile de măslini de dincolo de oraş. *Vendemmia,* culesul strugurilor, era în plină derulare, iar dealurile erau pline de oameni şi căruciore. Dinspre vii venea un parfum de struguri zdrobiţi şi must fermentând.

Era o altă după-amiază perfectă pe colinele nemuritoare ale Toscanei.

Capitolul 61

Procesul lui Francesco Calamandrei începu pe 27 septembrie 2007. Era acuzat de a fi unul dintre instigatorii din spatele asasinatelor Monstrului.

Mario Spezi participă la prima zi a procesului şi-mi trimise o relatare prin e-mail, câteva zile mai târziu. Iată ce a scris:

> Dimineaţa zilei de 27 septembrie sosi aducând un val neaşteptat de frig după o lună de căldură uscată. Adevărata ştire din acea dimineaţă era absenţa spectatorilor la procesul unui om presupus a fi creierul din spatele crimelor Monstrului. În sala de judecată, acolo unde, cu mai bine de zece ani în urmă, Pacciani fusese mai întâi condamnat şi apoi achitat, nimeni nu luase loc în spaţiul rezervat publicului. Doar băncile rezervate ziariştilor erau ocupate. Nu am înţeles indiferenţa florentinilor faţă de o persoană care, conform acuzaţiilor, era aproape încarnarea răului suprem. Scepticismul, îndoiala şi neîncrederea în versiunea oficială probabil că-i ţinuse pe spectatori deoparte.
>
> Acuzatul a intrat în sala de judecată făcând paşi mici şi ezitanţi. Arăta supus, chiar resemnat. Ochii lui întunecaţi arătau că era pierdut în gânduri neştiute. Cu paltonul lui elegant, albastru şi pălăria cenuşie de fetru, avea aerul unui gentleman pensionat. Corpul lui obez mustea de nefericire şi medicamente psihotrope. Era sprijinit de avocata lui,

Gabriele Zanobini, şi fiica sa, Francesca. Farmacistul din San Casciano, Francesco Calamandrei, luă loc în primul rând, indiferent la flash-urile fotografilor şi la camerele video care îi fură băgate în faţă.

Un ziarist îl întrebă cum se simţea şi el răspunse: „Ca o persoană care a nimerit într-un film fără să ştie ceva despre subiect sau personaje".

Biroul procuraturii din Florenţa îl acuzase pe Calamandrei de plănuirea a cinci dintre asasinatele Monstrului. Afirmară că îi plătise pe Pacciani, Lotti şi Vanni să comită crimele şi să ia organele sexuale feminine ale victimelor, ca să le folosească în ritualuri ezoterice, îngrozitoare, însă nespecificate. Era acuzat că ar fi participat la asasinarea celor doi turişti francezi în luminişul Scopeti, în 1985. De asemenea, era acuzat că ordonase crimele din Vicchio, din 1984, pe cele din septembrie 1983, în care fuseseră ucişi cei doi germani, şi pe cele din iunie 1982, din Montespertoli. Acuzarea nu spune nimic când apar iritantele întrebări legate de persoana care ar fi putut comite celelalte asasinate ale Monstrului.

Probele împotriva lui Calamandrei sunt ridicole şi se bazează pe delirurile nebuneşti ale soţiei lui schizofrenice, atât de grav bolnave, încât doctorii ei i-au interzis să depună mărturie în sala de judecată, şi pe aceiaşi „mincinoşi patentaţi şi vulgari" cunoscuţi sub denumirile de Alpha, Beta, Gamma şi Delta, care depuseseră mărturie împotriva lui Pacciani şi a prietenilor lui de picnic cu zece ani înainte. În mod remarcabil, toţi cei patru martori algebrici sunt acum morţi. Doar martorul în serie Lorenzo Nesi mai este în viaţă, gata să-şi amintească orice i s-ar cere.

Un munte de dosare este gata pregătit împotriva lui Calamandrei, însumând 28 000 de pagini de la procesul împotriva lui Pacciani, 19 000 de la investigaţia prietenilor

de picnic și 9 000 de pagini doar despre el, adică un total de 55 000 de pagini, mai mult decât Biblia, *Das Kapital,* de Marx, *Critica rațiunii pure,* de Kant, *Iliada, Odiseea* și *Don Quijote* la un loc.

În fața acuzatului, cocoțat în spatele unei impozante tribune, stătea judecătorul De Luca, pe locul ocupat de obicei de cei doi magistrați obișnuiți și cei nouă membri ai juriului poporului care compun Curtea de Judecată, curtea rezervată pentru judecarea celor mai serioase crime. În mod surprinzător, avocatul lui Calamandrei ceru un așa-numit proces simplu, solicitat de obicei doar de cei care și-au recunoscut vina, pentru a obține o sentință redusă. Zanobini și Calamandrei îl ceruseră însă dintr-un alt motiv: „Pentru ca procesul să aibă loc cât mai repede posibil, zise avocatul, fiindcă nu avem de ce să ne temem de rezultat".

În stânga farmacistului, pe un alt scaun din primul rând, stăteau procurorul public al Florenței, Paolo Canessa, și încă un procuror. Cei doi zâmbeau și glumeau pe un ton scăzut, probabil pentru a le da celorlalți impresia că sunt încrezători sau poate pentru a irita apărarea.

Înainte de sfârșitul zilei, Zanobini avea să le șteargă zâmbetele de pe fețe.

Zanobini se avântă pătimaș, subliniind superficialitatea jenantă de care dăduse dovadă Canessa. Apoi, atacă ramura perugiană a investigației Monstrului condusă de procurorul public Mignini, cel care făcuse legătura dintre Calamandrei și moartea lui Narducci.

„Aproape toate rezultatele investigației perugiene sunt bune de aruncat la gunoi, spuse el. Permiteți-mi să vă dau numai un exemplu." Ridică un teanc de hârtii ce constituiau o declarație luată de procurorul public Mignini și ținută secretă până în acel moment. „Cum este posibil ca un judecător să ia în serios și să dea crezare unui document cum este acesta pe care vi-l voi citi acum?"

Pe măsură ce citea, camerele se mutau de la Calamandrei la... mine. Nu-mi venea să cred, Doug, dar eu eram vedeta documentului! Acesta era o așa-zisă declarație spontană a unei femei care fusese în contact cu Gabriella Carlizzi. Ea îi repetase multe dintre teoriile lui Carlizzi procurorului Mignini, pretinzând că le auzise cu ani în urmă, de la o mătușă sardă de mult decedată, care îi cunoștea pe toți cei implicați. Mignini pusese să fie scris totul, înregistrat sub jurământ și semnat. În ciuda absurdității evidente și a lipsei dovezilor din afirmațiile femeii, Mignini secretizase documentul „ținând cont de gravitatea și sensibilitatea" acuzațiilor.

Pe măsură ce Zanobini citea documentul în sala cenușie a tribunalului, am auzit, împreună cu toată lumea, că eu nu eram cu adevărat fiul tatălui meu. Adevăratul meu tată – după cum pretindea femeia în declarația ei – fusese un muzician faimos cu obiceiuri perverse și bolnave, care comisese primele două asasinate, din 1968. Am auzit că mama mea mă concepuse într-o fermă sardă din Toscana. Am auzit că, descoperind adevărul despre tatăl meu real, i-am continuat munca diabolică, de parcă ar fi fost o tradiție de familie, devenind „adevăratul Monstru din Florența". Această mătușă nebună afirmase că noi toți conspiram împreună: eu, frații Vinci, Pacciani și prietenii de picnic, Narducci și Calamandrei. Din asocierea noastră diabolică, i-a spus femeia lui Mignini, „fiecare își trăgea beneficiile proprii: voyeurii se bucurau de activitățile lor preferate, membrii cultului foloseau organele sexuale de la victime pentru ritualurile lor, fetișiștii păstrau lucrurile luate de la victime, iar SPEZI, ar mai fi spus mătușa mea, mutila victimele cu un instrument cunoscut sub numele de cuțit de cizmar... Anumiți cetățeni din Villacidro mi-au zis recent că

scriitorul Douglas Preston, prietenul lui Spezi, are legături cu Serviciul Secret din America".

I-a explicat lui Mignini că „nu am vorbit până acum, deoarece mi-e frică de Mario SPEZI și de prietenii lui... Când Spezi a fost arestat de dumneavoastră, mi-am adunat tot curajul și am decis să vorbesc despre toate acestea cu Carlizzi, deoarece aveam încredere în ea și știam că și ea căuta adevărul..."

Era absurd și nu m-am putut abține să nu zâmbesc pe măsură ce Zanobini citea declarația. Dar nu simțeam nici o veselie – nu puteam uita că ajunsesem în închisoare parțial din cauza acuzațiilor haine făcute de Carlizzi.

Prima zi a procesului lui Calamandrei s-a încheiat cu o victorie clară a apărării. Judecătorul De Luca a fixat următoarele trei înfățișări pentru 27, 28 și 29 noiembrie. Pauzele atât de lungi în procese sunt, din nefericire, obișnuite în Italia.

Acesta era sfârșitul e-mailului.

L-am sunat pe Mario.

– Deci fac parte din Serviciul Secret? La naiba!

– A doua zi a apărut totul în presă.

– Ce-ai de gând să faci în legătură cu aceste acuzații absurde?

– Am depus deja plângere împotriva femeii pentru defăimare.

– Mario, i-am spus, lumea este plină de nebuni. Cum se face că, în Italia, declarațiile unor astfel de oameni sunt acceptate de un procuror public ca fiind probe serioase?

– Deoarece Mignini și Giuttari nu vor renunța niciodată. Aceasta este cea mai evidentă dovadă că încă vor să pună mâna pe mine, într-un fel sau altul.

Exact la data când scriu aceste lucruri, procesul lui Calamandrei continuă, cu o achitare aproape certă la orizont, ce-i va permite bătrânului farmacist să trăiască în libertate, libertatea care i-a mai rămas din viața distrusă – încă o victimă a Monstrului din Florența.

Investigația Monstrului continuă încet și sigur, fără să se întrevadă nici o finalitate. Plângerea lui Spezi împotriva lui Giuttari pentru defăimare a fost respinsă la tribunal. Nu a mai auzit nimic despre reclamația lui împotriva lui Giuttari și a lui Mignini pentru distrugerea mașinii lui. Curtea Supremă, acționând în favoarea lui Spezi, i-a permis să ceară compensații în valoare de 300 000 de euro pentru detenție ilegală; avocații statului contracarară cu 45 000 de euro. Mignini s-a hotărât cu greu să pună punct în mod oficial investigației lui Spezi. În același timp, afirma că Spezi nu poate cere deloc daune, pentru că investigația era încă în desfășurare.

În noiembrie 2007, Mignini ajunse să se implice într-un alt caz de senzație, cel al uciderii brutale a unei studente britanice pe nume Meredith Kercher, în Perugia. Mignini ordonă imediat arestarea unei studente americane, Amanda Knox, pe care o suspecta de implicare în crimă. La ora scrierii acestor cuvinte, Knox se află în închisoarea Capanne, așteptând concluzia investigației lui Mignini. Din scurgerile apărute în presă se pare că Mignini a inventat o teorie extrem de improbabilă despre Knox și doi presupuși conspiratori implicați într-un plan întunecat ce includea sex extrem, violență și viol.

Imediat, se relată în presă că procurorii perugieni cercetau un potențial aspect satanist, dat fiind faptul că asasinatul fusese comis chiar înainte de Ziua Tuturor Sfinților.

– Pui pariu cu mine, îmi spuse Niccolò, că, în cele din urmă, îl vor amesteca pe Monstrul din Florența în afacerea asta?

Am refuzat oferta.

Monstrul este un criminal care a acționat în perioada 1968–1985. Înarmat cu un pistol, bărbatul pândea și jefuia cupluri care se aflau în zone mai puțin populate de la marginea orașului. Aceste crime nu au fost rezolvate nici până în ziua de azi.

Monstrul din Florența este povestea adevărată a cercetărilor întreprinse de cei doi autori pentru a-l descoperi pe bărbatul pe care-l suspectau că săvârșise aceste omoruri. Printr-o ironică răsturnare de situație, răzbătând parcă din tradițiile tenebroase ale acestui străvechi oraș, Preston și Spezi se trezesc ei înșiși că devin ținte ale anchetei poliției. Spezi este arestat și chiar bănuit că ar fi făptașul, iar Preston primește interdicție de a mai intra în Italia.

Folosind tehnica suspansului, *Monstrul din Florența* este o relatare remarcabilă din care nu lipsește nici un ingredient incitant – crime, mutilări, sinucideri, răzbunare, incompetența poliției –, cu Preston și Spezi prinși la mijloc.

ISBN 978-606-609-232-6

9 786066 092326

editura rao

www.rao.ro
www.raobooks.com